

ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΚΗ ΟΜΟΣΠΟΝΔΙΑ ΕΛΛΑΔΑΣ

Βιώνοντας
τη **διάλυση** της
Ειδικής Αγωγής
& Εκπαίδευσης
διαμορφώνουμε
τις προτάσεις
για το **αύριο...**

Βόλος
19-20
ΜΑΪΟΥ 2017

Αμφιθέατρο Ι. Κορδάτος
ΠΤΔΕ Θεσσαλίας

ΑΘΗΝΑ 2019

ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟ ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΩΝ
ΕΡΕΥΝΩΝ-ΜΕΛΕΤΩΝ

ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΚΗ ΟΜΟΣΠΟΝΔΙΑ ΕΛΛΑΔΑΣ

ΔΙΗΜΕΡΙΔΑ ΜΕ ΘΕΜΑ:

«ΕΙΔΙΚΗ ΑΓΩΓΗ ΚΑΙ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ:

ΠΡΟΚΛΗΣΕΙΣ - ΕΞΕΛΙΞΕΙΣ - ΠΡΟΟΠΤΙΚΕΣ:

Βιώνοντας τη διάλυση της Ειδικής Αγωγής και Εκπαίδευσης διαμορφώνουμε τις προτάσεις για το αύριο»

19 και 20 ΜΑΪΟΥ 2017

ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΚΗ ΟΜΟΣΠΟΝΔΙΑ ΕΛΛΑΔΑΣ

ΔΙΗΜΕΡΙΔΑ ΜΕ ΘΕΜΑ:

«ΕΙΔΙΚΗ ΑΓΩΓΗ ΚΑΙ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ:

ΠΡΟΚΛΗΣΕΙΣ - ΕΞΕΛΙΞΕΙΣ - ΠΡΟΟΠΤΙΚΕΣ:

**«Βιώνοντας τη διάλυση της Ειδικής Αγωγής και Εκπαίδευσης
διαμορφώνουμε τις προτάσεις για το αύριο»**

Π Ρ Ο Γ Ρ Α Μ Μ Α

ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ 19 ΜΑΪΟΥ 2017

ΠΡΟΕΔΡΕΙΟ:

Κικινής Θανάσης, Πρόεδρος.

Πετράκης Σταύρος, Αντιπρόεδρος.

Οικονόμου Τριαντάφυλλος, Οργανωτικός Γραμματέας.

Δριμάλα Θεοδώρα, Μέλος.

Λολίτσας Κωνσταντίνος, Πρόεδρος ΙΠΕΜ/ΔΟΕ.

Μούσιος Απόστολος, Πρόεδρος Συλλόγου Εκπαιδευτικών Π.Ε. Ν.
Μαγνησίας.

• Χαιρετισμοί.

Πρόεδρος ΔΟΕ, Κικινής Θανάσης.

Προεδρος ΙΠΕΜ/ΔΟΕ, Λολίτσας Κωνσταντίνος.

• «Η Ειδική Αγωγή και Εκπαίδευση: Παρελθόν, παρόν και μέλλον».

Βλάχος Φίλιππος, Καθηγητής Πανεπιστημίου Θεσσαλίας,

Διευθυντής Εργαστηρίου Μαθησιακών Δυσκολιών, Προβλημάτων
Λόγου και Επικοινωνίας.

- «Προσδιορίζοντας την Ενταξιακή Εκπαίδευση / Ειδική Αγωγή του Αύριου».

Τζιβινίκου Σωτηρία, Επίκουρη Καθηγήτρια Πανεπιστημίου Θεσσαλίας.

- Ερωτήσεις συνέδρων – απαντήσεις.

Στρογγυλό τραπέζι:

Συντονιστής: Αντιπρόεδρος ΔΟΕ, Πετράκης Σταύρος.

- Πεντάλεπτες τοποθετήσεις Επιστημονικών φορέων ΕΑΕ:

Βαβουγιός Διονύσιος, Πρόεδρος Παιδαγωγικού Τμήματος Ειδικής Αγωγής Πανεπιστημίου Θεσσαλίας - ΣΑΤΕΑ - ΕΝΕΛΕΑ - ΠΕΣΕΑ - ΠΕΕΠ – ΠΟΣΓΚΑμεΑ.

- Παρέμβαση με ερωτήσεις από τον Πρόεδρο του ΙΠΕΜ/ΔΟΕ, Λολίτσα Κωνσταντίνο.

- Απαντήσεις φορέων.

- Συμπεράσματα.

- Τοποθετήσεις συνέδρων.

ΣΑΒΒΑΤΟ 20 ΜΑΪΟΥ 2017

ΠΡΟΕΔΡΕΙΟ:

Γκούμας Θανάσης, Γενικός Γραμματέας.

Ανδρουλάκης Μάνος, Ταμίας.

Τσαγκαράτου Αιμιλία, Μέλος.

Καλόγηρος Νίκος, Μέλος.

Τρούλης Γιώργος, Μέλος.

Ρουμπής Παναγιώτης, Αντιπρόεδρος ΙΠΕΜ.

- «Ένα σχολείο για Όλους: Αντινομίες μιας εκπαιδευτικής πολιτικής».

Σούλης Σπύρος, Αναπληρωτής Καθηγητής ΠΤΔΕ Πανεπιστημίου Ιωαννίνων.

- «Μνημονίου και Συμπερίληψης» γωνία: Η νέα Διεύθυνση της Ειδικής Αγωγής και οι νέοι Δρόμοι για την Ανάδειξη της Επαγγελματικής Ταυτότητας των Ειδικών Παιδαγωγών.

Αγαλιώτης Ιωάννης, Καθηγητής Πανεπιστημίου Μακεδονίας, Πρόεδρος Τμήματος Εκπαιδευτικής και Κοινωνικής Πολιτικής.

- Ερωτήσεις Συνέδρων – Απαντήσεις.
- Τοποθετήσεις παρατάξεων.
- Σύντομες τοποθετήσεις συνέδρων.
- Κλείσιμο διημερίδας – Συμπεράσματα.

1^η ΗΜΕΡΑ

Χαιρετισμοί

Τ. ΟΙΚΟΝΟΜΟΥ: Καλημέρα συνάδελφοι και συναδέλφισσες.

Μέσα από αυτή την διημερίδα φιλοδοξούμε να αναδείξουμε την παθογένεια του ελληνικού εκπαιδευτικού συστήματος και τα προβλήματά του και να προτείνουμε λύσεις. Σας καλώ όλους, ο καθένας από το δικό του μετερίζι, να προσφέρει σ' αυτό το διάλογο ώστε αύριο η ΔΟΕ οπλισμένη θα

μπορέσει και προς την πολιτική ηγεσία να διεκδικήσει αλλά και προς την κοινωνία, γιατί πρέπει να έχουμε σύμμαχό μας την ελληνική κοινωνία σ' αυτές τις δύσκολες ώρες.

Για μια ακόμη φορά, θα ήθελα να ευχαριστήσω το Παιδαγωγικό Τμήμα Ειδικής Αγωγής του Πανεπιστημίου Θεσσαλίας και ιδιαίτερα τον Πρόεδρό του, τον κ. Βαβουγιό, τους καθηγητές, τον κ. Βλάχο και την κα Τζιβινίκου, τον κ. Σούλη που μας έρχεται από το Παιδαγωγικό Τμήμα Ιωαννίνων, Αναπληρωτής Καθηγητής Ειδικής Αγωγής και αύριο θα έχουμε επίσης και τον Πρόεδρο από το Τμήμα Εκπαιδευτικής και κοινωνικής Πολιτικής του Πανεπιστημίου Μακεδονίας, τον κ. Αγαλιώτη Ιωάννη, που και αυτός με τον επιστημονικό του λόγο θα συμβάλλει στη διαμόρφωση των θέσεων του κλάδου.

Θα ήταν μεγάλη μου παράλειψη αν δεν ευχαριστούσα ιδιαίτερα τον Πρόεδρο και τα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου του Συλλόγου Εκπαιδευτικών Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης Μαγνησίας, το φίλο Αποστόλη Μούσιο και τους συνεργάτες του, που πραγματικά όλες αυτές τις μέρες μας βοήθησαν πάρα πολύ και μας έβγαλαν από πολλά αδιέξοδα που υπήρχαν, ώστε να οργανώσουμε άρτια αυτή τη διημερίδα.

Τέλος, θέλω να ευχαριστήσω και τους κοινωνικούς φορείς, αυτούς που εμπλέκονται στην Ειδική Αγωγή και θα συμμετέχουν στο τραπέζι του διαλόγου, το ΣΑΤΕΑ, την ΕΝΑΛΕΑ, την ΠΕΣΕΑ, την ΠΕΕΠ, την ΠΟΣΓΚΑμεΑ, τους Συλλόγους των φοιτητών και όλους όσοι με το λόγο τους θα βοηθήσουν σ' αυτή την προσπάθεια.

Σας ευχαριστώ και εύχομαι καλή επιτυχία στις εργασίες της διημερίδας. Θα ήθελα να σας παρακαλέσω να παραμείνουμε και τις δυο μέρες εδώ, γιατί η παρουσία σας και μόνο υποδηλώνει την αναγκαιότητα να ληφθούν σοβαρές και σωστές αποφάσεις.

Να είστε καλά, καλή σας ημέρα και καλή επιτυχία.

ΠΡΟΕΔΡΕΙΟ: Ευχαριστούμε πολύ τον Οργανωτικό Γραμματέα της ΔΟΕ. Καλούμε στο βήμα για έναν σύντομο χαιρετισμό τον κ. Γεώργιο Κίτσιο, Αντιπεριφερειάρχη Θεσσαλίας.

Γ. ΚΙΤΣΙΟΣ: Καλημέρα σας. Πρώτ' απ' όλα θα ήθελα να ευχαριστήσω για την πρόσκληση. Δεύτερον, θέλω να μεταφέρω τους χαιρετισμούς του Περιφερειάρχη, του Κώστα Αγοραστού καθώς και της Χωρικού Αντιπεριφερειάρχη, της κας Κολυνδρίνη.

Φίλες και φίλοι, κατ' αρχάς να ευχηθώ καλή επιτυχία στη διημερίδα σας με θέμα την Ειδική Αγωγή και Εκπαίδευση. Η Ειδική Αγωγή και η Εκπαίδευση στις μέρες μας αντιμετωπίζουν δυστυχώς πολλά προβλήματα. Ωστόσο, έστω και κάτω από αυτές τις δύσκολες συνθήκες, οι εκπαιδευτικοί της Ειδικής Αγωγής επιτελούν σπουδαίο έργο και δίνουν καθημερινά αγώνα.

Είναι αναγκαίο η πολιτεία να στηρίζει την Ειδική Αγωγή και να υπάρξουν πολιτικές που θα βελτιώσουν τις συνθήκες και όχι να διαλύει με τις αποφάσεις της. Οφείλουμε να στηρίζουμε τα παιδιά με ειδικές ανάγκες και τους εκπαιδευτικούς μας με όλες μας τις δυνάμεις.

Και πάλι καλή επιτυχία στη διημερίδα σας. Να είστε καλά.

ΠΡΟΕΔΡΕΙΟ: Ευχαριστούμε πολύ κ. Αντιπεριφερειάρχη. Και η Αυτοδιοίκηση έχει λόγο και ρόλο και μπορεί να βοηθήσει με πόρους την Εκπαίδευση και σας καλούμε πραγματικά να προωθήσετε την ιδέα ότι η επένδυση στην Εκπαίδευση και από την Αυτοδιοίκηση είναι ένα σημαντικό κομμάτι το οποίο θα πρέπει να το δει.

Καλούμε στο βήμα τον εκπρόσωπο της ΕΛΜΕ Μαγνησίας, τον συνάδελφο Σταύρο Κατσούρα για έναν σύντομο χαιρετισμό.

Σ. ΚΑΤΣΟΥΡΑΣ: Καλημέρα συνάδελφοι και συναδέλφισσες, κυρίες και κύριοι. Προφανώς χαιρετίζουμε τη σημερινή σας εκδήλωση και θέλουμε επί της ουσίας να θέσουμε μερικούς προβληματισμούς, οι οποίοι θα μας απασχολήσουν και στο επερχόμενο συνέδριο της ΟΛΜΕ και πιστεύουμε ότι είναι ένα αντικείμενο για το οποίο

θα πρέπει να συνεργαστούν και οι δύο Ομοσπονδίες, δηλαδή η ΟΛΜΕ με τη ΔΟΕ.

Εκτός από το κρίσιμο και κύριο θέμα ότι επιτέλους πρέπει να γίνουν διορισμοί γενικά στην εκπαίδευση και ειδικά στην Ειδική Αγωγή, θεωρούμε τουλάχιστον σε πρώτη φάση, τουλάχιστον έναν μόνιμο με οργανική συνάδελφο, Ειδικής Αγωγής σε κάθε σχολείο, ώστε να υπάρχει τουλάχιστον μια βάση στην οποία μπορεί να οικοδομηθεί η παρέμβαση στα παιδιά με ειδικές ανάγκες.

Το δεύτερο: Η κάλυψη των κενών της Ειδικής Αγωγής κατά προτεραιότητα. Αυτό βεβαίως έχει μερικά ζητήματα και εμπλέκεται και σε πολλά δύσκολα θέματα μεταξύ των οποίων και συνδικαλιστικά θέματα. Κανένας συνάδελφος, κανένας εκπαιδευτικός δεν πρέπει να καταλαμβάνει θέσεις της Ειδικής Αγωγής χωρίς τα απαραίτητα προσόντα. Δυστυχώς αυτό είναι μια αμαρτία του παρελθόντος, η οποία συνεχίζεται. Χρειάζεται μια θεσμική κατοχύρωση, η οποία δεν είναι αυτή τη στιγμή η κατάλληλη. Και πρέπει βεβαίως να υπάρχει και κόσμος που μπορεί να το υπηρετήσει.

Ως προς τα προσόντα, εμείς στη Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση δεν έχουμε πρώτο πτυχίο Ειδικής Αγωγής. Δηλαδή οι εκπαιδευτικοί που εργάζονται σε δομές Ειδικής Αγωγής είναι εκπαιδευτικοί, οι οποίοι μετεκπαιδεύτηκαν με διάφορους τρόπους, με μεταπτυχιακές σπουδές ή με σεμινάρια ή κατοχύρωσαν αυτή τη δυνατότητά τους με εμπειρία.

Εκτός από μια περίπτωση: Τους γυμναστές, τους αποφοίτους των τμημάτων Φυσικής Αγωγής, για τα οποία υπάρχει ειδικότητα. Από θέση αρχής και στο πλαίσιο των αποφάσεων της ΟΛΜΕ, θεωρούμε ότι η επαγγελματική κατοχύρωση γίνεται μόνο με το πρώτο πτυχίο. Και αυτό αφορά κι εμάς. Ανεξάρτητα αν έχουμε πρώτο πτυχίο.

Ωστόσο θα πρέπει, είναι θέμα και διαλόγου το επόμενο συνέδριό μας, πώς θα λύσουμε το ειδικό ζήτημα της Φυσικής Αγωγής για το οποίο έχουμε πρώτο πτυχίο κι από την άλλη μεριά έχουμε συναδέλφους με μεταπτυχιακά.

Το επόμενο ζήτημα που πρέπει να λύσουμε είναι η Τεχνική Εκπαίδευση. Τα πιο πολλά παιδιά που έχουν μαθησιακές δυσκολίες, αναπηρίες κτλ., κατευθύνονται μετά, -όσοι κατευθύνονται, γιατί υπάρχει διαρροή- στην Τεχνική Εκπαίδευση. Προσέξτε τώρα ποιά αντίφαση υπάρχει: Ενώ μέχρι το Γυμνάσιο υπάρχουν μόνο τρία βασικά μαθήματα, τα λεγόμενα τρία βασικά μαθήματα, στα οποία παρέχεται κάποια στήριξη, δηλαδή η Γλώσσα, τα Μαθηματικά και η Φυσική, και υπάρχει το επιχείρημα ότι τ' άλλα μαθήματα δεν είναι βέβαια παρακατιανά αλλά ας βοηθήσουμε στα βασικά τα παιδιά, στην Τεχνική Εκπαίδευση το βάρος δίνεται στο εργαστήριο.

Ακόμα και στις πανελλήνιες εξετάσεις που δίνουν τα Επαγγελματικά Λύκεια, η βαθμολογία είναι κυρίως στα τεχνικά μαθήματα. Το κύριο βάρος στην Τεχνική Εκπαίδευση είναι τα εργαστήρια. Και πρέπει να δούμε ότι ειδικά για μια κατηγορία παιδιών με αναπηρίες, το εργαστήριο είναι εξαιρετικά κρίσιμο.

Εκεί όμως δεν έχουμε ειδικούς, ούτε σεμινάρια γίνονται γι' αυτούς τους συναδέλφους, ούτε μεταπτυχιακά γίνονται, ούτε τίποτε τέτοιο. Και πρέπει να δούμε και τι γίνεται μετά το σχολείο τι κάνουν τα παιδιά αυτά. Πρόσφατα κάναμε διάφορες ημερίδες, κυρίως από σχολεία, μετά το σχολείο τι; Έχεις παιδιά που καλώς ή κακώς παραμένουν στην εκπαίδευση προστατευμένα μερικά χρόνια σε διάφορες μορφές, είτε σε ΕΕΚ είτε σε Ειδικά Σχολεία είτε και σε γενικά σχολεία με κάποια βοήθεια.

Μετά τι γίνεται; Ας μην έχουμε αυταπάτες, σε μια ανεργία 25% που υπάρχει πρόβλημα ειδικά στους νέους της χώρας αυτής, δεν υπάρχει μεγάλη πιθανότητα να εξασφαλιστεί η εργασία ειδικά για τα παιδιά με αναπηρίες και άλλες δυσκολίες. Ωστόσο πρέπει να υπάρχουν τα θεσμικά και οικονομικά εργαλεία που να βοηθηθούν τα παιδιά για τη συνέχεια της ζωής τους. Δε φτάνει να βγάζουν μόνο το σχολείο και μετά να ξαναγυρίζουν στο σπίτι και το κύριο πρόβλημα των οικογενειών να είναι τότε θα πάρουν ένα επίδομα.

Να μην καταχραστώ το χρόνο σας συνάδελφοι, και πάλι χαιρετίζουμε την εκδήλωσή σας.

ΠΡΟΕΔΡΕΙΟ: Ευχαριστούμε πολύ συνάδελφε. Καλούμε στο βήμα τον Πρόεδρο του Συλλόγου Εκπαιδευτικών Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης νομού Μαγνησίας, τον συνάδελφο Αποστόλη Μούσιο, τον οποίο ευχαριστούμε, όπως και όλο το Διοικητικό Συμβούλιο για τη μεγάλη προσπάθεια στη διοργάνωση της εκδήλωσης.

Α. ΜΟΥΣΙΟΣ: Κυρίες και κύριοι, φίλες και φίλοι, σας καλωσορίζουμε στο Βόλο με την πλούσια πολιτιστική κληρονομιά και εκπαιδευτική παράδοση.

Είναι βέβαιο ότι χρειαζόμαστε δράσεις και πρωτοβουλίες, γιατί πορευόμαστε ήδη σε μια νέα, εντελώς καινούργια εποχή. Γνωρίζουμε όλοι ως εκπαιδευτικοί ότι ο πλούτος του αύριο γίνεται συνώνυμος με τη γνώση. Η νέα εποχή ανήκει σ' αυτούς που θα επενδύσουν στη νέα γενιά, στη γνώση και στην παιδεία.

Η δύναμη ενός λαού σήμερα, δε μετριέται με τα καθιερωμένα μεγέθη, ούτε με την έκταση των συνόρων, ούτε με το μέγεθος του πληθυσμού μιας χώρας. Η δύναμη των λαών εξαρτάται από άλλους δείκτες. Με πρώτον αυτόν της παιδείας. Μικρά κράτη είναι ισχυρά, γιατί έχουν καλλιεργήσει την παιδεία και τις επιστήμες.

Το ανθρώπινο κεφάλαιο είναι η πιο σημαντική επένδυση στις σύγχρονες κοινωνίες. Στην καινούργια πραγματικότητα που διαμορφώνεται, η επένδυση στη γνώση είναι αυτή που μπορεί να βελτιώσει δραματικά το μέλλον μιας κοινωνίας και το μέλλον των πολιτών. Κι όμως, ακόμη σε αυτή τη δραματική για τη χώρα μας οικονομική συγκυρία, η παιδεία δεν είναι ένα πρόσθετο δημοσιονομικό πρόβλημα, αλλά η λύση.

Ο χρόνος των διαπιστώσεων έχει παρέλθει προ πολλού. Η περίοδος που ακολουθεί, επιφυλάσσει ραγδαίες εξελίξεις και ριζικές ανατροπές εις βάρος της παιδείας, εις βάρος των εκπαιδευτικών. Τώρα όμως χρειάζονται ωφέλιμες ανατροπές. Μόνο για την εκπαίδευση, μόνο για τα παιδιά, μόνο για τους πολίτες.

Είναι κοινή διαπίστωση ότι ζούμε σε μια εποχή που τα πάντα αναιρούνται

και ανατρέπονται. Η ταχύτητα και ο αυτοματισμός, οι ραγδαίες εξελίξεις, είναι βασικά γνωρίσματα της σημερινής κοινωνίας. Αξίες αμφισβητούνται, αρχές καταστρατηγούνται και ο άνθρωπος συγχύζεται, κλονίζεται, αμφιβάλλει, αποπροσανατολίζεται.

Πιστεύουμε ότι βασική προϋπόθεση για να πετύχει στην αποστολή της η παιδεία ενός τόπου, είναι μεταξύ άλλων και η εξασφάλιση ίσων ευκαιριών μάθησης για όλους τους πολίτες. Το ζητούμενο για το εκπαιδευτικό σύστημα είναι ποιότητα και ίσες ευκαιρίες για όλους.

Η οικοδόμηση ενός σχολείου για όλα τα παιδιά θα ολοκληρωθεί πλήρως, όταν χαρακτηρισμοί όπως «ενταγμένος μαθητής», «σχολική ενσωμάτωση», «τμήμα ένταξης», πάψουν να υφίστανται στην εκπαιδευτική ορολογία. Οι σημερινοί μαθητές ως αυριανοί πολίτες είναι το μέλλον της χώρας μας και πρέπει να έχουν ίση θέση, ίσες ευκαιρίες, ίση συμμετοχή και ίση μεταχείριση ανεξαρτήτως φυσικής ή πολιτισμικής διαφορετικότητας και ιδιαιτερότητας.

Κυρίες και κύριοι, αγαπητοί συνάδελφοι, η Ειδική Αγωγή ήταν και συνεχίζει να είναι το πιο απαιτητικό πλαίσιο της τυπικής εκπαίδευσης. Ένα πλαίσιο που απαιτεί από τον καθέναν ξεχωριστά και απ' όλους μαζί ν' αποδεχθούμε τις προκλήσεις των καιρών και να προσπαθούμε ν' ανταποκριθούμε με τον καλύτερο δυνατό τρόπο στη δημιουργία μιας δομής που θα ταιριάζει στα παιδιά του 21ου αιώνα και να τα προετοιμάζει όχι μόνο για τη ζωή αλλά να είναι η ίδια η ζωή.

Η σημερινή εκδήλωση πραγματοποιείται με σκοπό να προσεγγίσει το θέμα «Ειδική Αγωγή και Εκπαίδευση, Προκλήσεις, Εξελίξεις, Προοπτικές». Καλωσορίζω τους εισηγητές που με τη γνώση και την εμπειρία τους θα μας βοηθήσουν για την καλύτερη προσέγγιση και διερεύνηση του θέματος. Εύχομαι καλή επιτυχία στη σημερινή διημερίδα. Σας ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΕΙΟ: Ευχαριστούμε πολύ Πρόεδρε. Καλούμε στο βήμα τον Πρόεδρο του Παιδαγωγικού Τμήματος Ειδικής Αγωγής του Πανεπιστημίου Θεσσαλίας, τον κ. Βαβουνιό Διονύσιο, ο οποίος είναι και εκ των συνδιοργανωτών της εκδήλωσης μαζί με ολόκληρο το Παιδαγωγικό Τμήμα Ειδικής Αγωγής και δημόσια τους ευχαριστούμε και από αυτό το βήμα για τη σημαντική συμβολή τους.

Κύριε Καθηγητά έχετε το λόγο.

Δ. ΒΑΒΟΥΓΥΙΟΣ: Θέλουμε να σας ευχαριστήσουμε γιατί μας δίνετε την ευκαιρία να θεωρηθούμε στους κόλπους της ΔΟΕ μετά από πολύ χρόνο, κάτι για το οποίο από το 2002 παλεύουμε. Αρχικά ως Τμήμα, να πείσουμε ότι είμαστε Παιδαγωγικό, την επάρκεια την πήραμε πριν από δυο χρόνια, κάπου στο δρόμο χάθηκε και δεύτερον, να

πείσουμε ότι οι δάσκαλοί μας και οι νηπιαγωγοί μας πρέπει να καλύψουν αυτά για τα οποία πληρώνει η πολιτεία: Τις θέσεις στα Ειδικά Σχολεία, στα Ειδικά Νηπιαγωγεία.

Πράγματι, θεωρούμε κι εμείς όπως και ο συνάδελφος από την ΟΛΜΕ, ότι το πτυχίο ενός τετραετούς τμήματος είναι εργαλείο δουλειάς. Θεωρούμε ότι η πολιτεία έχει μεγαλύτερες ίσως ανάγκες από τα πτυχία που διαθέτουμε σήμερα και ότι έχει δικαίωμα να βάζει όρους και κριτήρια για ν' απαλύνει αυτό το χώρο.

Αλλά δεν μπορεί αυτή η προσπάθεια να μην ξεκινάει απ' αυτούς που πλήρωσε και η ίδια η Εκπαίδευση. Το παιδαγωγικό τμήμα έχει ένα χαρακτηριστικό: Υπάρχει γιατί οι ανάγκες, το μέγαλωμα του επιστημονικού πεδίου της Ειδικής Αγωγής επέβαλλε να υπάρξει και να λειτουργήσει ένα τέτοιο τμήμα. Εάν το Τμήμα δε χρειαζόταν, μ' επιστημονικούς τρόπους θα έπρεπε να του πουν «τμήμα κλείσει». Το πληρώνουμε σαν κοινωνία και σαν λαός.

Για να μη σας κουράσω παραπάνω, νομίζω, θα σας μιλήσουν οι εισηγητές, νομίζω ότι όταν η σημερινή εκδήλωση τελειώσει, το «Βιώνοντας τη διάλυση» θ' αλλάξει τίτλο.

Θα είναι με τις προτάσεις που θα βγουν, βιώνοντας την αναγέννηση της Ειδικής Αγωγής και Εκπαίδευσης, υπό τον όρο της εφαρμογής των προτάσεων, και τούτη η πολύ μεγάλη εκπαιδευτική κοινότητα, οι δάσκαλοι, οι ειδικοί δάσκαλοι, οι φοιτητές, οι απόφοιτοι, οι γονείς, όλοι οι ενδιαφερόμενοι εκπαιδευτικοί να συμβάλλουν σ' αυτή την ιστορία που λέγεται Ειδική Αγωγή, θα καταθέσουν τα επιχειρήματά τους, θα τα συζητήσουν, θα συμφωνήσουν, θα διαφωνήσουν και τέλος, δημοκρατικά θα καταλήξουν σ' αυτά που μπορούμε να υποστηρίξουμε.

Σαν κοινωνία ποτέ δε χάσαμε από διάλογο κι επιχειρήματα. Χάσαμε μόνο όταν μονόπλευρα περπατάμε ιδεοληπτικά σε μια κατεύθυνση και χτυπάμε στον τοίχο.

Εύχομαι τα καλύτερα, όσες φορές χρειαστεί, όσες εκδηλώσεις και αν γίνουν θα μας βρείτε αρωγούς, ως Παιδαγωγικό Τμήμα Ειδικής Αγωγής, ως Πανεπιστήμιο Θεσσαλίας -έχετε τους χαιρετισμούς του κ. Πρύτανη- και επιπρόσθετα σας μεταφέρω τον χαιρετισμό της Συνόδου των Προέδρων και Κοσμητόρων των Παιδαγωγικών Τμημάτων στην οποία έχω την τιμή να είμαι ο Γραμματέας.

Η επόμενη Σύνοδος των Προέδρων Παιδαγωγικών Τμημάτων θα γίνει με αποκλειστικό θέμα τη συζήτηση για την Ειδική Αγωγή. Τη δεύτερη μέρα θα συμπεράσματα θα συζητηθούν με τον Υπουργό Παιδείας, όπως επί σειρά Συνόδων συμβαίνει μέχρι τώρα.

Η Σύνοδος είναι κάτι αντίστοιχο όπως η Σύνοδος των Πρυτάνεων και η ΔΟΕ θα μπορούσε να καταθέτει τις απόψεις της οι οποίες να συζητούνται και να γίνονται επίσημα κείμενα της Συνόδου των Παιδαγωγικών Τμημάτων. Οι Πρόεδροι παρόντες, οι Κοσμήτορες παρόντες, η Σύνοδος ισχύει, δουλεύει και προχωρά το διάλογο. Σας ευχαριστώ που είστε όλοι εδώ σήμερα.

ΠΡΟΕΔΡΕΙΟ: Σας ευχαριστούμε πάρα πολύ κ. Πρόεδρε. Και πραγματικά είναι ευχή όλων μας, ο τίτλος της επόμενης εκδήλωσης να είναι σχετικός με αυτόν που προαναφέρατε, με την αναγέννηση της Ειδικής Αγωγής και την αναγέννηση της εκπαίδευσης στη χώρα μας.

Το ζήτημα το οποίο βάλατε περί συμμετοχής της ΔΟΕ είναι μια πρόκληση στην οποία είναι βέβαιο ότι θ' ανταποκριθούμε, εφ' όσον δημόσια και υπεύθυνα μας κατατεθεί από τους αρμόδιους φορείς και πραγματικά πιστεύουμε ότι ο χώρος της Τριτοβάθμιας Εκπαίδευσης, της διάνοησης γενικότερα, οφείλει να έρθει και ν' ακουμπήσει, να πλησιάσει τις ανάγκες των εκπαιδευτικών της βάσης και πραγματικά όλοι μαζί σ' ένα νέο μέτωπο, μια πλατιά εκπαιδευτική συμμαχία, η οποία θα έχει εντελώς διαφορετικά χαρακτηριστικά από αυτά που έχει μέχρι σήμερα, να διαμορφώσουμε τη στρατηγική, την εκπαιδευτική στρατηγική της χώρας για το επόμενο διάστημα. Σας ευχαριστούμε πάρα πολύ.

Καλώ στο βήμα τον Πρόεδρο της ΔΟΕ, το συνάδελφο Θανάση Κικινή για το χαιρετισμό του Διοικητικού Συμβουλίου.

Θ. ΚΙΚΙΝΗΣ: Καλημέρα σε όλους. Νομίζω ότι το τυπικό κομμάτι των χαιρετισμών το ανέλαβαν προηγουμένως με ιδιαίτερη επιτυχία τόσο ο Αντιπρόεδρος όσο και ο Οργανωτικός Γραμματέας, δε χρειάζεται να το επαναλάβω.

Εγώ να σας ευχαριστήσω όλους όσοι είστε σήμερα εδώ, να ευχαριστήσω ιδιαίτερα όμως το Πανεπιστήμιο της Θεσσαλίας και ειδικά το Τμήμα της Ειδικής Αγωγής που μας φιλοξενεί και συνεργάζεται μαζί μας σ' όλη αυτή την εκδήλωση.

Ν' αρπάξω την ευκαιρία από αυτά που είπε ο κ. Βαβουγιός προηγουμένως να πω ότι επιθυμία μας είναι πάντοτε τη φωνή των εκπαιδευτικών να την καταθέτουμε οπουδήποτε χρειάζεται και πρέπει ν' ακουστεί. Δυστυχώς, συναντάμε αρκετές φορές κλειστές πόρτες, κάτι που φαντάζομαι κι εσείς θα το έχετε αντιληφθεί.

Είναι κάτι που θα χρειαστούμε, εγώ θ' αρπάξω την ευκαιρία, θα κάνω το παζάρι από τώρα, είναι κάτι που θα χρειαστούμε στη συνέχεια και πολύ σύντομα μάλιστα, γιατί πέρα από την Ειδική Αγωγή έχουμε κι ένα άλλο κομμάτι, τη δίχρονη προσχολική αγωγή που τα Παιδαγωγικά Τμήματα έχουν πολλά να πουν τις επόμενες ημέρες και είναι απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου των προηγούμενων ημερών, το να ζητήσουμε την επιστημονική τους στήριξη σ' αυτά τα οποία λέμε.

Επίσημοι προσκεκλημένοι, συναδέλφισσες και συνάδελφοι, αγαπητοί φοιτητές που βρίσκεστε σήμερα εδώ, θα ήθελα επίσης να ευχαριστήσω το φίλο και συνοδοιπόρο πολλά χρόνια, τον Απόστολο Μούσιο, τον Πρόεδρο του Συλλόγου Μαγνησίας και όλο το Διοικητικό Συμβούλιο. Είναι μεγάλη μας χαρά που βρισκόμαστε εδώ, στην πόλη του Βόλου και είναι καθαρά συμβολικό θεωρώ σε ό,τι γίνεται το τελευταίο χρονικό διάστημα με την Ειδική Αγωγή, το να κάνουμε την εκδήλωση αυτή εδώ.

Λύνεται το θέμα με μια εκδήλωση; Σαφέστατα και όχι. Είναι μια αφορμή, είναι ένας ερεθισμός, είναι το ξεκίνημα και η ολοκλήρωση μιας κουβέντας και η εξέλιξη μιας κουβέντας όλα αυτά που θ' ακουστούν σήμερα εδώ. Εγώ δε θ' ασχοληθώ πάρα πολύ με την Ειδική Αγωγή, υπάρχουν πιο ειδικοί από μένα που θ' ασχοληθούν.

Εγώ απλά θέλω να βάλω, εκ μέρους του Διοικητικού Συμβουλίου, το περίγραμμα κάτω από το οποίο συμβαίνουν όλα όσα συμβαίνουν σήμερα, προσπαθώντας να μη σας κουράσω.

Κατ' αρχάς να ξεκινήσω από τις επιστημονικές εκδηλώσεις της Ομοσπονδίας. Είναι ένα κομμάτι το οποίο σε όσους δεν είναι γνωστό, κρατάει χρόνια, είτε ως εκδηλώσεις του ΙΠΕΜ σε συνεργασία με το Επιστημονικό Τμήμα, το ΙΠΕΜ/ΔΟΕ που έχουν γίνει αρκετές, ειδικά και με αφορμή τα βιβλία και με αφορμή το ολοήμερο σχολείο και με κάθε μεγάλο θέμα που υπάρχει στην εκπαίδευση, όσο και με την Παγκύπρια Ομοσπονδία, πρόσφατα είχαμε και το συνέδριο στην Κύπρο με θέμα το σχολείο στα χρόνια της κρίσης.

Είναι μια σειρά δράσεων που η Ομοσπονδία εδώ και χρόνια αναλαμβάνει και προσπαθεί να βγάζει πέρα από το συνδικαλιστικό καθαρά λόγο και τον επιστημονικό και νομίζουμε ότι έχει ιδιαίτερη αξία να στηρίζεται η δράση της και η θέση της σ' αυτό το λόγο.

Η σημερινή εκδήλωση αλλά και οι τελευταίες κινήσεις του Διοικητικού Συμβουλίου της Ομοσπονδίας βρίσκονται όλα τα τελευταία χρόνια αλλά ιδιαίτερα το τελευταίο χρονικό διάστημα θεωρητικά ή όχι, κάτω από το πέπλο της κρίσης. Είναι μια κουβέντα η οποία μας απασχόλησε και στην Κύπρο, τελικά όλα όσα συμβαίνουν στο Δημοτικό Σχολείο σήμερα είναι απόρροια της κρίσης ή μήπως απόρροια πολιτικών επιλογών που είναι σ' ένα μεγάλο βαθμό ανεξάρτητα της κρίσης;

Αν δει κανείς όλα τα μέτρα που λαμβάνονται για την Παιδεία τα τελευταία τουλάχιστον χρόνια, νομίζω ότι πολύ εύκολα θα καταλήξει στο συμπέρασμα ότι η κρίση ίσως ήταν η χρυσή αφορμή για κάποιους για να προχωρήσουν σε δομικές αλλαγές στην εκπαίδευση τέτοιες που θα της αφαιρέσουν το βασικό χαρακτηριστικό: Το «δημόσια και δωρεάν».

Τέτοιες που θα κάνουν την ελληνική οικογένεια να βάζει βαθύτερα το χέρι στην τσέπη για να μπορέσει να έχει σωστή εκπαίδευση για τα παιδιά της, τέτοιες που θ' απαξιώσουν το Δημοτικό Σχολείο και τους λειτουργούς του, τέτοιες που θα φτωχύνουν και θα μικρύνουν το κομμάτι του δημόσιου σχολείου με ό,τι αυτό σημαίνει για το μέλλον της χώρας.

Επομένως είναι ένα θέμα το οποίο πρέπει να μας απασχολήσει γιατί δεν είναι μόνο συγκυρία αυτό το οποίο συμβαίνει, είναι ίσως και μάλλον θα συμφωνήσουμε όλοι σ' αυτό, ζήτημα πολιτικής επιλογής για το πώς βλέπει κάποιος τη δημόσια εκπαίδευση.

Και νομίζω ότι αν κοιτάξει κανείς τα νούμερα των προϋπολογισμών θα διαπιστώσει ότι δυο νευραλγικοί τομείς του δείκτη ποιότητας μιας χώρας, δηλαδή η Παιδεία και η Υγεία, είναι αυτοί που έχουν υποφέρει περισσότερο απ' όλους, ενώ η δέσμευση ήταν για το ακριβώς αντίθετο, όλα τα χρόνια τα οποία βρισκόμαστε κάτω από την εφαρμογή των πολυποίκιλων μνημονίων από το '10 μέχρι και χθες. Και φυσικά με συνέχεια ευρύτατη στο μέλλον.

Την περασμένη εβδομάδα είχαμε μια συνάντηση με τον Υπουργό Παιδείας, η οποία έγινε ακριβώς μετά την επίσκεψη του Πρωθυπουργού και τις βαρυσήμαντες εξαγγελίες του σχετικά με το μέλλον της Παιδείας –θα μου επιτρέψετε το «βαρυσήμαντες» σε πάρα πολλά εισαγωγικά.

Ακούσαμε για μια ακόμη φορά για την έννοια της πολιτείας για το δημόσιο σχολείο. Ακούσαμε για το 14χρονο δημόσιο σχολείο και τη δίχρονη υποχρεωτική προσχολική αγωγή που ταυτόχρονα μπορεί να μην είναι και δίχρονη υποχρεωτική αλλά μπορεί να βρίσκεται και στους χώρους πέρα από το δημόσιο σχολείο, ο καθένας μπορεί να ερμηνεύσει τον χρησμό αυτό.

Ακούσαμε για τους διορισμούς που ακούμε τόσα χρόνια, 20.000 ακούγαμε από τον προηγούμενο Υπουργό Παιδείας σε συνάρτηση με την αξιολόγηση, ακούσαμε στην πρώτη μας συνάντηση με τον κ. Γαβρόγλου, ξαναθεμαίνεται το κλίμα για διορισμούς με βάση τις εξαγγελίες του Πρωθυπουργού και του Υπουργού. Μόνο που οι διορισμοί δε γίνονται, γιατί δεν είναι γραμμένοι σε κανέναν προϋπολογισμό και δε φαίνεται να υπάρχει καμία προοπτική στ' αμέσως επόμενα χρόνια.

Ακούσαμε την εξαγγελία για το 1 προς 22 στις τάξεις. Να θυμίσω ότι όταν το 2006 κατακτήσαμε ως κλάδος το 1 προς 25, ήδη το αίτημά μας ήταν μη επίκαιρο, θα μου επιτρέψετε, δηλαδή ήδη είχε αρχίσει να ωριμάζει με βάση τις συνθήκες που επικρατούν στην εκπαίδευση από τότε μέχρι και σήμερα, το 1 προς 20 στα Δημοτικά, το 1 προς 15 στα Νηπιαγωγεία.

Αρα το 1 προς 22 το οποίο δε θεσμοθετείται ούτε φέτος ούτε του χρόνου αλλά σε τρία χρόνια λέγεται και πάντα χέρι χέρι με τη μείωση του μαθητικού δυναμικού, επειδή ακριβώς υπάρχει υπογεννητικότητα, είναι μια εξαγγελία η οποία έχει πάρα πολλούς αστερίσκους.

Ακούσαμε για τη στήριξη της Ειδικής Αγωγής και σαν βασικό επιχείρημα του κ. Πρωθυπουργού για την Ειδική Αγωγή ήταν ποιο: Οι πολλές προσλήψεις αναπληρωτών που έγιναν το τελευταίο χρονικό διάστημα τη χρονιά που μας πέρασε, αυξημένες δηλαδή σε σχέση με το παρελθόν και ειδικά για την παράλληλη στήριξη.

Δεν μας είπε πόσα παιδιά που έχουν ανάγκη την παράλληλη στήριξη έμειναν χωρίς στήριξη, δεν μας είπε πόσα παιδιά έκαναν σε ομάδες παράλληλη στήριξη, που εσείς που είστε πιο ειδικοί στην Ειδική Αγωγή ξέρετε πόσο ευσταθεί αυτό, το να υπάρχει ένας εκπαιδευτικός παράλληλης στήριξης για 4 παιδιά για παράδειγμα.

Δε μας είπε πώς άνθρωποι οι οποίοι δεν έχουν προσόντα στην Ειδική Αγωγή, δουλεύουν στην Ειδική Αγωγή και υποτίθεται ότι βοηθούν τους μαθητές που χρειάζονται περισσότερη βοήθεια, δεν μας είπε πώς γίνεται κάποιος ο οποίος τελειώνει ένα Παιδαγωγικό Τμήμα, έχει ως βασικό του πτυχίο την Ειδική Αγωγή, να δουλεύει επί 15 χρόνια ως αναπληρωτής και να είναι υπό κρίση του αν θα καταφέρει κάποια στιγμή να μπει ως μόνιμος, όχι μόνο αυτός που δουλεύει αλλά και πόσοι άλλοι με βάση αυτά που θα πούμε στη συνέχεια, ανοίγει η πόρτα της ρύθμισης που πέρασε σχετικά με τους διορισμούς στην Ειδική Αγωγή.

Δεν ειπώθηκε τίποτε απ' όλα αυτά. Και πάνω απ' όλα δεν ειπώθηκε τελικά το μεγάλο ζητούμενο για την ελληνική κοινωνία: Πόσοι μαθητές από αυτούς που χρειάζονται την Ειδική Αγωγή είναι στο Ειδικό Σχολείο; Ποιος το έχει χαρτογραφήσει, ποιος το έχει απεικονίσει; Κανένας. Η στατιστική μπορεί να βοηθήσει.

Είχα μια κουβέντα με τον Πρόεδρο του ΙΠΕΜ που είναι βαθύς γνώστης της Ειδικής Αγωγής, μου λέει 10% συνήθως στατιστικά του μαθητικού δυναμικού είναι αυτό το οποίο χρειάζεται η Ειδική Αγωγή. Αν λάβει υπ' όψιν του ότι στις δομές της Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης είναι περίπου 18.000 οι μαθητές οι οποίοι μετέχουν με τον οποιονδήποτε τρόπο της Ειδικής Αγωγής ενώ το μαθητικό δυναμικό είναι κοντά στις 600.000, καταλαβαίνει κανείς ότι η αναλογία αυτή είναι συντριπτική.

Και φυσικά είναι πολλά τα παιδιά τα οποία δεν αποφασίζουν να περάσουν το κατώφλι του δημόσιου σχολείου και να πάρουν οι οικογένειές τους το ρίσκο να μουν στην κάλυψη της δημόσιας εκπαίδευσης για τον απλούστατο λόγο ότι βλέπουν ότι δεν υπάρχει το ενδιαφέρον της πολιτείας και δεν υπάρχει η στελέχωση που πρέπει να υπάρχει, ο εξοπλισμός των δημόσιων σχολείων είτε

αυτά είναι Γενικής Αγωγής, είτε αυτά είναι Ειδικής Αγωγής.

Θα μπορούσαμε να μιλάμε για ώρες για πολλά θέματα αλλά εδώ δεν είναι Γενική Συνέλευση. Θα ξεκινήσω πριν καταλήξω με την Ειδική Αγωγή για να μιλήσω για την προσχολική αγωγή, γιατί η βάση των πάντων είναι η προσχολική αγωγή κι επειδή είναι ένα θέμα το οποίο έχει πολύ μεγάλη σημασία αυτές τις μέρες.

Θέση της ΔΟΕ είναι το 14χρονο σχολείο. Θέση της ΔΟΕ είναι η 2χρονη υποχρεωτική προσχολική αγωγή. Αυτή τη στιγμή αυτό το επικοινωνιακό παιχνίδι το οποίο παίζεται μπροστά στα μάτια μας και λέει ότι πρέπει να ωριμάσει η κοινωνία για να συζητήσει για την αναγκαιότητα της παροχής της 2χρονης προσχολικής αγωγής στο δημόσιο σχολείο, ενώ η κοινωνία είναι πολύ ώριμη φτάνει η πολιτεία να το αποφασίσει, αυτό το παιχνίδι που παίζεται και λέει ότι μπορείς να έχεις δημόσια εκπαίδευση χωρίς να τη χρηματοδοτείς σ' επίπεδο υποδομών και χωρίς να προσλαμβάνεις προσωπικό, αν θυμηθεί κανείς πόσα χρόνια έχουν να γίνουν μόνιμοι διορισμοί στην εκπαίδευση, αυτό το παιχνίδι το οποίο παίζεται και προσπαθεί να πείσει, για ποιους λόγους άραγε, ότι μέρη της πολιτείας είναι το 14χρονο σχολείο, η δίχρονη προσχολική αγωγή ενώ ταυτόχρονα το μάτι κλείνει προς τομείς που θέλουν ν' αναλάβουν κομμάτια στην προσχολική αγωγή, δίχως να έχουν τις υποδομές και αφού έχουμε εκπρόσωπο της Τοπικής Αυτοδιοίκησης, όχι βέβαια της ΚΕΔΕ, αλλά Αντιπεριφερειάρχη, να το πούμε ξεκάθαρα, δεν μπορεί ένας τομέας όπως είναι η ΚΕΔΕ, ένας τομέας της Τοπικής Αυτοδιοίκησης που ζει μόνο χάρις στην κρατική χρηματοδότηση και δεν έχει αυτοτελείς πόρους να έρχεται και να απαιτεί να πάρει την προσχολική αγωγή και όχι μόνο.

Σε μια συνάντηση που βρέθηκα με τον κ. Πατούλη ήταν έτοιμος να πάρει και τα Πανεπιστήμια λίγο πολύ απ' ό,τι κατάλαβα, το πνεύμα που εξέφρασε. Πώς μπορεί να το ζητάει και να στοχεύει σε τι; Σε περισσότερα κονδύλια από το Δημόσιο και σε ρόλο στο επίπεδο των διορισμών που δε γίνονται από την πολιτεία.

Αυτό για την προσχολική αγωγή, που όμως είναι δεμένο με την Ειδική Αγωγή, συνάδελφοί μου. Είναι δεμένο με την Ειδική Αγωγή γιατί πολύ καλά ξέρετε οι περισσότεροι από σας που είστε 15 χρόνια και πάτε για τα επόμενα αναπληρωτές, ότι ουσιαστική απόφαση πολιτική για να γίνουν μόνιμοι διορισμοί στην εκπαίδευση δεν υπάρχει.

Θα θυμάστε πάρα πολύ καλά ότι τα Πανεπιστήμια λειτουργούσαν, αλλά σύσταση οργανικών θέσεων δεν υπήρχε για την Ειδική Αγωγή και λειτουργούσαν με το όνειρο και με βάρκα την ελπίδα, δίχως να υπάρχει ουσιαστικό αντίκρισμα στα πτυχία τα οποία έπαιρναν οι απόφοιτοι των Τμημάτων.

Και πάμε στην πραγματικότητα, το τί γίνεται σήμερα στην Ειδική Αγωγή. Εν τάχει μόνο. Δεν μπορεί κανείς να λέει ότι έχει μέριμνα για την Ειδική Αγωγή και να λέει ότι στηρίζει τα Τμήματα Ένταξης ιδρύοντας μάλιστα καινούργια, όπως ειπώθηκε από τον κ. Πρωθυπουργό, όταν με νομοθετικές ρυθμίσεις μετατρέπει επί της ουσίας τα Τμήματα Ένταξης σ' ένα είδος ιδιάζουσας παράλληλης στήριξης, όταν μετατρέπει τον εκπαιδευτικό του Τμήματος Ένταξης σ' έναν άνθρωπο ο οποίος δε θα δουλεύει μέσα στο Τμήμα Ένταξης, αλλά με το κάλυμμα ντε και καλά της συνεκπαίδευσης, θα τρέχει γύρω-γύρω απ' το σχολείο στην ουσία χωρίς να μπορεί να βοηθήσει κανέναν.

Δεν μπορεί να λειτουργεί το δημόσιο σχολείο και το κομμάτι της Ειδικής Αγωγής με Ειδικά Σχολεία τα οποία έχουν απαρχαιωμένες δομές. 4ο Ειδικό της Αθήνας: Φέτος πήγε σ' ένα καινούργιο κτίριο μετά από πάρα πολύ κόπο, μετά από πολλά χρόνια, στεγαζόταν σε υπόγεια για χρόνια ολόκληρα. Αυτό δεν είναι ένα κομμάτι που δίνει ελπίδα στα παιδιά που φοιτούν εκεί.

Δεν μπορεί κανείς να μιλάει για στήριξη της Ειδικής Αγωγής όταν η ρύθμιση του νόμου που έλεγε ότι για κάθε μαθητή με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες θα υπήρχε μείωση ανά τρεις μαθητές, ήταν κάτι το οποίο το κερδίσαμε και ήταν δεδομένο, ξαφνικά εξαφανίζεται επί της ουσίας με τις ρυθμίσεις και βάζει τέτοιες προϋποθέσεις, και μάλιστα προϋποθέσεις οι οποίες έχουν να κάνουν και με άλλες ικανότητες –πώς μπορεί να προδιαγράψει ένα νομοθέτημα ότι μόνο ένας μαθητής με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες μπορεί να βρίσκεται σε μια τάξη. Πώς θα ρυθμίζεται αυτό αλήθεια;

Ή πώς μπορεί να λέει ότι όταν θα φτάσουμε στους 4, θα φτάσουμε στη μείωση με ηπιότερες μαθησιακές δυσκολίες; Αναρωτιέται κανείς για τη σκοπιμότητα αλλά και για τη νοημοσύνη, θα μου επιτρέψετε, των συντακτών αυτού του νομοθετήματος.

Πάμε παρακάτω: Δεν μπορεί ενώ παλεύουμε για δημόσια εκπαίδευση και λέμε ότι τη στηρίζουμε, ο θεσμός του ιδιώτη βοηθού, ο οποίος ήταν στα Γενικά Σχολεία με απόφαση όμως του Συλλόγου Διδασκόντων, να περνά στα Ειδικά Σχολεία για να κόψει θέσεις αναπληρωτών ειδικού βοηθητικού προσωπικού.

Δεν μπορεί να λες ότι στηρίζεις την Ειδική Αγωγή, χωρίς να τη στελεχώνεις. Και δεν μπορεί να λες ότι στηρίζεις την Ειδική Αγωγή όταν αποφασίζεις να περάσεις νομοθέτημα που δυναμιτίζει τα θεμέλια των επαγγελματιών δικαιωμάτων που απορρέουν από το βασικό πτυχίο και πάμε εδώ, γιατί νομίζω ότι είναι το σημαντικότερο θέμα που έχουμε αγγίξει το τελευταίο χρονικό διάστημα.

Και γιατί: Η Ειδική Αγωγή είναι το ξεκίνημα, συνάδελφοι, από δω ξεκινάει. Είναι πιο εύκολο πεδίο για να ξεκινήσει κανείς, γιατί για χρόνια επικρατεί αδιοριστία. Είναι πιο εύκολο να πειραματιστεί, γιατί έχει καλλιεργήσει προσδοκίες σε μεγαλύτερη γκάμα ανθρώπων για το ίδιο αντικείμενο. Είναι πολύ εύκολο

να ξεκινήσει κανείς από δω και να βάλει στο παιχνίδι απ' αυτούς που έχουν βασικό πτυχίο στην Ειδική Αγωγή μέχρι αυτόν που έχει ολιγόωρα σεμινάρια και θέλει να ελπίζει σ' έναν διορισμό στην Ειδική Αγωγή.

Είναι εύκολο να παίζεις μ' ένα κομμάτι που για χρόνια οι άνθρωποι οι οποίοι δουλεύουν σ' αυτό ψάχνουν με το φακό, για να μπορέσουν να δουλέψουν κατ' αρχήν.

Είναι πολύ εύκολο να ξεκινήσεις από κει, κι επειδή μιλήσατε για τη συνάντηση των Παιδαγωγικών Τμημάτων με τον κ. Υπουργό, αλήθεια, φήμες που φτάνουν στ' αυτιά μας ότι η κουβέντα δεν ανοίγει μόνο για την Ειδική Αγωγή αλλά ανοίγει και γι' ανακάτεμα των τομέων από την προσχολική αγωγή μέχρι και το τέλος της Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης αληθεύουν ή όχι; Να την κάνω λίγο πιο διαδραστική την κουβέντα.

ΣΥΝΕΔΡΟΣ: (Τοποθέτηση εκτός μικροφώνου). Μας είπε ότι θα πιστοποιηθούν τα πανεπιστημιακά τμήματα στο επόμενο χρονικό διάστημα, μας είπε ότι μάλλον θα πρέπει να το σκεφτούμε σοβαρά, γιατί δεν ξέρει αν μας συμφέρει η πιστοποίηση που γίνεται με βάση το Ευρωπαϊκό Κεκτημένο, υπάρχουν μόνο 20 κλάδοι και όχι 80 που έχουμε εμείς στην Ελλάδα και γενικά φαίνεται πως το θέμα «επαγγελματικά δικαιώματα» που τώρα αρχίζει να κινείται από τον Γενικό Γραμματέα –τα περαστικά μας γιατί είναι στο νοσοκομείο με έμφραγμα - φαίνεται ότι τώρα ξεκινά κάτι εντελώς καινούργιο..

Φαίνεται ότι ίσως να συζητιέται το αν το πτυχίο θα είναι το κύριο εφόδιο ή αν θα μοριοδοτείται. Αυτή η μοριοδότηση θέλει πολύ μεγάλη προσοχή, γιατί ανοίγει τα πάντα στα πάντα και απασφαλίζει τα πάντα. Και όντως, είναι αυτό που είπατε κ. Πρόεδρε, προνομιακός κλάδος η Ειδική Αγωγή...

Θ. ΚΙΚΙΝΗΣ: Ακριβώς. Κι επειδή εδώ και καιρό ακούμε διάφορες φωνές που μιλάνε για την καταλληλότητα των εκπαιδευτικών της Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης ν' αναλάβουν συγκεκριμένα κομμάτια, π.χ. τα φιλολογικά μαθήματα, π.χ. τα Μαθηματικά ή δεν ξέρω τι άλλο στο μέλλον ή τα Θρησκευτικά ή δεν ξέρω τι άλλο τελικά, την Πληροφορική κτλ. και επειδή η ανεργία είναι ένα θέμα το οποίο δε μπορεί να κατηγορήσει κανείς αυτόν ο οποίος βρίσκεται στη σφαίρα της και μαστίζεται απ' αυτήν, γιατί θα διεκδικήσει κομμάτια του, το μόνο που μπορεί να κατηγορήσει είναι αυτόν ο οποίος παίζει μ' αυτό τον πόνο, όπως κάνει τώρα με την Ειδική Αγωγή και δε λέει την αλήθεια: Ότι αν αναλάμβανε την υποχρέωση το Υπουργείο Παιδείας να καλύψει τώρα με μόνιμους διορισμούς όλο το κομμάτι της Ειδικής Αγωγής, δε θα υπήρχε λόγος να σπείρει καμία αντιπαλότητα και όλοι με τη σειρά που θα οριζόταν με κοινά αποδεκτούς κανόνες, θα δούλευαν στην Ειδική Αγωγή αύριο κιόλας. Δεν το λέει κανείς.

Δεν τ' ομολογούν. Δεν ομολογούν ότι καλλιεργούν προσδοκίες σε ανθρώπους οι οποίοι είναι για χρόνια στην ανεργία, φιλολόγους, μαθηματικούς,

θεολόγους, δεν ξέρω τι άλλο, ότι με μια παιδαγωγική επάρκεια και μ' ένα μεταπτυχιακό που πιθανόν έχουν, θα βρουν διέξοδο στην Πρωτοβάθμια Εκπαίδευση.

Όλη αυτή η ιστορία που ξεκινά σήμερα από την Ειδική Αγωγή για να φτάσει πιθανότατα σε τοπία που δεν τα έχουμε καν υποψιαστεί, είναι το τελευταίο οχυρό που υπάρχει για σαφώς καθορισμένα επαγγελματικά δικαιώματα που είναι η εκπαίδευση. Αλλά επειδή δεν είναι το ζήτημά μας μόνο τα επαγγέλματα δικαιώματα, να ξεκαθαρίσουμε, να κλείσουμε αυτό το κεφάλαιο.

Η ΔΟΕ δε θα μπει σ' αυτό το παιχνίδι. Η ΔΟΕ λέει ότι χτες, όχι τώρα, πρέπει να γίνουν όλοι οι μόνιμοι διορισμοί που έχει ανάγκη η εκπαίδευση και ειδικά η Ειδική Αγωγή με τους ανθρώπους που δουλεύουν για χρόνια και δεν μπορούν να βρουν τομέα.

Και δεν πρέπει να γίνει μόνο για τους δικούς μας λόγους, τους εργασιακούς. Πρέπει να γίνει γιατί τα παιδιά τα οποία χρειάζονται την Ειδική Αγωγή, πρέπει επιτέλους να την έχουν. Και δεν την έχουν. Και δεν την έχουν και οι μαρτυρίες που ξέρετε όλοι σας είναι πάρα πολλές για ανθρώπους που δεν την έχουν.

Λέμε λοιπόν: Στήριξη της Ειδικής Αγωγής, νομίζω ότι όπως είπατε πολύ σωστά προηγουμένως, οι θέσεις της διημερίδας αυτές θα είναι ένα πολύ ισχυρό όπλο για οποιαδήποτε κουβέντα θ' ακολουθήσει, γιατί δυστυχώς στα πλαίσια της απαξίωσης που επιβάλλει η πολιτεία απέναντι σε θεσμούς, έχει φροντίσει χωρίς όχι δικά του λάθη, ν' απαξιώσει και το συνδικαλισμό ως παρεμβατική φωνή. Η επιστημονική υποστήριξη είναι ένα πολύ ισχυρό όπλο στα χέρια της συνδικαλιστικής δράσης για να μπορέσουμε να προχωρήσουμε παρακάτω.

Στήριξη της Ειδικής Αγωγής, στήριξη της προσχολικής αγωγής, στήριξη ενός σχολείου που οραματιζόμαστε ως κλάδος και το δείξαμε όλη την προηγούμενη χρονιά μέσα από τη σειρά εκδηλώσεων που κάναμε σε όλη την Ελλάδα, με γενίκευση του ολοήμερου σχολείου και στους μαθητές, με γενίκευση του δημόσιου τελικά και δωρεάν σχολείου για όλους τους μαθητές.

Στήριξη ενός σχολείου που η πολιτεία έχει αποφασίσει ότι δεν το χρειάζεται κι αυτό πρέπει να το δούμε κατάματα και γι' αυτό πρέπει να είμαστε δίπλα στη ΔΟΕ σε κάθε αγώνα που δίνει για τη στήριξη αυτού του σχολείου, ανεξαρτήτως των τεράστιων δυσκολιών που ο καθένας από μας αντιμετωπίζει.

Στήριξη της εκπαίδευσης, γιατί όπως έλεγε και μια παλιότερη σειρά εκδηλώσεων της ΔΟΕ, η επένδυση στη γνώση είναι η απάντηση στην κρίση. Όχι μόνο την οικονομική κρίση αλλά κυρίως τη μεγαλύτερη κρίση που μας μαστίζει και είναι η εκπαιδευτική και πολιτισμική και βαθιά κοινωνική κρίση που αντιμετωπίζουμε. Σας ευχαριστώ πολύ και καλή επιτυχία σε όλους στη διαδικασία των εκδηλώσεων.

ΠΡΟΕΔΡΕΙΟ: Καλούμε στο βήμα τον Πρόεδρο του Ινστιτούτου Παιδαγωγικών Ερευνών και Μελετών της ΔΟΕ, τον συνάδελφο Κώστα Λολίτσα.

Κ. ΛΟΥΙΤΣΑΣ: Κυρίες και κύριοι επί-
σημοι προσκεκλημένοι, αγαπητοί συνάδελ-
φοι, πριν ξεκινήσω να πω ότι στο φάκελό
σας έχετε κάποιες προτάσεις με το λογότυ-
πο του ΙΠΕΜ.

Αυτές οι προτάσεις δεν είναι του ΙΠΕΜ,
είναι η αποδελτίωση που έκανε το ΙΠΕΜ
των διημερίδων που οργάνωσε η ΔΟΕ, «Το
σχολείο που βιώνουμε, το σχολείο που οραματιζόμαστε», άρα είναι οι δικές
σας προτάσεις. Αυτό επειδή δε φαίνεται ξεκάθαρα.

Χαιρόμαστε ιδιαίτερα που η ΔΟΕ ανταποκρίθηκε άμεσα στην ομόφωνη πρό-
ταση που κάναμε ως Ινστιτούτο για τη συνδιοργάνωση αυτής της διημερίδας.
Ειδικά υπό τις παρούσες συνθήκες, νομίζω, ότι καθίσταται κάτι παραπάνω
από απαραίτητη.

Να πω πως κάθε Υπουργός Παιδείας, αναλαμβάνοντας τα καθήκοντά του
θεωρεί υποχρέωσή του να κάνει μια δήλωση που λέει ότι προτεραιότητά του
είναι η Ειδική Αγωγή. Το έχουν κάνει όλοι. Δυστυχώς, πολλές φορές στην πο-
ρεία ευχόμαστε να την αγνοούσε.

Επειδή ο χρόνος είναι αμείλικτος, θα μπω σε συγκεκριμένα θέματα, προ-
βλήματα τα οποία ξέρετε πάρα πολύ καλά, τα βιώνετε, όπως τα βιώνει και η
κοινωνία και οι γονείς των παιδιών που στέλνουν τα παιδιά τους στην Ειδική
Αγωγή. Το πρώτο φυσικά και το βασικότερο είναι η απουσία μόνιμου προσω-
πικού. Νομίζω ότι απ' αυτό πρέπει να ξεκινήσει κανείς.

Η αναλογία μόνιμου προσωπικού προς αναπληρωτές στην Ειδική Αγωγή εί-
ναι συντριπτικά υπέρ των δεύτερων. Σ' ένα ποσοστό που αν συμπεριλάβουμε
όλες τις δομές, περνάει και το 70%. Αυτό από μόνο του ενδεχομένως να μην
είχε πέρα από τα επαγγελματικά, εργασιακά δικαιώματα, άλλη ανάγνωση, έχει
όμως όταν μιλάμε για την Ειδική Αγωγή, γιατί ξέρετε πάρα πολύ καλά ότι η
σταθερότητα στην εκπαίδευση αυτών των παιδιών αποτελεί βάση και όχι ζη-
τούμενο.

Δεν μπορεί ν' αποτελεί ζητούμενο αλλά τη βάση πάνω απ' την οποία θα ξε-
κινήσουμε για να βάλουμε τις υπόλοιπες πολιτικές. Και φυσικά, όπως είπε και
ο Πρόεδρος, η διενέργεια διαγωνισμού που δεν έχει γίνει ποτέ στην Ειδική
Αγωγή, ποτέ δεν έχει γίνει διαγωνισμός ΑΣΕΠ, απ' ό,τι φαίνεται, είναι κάτι το
οποίο δεν πρέπει να το περιμένουμε άμεσα, ίσως και όχι απώτερα.

Το δεύτερο είναι οι εντελώς ακατάλληλες υποδομές που υπάρχουν στην Ει-
δική Αγωγή. Πρόσφατα, η Διεύθυνση Ειδικής Αγωγής ζήτησε κάποιες προ-
τάσεις για τα προγράμματα των ολοήμερων Ειδικών Σχολείων. Κι εγώ λέω:
Ποιων ολοήμερων; Των ελαχίστων που υπάρχουν; Και δεν είναι ελάχιστα για-
τί δε θέλουν τα σχολεία να έχουν ολοήμερα. Όχι, καθόλου. Θέλουν και παρα-
θέλουν. Δεν μπορούν όμως.

Τα περισσότερα Ειδικά Σχολεία συστεγάζονται. Ή θα συστεγάζονται στα υπόλοιπα των αιθουσών των Γενικών Σχολείων ή αν δε συστεγάζονται στα υπόλοιπα των αιθουσών των Ειδικών Σχολείων, θα στεγάζονται σε κάποια κτίρια τα οποία είναι εντελώς ακατάλληλα, προσωρινά βέβαια, μέχρι να πάνε σε κάποια κτίρια που θα υπάρξουν.

Επομένως δεν μπορεί να ξεκινάμε και να πουλάμε, όπως λέει και η ρώσικη παροιμία, το τομάρι της αρκούδας πριν τη σκοτώσουμε. Πρέπει πρώτα να φτιάξεις τις υποδομές και μετά να πεις για τα προγράμματα που θα έχουν αυτές οι υποδομές. Όπως επίσης, αυτές οι υποδομές απαιτούν προσωπικό, ειδικό βοηθητικό προσωπικό, ειδικό εκπαιδευτικό προσωπικό, εκπαιδευτικό προσωπικό επιπλέον που ξέρουμε ότι δε θα υπάρξει.

Επομένως τα σχολεία αποφεύγουν να προχωρήσουν σε προτάσεις για ολοήμερα, διότι πού θα τα βάλουν τα παιδιά τους; Πολλά παιδιά στα Ειδικά Σχολεία, το ξέρετε, φεύγουν νωρίτερα, ακόμα και απ' αυτό το ωράριο του Ειδικού Σχολείου. Αυτά που θα καθίσουν λοιπόν μέχρι τις 4, πού θα καθίσουν; Εδώ είναι ανάγκη για ένα παιδί του Γενικού Σχολείου να έχει ένα χώρο. Για το παιδί λοιπόν με αναπηρία, αυτή η ανάγκη είναι ζωτικής σημασίας, δεν είναι απλώς ανάγκη.

Έπειτα, η απουσία αναλυτικών προγραμμάτων: Ξέρετε πολύ καλά ότι δεν υπάρχουν αναλυτικά προγράμματα, υπάρχει ένα περίφημο ΠΑΠΕΑ, Πλαίσιο Αναλυτικού Προγράμματος Ειδικής Αγωγής, το οποίο για την εποχή του ήταν καλό. Πέρασε η εποχή του όμως, τί να κάνουμε; Πέρασε. Είναι ένα γενικό-λογο αναλυτικό πρόγραμμα, πασπαρτού πρόγραμμα, που ταιριάζει παντού, το χρησιμοποιούν τα ΕΕΚ, τα ειδικά επαγγελματικά μπορούν να το χρησιμοποιήσουν τα Ειδικά Σχολεία, τα Νηπιαγωγεία, όλοι.

Αυτό όμως είναι ένα πρόγραμμα το οποίο ξεπεράστηκε. Δεν υπάρχουν καινούργια αναλυτικά προγράμματα. Εδώ καλά καλά η Δευτεροβάθμια για όσους είναι εδώ, δεν έχουν ούτε ωρολόγια. Τώρα βγήκαν κάποια ΦΕΚ με αναλυτικά προγράμματα στα Ενιαία Ειδικά Επαγγελματικά Γυμνάσια - Λύκεια. Τα ΕΕΚ δεν έχουν. Και τα ΕΕΚ είναι η πολυπληθέστερη και ιδιαίτερος ιδιαίτερη ομάδα σχολείων.

Επομένως δεν έχουμε αναλυτικά προγράμματα. Κάποτε το Παιδαγωγικό ξεκίνησε να εκπονεί, αναρτήθηκαν κάποια, δεν πήραν όμως ποτέ επίσημη μορφή ούτε και είναι πλήρη. Αυτό εκκρεμεί. Και υπ' όψιν ότι το Παιδαγωγικό ήταν ένας Οργανισμός, ο οποίος είχε Τμήμα Ειδικής Αγωγής με Πρόεδρο, με στελεχιακό δυναμικό κτλ. Κάτι το οποίο δεν υπάρχει πλέον.

Ενταξιακές και υποστηρικτικές δομές. Παράλληλη στήριξη: ΚΕΔΔΥ, ΕΔΕ-ΑΥ, όλα αυτά τα οποία έχουν αφεθεί στην τύχη τους και όχι μόνο αυτό, αυτόας πούμε ότι εντάξει, μπορεί να παλευτεί. Το θέμα είναι ότι γίνεται συγκεχυμένος ο ρόλος τους και αυτό είναι επικίνδυνο. Και για τους ίδιους που εργάζο-

νται σ' αυτές τις δομές αλλά και γι' αυτούς οι οποίοι λαμβάνουν την υποστήριξη απ' αυτές τις δομές.

Σύγχυση και πληθώρα απόψεων, σ' αυτό φαντάζομαι αν τώρα πω, η πλειοψηφία είμαστε της Ειδικής Αγωγής, αν πω τι σημαίνει ένταξη, τι σημαίνει ενσωμάτωση, τι σημαίνει συμπερίληψη, τι σημαίνει σχεδιασμός για όλους, σε όλους, πάνω κάτω όσοι είμαστε εδώ και πέρα, θα πάρω και μια απάντηση. Και πρώτος εγώ θα έχω μια άποψη για όλα αυτά.

Αυτό λοιπόν δεν είναι ξεκάθαρο. Τι σημαίνει αυτό; Ξέρετε ότι για όλα αυτά επικαλούμαστε τις περίφημες διακηρύξεις, με φυσικά κορυφαία τη διακήρυξη του ΟΗΕ και το προαιρετικό πρωτόκολλο που τη συνόδευε, το οποίο έγινε και νόμος του κράτους από το 2012 και ενώ διαβάζουμε στην αιτιολογική έκθεση ότι αυτό στοχεύει στην εναρμόνιση με τις διακηρύξεις του ΟΗΕ κτλ., μετά έρχεται η τροπολογία και λέει ότι πάνε στην Ειδική Αγωγή χωρίς προσόντα.

Αυτό δηλαδή συνάδει με τη διακήρυξη του ΟΗΕ. Πάντα πήγαιναν. Επειδή μου το είπαν κάποια στιγμή «Γιατί φωνάζετε; Αφού πάντα πήγαιναν». Ναι, με συγχωρείτε, πάντα πήγαιναν, τότε όμως, το έλεγε ξεκάθαρα ο νόμος: Όταν δεν υπάρχουν άλλοι ίσως πίνακες της Ειδικής Αγωγής. Ουσιώδης διαφορά. Άλλο όταν δεν υπάρχουν άλλοι ίσως πίνακες Ειδικής Αγωγής και η συντριπτική πλειοψηφία πήγαινε είτε στην παράλληλη στήριξη μόνο από την Πρωτοβάθμια, είτε στις επαγγελματικές ειδικότητες Δευτεροβάθμιας που δεν υπάρχουν με προσόντα Ειδικής Αγωγής.

Άλλο λοιπόν αυτό και άλλο επίσημα και θεσμοθετημένα να λέμε ότι όταν δε μπορούμε να καλύψουμε τις ανάγκες - τι σημαίνει αυτό; Οτιδήποτε, δεν μπορώ για οποιονδήποτε λόγο να καλύψω τις ανάγκες. Παίρνω λοιπόν το μόνιμο προσωπικό και το πηγαίνω στην Ειδική Αγωγή. Και αυτό είναι ένταξη. Όσοι είναι στην Ειδική Αγωγή, σίγουρα μπορούν να μιλάνε για ώρες για τα προβλήματα που υπάρχουν και τα προβλήματα που αντιμετωπίζουν. Τα ξέρουμε όλοι, όλοι τα ξέρετε, είναι απολύτως γνωστά.

Το θέμα είναι ότι αν ήταν τόσο απλή η ένταξη και ισότιμη η εκπαίδευση, ώστε να λυθεί με μια τροπολογία του τύπου η παρέμβαση στα Τμήμα Ένταξης θα δίνεται μέσα στην τάξη και όχι έξω από την τάξη κι όταν είπα στη Δευτεροβάθμια που ο μαθηματικός πάει σε τρία σχολεία, πώς θα το κάνει αυτό, αν ήταν τόσο εύκολο θα είχε λυθεί, θα είχαμε κάνει ένταξη.

Δεν είναι όμως τόσο απλό και κατά την άποψή μου, ένταξη, ισότιμη εκπαίδευση δεν είναι να πάρουμε ένα παιδί με αναπηρία ή με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες και να το βάλουμε σ' ένα Γενικό Σχολείο της γειτονιάς του έστω, το οποίο αυτό το Γενικό Σχολείο δεν είναι καν φτιαγμένο ούτε για τον μέτριο μαθητή. Αυτό το γενικό σχολείο δεν είναι φτιαγμένο ούτε καν για το μέτριο. Κι εμείς θα πάρουμε αυτό το παιδί και θα το πετάξουμε (χωρίς εισαγωγικά η λέξη) στο Γενικό Σχολείο και θα λέμε ότι κάναμε ένταξη.

Όχι. Ένταξη είναι να πάρεις ένα παιδί με αναπηρία ή με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες και να το έχεις σ' έναν χώρο όπου θα μπορέσει ν' αναπτύξει στο έπακρο τις όποιες δυνατότητές του. Όλα τ' άλλα δεν είναι ένταξη. Δε θέλω να πω περισσότερα, εύχομαι όπως είπε και ο κ. Βαβουγιός, οι εργασίες αυτής της διημερίδας ν' αποτελέσουν το έναυσμα για την εξεύρεση λύσεων για όλα αυτά που μας βασανίζουν και ελπίζω ότι δε θα μας βασανίζουν μέχρι το υπόλοιπο του εργασιακού μας βίου. Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΕΙΟ: Ευχαριστούμε πολύ.

Καλούμε στο βήμα τον κ. Φίλιππο Βλάχο Καθηγητή του Πανεπιστημίου Θεσσαλίας, Διευθυντή του Εργαστηρίου Μαθησιακών Δυσκολιών Προβλημάτων Λόγου και Επικοινωνίας για την εισήγησή του.

«Η Ειδική Αγωγή και Εκπαίδευση: Παρελθόν, παρόν και μέλλον»

Φ. ΒΛΑΧΟΣ: Καλημέρα σε όλους και από μένα. Αισθάνομαι την ανάγκη να ευχαριστήσω τη ΔΟΕ για την τιμητική πρόσκληση να συμμετάσχω σε αυτή τη διημερίδα και το Σύλλογο Εκπαιδευτικών Πρωτοβάθμιας Μαγνησίας, που συχνά πυκνά βρισκόμαστε σε διάφορες εκδηλώσεις και αναδεικνύουμε ζητήματα που έχουν να κάνουν με

την Ειδική Αγωγή.

Θα ήθελα να σας συγχαρώ για την πρωτοβουλία οργάνωσης αυτής της διημερίδας στο Βόλο. Αυτό που ειπώθηκε από τους προηγούμενους ομιλητές, είναι ότι θα πρέπει να ενώσουμε τις δυνάμεις και ο επιστημονικός χώρος και το συνδικαλιστικό κίνημα και πάνω απ' όλα οι γονείς των ατόμων με ειδικές ανάγκες.

Είναι ένα πεδίο στο οποίο δε δόθηκε μεγάλη έμφαση αλλά προσωπικά θεωρώ ότι αν δεν έχουμε σε όλες αυτές τις προσπάθειες που κάνει και η επιστημονική κοινότητα και το συνδικαλιστικό κίνημα ν' αναδείξει τα θέματα της Ειδικής Αγωγής, δεν έχουμε αρωγούς τους γονείς και υποστηρικτές, δε μπορούμε να πάμε παραπέρα, δε θα έχουμε ευοίωνα αποτελέσματα.

Η ομιλία που σχεδίασα έχει τίτλο «Ειδική Αγωγή και Εκπαίδευση – Παρελθόν, παρόν και μέλλον». Ήδη με τους χαιρετισμούς που προηγήθηκαν θα μπορούσα να πω ότι δεν έχω να πω τίποτα. Με ιδιαίτερη ικανοποίηση διαπίστωσα ότι από τους χαιρετισμούς και των συναδέλφων της Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης και του συναδέλφου της Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης, λίγο πολύ λέμε τα ίδια όλοι.

Αυτά τα θέματα τα οποία εδώ και πολλά χρόνια έχουμε αναδείξει στο Παιδαγωγικό Τμήμα Ειδικής Αγωγής ως ζητούμενα για το μέλλον της Ειδικής

Αγωγής, για παράδειγμα τον εκπαιδευτικό Ειδικής Αγωγής σε όλα τα σχολεία, για να υποστηρίξει το έργο των υπολοίπων εκπαιδευτικών, είναι ένα πάγιο αίτημα του τμήματος από το 2000, από τα πρώτα κιόλας χρόνια λειτουργίας του. Και για την Πρωτοβάθμια και για τη Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση. Χαίρομαι πλέον που αυτό το ακούω να είναι και αίτημα του συνδικαλιστικού κινήματος.

Θα ήθελα επίσης να σημειώσω και να μιλήσω, ν' απαντήσω με κάποιον τρόπο στο συνάδελφο Αντιπρόεδρο που μίλησε για το χώρο της διανόησης στο Πανεπιστήμιο. Δε θεωρώ ούτε εγώ, ούτε οι συνάδελφοί μου ότι είμαστε ο χώρος της διανόησης.

Πιστεύουμε ότι είμαστε ο χώρος που μπορεί μ' επιστημονικό, με τεκμηριωμένο τρόπο μέσα από ερευνητικά δεδομένα που έχουμε πλέον και στην Ελλάδα αλλά και στα διεθνή ερευνητικά δεδομένα, να τεκμηριώσουμε την ανάγκη για κάποιες αλλαγές στην Ειδική Αγωγή για να τη βάλουμε σε μια πιο σωστή βάση προς το συμφέρον των παιδιών που έχουν ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες.

Όπως ξέρετε όλοι, σε περιόδους κρίσης οι ευάλωτοι είναι αυτοί που την πληρώνουν. Έτσι και αυτή τη φορά η κρίση έγινε η αφορμή για να είναι η Ειδική Αγωγή πάλι ο φτωχός συγγενής, πάλι το πειραματόζωο, όπως υπονόησε και ο Πρόεδρος για κάποιες αλλαγές στο χώρο της εκπαίδευσης, που μπορεί να περάσουν πολύ γρήγορα σε όλο το εκπαιδευτικό σύστημα.

Θα προσπαθήσω λοιπόν μέσα σε λιγότερο από μισή ώρα, να περιγράψω το παρελθόν, το παρόν και να σκιαγραφήσω τις προοπτικές για το μέλλον της Ειδικής Αγωγής. Κλήθηκα να μιλήσω σε αυτή την ημερίδα, σκέφτηκα να μιλήσω στην αρχή εμπειρικά. Πριν από 19 χρόνια, όταν πρωτοήρθα στο Βόλο η βασική μου δουλειά ήταν στο χώρο της Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης.

Δούλεψα σ' ένα από τα Ειδικά Σχολεία του Βόλου, σε αυτό που λέμε μια εποχή που θα την ονόμαζα «πέτρινα χρόνια» στην Ειδική Αγωγή. Οι συνάδελφοι τότε στο σχολείο, 4 ήμαστε όλοι κι όλοι, σήμερα είναι συνταξιούχοι αλλά τυχαίνει να συναντιόμαστε ακόμη στο δρόμο και να συζητάμε το τι βελτιώθηκε στην Ειδική Αγωγή, τι από εκείνα που ήταν ζητούμενα εκείνη την περίοδο καταφέραμε να πετύχουμε μέχρι σήμερα και πόσα ζητούμενα αναζητούμε ακόμα.

Σκέφτηκα λοιπόν, από εκείνα τα πέτρινα χρόνια να ξεκινήσω και να δούμε μέσα από τις διάφορες νομοθετικές ρυθμίσεις που έγιναν για την Ειδική Αγωγή, την ιστορία της Ειδικής Αγωγής και το πώς πρέπει να πορευθούμε στο μέλλον.

Με χαρά βέβαια διαπίστωσα ότι ήδη οι προτάσεις που δεν είναι δικές μου προσωπικές μόνο, είναι προτάσεις και όλων των συναδέλφων μου στο Τμήμα που πολλές φορές στείλαμε στο Υπουργείο σε πολλές πολιτικές ηγεσίες του Υπουργείου, διαφόρων κομμάτων και δεν έτυχαν της προσοχής που θ' αναμέναμε,

όλες αυτές οι προτάσεις σε πολύ μεγάλο βαθμό συμπίπτουν και με τις προτάσεις του συνδικαλιστικού κινήματος.

Η Ειδική λοιπόν Αγωγή και Εκπαίδευση είναι, όπως βλέπετε στη διαφάνεια, ένα μεγάλο αίτημα και πρόκληση της σύγχρονης κοινωνίας και ιδιαίτερα του εκπαιδευτικού κόσμου και αποτελεί έναν διεπιστημονικό χώρο της Παιδαγωγικής Επιστήμης. Είναι κομμάτι λοιπόν της Παιδαγωγικής Επιστήμης η Ειδική Αγωγή, δεν είναι κάτι ξεχωριστό και σαν τέτοιο το βλέπουμε και στο Πανεπιστήμιο.

Την πρώτη χρονιά που ήρθα στο Βόλο, το 1998, η Διεύθυνση Πρωτοβάθμιας και Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης, οι δύο Διευθυντές, με κάλεσαν ως άτομο που δούλευα στο χώρο της Ειδικής Αγωγής, ως συμβασιούχος και στο Πανεπιστήμιο, στο νεοϊδρυθέν Τμήμα Ειδικής Αγωγής, να κάνω μια ομιλία με την ευκαιρία της εκδήλωσης που γινόταν για την Ημέρα των ατόμων με ειδικές ανάγκες.

Ο τίτλος της ομιλίας ήταν «Σύγχρονες τάσεις στην Ειδική Αγωγή». Η ομιλία επικεντρώθηκε σε 4 άξονες, πριν από 19 χρόνια:

1. Στην έγκαιρη και πρώιμη διάγνωση και την έγκαιρη υποστηρικτική παρέμβαση για τα παιδιά με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες, κάτι που ακόμα είναι ζητούμενο, ήταν στόχος από τότε αλλά ακόμη δεν το έχουμε λύσει.

2. Την πρώιμη κοινωνική ένταξη και ενσωμάτωση των μαθητών με αναπηρίες και ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες, επέκταση της προσχολικής αγωγής, τώρα το ακούμε. Η πρώιμη ένταξη των παιδιών με ειδικές ανάγκες είναι κάτι που είναι ακόμα ζητούμενο.

3. Τη σχολική ένταξη και ενσωμάτωση σ' ένα κοινό σχολείο για όλα τα παιδιά.

4. Τη συμβουλευτική των γονέων και την εμπλοκή τους σε θεραπευτικές διαδικασίες στα συμπαιδαγωγοί.

Ήταν οι 4 άξονες στους οποίους είχα στηρίξει εκείνη την ομιλία, βασισμένος κυρίως στα δεδομένα της διεθνούς εμπειρίας. Ανατρέχοντας λοιπόν σ' εκείνη την ομιλία, διαπίστωσα ότι τα ζητούμενα εκείνης της εποχής εξακολουθούν να είναι κυρίαρχα ζητούμενα για την Ειδική Αγωγή και σήμερα. Αυτό και μόνο δείχνει ότι τα βήματα προόδου που έχουμε κάνει, δεν είναι αναμενόμενα, όταν 20 χρόνια δεν έχουμε βελτιώσει σημαντικά αυτά τα πράγματα.

Και αυτή η ορολογία δεν είναι καινούργια. Το άρθρο 16 του Συντάγματος λέει ότι όλοι οι Έλληνες έχουν δικαίωμα δωρεάν παιδείας σε όλες τις βαθμίδες της, στα κρατικά εκπαιδευτήρια. Το κράτος ενισχύει τους σπουδαστές που διακρίνονται καθώς και αυτούς που έχουν ανάγκη από βοήθεια ή ειδική προστασία ανάλογη με τις ικανότητές τους.

Το Σύνταγμά μας –και γι' αυτό έχω βάλει αυτή την παλιά διαφάνεια- εδώ και πολλά χρόνια, από ένα εγχειρίδιο, ένα δελτίο του Υπουργείου Παιδείας που

εξέδιδε το '90 περίπου για την Ειδική Αγωγή, να σας δείξω ότι αυτά είναι διαχρονικά ζητούμενα, είναι επιταγές του Συντάγματος που 30 χρόνια μετά, δεν έχουμε επιτελέσει.

Αυτό που θέλω επίσης να σημειώσω είναι ότι η Ειδική Αγωγή μιλάει για όλα τα άτομα ανάλογα με τις ικανότητές τους. Συνήθως όταν μιλάμε για Ειδική Αγωγή σκεφτόμαστε τα άτομα με αναπηρίες, τα άτομα με μαθησιακές δυσκολίες ή άλλες αναπτυξιακές διαταραχές.

Θυμίζω όμως σε όλους ότι η Ειδική Αγωγή αφορά και τα χαρισματικά παιδιά, τα παιδιά που η νοημοσύνη τους είναι υπεράνω του μέσου όρου σημαντικά και το σχολικό περιβάλλον, έτσι όπως λειτουργεί συνήθως η σχολική τάξη, είναι ένα περιβάλλον το οποίο δεν είναι το καλύτερο, δεν αξιοποιούν τις ικανότητές τους στο βαθμό που μπορούν. Και αυτός ο πληθυσμός διεθνώς εμπίπτει στο χώρο της Ειδικής Αγωγής. Άρα η Ειδική Αγωγή δεν έχει να κάνει μόνο με δυσκολίες, έχει να κάνει και με ικανότητες.

Για να δώσω λοιπόν μια πολύ γρήγορη περιγραφή της Ειδικής Αγωγής, θα μπορούσα να την ορίσω σαν την προσαρμογή που παρέχεται και τα μέτρα που λαμβάνονται για την υποστήριξη που απαιτείται για τα παιδιά με αναπηρία και αυτά με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες, εντός του εκπαιδευτικού συστήματος, προκειμένου να διευκολύνεται η εκπαίδευσή τους.

Αποτελεσματικά κι εξατομικευμένα μέτρα υποστήριξης που πρέπει να παρέχονται στην Ειδική Αγωγή, πρέπει να προϋποθέτουν περιβάλλοντα τα οποία μεγιστοποιούν την κοινωνική και ακαδημαϊκή ανάπτυξη. Σχολικές μονάδες γενικής εκπαίδευσης με τις ανάλογες προσαρμογές, όχι όπως ακούστηκε νωρίτερα, απλώς να βάλουμε στο Γενικό Σχολείο έναν μαθητή με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες,

Πρέπει να υπάρχουν και οι προσαρμογές στη σχολική τάξη και σε όλο το συγκρότημα του Γενικού Σχολείου, για να μπορέσει να λειτουργήσει αυτός ο μαθητής και να κερδίσει απ' αυτό το περιβάλλον είτε σαν σχολικές μονάδες Ειδικής Εκπαίδευσης και συμπεριλαμβάνονται σε αυτά βοηθητικές εναλλακτικές μέθοδοι επικοινωνίας καθώς και χρήση κατάλληλων εκπαιδευτικών μέσων, τεχνικών και υλικού.

Όταν χρησιμοποιούμε τον όρο «Ειδική Αγωγή», εννοούμε αφ' ενός τον επισημονικό κλάδο που ασχολείται με την εκπαίδευση των αναπήρων παιδιών και αυτών με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες, αφ' ετέρου όμως τη θεσμική εφαρμογή στα πλαίσια του κράτους. Κι έτσι την εννοούμε οι περισσότεροι.

Και στις δυο περιπτώσεις η ανάπτυξη αυτού του χώρου, καθορίζεται από δυο στοιχεία: Και την ποσότητα, τους αριθμούς και θα δείξω τέτοια στοιχεία για να έχουμε μια εικόνα το πώς αναπτύχθηκε διαχρονικά η Ειδική Αγωγή στη χώρα μας, αλλά κυρίως από την ποιότητα και το περιεχόμενο της εκπαίδευσης που δίνουμε σε αυτούς τους πληθυσμούς.

Να πάρω τα πράγματα ιστορικά: Οι παλαιότεροι ίσως έχουν μια εικόνα, οι νεότεροι όμως, και είναι αρκετοί, ίσως δεν έχουν πλήρη εικόνα του πώς προχώρησε η Ειδική Αγωγή στη χώρα μας. Υπάρχουν δυο μεγάλες περιόδοι στην Ειδική Αγωγή στην Ελλάδα: Η πρώτη περίοδος είναι αυτή που η Ειδική Αγωγή παρέχεται κύρια σε φιλανθρωπικά Ιδρύματα και διαρκεί από τις αρχές του 20ου αιώνα μέχρι το 1975 περίπου οπότε και αρχίζει η περίοδος της κρατικής παρέμβασης.

Η ίδρυση των Ειδικών Σχολείων εντοπίζεται στις αρχές του 20ου αιώνα και τότε λειτουργούσαν βάσει ιδιωτικής πρωτοβουλίας, με στόχο την απόδοση φιλανθρωπίας σε αναπήρους μαθητές. Σε αυτή τη λογική ανάπτυξης των Ειδικών Σχολείων κυριαρχεί η ιδρυματική περίθαλψη και η φροντίδα των παιδιών με ειδικές ανάγκες.

Το σκηνικό αλλάζει με τον εκπαιδευτικό νόμο του 1981, όπου προβλέπεται για πρώτη φορά η σύσταση Ειδικών Σχολείων και μεταβιβάζεται η ευθύνη λειτουργίας τους στο Υπουργείο Παιδείας. Πρόκειται γι' αυτοτελείς διοικητικές σχολικές μονάδες, με στόχο την παροχή αγωγής και επαγγελματικής εκπαίδευσης με σοβαρές ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες.

Αυτός ο νόμος όμως προωθεί τη διαχωρισμένη εκπαίδευση και δεν προβλέπει σε καμία περίπτωση την ένταξη των μαθητών στο Γενικό Σχολείο, που ήταν ένα από τα κύρια ζητούμενα και του Συντάγματος αλλά και της εποχής εκείνης.

Η φοίτηση των μαθητών επίσης σύμφωνα με το συγκεκριμένο νόμο, δεν είναι υποχρεωτική και ουσιαστικά πρόκειται για μια ειδική μορφή γενικής εκπαίδευσης όπου έχουμε τις ίδιες διδακτικές μεθόδους, τα ίδια σχολικά προγράμματα, τους ίδιους σχολικούς στόχους που έχει και το Γενικό Σχολείο.

Με το νόμο του 1985 για την Πρωτοβάθμια και Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση, η νομοθεσία για την Ειδική Αγωγή εντάχθηκε στα πλαίσια της γενικής εκπαίδευσης. Τότε θεσμοθετήθηκε η ενταξιακή εκπαίδευση για πρώτη φορά. Παρ' ότι αυξήθηκαν οι ειδικές τάξεις και οι παιδαγωγικές πρακτικές που εφαρμόστηκαν, δεν προώθησαν ουσιαστικά την ένταξη.

Η εκπαιδευτική πολιτική του αποκλεισμού συνεχίστηκε μέσα σ' ένα κλίμα προκαταλήψεων και στερεοτυπικών αντιλήψεων για την αναπηρία. Η θεσμοθέτηση της ένταξης που έγινε μ' εκείνο το νόμο δεν ακολουθήθηκε από έναν σχεδιασμό μιας κοινωνικής πολιτικής που θα είχε στόχο την αλληλοαποδοχή, ούτε μια εκπαιδευτική πολιτική που θα αφορούσε την επιμόρφωση όλων των εκπαιδευτικών σε θέματα ένταξης, στο σχεδιασμό αναλυτικών προγραμμάτων και στην κατάλληλη διαμόρφωση των σχολικών χώρων ώστε να μπορέσουμε να πετύχουμε τον στόχο της ένταξης.

Ανοίγω μια μικρή παρένθεση εδώ, να πω ότι το θέμα της ορολογίας που έθεσε ο κ. Λολίτσας, τι εννοούμε ένταξη, τι εννοούμε παράλληλη στήριξη, δε

θα το ανοίξω εγώ, αλλά η συνάδελφός μου η κα Τζιβινίκου αμέσως μετά από μένα θα προσπαθήσει στην εισήγησή της να βάλει στη σωστή επιστημονική βάση όλη αυτή την ορολογία. Γιατί πράγματι και εδώ υπάρχει έλλειμμα. Χρησιμοποιούμε όρους στους οποίους όμως δεν αποδίδουμε σωστά το νόημά τους.

Την περίοδο από το '78 έως το '93 που είναι τα στοιχεία που σας παραθέτω, είχαμε μια ποσοτική αύξηση και των Μονάδων Ειδικής Αγωγής και του αριθμού των φοιτητών που φοιτούσαν σε αυτές τις μονάδες. Από τις 67 Μονάδες Ειδικής Αγωγής που είχαμε το '78, φτάσαμε στις 802 Μονάδες Ειδικής Αγωγής καθώς άνοιξαν πολλά τμήματα ένταξης, ειδικές τάξεις όπως τις λέγαμε τότε.

Από τους 1997 μαθητές που είχαμε το 1978 φτάσαμε στους 14.000 και κάτι μαθητές στο χώρο της Ειδικής Αγωγής και όλοι ήταν στην Πρωτοβάθμια Εκπαίδευση καθώς για τη Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση δεν υπήρχε καν λόγος εκείνη την περίοδο. Άρα ποσοτικά υπήρχε μια πρόοδος, υπήρχε μια ανάπτυξη, χωρίς όμως να είναι στην πορεία που θ' αναμέναμε με βάση και κάποιους αριθμούς που θα σας δείξω στη συνέχεια.

Σ' ένα άλλο επίπεδο, στο επίπεδο της Τριτοβάθμιας Εκπαίδευσης, στη δεκαετία του 1990-2000, υπήρξαν κάποιοι σταθμοί οι οποίοι έπαιξαν σημαντικό ρόλο στην εξέλιξη της Ειδικής Αγωγής. Το 1993 ιδρύθηκε και το 1998 άρχισε να λειτουργεί το Τμήμα Ειδικής Αγωγής στο Πανεπιστήμιο Θεσσαλίας με σκοπό όχι μόνο να παρέχει επιστημονική κατάρτιση στο προσωπικό που θα στελεχώσει τις μονάδες Ειδικής Αγωγής, αλλά και να προάγει την έρευνα για την Ειδική Αγωγή στη χώρα μας.

Είναι πολύ διαφορετικό ένα μέλος ΔΕΠ σε κάποιο Πανεπιστήμιο με αντικείμενο στην Ειδική Αγωγή να προσπαθεί ν' αναπτύξει την έρευνα για την Ειδική Αγωγή και πολύ διαφορετικό να υπάρχουν 20, 25 άτομα σε ένα τμήμα που να υπηρετούν όλοι σχεδόν το χώρο της Ειδικής Αγωγής, ν' αναπτύσσουν συνεργασίες, να διεκδικούν ευρωπαϊκούς πόρους και προγράμματα για να μπορέσουν να πάνε σε βάθος την έρευνα στην Ειδική Αγωγή.

Άρα, η λειτουργία του τμήματος και η ανάπτυξη σιγά-σιγά και της κατεύθυνσης Ειδικής Αγωγής στο Πανεπιστήμιο Μακεδονίας, στο Τμήμα Εκπαιδευτικής και Κοινωνικής Πολιτικής, συνετέλεσαν όχι μόνο στην κατάρτιση επιστημόνων του χώρου της Ειδικής Αγωγής αλλά και στην παραγωγή συστηματικής έρευνας για την Ειδική Αγωγή στη χώρα μας.

Ιδρύθηκαν παράλληλα μεταπτυχιακά προγράμματα Ειδικής Αγωγής σε αρκετά Πανεπιστήμια και έγινε προσπάθεια επιμόρφωσης των εκπαιδευτικών, με την επέκταση του θεσμού των Διδασκαλείων στην Ειδική Αγωγή. Θα ξαναπάρω την αφορμή από το Σταύρο να πω ότι μία από τις πρώτες ενέργειες που κάναμε σαν Τμήμα, όταν πατήσαμε στα πόδια μας και στελεχωθήκαμε ικανοποιητικά μετά το 2002, ήταν να ζητήσουμε από το Υπουργείο επανειλημμένα

να λειτουργήσουν Διδασκαλεία Ειδικής Αγωγής για τη Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση, κάναμε πρόταση ν' αναλάβουμε εμείς αυτό το έργο.

Όσο απάντησαν σ' εσένα απάντησαν και σ' εμάς. Ιδρύθηκαν με το νόμο που θα σας δείξω σε λίγη ώρα το 2000, Μονάδες Ειδικής Αγωγής στη Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση, άρχισα να στελεχώνονται, όπως πολύ καλά ξέρετε αυτές οι Μονάδες από ανθρώπους που δεν είχαν καμία κατάρτιση και δεν υπήρχε καμία μέριμνα από το Υπουργείο και τις πολιτικές ηγεσίες του, ποιοι θα είναι αυτοί οι άνθρωποι που θα στελεχώσουν τις Μονάδες που ιδρύσαμε και αποφασίσαμε να λειτουργήσουμε.

Ο νόμος λοιπόν 2817/2000 είναι αυτός που ουσιαστικά προβλέπει την ένταξη των μαθητών με ειδικές ανάγκες στο πλαίσιο της συνηθισμένης τάξης.

Οι ειδικές τάξεις του παρελθόντος μετονομάστηκαν σε Τμήμα Ένταξης κι ένα σημαντικό στοιχείο του νόμου ήταν η ίδρυση δομών αξιολόγησης και στήριξης των ατόμων με ειδικές ανάγκες, τα λεγόμενα Κέντρα Διάγνωσης Αξιολόγησης και Υποστήριξης, ώστε αυτό το έργο που ουσιαστικά υλοποιείτο μέχρι τότε από Μονάδες του Υπουργείου Υγείας, να περάσει στο χώρο του Υπουργείου Παιδείας, να είναι μια δομή στην εκπαίδευση. Ήταν όντως μια σημαντική καινοτομία αυτή του νέου νόμου, όπου δε θα γίνεται μόνο η αξιολόγηση των ειδικών αναγκών των μαθητών, αλλά θα χαράσσεται και το πρόγραμμα υποστήριξης του συγκεκριμένου μαθητή.

Όμως η λειτουργία των Τμημάτων Ένταξης συνάντησε σημαντικά εμπόδια. Η στέγαση σε ακατάλληλους χώρους, το ανέφερε πριν και ο Πρόεδρος της Ομοσπονδίας, τα σχολεία της Ειδικής Αγωγής σε μεγάλο βαθμό στεγάζονταν σε ακατάλληλους χώρους αυτά τα πρώτα χρόνια, πάρα πολλά σχολεία ακόμα και σήμερα έχουν ακατάλληλους χώρους, πόσο μάλλον τα Τμήμα Ένταξης σε κάποιες αποθήκες σχολείων που πολλές φορές χωρίς να βγουν τα πράγματα από τις αποθήκες, έμπαινε κι ένα γραφείο για να μπορέσει να λειτουργήσει ο εκπαιδευτικός και να υποστηρίξει εκεί τους μαθητές.

Πέρα από αυτά τα προβλήματα, στη Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση υπήρχαν σοβαρότατες δυσκολίες εξαιτίας του γεγονότος ότι δεν είχε αποσαφηνιστεί το παιδαγωγικό και διεκδικητικό πλαίσιο λειτουργίας αυτών των τμημάτων, ούτως ώστε ν' ανταποκριθούν στο βασικό τους σκοπό που είναι η δημιουργία μιας κοινής μάθησης και ζωής για όλους τους μαθητές μέσα στο χώρο του Γενικού Σχολείου.

Το τελευταίο ουσιαστικά νομοθέτημα συνολικά για την Ειδική Αγωγή, γιατί αποσπασματικά υπάρχουν πολλά και υπήρξαν και άλλα, είναι ο νόμος για την Ειδική Αγωγή και την εκπαίδευση ατόμων με ειδικές ανάγκες του 2008, που ως θετικό σημείο, γιατί μ' αρέσει να ξεκινώ από τα θετικά, ήταν η αναφορά στην υποχρεωτικότητα της Ειδικής Αγωγής.

Τότε έγινε ουσιαστικά υποχρεωτική η Ειδική Αγωγή και εκπαίδευση για όλα

τα παιδιά που έχουν τα συγκεκριμένα προβλήματα. ο νόμος είχε μια ενταξιακή φιλοσοφία, δίνοντας έμφαση στη λειτουργία των τμημάτων ένταξης και κάνοντας εκτενή αναφορά στην παράλληλη στήριξη, αναγνωρίζοντας την αναγκαιότητά της και ορίζοντας προδιαγραφές για την υλοποίησή της.

Ήταν αφετηρία αυτός ο νόμος για την έντονη ζήτηση ιδίως από τους γονείς για παράλληλη στήριξη στα επόμενα χρόνια. Τέλος προέβλεπε τη στελέχωση μονάδων Ειδικής Αγωγής από εκπαιδευτικούς με εξειδίκευση ανά κατηγορία, θέτοντας τις κατάλληλες επιστημονικές βάσεις για την αποτελεσματικότερη εκπαίδευση των μαθητών με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες.

Αυτός ο νόμος λοιπόν ήταν αφετηρία για το μεγάλο ενδιαφέρον από την πλευρά χιλιάδων γονέων για τα παιδιά με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες, για το νέο θεσμό της παράλληλης στήριξης, όμως η δυσπραγία που για μια ακόμη φορά έδειξε το Υπουργείο για την τοποθέτηση του απαραίτητου αριθμού εκπαιδευτικών που θα συμβάλλουν στη συνεκπαίδευση των παιδιών με αναπηρία στα Γενικά Σχολεία, έχει προκαλέσει γενική αναστάτωση και δυσεπίλυτα προβλήματα τόσο στα παιδιά όσο και στις οικογένειές τους.

Στην πορεία του θεσμού, οι εκπαιδευτικές πολιτικές στηρίχτηκαν περισσότερο στη λήψη διοικητικών μέτρων και όχι σ' επιστημονική και ειδική παιδαγωγική μεθοδολογία. Το παράπονό μας σαν ακαδημαϊκή κοινότητα ήταν ότι ποτέ το Υπουργείο δε μας κάλεσε σε διάλογο, παρ' ότι πολλές φορές στείλαμε έγγραφα, παρ' ότι πολλές φορές προσφερθήκαμε για την ανάπτυξη αυτών των θεμάτων ν' ακούσει και την επιστημονική πλευρά για το πώς θα μπορέσουν ν' αναπτυχθούν οι εκπαιδευτικές μεθοδολογίες για την υποστήριξη αυτών των μαθητών.

Για να ολοκληρώσω με αυτό το νόμο, η όλη δομή του αλλά και η συνολική εκπαιδευτική πολιτική δε στήριξε, παρ' ότι άλλα πρέσβευε ο νόμος, ενταξιακές πολιτικές. Θεσμοθέτησε τα ΚΕΔΔΥ, μετεξέλιξη των ΚΔΑΥ, ως Κέντρα Διαφοροδιάγνωσης, Διάγνωσης και Υποστήριξης Εκπαιδευτικών Ειδικών Αναγκών, προέβλεπε τη στελέχωσή τους από ομάδα επιστημόνων που μπορεί να δώσουν διάγνωση για τη νόσο, νευροαναπτυξιολόγους, ψυχιάτρους και άλλες ειδικότητες, δεν είχε όμως την εκπαιδευτική κατεύθυνση.

Αποδυνάμωσε τον εκπαιδευτικό προσανατολισμό των ΚΕΔΔΥ ως προς την υποστήριξη των ατόμων με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες σ' εκπαιδευτικά πλαίσια. Αυτό θεωρήθηκε μια οπισθοδρόμηση σε σχέση με τα προηγούμενα νομοθετικά πλαίσια.

Στην πράξη αποδείχθηκε ότι ο νόμος αυτός δεν εφαρμόστηκε επί τής ουσίας όπως άλλωστε και ο προηγούμενος, ο νόμος του 2000, αρχικά γιατί δεν υπήρχε σχεδιασμός για την υποστήρισή του με την έκδοση προβλεπομένων Προεδρικών Διαταγμάτων και κανονιστικών εγκυκλίων, που θα ρύθμιζαν επιμέρους θέματα και στη συνέχεια της δεινής οικονομικής κατάστασης στην οποία μπήκε η

χώρα μας, καθιστώντας έτσι την Ειδική Αγωγή σαν ένα από τα πεδία τα οποία υφίστανται σοβαρό έλλειμμα στο σχεδιασμό και την υλοποίηση πολιτικών και δράσεων εξαιτίας αυτής της δημοσιονομικής προσαρμογής.

Έτσι, η Ειδική Αγωγή παραμένει μετέωρη αναζητώντας μια καλύτερη τύχη. Ως τότε μάλλον η εκάστοτε κυβέρνηση θα συνεχίσει να παρέχει αμφιβόλου ποιότητας εκπαίδευση σ' ένα πολύ μικρό ποσοστό ατόμων με ειδικές ανάγκες, όπως συμβαίνει σήμερα. Και επειδή τα νούμερα λένε την αλήθεια, θα σας δείξω πολύ σύντομα κάποια νούμερα.

Σύμφωνα με στοιχεία από τον Ευρωπαϊκό Οργανισμό για την Ειδική Αγωγή, παρ' ότι τα στοιχεία είναι για την περίοδο από το 2010 μέχρι το 2012, παρ' ότι εκείνη την περίοδο είχαμε μια αύξηση κατά 20% περίπου των μαθητών με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες στην Ελλάδα και από τις 30.000 περίπου ανεβήκαμε στις 36.000, φαίνεται ότι η χώρα μας είναι αρκετά πίσω σε σχέση με την παροχή Ειδικής Αγωγής και Εκπαίδευσης.

Και αυτό μπορεί να γίνει σαφές από τον παρακάτω πίνακα και τον αμέσως επόμενο. Βλέπετε εδώ ότι το 2007-2008 μόλις το 2% του μαθητικού πληθυσμού φοιτούσε σε Μονάδες Ειδικής Αγωγής, το 80% αυτού του πληθυσμού ήταν σε Μονάδες της Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης και μόλις το 20% σε Μονάδες Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης.

Δείχνει ότι εκεί, στη Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση, πρέπει να γίνουν ακόμα πιο δραστικά βήματα. Τότε άρχισαν να λειτουργούν και οι τάξεις παράλληλης στήριξης. Παρ' ότι λοιπόν από το 2% φτάσαμε στο 3,4% το 2012, δεν έχω δυστυχώς νεότερα στοιχεία, υπολείπομαστε πολύ σε σχέση με αυτό που γίνεται στις υπόλοιπες ευρωπαϊκές χώρες.

Αυτός ο πίνακας δείχνει την κατάταξη της Ελλάδας και τη βλέπετε νομίζω πολύ χαμηλά, στην 23η θέση ανάμεσα σε 26 χώρες που είναι λίγο πάνω από το 3% ο πληθυσμός στον οποίο παρέχονται υπηρεσίες Ειδικής Εκπαίδευσης στη χώρα μας, παρ' ότι σε άλλες χώρες το νούμερο είναι κοντά στο 10%. Αυτό δείχνει η διεθνής έρευνα.

Χώρες όπως οι σκανδιναβικές όπου οι Υπηρεσίες Υγείας, Παιδείας, Πρόνοι-ας, παρέχονται σε βαθμό που ν' αποτελούν πρότυπο για όλους τους άλλους λαούς, το ποσοστό των ατόμων με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες στο οποίο παρέχονται αυτές οι υπηρεσίες αγγίζει το 10%. Εμείς είμαστε ακόμα στο 3%, 3,5%, άρα έχουμε πολύ χρόνο να διαβούμε ακόμα.

ΣΥΝΕΔΡΟΣ: (Ερώτηση εκτός μικροφώνου)

Φ. ΒΛΑΧΟΣ: Το πρώτο ήταν 32. Ίσως είναι υπερβολικό, δεν έχω χρόνο τώρα να το σχολιάσω αλλά αν θέλεις, με μια ερώτηση μπορείς να επανέλθεις να το σχολιάσω στην πορεία.

Αυτό που θέλω να πω για να περάσω σιγά-σιγά στο μέλλον της Ειδικής Αγωγής και τις προτάσεις: Ο πληθυσμός των ατόμων με αναπτυξιακές διατα-

ραχές, με αναπηρίες, με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες που χρήζουν φροντίδα Ειδικής Αγωγής, διεθνώς όχι απλώς δε μειώνεται αλλά δείχνει και αυξητικές τάσεις. Δεδομένα από τις ΗΠΑ την περίοδο 1997-2008, έχουν δημοσιευθεί σε διεθνή περιοδικά, δείχνουν ότι υπήρχε μια αύξηση της τάξης του 13,87% στον πληθυσμό των ατόμων με αναπτυξιακές διαταραχές.

Οι μαθησιακές δυσκολίες ήταν το κυρίαρχο πρόβλημα, 7,6% του πληθυσμού, πάρα πολλά παιδιά, είχαν διαταραχή ελλειμματικής προσοχής και η συχνότητα του αυτισμού ήταν αυτή που έδειχνε αλματώδη πρόοδο.

Αν θέλετε να δείτε και μια άλλη κατάσταση από τις ΗΠΑ, φαίνεται ότι 17% σύμφωνα με αυτή την καταγραφή είναι η αύξηση μέσα σε μια δεκαετία, με τη διαταραχή της προσοχής ν' αυξάνονται τα ποσοστά των παιδιών κατά 33%, 300% περίπου ήταν η αύξηση στις περιπτώσεις του αυτισμού, ενώ υπήρχαν και κάποιες περιπτώσεις ατόμων με ειδικές ανάγκες, όπως τα άτομα που είχαν προβλήματα ακοής, όπου εκεί είχαμε μια σημαντική μείωση της τάξης του 30%.

Αυτό που θέλω να πω είναι ότι ο πληθυσμός των ατόμων με ειδικές ανάγκες υπάρχει και ίσως και αυξάνεται. Ότι έχουμε περιορίσει τη θνησιμότητα κατά τη διάρκεια της κύησης ή του τοκετού, είναι πιθανώς ένας από τους λόγους γι' αυτή την αύξηση. Το ότι έχουμε καλύτερες διαγνωστικές διαδικασίες σήμερα απ' ό,τι πριν από 15, 20 χρόνια, ίσως είναι ένας παραπάνω λόγος.

Υπάρχουν και πολλοί άλλοι λόγοι. Το γεγονός είναι ότι τα άτομα που χρειάζονται ειδική εκπαίδευση υπήρχαν, υπάρχουν και θα υπάρχουν. Άρα, χρειάζεται η Ειδική Αγωγή για όσους πιθανώς αναρωτιούνται τι χρειάζεται η Ειδική Αγωγή και τι χρειάζονται οι ειδικοί εκπαιδευτικοί.

Οι Αμερικάνοι, αν και τα νούμερα είναι ίσως πολύ μικρά, έκαναν και μια άλλη μελέτη, γιατί αυτοί τα βλέπουν πάντα με μια οικονομίστικη, ωφελιμίστικη σκοπιά: Είδαν πόσα δαπανούν κάθε χρόνο αυτά τα άτομα με αναπτυξιακές διαταραχές.

Κι επειδή διαπίστωσαν τα υπέρογκα ποσά που δαπανώνται κάθε χρόνο για την υποστήριξη αυτών των ατόμων, ως επιδόματα σε αυτά, αποφάσισαν να επενδύσουν στην εκπαίδευση αυτών των ατόμων, ώστε να βγαίνουν έπειτα στην κοινωνία με όσο γίνεται περισσότερα εφόδια και να μπορούν μόνοι τους να είναι ανεξάρτητοι και ίσως και οικονομικά επωφελείς για την κοινωνία και όχι το κράτος να βαρύνεται με αυτό το φορτίο.

Η νοσηρότητα των αναπτυξιακών διαταραχών επίσης εμφανίζεται σε υψηλά ποσοστά και όλα αυτά ουσιαστικά δείχνουν ότι η Ειδική Αγωγή υπάρχει και θα υπάρχει.

Έρχομαι λοιπόν στο παρόν και περνάω και στο μέλλον: Την τελευταία επταετία οι σχολικές μονάδες Ειδικής Αγωγής δέχτηκαν πολλές τροποποιητικές νομοθετικές ρυθμίσεις για την εξυπηρέτηση μνημονιακών πολιτικών με συρρίκνωση σχολικών δομών, συγχωνεύσεις και υποβαθμίσεις σχολικών μονάδων.

Υπήρχαν προσπάθειες κατάργησης τμημάτων ένταξης με το πρόσχημα της μη φοίτησης επαρκούς αριθμού μαθητών. Σε πολλές περιπτώσεις υπήρξε αλλοίωση του ρόλου του Τμήματος Ένταξης με την υποκατάσταση του εκπαιδευτικού του Τμήματος ένταξης σε εκπαιδευτικού παράλληλης στήριξης, παραβλέποντας το γεγονός ότι τα δυο αυτά μέτρα εκπαιδευτικής υποστήριξης είναι διαφορετικά και σχεδιασμένα να εξυπηρετούν πολύ διαφορετικές ανάγκες. Η κα Τζιβινίκου θα σας μιλήσει εκτενέστερα γι' αυτό.

Και περνάω στο μέλλον: Ως αφετηρία για το τι πρέπει να γίνει στο μέλλον, χρησιμοποιώ λόγια του σημερινού Πρωθυπουργού που έχουν όμως ειπωθεί αρκετά χρόνια νωρίτερα, όταν ήταν ακόμα στην αντιπολίτευση και το κυβερνών κόμμα δεν είχε τα σημερινά ποσοστά:

Αν το μόνο το οποίο παλεύουμε είναι να τα βγάλουμε πέρα με τα νούμερα και τους αριθμούς, με κόστη και ζημιές και δεν αντιλαμβανόμαστε τη μεγάλη κοινωνική ανταποδοτικότητα της εκπαίδευσης για το μέλλον και για τα νέα παιδιά, τις νέες γενιές που είναι η επένδυση στη γνώση και σ' ένα εκπαιδευτικό σύστημα χωρίς ταξικούς φραγμούς, τότε δεν μπορούμε να καταλάβουμε ότι οι εξελίξεις θα μας προσπεράσουν πάρα πολύ γρήγορα.

Αυτά τα πολύ σωστά λόγια που έλεγε ο Πρωθυπουργός μας, δυστυχώς και αυτός και πολλοί άλλοι πολιτικοί πριν από αυτόν, τα ξέχασαν όταν ήρθαν στην εξουσία. Αυτή η επένδυση στην εκπαίδευση, η υποστήριξη και η βαρύτητα που πρέπει να δοθεί στην Ειδική Αγωγή, φαίνεται ότι ξεχνιέται από πολλούς όταν λαμβάνουν κυβερνητικούς θώκους.

Τι θέλουμε λοιπόν στην Ειδική Αγωγή, ποιο είναι το μέλλον: Για μένα είναι πολύ απλό: Να υλοποιηθούν οι νομοθετικές προβλέψεις για την παροχή ίσων ευκαιριών, για πλήρη συμμετοχή και συνεισφορά στην κοινωνία, ανεξάρτητη διαβίωση, οικονομική αυτάρκεια και αυτονομία, με πλήρη κατοχύρωση δικαιωμάτων στη μόρφωση και κοινωνική, επαγγελματική ένταξη όλων των μαθητών.

Νόμους έχουμε. Οι νόμοι όμως δεν εφαρμόζονται. Όπως ανέφερε και ο κ. Λολίτσας νωρίτερα αν δεν απατώμαι, δεν υπάρχουν τα Προεδρικά Διατάγματα, οι Υπουργικές Αποφάσεις, τα οποία θα έρθουν να υλοποιήσουν αυτούς τους νόμους. Αντίθετα, με διάφορες τροπολογίες όπως η πρόσφατη για την Ειδική Αγωγή και την πρόσληψη των αναπληρωτών, προσπαθούμε να μειώνουμε τις προσφερόμενες υπηρεσίες εκπαίδευσης και Ειδικής Αγωγής.

Ακουσθηκε και νωρίτερα και είναι γεγονός ότι η Ειδική Αγωγή πρέπει να καλύπτει ανάγκες ειδικής εκπαίδευσης, έχει το 10% του μαθητικού πληθυσμού. Άρα χρειάζεται ενίσχυση των δομών της, ώστε να μπορέσει να εξυπηρετήσει το σύνολο αυτό του πληθυσμού. Χρειάζεται ένας ανασχεδιασμός που στόχο θα έχει την αναβάθμιση της ποιότητας της παρεχόμενης εκπαίδευσης σε κατάλληλο για την εξυπηρέτηση των εκπαιδευτικών αναγκών των μαθητών περιβάλλον.

Χρειάζεται στο χώρο της Ειδικής Αγωγής, να μην υπάρχουν πολιτικές, κομματικές ή άλλες αντιπαραθέσεις, γιατί αυτό που διακυβεύεται είναι όχι η ισότιμη εκπαίδευση και η αξιοπρέπεια των ατόμων με αναπηρία ή ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες, αλλά η αξιοπρέπεια, η συνέπεια και ο πολιτισμός του πολιτικού μας συστήματος και της κοινωνίας μας.

Απαιτείται αναβάθμιση της Ειδικής Αγωγής με ενταξιακό προσανατολισμό στοχεύοντας σε μια ποιοτική εκπαίδευση χωρίς διακρίσεις και αποκλεισμούς. Είναι απαραίτητος ο ενιαίος χαρακτήρας της δημόσιας εκπαίδευσης, επαναπροσδιορίζοντας την Ειδική Αγωγή ως αναπόσπαστο κομμάτι του εκπαιδευτικού συστήματος και όχι ως ένα αυτόνομο και παράλληλο σύστημα δομών το οποίο στερείται της απαιτούμενης επικοινωνίας και αλληλεπίδρασης με τις δομές γενικής κι επαγγελματικής εκπαίδευσης.

Χρειάζεται εκσυγχρονισμός των προγραμμάτων σπουδών για την Ειδική Αγωγή, για τις Μονάδες Ειδικής Αγωγής της Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης, για τα Ειδικά Επαγγελματικά Εργαστήρια, ώστε ν' ανταποκρίνονται στις ανάγκες των μαθητών. Χρειάζεται ανάπτυξη εκπαιδευτικών προγραμμάτων και προσαρμογή του εκπαιδευτικού και διδακτικού υλικού και εξοπλισμού για τη διευκόλυνση της πρόσβασης και της συμμετοχής των μαθητών με ειδικές ανάγκες.

Χρειάζεται αναγνώριση κι εφαρμογή εναλλακτικών συστημάτων επικοινωνίας όπως είναι η νοηματική γλώσσα και η γλώσσας Μπρέιγ. Χρειάζεται καλύτερη παροχή διαγνωστικών, παιδαγωγικών και συμβουλευτικών υπηρεσιών προς τα παιδιά, προς τους εκπαιδευτικούς και προς τους γονείς.

Τα ΚΔΑΥ, τα ΚΕΔΔΥ σήμερα έχουν χάσει το ρόλο τους. Ίσως λόγω τεράστιου όγκου δουλειάς που έχουν να επιτελέσουν ιδιαίτερα στις μεγάλες πόλεις, κοιτάνε μόνο να κάνουν τη διάγνωση και από κει και πέρα το κομμάτι της υποστήριξης των εκπαιδευτικών στο πώς θα φτιάξουν το πρόγραμμα για να υποστηρίξουν το κάθε παιδί αλλά και της υποστήριξης των γονέων που, όπως σας έλεγα, από το 1998 παίζουν σημαντικό ρόλο στην εκπαίδευση των παιδιών τους, είναι εντελώς παραμελημένο.

Χρειάζεται λοιπόν τα ΚΔΑΥ να μην αποτελούν μόνο διαγνωστικό φορέα αλλά φορέα που σχεδιάζει εκπαιδευτικό έργο για τις Μονάδες Ειδικής Αγωγής. Βασικός παράγοντας για όλα αυτά είναι το έμπυχο δυναμικό που αναλαμβάνει να υποστηρίξει την εκπαίδευση τόσο σε δομές Ειδικής Αγωγής όσο και σε μονάδες Ειδικής Αγωγής.

Ήδη από τον συνδικαλιστικό χώρο ακούστηκε και φυσικά συμφωνούμε σε αυτό, στις μόνιμες προσλήψεις άριστα καταρτισμένων εκπαιδευτικών Ειδικής Αγωγής και όπου χρειάζεται, ειδικού εκπαιδευτικού προσωπικού και ειδικού βοηθητικού προσωπικού, τόσο στα Ειδική Αγωγή όσο και στα Γενικά Σχολεία.

Και θα έρθω σ' ένα σημείο που μας αφορά σαν τμήμα: Αρκετές φορές στο

παρελθόν, τελευταία και από το στόμα του Υπουργού ανεπίσημα σε μια συζήτηση που είχε με τους φοιτητές μας, αμφισβήτησε τα προγράμματα σπουδών από τα πανεπιστημιακά τμήματα Ειδικής Αγωγής. Η παρακολούθηση τέτοιων προγραμμάτων, δεν είναι πρωτοτυπία της Ελλάδος.

Αποτελεί μια διεθνή πρακτική για την επαγγελματική επάρκεια των εκπαιδευτικών Ειδικής Αγωγής, όπως τεκμηριώνεται από την αναλυτική κατάσταση στις ΗΠΑ, όπου σε μια καταγραφή που κάναμε πριν δυο-τρία χρόνια και τη στείλαμε και στο Υπουργείο Παιδείας, προσφέρονται 190 προπτυχιακά προγράμματα 4ετούς διάρκειας στην Ειδική Αγωγή.

Αρα όσοι κατηγορούν θέλοντας να κατηγορήσουν τα Τμήματα Ειδικής Αγωγής για πρωτοτυπία, θα πρέπει ν' ανατρέξουν σ' αυτές τις καταστάσεις όχι μόνο στις ΗΠΑ αλλά και πάρα πολλές άλλες χώρες. Μέσα από 4ετείς σπουδές καταρτίζουμε εκπαιδευτικούς Ειδικής Αγωγής που μπορούν να χειριστούν όλες τις περιπτώσεις ατόμων με ειδικές ανάγκες, γιατί τέτοια άτομα θα βρουν στο σχολείο.

Δυστυχώς, ο τρόπος που γίνονται οι προσλήψεις, καλώς ή κακώς, δε γίνονται σε σχολεία αυτισμού άτομα που έχουν εξειδίκευση στον αυτισμό ή σε μονάδες με μαθησιακές δυσκολίες άτομα που έχουν μαθησιακές δυσκολίες. Όλοι πάνε σε όλα. Και γι' αυτό είμαστε πολύ επιφυλακτικοί και δεν υποστηρίζουμε αυτό που είπε ο Υπουργός με πολλή παρησία: Μα αυτός που έχει κάνει μεταπτυχιακό, μα αυτός που έχει κάνει διδακτορικό, είναι σ' ένα υψηλότερο επίπεδο επιστημονικής κατάρτισης.

Ναι, μπορεί να ξέρει κάτι για τον αυτισμό πάρα πολύ καλά, στη μαθηματική σκέψη των παιδιών με αυτισμό να έχει εξειδικευθεί στο διδακτορικό του. Αλλά αυτός ο άνθρωπος δε θα πάει να εκπαιδεύσει στην Ειδική Αγωγή αυτιστικά παιδιά. Μπορεί να πάει σε παιδιά με μαθησιακές δυσκολίες, σε παιδιά με προβλήματα όρασης ή σε παιδιά με νοητική καθυστέρηση.

Αφού από το βασικό του πτυχίο δεν έχει καμία τέτοια κατάρτιση, καταλαβαίνετε ότι θα δημιουργήσει προβλήματα περισσότερα από αυτά που θα κληθεί να λύσει. Δεν αμφισβητούμε το διδακτορικό του, αμφισβητούμε το ότι έχει μια καλή και συστηματική εικόνα απ' όλες τις περιπτώσεις ατόμων που χρειάζονται ειδική υποστήριξη.

Αρα δεν μπορεί ν' ανταποκριθεί σ' αυτό το έργο παρ' ότι μπορεί να έχει κάνει άριστο διδακτορικό ή άριστες μεταπτυχιακές σπουδές. Δε θέλω ν' ανοίξω το παράθυρο για τις αμφιβόλου ποιότητας μεταπτυχιακές σπουδές τις οποίες ο ίδιος ο Υπουργός σχολίαζε πριν λίγους μήνες.

Καταλαβαίνετε, λοιπόν, ότι αυτή η ειδική εκπαίδευση απαιτεί πάρα πολύ κατάρτισμένους εκπαιδευτικούς Ειδικής Αγωγής και γι' αυτό το λόγο άλλωστε υποστηρίζουμε τα αιτήματα των φοιτητών μας διαχρονικά και τις θέσεις του συνδικαλιστικού κινήματος που με μεγάλη ευχαρίστηση άκουσα, ότι το βασι-

κό πτυχίο πρέπει να είναι ο κύριος οδηγός για τις προσλήψεις είτε μόνιμων, είτε αναπληρωτών στην Ειδική Αγωγή.

Άρα, επιγραμματικά πλέον, συμφωνώ σχεδόν με όλες τις προτάσεις που αναφέρθηκαν νωρίτερα και νομίζω θα έχουμε τη δυνατότητα στις ομιλίες που θ' ακολουθήσουν ν' αναλύσουμε, μόνιμους διορισμούς για το πλήθος των οργανικών κενών στην Ειδική Αγωγή, εναρμόνιση της νομοθεσίας της Ειδικής Αγωγής με τη Γενική Αγωγή, να ισχύει δηλαδή στην Ειδική Αγωγή το ίδιο θεσμικό πλαίσιο που ισχύει για όλους τους κλάδους εκπαιδευτικών και στις προσλήψεις και σε όλα τ' άλλα πλαίσια, προσλήψεις από τον τακτικό προϋπολογισμό και όχι από προγράμματα ΕΣΠΑ.

Φανταστείτε, αν δεν υπήρχαν τα προγράμματα ΕΣΠΑ, ότι η παροχή Ειδικής Αγωγής στη χώρα μας δε θα ήταν σ' αυτό το 3,5% που σας έδειξα πριν, αλλά θα ήταν κάτω από το 2%. Πρέπει λοιπόν η πολιτεία να βρει τους πόρους και μόνη της να ενισχύσει την Ειδική Αγωγή.

Πρέπει η διάγνωση των εκπαιδευτικών αναγκών να γίνεται με καλύτερο τρόπο, ν' αυξηθεί, αν χρειαστεί, ο αριθμός των ΚΕΔΔΥ και να στελεχωθούν επαρκώς, να είναι δεσμευτική η διάγνωση του ΚΕΔΔΥ για τις υποχρεώσεις της πολιτείας, να υπάρχει εκπαιδευτικός Ειδικής Αγωγής και στις διαγνωστικές μονάδες των ιατροπαιδαγωγικών κέντρων, κάνουν διαγνώσεις χωρίς να υπάρχει εκπαιδευτικός Ειδικής Αγωγής, μόνο οι γιατροί και οι ψυχολόγοι.

Τι θα γίνει έπειτα μ' αυτό το παιδί; Με ποιον τρόπο θα στηριχτεί αυτό το παιδί στο σχολείο; Τι κατεύθυνση δίνουμε; Αυτά επαφίενται στην ευαισθησία του εκπαιδευτικού. Να λειτουργήσουν τα νεοϊδρυθέντα με το νόμο του 2013 σχολικά δίκτυα εκπαίδευσης και υποστήριξης και οι Επιτροπές Διαγνωστικής Εκπαιδευτικής Αξιολόγησης, με πολύ όμως αυστηρές προϋποθέσεις.

Αυτό να γίνει όχι εις βάρος των προγραμμάτων Ειδικής Αγωγής που ήδη υπάρχουν. Δεν μπορεί ο εκπαιδευτικός του Τμήματος Ένταξης να τρέχει να κάνει και αυτές τις δουλειές, πρέπει να στελεχωθούν καλύτερα τα Ειδικά Σχολεία, οι Μονάδες Ειδικής Αγωγής για να μπορέσουν ν' αντεπεξέλθουν σ' αυτό το ρόλο και φυσικά να υπάρχει ακόμα πιο ενεργή ένταξη του γονέα στη διαδικασία διαγνωστικής και εκπαιδευτικής αξιολόγησης και υποστήριξης του παιδιού από την ΕΔΕΑΥ.

Χρειάζεται ο γονέας να λειτουργεί σα συμπαιδαγωγός, για να μπορέσουμε να έχουμε θεαματικά αποτελέσματα. Αυτό που ξεκινά στο σχολείο πρέπει να γίνεται και στο σπίτι και να υποστηρίζεται από το γονέα ως το βαθμό που μπορεί, για να μπορέσουμε να έχουμε καλύτερα αποτελέσματα.

Όσον αφορά τη φοίτηση των μαθητών, η προώθηση της ένταξης των μαθητών με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες στη γενική εκπαίδευση όταν υπάρχουν οι κατάλληλες προϋποθέσεις, δηλαδή να υπάρχει εκπαιδευτικός Ειδικής Αγωγής στις Μονάδες που προσπαθούμε να εντάξουμε αυτά τα παιδιά, να υπάρχει

βοηθητικό προσωπικό αν χρειάζεται και κατάλληλα υλικοτεχνικά μέσα, είναι φυσικά πρόταση και της ακαδημαϊκής κοινότητας, η αναβάθμιση των Ειδικών Σχολείων με την ενίσχυση της στελέχωσης και των υποδομών τους και φυσικά η πρώιμη παρέμβαση.

Η πρώιμη παρέμβαση πρέπει να έχει συγκεκριμένη μορφή. Να γίνει πράξη το δικαίωμα των παιδιών να συμμετέχουν στην εκπαίδευση, όσο πιο γρήγορα μπορούν. Σας είπα και νωρίτερα, η Ειδική Αγωγή είναι διεπιστημονικός χώρος.

Εγώ από το πεδίο της εκπαιδευτικής νευροεπιστήμης, μπορώ πολύ καλά να σας τεκμηριώσω και οι φοιτητές μου που αρκετοί είναι εδώ, απόφοιτοι πλέον, το ξέρουν πως τα πρώτα χρόνια της ανάπτυξης του παιδιού, ακόμα κιόλας από την εμβρυική ανάπτυξη, μπορεί το παιδί να πάρει ερεθίσματα που θα δώσουν τη δυνατότητα να περιορίσει σε μεγάλο βαθμό τις όποιες δυσκολίες πιθανό ν' αντιμετωπίσει.

Αντίθετα, αν αυτή η πρώιμη ανίχνευση των διαταραχών καθυστερήσει αρκετά, αν αργήσουμε πολύ στη διάγνωση, αν η πρώιμη παρέμβαση, η έγκαιρη παρέμβαση δεν είναι πραγματικά έγκαιρη και καθυστερήσει, τότε τα πράγματα είναι πολύ δύσκολα. Χρειάζονται λοιπόν συγκεκριμένες δομές για να υποστηρίξουν αυτό το έργο και φυσικά η ενίσχυση της επαγγελματικής εκπαίδευσης των παιδιών με αναπηρία, όπως προειπώθηκε από το συνάδελφο της Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης.

Συμπερασματικά λοιπόν, οι μελλοντικές παρεμβάσεις στο χώρο της Ειδικής Αγωγής, οι σχεδιασμοί και οι προτάσεις, πρέπει να στηρίζονται στην επιστημονική έρευνα και στη διεθνή εμπειρία. Οι άξονες αυτοί θα πρέπει ν' αποτελέσουν την αφετηρία του Υπουργείου Παιδείας για τη χάραξη εκπαιδευτικής πολιτικής στοχεύοντας σε μια ποιοτική, δημόσια, δωρεάν εκπαίδευση χωρίς διακρίσεις και αποκλεισμούς, η οποία θα πρέπει να έχει πάντα γνώμονα το συμφέρον των παιδιών.

Χαίρομαι για μια ακόμα φορά που αυτές οι τελευταίες προτάσεις είναι σε πλήρη αρμονία με αυτές του συνδικαλιστικού κινήματος. Θα υπενθυμίσω για μια ακόμα φορά ότι πρέπει να βρούμε τον τρόπο να κινητοποιήσουμε περισσότερο και τους γονείς των ατόμων που χρειάζονται ειδική υποστήριξη και να τους έχουμε αρωγούς σε αυτές τις προτάσεις, γιατί είναι ο μονόδρομος για να μπορέσουμε να πείσουμε τις πολιτικές ηγεσίες του Υπουργείου Παιδείας, ότι πρέπει να υλοποιήσουν αυτά που νομοθετούν.

Γιατί, όπως είπα και νωρίτερα, νόμους έχουμε, εφαρμογή των νόμων δεν έχουμε και να δούμε καλύτερες μέρες στο προσεχές διάστημα για την Ειδική Αγωγή. Σας ευχαριστώ πάρα πολύ.

ΠΡΟΕΔΡΕΙΟ: Κύριε Καθηγητά, σας ευχαριστούμε κι εμείς για το πολύ συνοπτικό, πολύ ουσιαστικό ταξίδι από το παρελθόν στο παρόν αλλά και την προοπτική που πρέπει ν' ανοιχθεί για το μέλλον της Ειδικής Αγωγής και Εκ-

παίδευσης στη χώρα μας.

Σε λίγες μέρες από τώρα, σ' ένα μήνα περίπου, θα πραγματοποιηθεί η 86η Γενική Συνέλευση αντιπροσώπων της ΔΟΕ. Ένα από τα θέματα της ημερήσιας διάταξης είναι και η Ειδική Αγωγή και Εκπαίδευση και με χαρά διαπίστωσα και το διαπιστώσαμε όλοι, γνωρίζουμε τα θέματα, ότι οι προτάσεις που πριν από λίγο διατυπώσατε, περιέχονται στο εισηγητικό κομμάτι της Ομοσπονδίας που έχει πάει προς τις Γενικές Συνελεύσεις προς συζήτηση, είναι σχεδόν όλες.

Και αυτό κάνει πραγματικά τη χαρά μας μεγαλύτερη γιατί αποδεικνύεται περίτρανα ότι οι επισημάνσεις των εκπαιδευτικών της τάξης ταυτίζονται με αυτές των πανεπιστημιακών των ειδικών παιδαγωγών και αυτό είναι ένα πολύ μεγάλο κέρδος. Σας ευχαριστούμε πάρα πολύ.

Καλούμε στο βήμα για τη δεύτερη εισήγηση, την κα Σωτηρία Τζιβινίκου, Επίκουρη Καθηγήτρια του Πανεπιστημίου Θεσσαλίας.

Αμέσως μετά, με βάση το πρόγραμμα, θα υπάρχουν ερωτήσεις των συνέδρων, μόνο ερωτήσεις, το επισημαίνουμε αυτό, σε αρκετές εκδηλώσεις αντίστοιχες κάποιοι σκέφτονται ότι ίσως είναι μια ευκαιρία να κάνουν και μια μικρή τοποθέτηση μαζί με την ερώτηση. Αυτό δε θα γίνει δεκτό.

Υπάρχει χρόνος τοποθετήσεων των συνέδρων, όπως θα δείτε και σήμερα αλλά και αύριο. Θα γίνουν μόνο ερωτήσεις από τους συνέδρους προς τους εισηγητές, θ' απαντήσουν οι δυο εισηγητές και στη συνέχεια θ' ακολουθήσει το Στρογγυλό Τραπέζι, όπως βλέπετε και στο πρόγραμμα, όπου όλες οι εκπροσωπήσεις των συλλογικοτήτων που υπάρχουν και λειτουργούν στην Ειδική Αγωγή και Εκπαίδευση, θα κληθούν να παρουσιάσουν πολύ συνοπτικά τις θέσεις τους μαζί με τη συμμετοχή του κ. Προέδρου του Παιδαγωγικού Τμήματος του Πανεπιστημίου Θεσσαλίας.

Θα είναι μια πολύ ενδιαφέρουσα διαδικασία, την οποία καλό θα ήταν να παρακολουθήσουν όλοι με ιδιαίτερη προσοχή.

Υπάρχουν ερωτήσεις προς τον κ. Βλάχο από συνέδρους;

Ερωτήσεις συνέδρων - απαντήσεις

ΣΥΝΕΔΡΟΣ: (Ερώτηση εκτός μικροφώνου). Θυμάμαι σε μια συνάντηση που ήταν πριν από ένα χρόνο, ήσαστε κι εσείς, ακούστηκε από έναν πρώην Γενικό Γραμματέα από το Υπουργείο Παιδείας, ότι στην Ελλάδα είναι πολύ μεγάλο το ποσοστό των παιδιών που έχουν ειδικές μαθησιακές δυσκολίες. Και το απέδωσε μάλιστα στο ότι έχουμε δυσκολέψει πάρα πολύ τη μάθηση. Αυτό, με βάση τα νούμερα που μας δώσατε δεν ισχύει. Τι ισχύει δηλαδή; Τι ακριβώς γίνεται; Πέρα από τα ποσοστά.

ΣΥΝΕΔΡΟΣ: (Ερώτηση εκτός μικροφώνου). Εγώ θέλω να ρωτήσω την άποψη της πανεπιστημιακής κοινότητας στο πλαίσιο της τελευταίας τροπολογίας που βάζει το θέμα οι συνάδελφοι των Τμημάτων Ένταξης να κάνουν παρέμβαση μέσα στα Τμήματα, μέσα στις τάξεις.

Και το λέω αυτό γιατί θέλω ν' ακούσω, επειδή υπάρχει και μια άποψη που λέει ότι αυτό βοηθά στην ένταξη των παιδιών. Δεν το ταυτίζω με την παράλληλη στήριξη, με την παρέμβαση του δασκάλου της Ειδικής Αγωγής μέσα στην τάξη, που υποτίθεται ότι δημιουργεί και μια αλληλεπίδραση μαζί με το δάσκαλο, μια συνδιαμόρφωση του Προγράμματος κτλ., κάτω απ' αυτό το πλαίσιο, αν αυτό θεωρείτε ότι χρειάζεται.

ΠΡΟΕΔΡΕΙΟ: Θα δοθούν απαντήσεις σ' αυτό τον κύκλο των ερωτήσεων και στη συνέχεια θα γίνει καινούργιος κύκλος.

Κύριε Καθηγητά έχετε το λόγο.

Φ. ΒΛΑΧΟΣ: Πολύ σύντομα, θα ξεκινήσω από την τελευταία ερώτηση. Δε θα ήθελα να σας απαντήσω τώρα, γι' αυτό είπαμε να κλείσουμε τον κύκλο. Έχουμε συνεννοηθεί με την κα Τζιβινίκου να δώσει την επιστημονική τοποθέτηση για κάποιους όρους και νομίζω ότι μετά την εισήγησή της, αν ισχύει ακόμα η ερώτηση, θα μπορέσουμε να την απαντήσουμε καλύτερα.

Όσον αφορά τους νόμους, εγώ έμεινα στους νόμους για την Ειδική Αγωγή. Θέλουμε την ένταξη; Ναι, τη θέλουμε. Τι κάνουμε όμως για να την υλοποιήσουμε; Ενώ σ' επίπεδο εξαγγελιών εδώ και πολλά χρόνια οι νόμοι λένε «προωθούμε την ενταξιακή εκπαίδευση», στην πράξη αυτό δε γίνεται.

Δε γίνεται, γιατί δε στελεχώνουμε τα σχολεία με εκπαιδευτικούς Ειδικής Αγωγής, όλα τα σχολεία όπως ακούστηκε νωρίτερα από το συνάδελφο, για να μπορέσουν να προωθήσουν, δεν επιμορφώνουμε τους εκπαιδευτικούς της Γενικής Εκπαίδευσης σε θέματα που έχουν να κάνουν με την ένταξη, γιατί από εκεί ξεκινάει.

Αυτό λοιπόν το σημείο που ανέφερα είναι το συγκεκριμένο. Δεν μπήκα σε τεχνικές νομοθετικές ρυθμίσεις όπως η τροπολογία για τους αναπληρωτές για παράδειγμα, που εφαρμόζεται και θίγει συγκεκριμένους κλάδους. Υπάρχουν κάποιοι νόμοι που εφαρμόζονται, που θέλει το κράτος να εφαρμόζονται, υπάρχουν και πολλοί άλλοι νόμοι, οι συνταγματικές επιταγές τις οποίες δεν εφαρμόζουν.

Στο κομμάτι λοιπόν της Ειδικής Αγωγής θεωρώ ότι το πρόβλημα δεν είναι στο επιστημονικό κομμάτι της Ειδικής Αγωγής, ποια είναι η προοπτική για την Ειδική Αγωγή. Για να παρέχουμε στα παιδιά με ειδικές ανάγκες αυτό που χρειάζονται. Το πρόβλημά μας δεν είναι θέμα νόμων, το πρόβλημά μας είναι θέμα εφαρμογής των νόμων.

Αν αποφασίσει η πολιτεία να ενσκήψει στο πρόβλημα, να διαθέτει τα χρήματα που χρειάζονται όπου χρειάζονται ή να πάρει τις πρωτοβουλίες για τη

δημιουργία αναλυτικών προγραμμάτων, ακούστηκε νωρίτερα, επιμορφωτικών προγραμμάτων για να προωθήσει λογικές όπως η ένταξη, τότε θα μπορούσε να το κάνει. Αλλά αυτό που φαίνεται είναι ότι νομοθετούμε κάτι γενικό, κάτι αόριστο και το αφήνουμε στην τύχη του.

Όσον αφορά το ερώτημα για την Ισλανδία, όντως το ποσοστό ξενίζει. Το ποσοστό 30%, το 1/3 του πληθυσμού να χρειάζεται ειδική εκπαίδευση, είναι εντυπωσιακό. Μιλάμε όμως για μια περιορισμένου μεγέθους κλειστή κοινωνία. Για πολλούς λόγους μπορεί να είναι αυτό. Μπορεί να είναι κι ένα δειγματοληπτικό σφάλμα αλλά πάνω απ' όλα μπορεί να είναι πολλοί λόγοι. όπως λόγοι γενετικοί.

Επειδή είναι ένας πληθυσμός ο οποίος είναι σχετικά κλειστός, κάποιου γενετικού τύπου προδιαθέσεις να είναι...

ΣΥΝΕΔΡΟΣ: (Τοποθέτηση εκτός μικροφώνου)

Φ. ΒΛΑΧΟΣ: Είναι πάρα πολλοί λόγοι, συνάδελφοι έσπευσαν να προσθέσουν λόγους από άλλες πλευρές. Είναι το θέμα της χρηματοδότησης, είναι το θέμα της πρόνοιας.

Να σας πώ σε κάτι πιο λογικό. Λίγο πιο κάτω από την Ισλανδία ήταν άλλες σκανδιναβικές χώρες. Η Φινλανδία της οποίας το εκπαιδευτικό σύστημα έχουμε σαν πρότυπο, η Σουηδία, η Νορβηγία. Παρεμπιπτόντως κι εκεί έχουν τμήματα Ειδικής Αγωγής, συνάδελφος από την Ελλάδα έφυγε πριν λίγο καιρό για ένα τέτοιο τμήμα. Αυτές οι χώρες έχουν υλοποιήσει αυτά που στην Ελλάδα ίσως δε θα δούμε ποτέ: Την πρόωμη ανίχνευση, την έγκαιρη παρέμβαση.

Από τη στιγμή λοιπόν που διαπιστώνουν από πολύ νωρίς με ιατροδιαγνωστικές αν θέλετε να το πω εξετάσεις, ότι ένα παιδί βρίσκεται σε μια ομάδα υψηλού κινδύνου να εμφανίσει μια διαταραχή, για παράδειγμα δυσλεξία, μια σχετικά ήπια διαταραχή, μπορεί αυτό να το δουν από τη βρεφική κιόλας ηλικίας κάνοντας στο παιδί προκλητά δυναμικά για παράδειγμα, για να δουν αν λειτουργεί το ακουστικό σύστημα μέσα στα μαιευτήρια που γεννιούνται τα παιδιά.

Τα παιδιά που έχουν ένα αδερφάκι με δυσλεξία, έναν συγγενή με δυσλεξία, θεωρούνται αμέσως παιδιά υψηλού κινδύνου να εμφανίσουν δυσλεξία. Τα ποσοστά είναι της τάξης του 40%. Όλα αυτά είναι πληθυσμοί που από τη βρεφική κιόλας ηλικία, πολύ περισσότερο στη νηπιακή ηλικία, προσέρχονται από το σύστημα και τυγχάνουν ειδικής πρόωμης παρέμβασης.

Αυτά λοιπόν από τη στιγμή που στον πληθυσμό αυτών των χωρών έχουμε και αυτά τα ηλικιακά φάσματα, που στην Ελλάδα δεν υπάρχουν, καταλαβαίνεις γιατί τα ποσοστά είναι της τάξης του 10% και παραπάνω από το 10%. Όσον αφορά για τον ελληνικό πληθυσμό, δε θεωρούμε ότι έχουμε τεράστιες διαφορές από το διεθνές μέσο όρο.

Από έρευνα, δικά μας ερευνητικά δεδομένα στο Πανεπιστήμιο Θεσσαλίας

όσον αφορά τη δυσλεξία για παράδειγμα στη Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση, το ποσοστό εκτιμάτο κοντά στο 5%, με 5,5%, ήταν από τον μαθητικό πληθυσμό σε όλη την Ελλάδα, το οποίο δεν αποκλίνει πολύ από τα διεθνή επιστημονικά δεδομένα.

Αρα δεν πιστεύουμε ότι το ποσοστό είναι πολύ διαφορετικό από αυτό το 10% στο οποίο συγκλίνουν οι περισσότερες χώρες παρά τις μικροδιαφοροποιήσεις. Αρα δε θεωρώ ότι βιώνουμε υπερβολές σε χώρα, αλλά σίγουρα υπάρχει ένα μεγάλο ποσοστό του πληθυσμού στο οποίο καθυστερούμε να ξεκινήσουμε τις παρεμβάσεις.

Θα μπορούσαμε ξεκινώντας παρεμβάσεις σε πολύ μικρότερη ηλικία, κάνοντας ανίχνευση των διαταραχών, πριν γίνει διάγνωση δηλαδή από τα ΚΕΔΔΥ, εκεί πάσχουμε, να μπορέσουμε να παρέχουμε υποστηρικτικές υπηρεσίες, αυτό κάνουν οι προηγμένες σε αυτό το επίπεδο από εμάς χώρες, ώστε αν εμφανιστούν τα προβλήματα, να εμφανιστούν σε πολύ μικρότερο βαθμό και να είναι πολύ πιο εύκολα διαχειρίσιμα από τον εκπαιδευτικό.

Να μπορούν τα παιδιά αυτά να έχουν ενταχθεί πολύ πιο εύκολα στη γενική τάξη και στη Γενική Εκπαίδευση. Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΕΙΟ: Ευχαριστούμε πολύ. Επειδή οι δυο εισηγήσεις των κυρίων Καθηγητών έχουν μια συνάφεια, σταματάμε μετά τον πρώτο κύκλο των ερωτήσεων, θα δοθεί ο λόγος στην εισηγήτρια και στη συνέχεια, επειδή μπορεί ν' απαντηθούν κάποιες απορίες που πιθανόν να έχετε, θ' απαντήσουν και οι δυο Καθηγητές.

Κυρία Τζιβινίκου έχετε το λόγο.

«Προσδιορίζοντας την Ενταξιακή Εκπαίδευση / Ειδική Αγωγή του Αύριου»

Σ. ΤΖΙΒΙΝΙΚΟΥ: Καλησπέρα σας. Το αύριο είναι εδώ και η εκπαίδευση των παιδιών με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες δεν μπορεί να μένει πίσω. Θέλω να ευχαριστήσω θερμά τόσο τη ΔΟΕ όσο και τον επιστημονικό φορέα της ΔΟΕ αλλά κυρίως να ευχαριστήσω το Τμήμα μου που μου ανέθεσε μαζί με τον συνάδελφο Καθηγητή κ. Βλάχο

να πούμε τις θέσεις μας και τις απόψεις οι οποίες έχουν αναπτυχθεί όλα αυτά τα χρόνια.

Το θέμα λοιπόν με το οποίο θ' ασχοληθώ είναι προσδιορίζοντας την ενταξιακή εκπαίδευση και την Ειδική Αγωγή του αύριου και είναι μια πραγματική συνέχεια, το νήμα δηλαδή το πιάνω από εκεί που το έχει αφήσει ο κ. Βλάχος.

Ωστόσο δεν μπορώ παρά να εκφράσω την ευχάριστη έκπληξη την οποία βίωσα ακούγοντας εδώ τους συνδικαλιστικούς φορείς και τους εκπροσώπους των θεσμών της εκπαίδευσης, να έχουν τις θέσεις αυτές.

Πραγματικά αισθάνομαι ότι αρχίζουμε να έχουμε μια σύγκληση, η οποία θα είναι προς το καλό και είμαι πραγματικά αισιόδοξη μετά απ' όλο αυτό. Δε σας κρύβω, είμαι μέρος, κομμάτι της εκπαίδευσης. Και έχω περάσει πάρα πολλά χρόνια μοναξιάς στην εκπαίδευση. Γι' αυτό επιτρέψτε μου κ. Πρόεδρε να σας πω ότι καλωσορίζω και τη ΔΟΕ στα θέματα της Ειδικής Αγωγής.

Γιατί μας ενδιαφέρει το μέλλον της Ειδικής Αγωγής; Γιατί κανείς δεν περισεύει. Κοιτάζτε λίγο τα δημογραφικά στοιχεία, θα πω πάρα πολύ λίγα αλλά λίγο διαφορετικά από αυτά που ακούστηκαν. Θ' αναφερθώ σε στοιχεία που μας έχει δώσει η παγκόσμια έρευνα και κυρίως από την Αμερική. Είναι μια έρευνα που ήρθε την περασμένη εβδομάδα και είναι 2017.

Εδώ μπορούμε να δούμε ότι 20% του πληθυσμού, μπορούμε να πούμε ότι ένα σημαντικό πια κομμάτι έχει θέμα με τη μάθηση. Αυτό θέλω να πω. Ούτε προβλήματα θέλω να πω ούτε κάτι άλλο. Θέλω να βάλω τη διάσταση, αν μπορώ να βάλω δυο άξονες στη δική μου τοποθέτηση, είναι ότι θέλω να μιλήσουμε για την ποιότητα που διαπερνά τη μάθηση δια της διδασκαλίας.

Εδώ λοιπόν, αυτή είναι η έρευνα στην οποία θ' αναφερθώ και λέει τα εξής: 1 στα 5 παιδιά εμφανίζουν δυσκολίες κυρίως μαθησιακού τύπου, αναπτυξιακού τύπου, αυτές είναι η ευρύτερη, η κυρίαρχη ομάδα. Από αυτά, από το 1 στα 5, το 1 στα 16 παίρνει εξατομικευμένο πρόγραμμα. Και από αυτά το 1 στα 50 παίρνει το επιστημονικά τεκμηριωμένο πρόγραμμα παρέμβασης.

Αρα λοιπόν, εδώ μπαίνει η διάσταση όχι μόνο να προσφέρουμε, αλλά να δούμε και τι προσφέρουμε. Αυτό λοιπόν που προκύπτει είναι ότι το δικαίωμα στην εκπαίδευση δεν είναι αυτονόητο και είναι ακόμα ζητούμενο. Θέλω να δώσω επίσης μια παγκόσμια κατάσταση. Το 2000 το 5,8% δεχόταν υπηρεσίες Ειδικής Εκπαίδευσης. Το 2012 το 5,8% γίνεται 4,7%. Δηλαδή αυτό που βιώνουμε δεν είναι ελλαδικό φαινόμενο. Το βιώνουν και σε παγκόσμιο επίπεδο. Για ποιο λόγο, θα δούμε.

Ποιες είναι οι παράμετροι που μπορούν να προσδιορίσουν το μέλλον της Ειδικής Αγωγής; Κατά τη δική μου θεώρηση δυο παράγοντες έχω βάλει: Τα πορίσματα και τις προτάσεις της διεθνούς βιβλιογραφίας και της εκπαιδευτικής πολιτικής και πρακτικής και τις προτάσεις του Τμήματος Ειδικής Αγωγής που βιώνει την ιστορία της Ειδικής Αγωγής τα τελευταία 20 χρόνια.

Έτσι λοιπόν, αναφερόμενη στην έρευνα η οποία είναι 2017, θέλω να σας πω ότι υπάρχουν 5 άξονες στους οποίους θ' αναφερθώ.

Έμφαση στη νηπιακή ηλικία και πρώιμη παρέμβαση. Πορίσματα ορίζουν ότι η έγκαιρη και έγκυρη πρώτη ανίχνευση των δυσκολιών μάθησης των παιδιών, είναι η βασική παράμετρος που μας ενδιαφέρει για την αύξηση της ποιότητας της προσφερόμενης εκπαίδευσης.

Το 2015 ήταν ένα έτος ορόσημο στα θέματα της Αμερικής. Γιόρταζε η Αμερική τα 50 χρόνια του περιβόητου head start, ενός προγράμματος το οποίο από το 1965 παίρνει στην πλάτη του όλη την εκπαίδευση η οποία αποκλίνει από την τυπική εκπαίδευση. Ο Πρόεδρος Ομπάμα τότε είχε κάνει μια ομιλία σύμβολο στα θέματα αυτά και στο πλαίσιο αυτού του εορτασμού δόθηκε μια γενναιοδωρή αύξηση των παροχών στα παιδικά κέντρα του head start που έγιναν ολόημερα.

Δεύτερον: Πάλι η παγκόσμια έρευνα λέει: Έμφαση στην ενδυνάμωση των οικογενειών και των νεαρών ενηλίκων με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες. Δεν μπορούμε να κάνουμε τίποτα ερήμην της οικογένειας. Δεν μπορεί η οικογένεια να χειμάζεται κι εμείς να προσφέρουμε ποιοτική Ειδική Εκπαίδευση. Χρέος λοιπόν της πολιτείας είναι να βλέπει σφαιρικά όλα αυτά τα θέματα.

Ένα άλλο θέμα, το τρίτο από τα πέντε: Έμφαση στην εκπαίδευση των εκπαιδευτικών λέει η παγκόσμια έρευνα, ότι είναι το βασικό θέμα με το οποίο θα πάμε στην επόμενη μέρα της Ειδικής Εκπαίδευσης. Έμφαση στην εκπαίδευση των εκπαιδευτικών. Σημαντική παράμετρο λοιπόν αποτελεί η εκπαίδευση των μελλοντικών εκπαιδευτικών και ειδικών παιδαγωγών, για να μπορούν να στηρίξουν εκπαιδευτικά τις δομές και τις τάξεις των παιδιών με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες.

Γιατί δεν μπορούμε να πούμε «διορίστε» απλά. Μετά, πώς αυτό θα γίνει εκπαιδευτική πράξη; Εδώ λοιπόν βλέπετε ότι η έμφαση δίνεται στην εκπαίδευση των εκπαιδευτικών και αυτό ακουμπάει και εμάς.

Αυτό αφορά τη διαχείριση κυρίως των θεμάτων μάθησης αλλά και συμπεριφοράς των παιδιών. Με κατάλληλη διαχείριση συμπεριφοράς, τα παιδιά αποφεύγουν τα θέματα τα οποία μπορούν να εξελιχθούν σε παραβατικότητα. Έμφαση στην εκπαιδευτική έρευνα για αποτελεσματική διδασκαλία και μάθηση, λέει η παγκόσμια έρευνα. Μάλιστα εδώ θα δείτε ένα σκίτσο το οποίο είναι μια πολύ μεγάλη και έγκυρη ιστοσελίδα που ευαγγελίζεται αυτό το κομμάτι, το Evidence Based Literacy and Math Instruction.

Τι θέλει να πει: Περνάμε από το Art of Teaching, στο Science of learning. Περνάμε στην επιστήμη της μάθησης. Είναι πάρα πολύ σημαντικά τα θέματα λοιπόν που ακουμπάνε στην αποτελεσματικότητα της μάθησης και καταλαβαίνετε ότι αυτό περνά από τη διδασκαλία.

Κι επειδή υπάρχει και μια κουβέντα η οποία λέει πώς θ' αλλάξει η διδασκαλία παίρνοντας τον ηγεμονικό αυτό ρόλο, οι υπολογιστές και ο ψηφιακός κόσμος της τεχνολογίας, απαντά η παγκόσμια κοινότητα ότι διαφοροποιείται αλλά είναι ο γνώμονας ανάδειξης της μάθησης η διδασκαλία. Έμφαση λοιπόν στη διδασκαλία που στηρίζεται στην τεκμηριωμένη επιστημονική άποψη.

Θα δείτε όλα τα νέα δεδομένα, είναι data based όπως λέγονται, δηλαδή καταγράφουν οι δάσκαλοι. Καταγράφουν τι κάνει ο κάθε μαθητής την κάθε μέρα

για να μπορούν ν' αξιολογήσουν τη διδασκαλία τους. Ξέρω ότι αυτή είναι μια λέξη που δεν τη λέμε πάρα πολύ στην εκπαίδευση, αλλά θέλω να πω ότι η αξιολόγηση δεν πρέπει να βρει από την κουβέντα της εκπαίδευσης, είναι κομμάτι της εκπαίδευσης. Το πώς θα γίνει αυτό είναι ένα μεγάλο ζητούμενο κι εδώ πρέπει να μιλήσουμε.

Αξιοποίηση της διδασκαλίας η οποία είναι προσαρμοσμένη στο μεμονωμένο μαθητή, αλλά όχι η εξατομικευμένη διδασκαλία έξω από την τάξη. Υπάρχουν νέα δεδομένα που βάζουν μέσα στην ομάδα την εξατομικευμένη προσέγγιση. Αυτό το λέμε στα μαθήματα, χρησιμοποιούμε όλη αυτή τη γνώση, τη μεταφέρουμε, προσπαθούμε να τη μοιραστούμε με τους φοιτητές μας, με τους αυριανούς ειδικούς παιδαγωγούς.

Και βέβαια, αξιοποίηση του καθολικού σχεδιασμού και της πολυεπίπεδης διδασκαλίας για να ικανοποιηθούν οι ανάγκες όλων των μαθητών. Τέλος, δίνεται έμφαση στα δικαιώματα του πολίτη-μαθητή και επένδυση, κι αυτό το λέει η αμερικάνικη έρευνα, στο δημόσιο σχολείο.

Συνοπτικά λοιπόν η διεθνής επιστημονική κοινότητα προτείνει τρία σημαντικά θέματα από τα οποία τα δύο σχετίζονται με τη διδασκαλία και μάθηση, τα επαναφέρω με συνοπτικό τρόπο. Για να δούμε λοιπόν τώρα πώς το Παιδαγωγικό Τμήμα Ειδικής Αγωγής του Πανεπιστημίου Θεσσαλίας, τοποθετείται στα θέματα αυτά.

Γιατί δεν μπορεί η πανεπιστημιακή κοινότητα να είναι έξω από τα κοινωνικά δρώμενα από την εκπαίδευση που είναι το πεδίο της επαγγελματικής ανάπτυξης όλων των φοιτητών μας και των μελλοντικών παιδαγωγών που περνάνε από τα χέρια μας.

Κατά καιρούς λοιπόν, οι συνάδελφοί μου καθηγητές και πριν πάω στο τμήμα και τώρα που είμαι εγώ στο τμήμα, έχουμε εκφράσει τις θέσεις μας, οι οποίες πρέπει να πω ότι δεν κρατήθηκαν στα συρτάρια. Προσπαθήσαμε να τις επικοινωνήσουμε με τους αρμόδιους φορείς, είτε αυτό λέγεται Υπουργείο, είτε λέγεται προσωπικά ο Υπουργός και οι διάφοροι οι οποίοι σχετίζονται με την ανάπτυξη της πολιτικής στα θέματα της εκπαίδευσης.

Ωστόσο αυτό δεν ήταν πάντα επιτυχημένο. Γι' αυτό λοιπόν θέλω να ξαναφέρω το θέμα των θέσεών μας. Είναι αρκετές οι θέσεις και έχω επιλέξει ν' αναφερθώ σε 7 από αυτές. Είναι:

1. Η πρώτη παρέμβαση.
2. Η ένταξη και η συνεκπαίδευση στο επίπεδο πια της ορολογίας και της αποτύπωσης στους νόμους.
3. Η διαφοροποιημένη διδασκαλία και πώς αυτή και πάλι αποτυπώνεται και πώς στέλνουμε εμείς, πώς προτείνουμε ν' αποτυπώνεται στο νομοθετικό πλαίσιο.
4. Οι διαγνωστικοί φορείς.
5. Η παράλληλη στήριξη.

6. Η μετάβαση, κάτι το οποίο βάζει το Τμήμα και μάλιστα έχει κάνει πρόγραμμα, υπάρχει και διδακτικό υλικό το οποίο έχετε πάρει από την καθηγήτρια την κα Βλάχου.

7. Οι εκπαιδευτικοί Ειδικής Αγωγής και τι προτείνουμε γι' αυτό.

Αυτό που θα σας δείξω εδώ είναι όχι δικά μου θέματα, δεν είναι δικά μου λόγια, πήρα τις θέσεις του τμήματος. Και επειδή εδώ έχω ένα τεχνικό θέμα, ήθελα να μπορέσω να λειτουργήσω με το ποντίκι, θα το προσπαθήσω, τι θεωρούμε λοιπόν εμείς έγκαιρη παρέμβαση: Εδώ πρέπει να πω ότι στέλνουμε στο Υπουργείο τις επιστημονικές μας θέσεις.

Άρα ορίζουμε πώς εμείς κατανοούμε τους όρους και τα τεχνικά θέματα τα οποία περιλαμβάνονται στους νόμους και μερικές φορές, πρέπει να πω, ότι η απλή αναφορά στους νόμους είναι μπουμερανγκ, γιατί δίνει το πολιτικό άλλοθι να λέει το Υπουργείο «ναι, το έχω στο νόμο» κι αυτό ποτέ να μη γίνεται εκπαιδευτική πράξη ή να γίνεται στρεβλή εκπαιδευτική πράξη.

Άρα λοιπόν για εμάς δεν έχει μόνο να κάνει να δούμε τους όρους πρώιμη ή έγκαιρη παρέμβαση στους νόμους, αλλά να δούμε τι λέει κάτω από αυτό, τι θέλουμε να πει κάτω από αυτό. Θέλουμε λοιπόν εμείς να πούμε ότι αναφερόμαστε σε όλες τις μορφές παιδοκεντρικών δραστηριοτήτων, εξάσκησης και εκπαίδευσης, όπως και σε δραστηριότητες που αφορούν, καθοδήγηση και υποστήριξη γονιών.

Η πρώιμη παρέμβαση είναι ένα θέμα το οποίο αφορά γονείς και πολιτεία, γονείς και κοινωνία. Οι γονείς είναι το κέντρο της πρώιμης παρέμβασης. Άρα λοιπόν κάθε πρόγραμμα έγκαιρης παρέμβασης καθοδηγείται άμεσα ή έμμεσα από ένα αναπτυξιακό οικολογικό μοντέλο με το πώς θα μπορούσε να επηρεαστεί θετικά η ανάπτυξη του παιδιού και πώς θα μπορούσε να προωθηθεί η οικογενειακή ευεξία συμπεριλαμβανομένων και των αρμονικών οικογενειακών σχέσεων.

Θέτει ένα πολύ μεγάλο ζήτημα εδώ. Η Ειδική Αγωγή δεν είναι απλά τι δεν μπορεί να κάνει ένα παιδί. Τα θέματα τα οποία απασχολούν το παιδί μετακλύνονται στην οικογένεια ολόκληρη και πρέπει να ενδυναμώνεται η οικογένεια αυτή για να μπορεί να τα διαχειριστεί. Δεν μπορεί λοιπόν να γίνει με ευκολόγια. Γίνεται μόνο με θεσμούς, γίνεται μόνο με δομές οι οποίες μπορούν να παρέχουν όλο αυτό το πλαίσιο προστασίας στην οικογένεια.

Λέμε στα μαθήματα αν αυτό μπορεί συμβαίνει στην Ελλάδα. Πρέπει να πω ότι ο 3699, ο νόμος περί Ειδικής Αγωγής του 2008, αναφερόμενος στην πρώιμη παρέμβαση, απλά την ορίζει ως την προβαθμίδα στα Ειδικά Σχολεία να υπάρχει ένα τέτοιο κομμάτι. Ωστόσο εδώ θα πρέπει να σας πω ότι η πρώιμη παρέμβαση αναφέρεται σε πολλές ηλικίες, δεν είναι μόνο η στιγμή.

Θα ήθελα επίσης να μιλήσω και για τις ευρωπαϊκές χώρες που ο Φίλιππος Βλάχος μας έφερε εξαιρετικά στοιχεία και είναι πάρα πολύ σημαντικό όλο αυτό που ακούσαμε. Εντάσσεται λοιπόν κατά το μεγαλύτερο μέρος η παρέμ-

βαση, η πρώτη παρέμβαση στο εκπαιδευτικό πλαίσιο και τι είναι: Αποτελεί την προετοιμασία του παιδιού για τη μετάβαση στο Δημοτικό Σχολείο της Γενικής Εκπαίδευσης.

Η δε πρώτη παρέμβαση πέραν του Ατλαντικού, θεωρήθηκε ως εναλλακτική πολιτική μείωσης της σχολικής αποτυχίας και της μεταφοράς, της φοίτησης δηλαδή των παιδιών σε περιοριστικά πλαίσια όπως λέμε τα Ειδικά Σχολεία.

Θέλω να επισημάνω επίσης ότι η έγκαιρη παρέμβαση, περιλαμβάνει τρεις βασικές φάσεις: Από 0 μέχρι 3, άρα καταλαβαίνετε ότι εδώ πια δε μιλάμε για σχολείο, μιλάμε για άλλου τύπου φροντίδα, είναι η ηλικιακή 3 μέχρι 6 που είναι η έγκαιρη προσχολική παρέμβαση και από τα 6 έως και τη Γ' Δημοτικού όπου εκεί θα βρούμε παιδιά τα οποία έχουν προβλήματα, δυσκολίες οι οποίες ήταν αθέατες σε προηγούμενες μικρότερες ηλικίες, όπως είναι οι μαθησιακές. Δε μπορούμε να δούμε τις μαθησιακές πάρα πολύ νωρίς.

Ωστόσο, πρέπει να κάνουμε έγκαιρη και έγκυρη ανίχνευση των δυσκολιών αυτών, γιατί είναι ο μόνος τρόπος για να προσεγγίσουν τελικά οι μαθητές αυτοί την ηλικιακή τους ομάδα.

Ένα άλλο θέμα το οποίο βάζει το τμήμα μου και οι συνάδελφοί μου κι εγώ προσωπικά, είναι το θέμα της ορολογίας που σχετίζεται με την εκπαιδευτική ένταξη και στην εκπαίδευση.

Κατά τη δική μας λοιπόν αντίληψη, είναι η διαδικασία η οποία έχει στόχο το σχολείο γενικότερα και οι εκπαιδευτικοί Γενικής και Ειδικής Αγωγής ειδικότερα, σε συνεργασία μεταξύ τους να διδάξουν με τέτοιον τρόπο, ώστε να παρέχουν όσο το δυνατόν περισσότερες ευκαιρίες για συμμετοχή και πρόσβαση όλων των μαθητών, ανεξάρτητα από φύλο, φυλή, εθνικότητα, ικανότητα. Και μάλιστα σε όλες τις κοινωνικές και ακαδημαϊκές δραστηριότητες της τάξης και του σχολείου.

Εδώ θέλω να υπογραμμίσω ότι δεν μπορούμε να μιλήσουμε για ενταξιακή εκπαίδευση, δεν μπορούμε να μιλήσουμε για το μέλλον της Ειδικής Αγωγής ερήμην της Γενικής Εκπαίδευσης.

Και πρέπει να σας πω ότι με τους νόμους αυτούς έχω πορευθεί πάρα πολλά χρόνια στη ζωή μου στην Ειδική Εκπαίδευση, το βασικό θέμα στο οποίο απέτυχαν ήταν να μοιραστούν οι εκπαιδευτικοί της Ειδικής Αγωγής με τους συναδέλφους της Γενικής Εκπαίδευσης, τους ίδιους προβληματισμούς, τις ίδιες προσδοκίες και οράματα.

Ακόμη και αυτό που ρώτησε η συνάδελφος, αν είναι στη σωστή ή λάθος κατεύθυνση θα σας πω τη δική μου άποψη: Ένας νόμος μπορεί να έχει μια ωραία διατύπωση και την πράξη να γίνει μπουμέρανγκ πραγματικά και να θυσιαστεί ολόκληρος κλάδος. Φοβάμαι λοιπόν ότι ιδιαίτερα αυτή η διατύπωση αυτής της τροπολογίας, έχει να κάνει με αυτό.

Πήρε μια πολύ όμορφη λέξη που λέει «συνεκπαίδευση», την έβαλε μέσα στη γενική τάξη χωρίς να ενημερώσει τη Γενική Εκπαίδευση. Η Γενική Εκπαίδευση είναι ένας πολύ μεγάλος αριθμός ανθρώπων, είναι δυσκίνητο όλο αυτό. Δεν μπορεί με μια τροπολογία ν' αλλάξουν τα δεδομένα αυτού του θεσμού.

Θα πρέπει να γίνουν πολύ σοβαρές προτάσεις, πολύ σοβαρές κινήσεις, όχι μακριά από τα Πανεπιστήμια, όχι μακριά από την επιστήμη η οποία θα κινήσει όλα αυτά τα πράγματα. Θέλω να σας πω αυτά που προηγουμένως ανέφερα για τις διεθνείς έρευνες. Αυτό που ορίζει είναι μακριά, αρχίζει να είναι μακριά από το στενό πλαίσιο της διάγνωσης, πώς το λέμε αυτό που έχεις, αλλά είναι σ' ένα ευρύτερο πλαίσιο, ότι εσύ ο μαθητής δεν ανταποκρίνεται σε αυτό που εγώ διδάσκω.

Και πρέπει εδώ ν' απαντήσω και απαντάει η επιστήμη της Παιδαγωγικής και της Ψυχολογίας, ότι υπάρχουν τρόποι, είναι ένα ολόκληρο κίνημα αυτή τη στιγμή στα θέματα που μας αφορούν. Είναι η ανταπόκριση στη διδασκαλία και παρέμβαση, όπου βασικό μέλημα είναι ότι όλο το σχολείο εντάσσεται σ' αυτό το πλαίσιο λειτουργίας.

Δεν μπορεί ο ειδικός παιδαγωγός όσο και να είναι φορτωμένος με γνώση, με άποψη, με προσδοκίες και με οράματα, να το κάνει μόνος του. Είναι μια μονάδα σ' ένα σχολείο. Το σχολείο ολόκληρο πρέπει να κινηθεί στην κατεύθυνση αυτή και η συνεκπαίδευση αυτά θέλει να πει.

Δεν είμαστε εμείς και πάμε ως φιλοξενούμενοι σ' ένα σχολείο. Ο Ειδικός Παιδαγωγός είναι μέλος του σχολείου αυτού, είναι δομικό μέλος του σχολείου αυτού. Υπάρχουν Διευθυντές οι οποίοι κρύβουν τους φακέλους των παιδιών, τα διαγνωστικά στοιχεία των παιδιών, γιατί λέει, είναι προσωπικά δεδομένα. Είναι προσωπικά δεδομένα για τους άλλους, ο Ειδικός Παιδαγωγός είναι αυτός ο οποίος θα τα πάρει κι είναι εργαλείο δουλειάς, είναι για ν' αναπτύξει το σωστό πρόγραμμα.

Εδώ λοιπόν θέλω να πούμε ότι κατά τη δική μας αντίληψη, τα θέματα της συνεκπαίδευσης δεν πηγαίνουν, δε σχετίζονται με τις ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες, σχετίζονται με τον όρο «άρση» των φραγμών στη μάθηση και τη συμμετοχή.

Ένα άλλο θέμα το οποίο έχουμε θέσει, έχουμε μαθήματα, ασχολούμαστε πάρα πολύ στο τμήμα και θέλουμε πραγματικά να βάλουμε τη διάσταση που ανήκει στο πολύ σημαντικό αυτό θέμα, είναι η διαφοροποιημένη διδασκαλία, η οποία επίσης είναι ένα πολύ ωραίο λεκτικό εργαλείο ίσως αλλά στην πράξη είναι κάτι το οποίο πρέπει με πολλή προσοχή να δούμε.

Είναι λοιπόν η διαφοροποιημένη διδασκαλία μια συνεχής διαδικασία, η οποία επιτρέπει στον εκπαιδευτικό να χρησιμοποιεί όσο πιο αποτελεσματικά μπορεί, ένα εύρος εκπαιδευτικών προσεγγίσεων και στρατηγικών διδασκαλίας με βάση την άρση των φραγμών που λέγαμε προηγουμένως, με στόχο την πρό-

σβαση στη γνώση και την πρόοδο όλων των μαθητών

Κι εδώ πρέπει να πούμε ότι παράλληλα και με διαφορετικές οπτικές αλλά έχοντας τα ίδια πράγματα ως στόχους, έχουμε και τον άλλο όρο, πολύ σημαντικό, το σχεδιασμό για όλους.

Έτσι λοιπόν πρέπει να πούμε ότι η διαφοροποιημένη διδασκαλία είναι ένα κομμάτι το οποίο πιο πολύ θα πήγαινε σε μια ομάδα τυπικής τάξης, όπου υπάρχουν παιδιά που έχουν διάφορες αποκλίσεις σε διάφορα πράγματα και όχι μόνο από εγγενή χαρακτηριστικά αλλά κι από άλλα, ενώ ο καθολικός σχεδιασμός είναι μια πρόταση η οποία είναι στην πολυεπίπεδη διδασκαλία και είναι μια εμπλουτισμένη διδασκαλία πριν και εξ αρχής, προτού καν ξέρω αν στην τάξη μου είναι ένας, δύο ή πέντε μαθητές όπως λέει ο νόμος κι όπως θέλει να ορίσει ο νόμος πόσοι θα είναι οι μαθητές.

Γιατί να σας πω, οι μαθητές με προβλήματα δεν είναι μόνο αυτοί που έχουν εδώ την ετικέτα, είναι και πολλοί. Εσείς τους ξέρετε, είναι πολλοί αυτοί οι οποίοι χρειάζονται μια ειδική εκπαιδευτική φροντίδα και πρέπει να μην αμελήσουμε να μιλήσουμε και γι' αυτούς.

Διαγνωστικοί φορείς. Κάτι που θέλουμε εδώ να πούμε είναι: Προτείνεται η διατύπωση από το Τμήμα στις Ειδικές Υπηρεσίες της Ειδικής Αγωγής και Εκπαίδευσης, περιλαμβάνονται η διαφοροδιάγνωση, διάγνωση και αξιολόγηση και αποτύπωση των ειδικών εκπαιδευτικών αναγκών.

Η συστηματική παιδαγωγική παρέμβαση μ' εξειδικευμένα και κατάλληλα προσαρμοσμένα εκπαιδευτικά εργαλεία και προγράμματα τα οποία υλοποιούνται από τα κατά τόπους Κέντρα Διαφοροδιάγνωσης, Διάγνωσης και Υποστήριξης, τα ΚΕΔΔΥ δηλαδή και τις ΕΔΕΑΥ και αντίστοιχα προβλέπονται στα σχετικά άρθρα.

Εδώ λοιπόν θέλω να πω ότι μερικές φορές η απλή και ξερή διάγνωση πραγματικά δε λύνει τα θέματα, ίσως τείνει προς μια εύκολη λύση να πούμε αυτός ο μαθητής βεβαίως δεν τα καταφέρνει έχει μαθησιακές δυσκολίες, εγώ ο εκπαιδευτικός βεβαίως τι μπορώ να κάνω; Δεν μπορώ να κάνω κάτι γι' αυτόν. Γι' αυτό λοιπόν θα πρέπει να καθίσουμε πραγματικά, κι επειδή είμαι κομμάτι των ΚΕΔΔΥ, αγαπώ πολύ τη δομή, την έχουμε στηρίζει με πλάτη πάρα πολύ, νομίζω ότι πάρα πολύ κακώς στρέφονται τα βέλη στα ΚΕΔΔΥ.

Τα ΚΕΔΔΥ έχουν πραγματικά πάρει στους ώμους τους τις αμαρτίες όλης της εκπαίδευσης. Πραγματικά έχουν δημιουργήσει προσδοκίες οι οποίες τους ξεπέρασαν σαν θεσμό. Γιατί; Γιατί δεν είναι για κάθε πρόβλημα της εκπαίδευσης το ΚΕΔΔΥ αρμόδιο να το επιλύσει. Γιατί εδώ βλέπετε, η συστηματική παιδαγωγική παρέμβαση μ' εξειδικευμένα και κατάλληλα προσαρμοσμένα εκπαιδευτικά εργαλεία, τα έχει το ΚΕΔΔΥ και δεν τα προτείνει;

Ξέρετε ότι αυτή τη στιγμή υπάρχουν ψυχομετρικά εργαλεία σταθμισμένα στην Ελλάδα που τα ΚΕΔΔΥ δεν έχουν το δικαίωμα να χρησιμοποιήσουν γιατί

η πολιτεία δε φρόντιζε να τους εκπαιδεύσει για να τους πιστοποιήσει στη γνώση αυτή;

Ξέρετε ότι οι άνθρωποι στα ΚΕΔΔΥ μόνοι τους προσπαθούν να βάλουν τις άτυπες αξιολογήσεις τους και να πάρουν στην πλάτη τους αυτό που στην Αμερική θα τους έστελνε στα Δικαστήρια και πιθανόν στη φυλακή; Όταν στην Αμερική η διάγνωση είναι λανθασμένη, έχεις φοβερό προσωπικό, εκπαιδευτικό κόστος. Και σα σχολείο και σαν πρόσωπο.

Εδώ λοιπόν τα ρίχνουμε όλα στο ΚΕΔΔΥ, δεν πάει καλά στην τάξη, «πήγαινε στο ΚΕΔΔΥ», η μαμά αργεί, το ΚΕΔΔΥ αργεί, άρα δεν έχω εγώ να κάνω κάτι, το ΚΕΔΔΥ είναι αυτό το οποίο φταίει. Πρέπει λοιπόν η εκπαίδευση εδώ, η Γενική Εκπαίδευση αγαπητοί συνάδελφοι, να δούμε όλοι μαζί τι θα κάνουμε με τα θέματα αυτά.

ΣΥΝΕΔΡΟΣ: (Τοποθέτηση εκτός μικροφώνου).

ΠΡΟΕΔΡΕΙΟ: Τι σχέση έχει αυτό που λέτε τώρα με τη διαδικασία και διακόπτετε τον εισηγητή;

ΣΥΝΕΔΡΟΣ: (Τοποθέτηση εκτός μικροφώνου).

Σ. ΤΖΙΒΙΝΙΚΟΥ: Το τρίτο θέμα που βάζουμε: Η παράλληλη στήριξη είναι κάτι το οποίο εμάς, όχι απλά μας ακουμπά, τα περισσότερα παιδιά μας, οι περισσότεροι απόφοιτοί μας είναι κομμάτι της παράλληλης στήριξης.

Το κάνουμε στα μαθήματά μας, το έχουμε αναλύσει, έχουμε προσπαθήσει να βρούμε τι είναι αυτός ο θεσμός, είναι κάτι το οποίο πραγματικά δυσκολεύεται στη βιβλιογραφία να βρεις και να το αντιστοιχίσεις με κάτι που υπάρχει στην παγκόσμια εκπαιδευτική πράξη. Γι' αυτό λοιπόν εμείς δε συμφωνούμε στη διατύπωση που υπάρχει στους νόμους και βάζουμε τα θέματα τα οποία σχετίζονται με την παράλληλη στήριξη, είναι θέματα που σχετίζονται με την υιοθέτηση διδακτικών μοντέλων.

Δεν είναι απλά ένας άνθρωπος ο οποίος κρατά την τάξη, ώστε εγώ να κάνω το μάθημα. Ο ειδικός παιδαγωγός, ο δεύτερος δάσκαλος μέσα στην τάξη, είναι ένα πάρα πολύ γνωστό εργαλείο ανάπτυξης διδακτικών μεθόδων και μοντέλων στο εξωτερικό. Γι' αυτό έχουμε και πολλά και πολύ ενδιαφέροντα μοντέλα.

Το καλύτερο, το μοντέλο το οποίο φαίνεται ότι είναι πιο αποτελεσματικό, είναι αυτό το οποίο φτάνει να είναι μια ομαδική διδασκαλία και αυτό είναι πραγματικά ένα θέμα το οποίο θα πρέπει να το δούμε σε βάθος χρόνου. Εμείς λέμε ότι τα θέματα που σχετίζονται με την παράλληλη στήριξη είναι ενάντια στις αρχές της παιδαγωγικής της ένταξης, αφού εστιάζει στην ικανότητα του μαθητή ν' ανταποκριθεί στο πρόγραμμα της τάξης και όχι στις αλλαγές και διευθετήσεις που χρειάζονται να γίνουν από το σχολικό πλαίσιο προκειμένου ν' ανταποκριθεί στις ανάγκες του μαθητή.

Είναι δηλαδή αντιπαιδαγωγικό ένας μαθητής με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες και αναπηρία να κρίνεται εκ των προτέρων, ο νόμος λέει μπορεί να πάρει

ο μαθητής ο οποίος μπορεί ν' ανταποκριθεί στο επίπεδο της τάξης με τη βοήθεια. Εμείς λοιπόν λέμε, εκ προοιμίου, ότι αυτός μπορεί, αν μπορούσε δε θα χρειαζόταν την παράλληλη στήριξη και εκ των προτέρων εν τω μεταξύ εστιάζουμε στο τι προβλήματα έχει ο μαθητής αυτός.

Ποιες είναι ότι οι συγκλίσεις οι οποίες πρέπει να γίνουν, ώστε με τη βοήθεια της παράλληλης στήριξης ο μαθητής και με τη σύγκληση που θα κάνει η γενική τάξη, να βρεθούμε σ' έναν κοινό δρόμο. Πρέπει να πω ότι η διεθνής εμπειρία δεν ασχολείται μόνο με την Ειδική Εκπαίδευση, ασχολείται πάρα πολύ και με τα διαπολιτισμικά ζητήματα.

Και εκεί πραγματικά έχουν βρεθεί λύσεις όπου ο μαθητής μακριά και έξω από το επίπεδο της τάξης, μπορεί με κάποιες συγκεκριμένες διδακτικές διδακτικές τεχνικές και χειρισμούς να μπορέσει να παρακολουθήσει την τάξη του.

Πρότασή μας λοιπόν είναι, ο όρος «εκπαιδευτικός παράλληλης στήριξης» είναι αδόκιμος, πρέπει να ονομάζεται «ειδικός παιδαγωγός της ένταξης» ή «εκπαιδευτικός συνδιδασκαλίας». Και μόνο ο όρος αυτός, ο όρος «συνδιδασκαλία», καταλαβαίνετε ότι κουβαλάει μια ποιότητα διαφορετική. Συνδιδάσκω, σημαίνει ότι είμαι με ομότιμο μέσα στην τάξη. Η παράλληλη στήριξη ενίοτε είναι και από ανθρώπους που έχουν χαμηλότερο πτυχίο, μορφωτικά προσόντα, άρα είναι ένα θέμα το οποίο μας απασχολεί πάρα πολύ.

Οι ειδικοί παιδαγωγοί κι όχι μόνο οι απόφοιτοί μας, όλοι οι ειδικοί παιδαγωγοί της Ελλάδας είναι φορτωμένοι προσόντα και πραγματικά η συνδιδασκαλία είναι ένα ζητούμενο το οποίο πρέπει να βάλουμε μπροστά. Έτσι λοιπόν, με δεδομένο ότι δεν υπάρχει ο όρος στην παγκόσμια βιβλιογραφία «παράλληλη στήριξη», είναι πολύ δύσκολο να κατανοηθεί αυτό που λέει ο νόμος στην Ελλάδα.

Θέλω να βάλω ένα θέμα το οποίο βάζει το τμήμα. Είναι η μετάβαση. Είναι μια νέα πρόταση και θέλουμε πραγματικά να συμπεριληφθεί στα επίσημα θεσμικά κείμενα και να γίνει μια πραγματικότητα. Είναι η διαδικασία μετάβασης των μαθητών από τη μια βαθμίδα εκπαίδευσης στην άλλη. Ούτως ή άλλως είναι μια διαδικασία η μετάβαση που πραγματικά θα το δείτε ότι αφορά στη βιβλιογραφία και της Γενικής Εκπαίδευσης.

Τυπική εκπαίδευση και πάλι λέμε ακριβώς αυτή την έκφραση, μετάβαση. Καταλαβαίνετε ότι είναι αρκετά δύσκολο αυτό να συμβεί στα τυπικά παιδιά, φανταστείτε τι δυσκολία μπορεί να εμπεριέχει μια μετάβαση ενός μαθητή που έχει δυσκολία στις αλλαγές.

Αρα λοιπόν, το θέμα της μετάβασης είναι ένα θέμα κομβικό για έναν όχι ευκαταφρόνητο αριθμό μαθητών και θέλουμε να το βάλουμε σαν ένα θέμα που πρέπει να έρθει στα πράγματα. Γιατί χρειάζεται χρόνο, δεν είναι μια διαδικασία, δίπλα στο μαθητή και «κοίταξε να σου πω, θα πας στο διπλανό σχολείο».

Είναι μια διαδικασία που θέλει μια φροντίδα, θέλει μια συστηματική διαχείριση όλων των παραμέτρων που σχετίζονται μ' αυτό και δεν μπορεί να γίνει μονόπλευρα, είναι μια αμφίπλευρη διαδικασία, είναι τόσο από τη βαθμίδα που φεύγει ο μαθητής όσο και από τη βαθμίδα που υποδέχεται το μαθητή μας.

Ένα θέμα πολύ σημαντικό, το τελευταίο που βάζω αλλά όχι το έσχατο, που είναι πολύ σημαντικό, είναι οι εκπαιδευτικοί Ειδικής Αγωγής. Είναι η θέση του τμήματός μου και θέλω να το διαβάσω για να μη χάσω ούτε μία λέξη και διαφοροποιήσω το νόημα.

«Αναφέρουμε λοιπόν την πλήρη αντίθεσή μας με την εφαρμογή κοινής αντιμετώπισης των εκπαιδευτικών Ειδικής Αγωγής και εκπαιδευτικών Γενικής Αγωγής με μεταπτυχιακό ή διδακτορικό στην Ειδική Εκπαίδευση ή στη Σχολική Ψυχολογία.

Θεωρούμε ότι αυτή η νομοθετική οπτική υποβιβάζει τις πολύ υψηλής ποιότητας σπουδές που παρέχονται στο Παιδαγωγικό Τμήμα Ειδικής Αγωγής και όχι μόνο, και στο αδελφό Τμήμα της Θεσσαλονίκης, όπως προκύπτει κι από τ' αποτελέσματα της πρόσφατης εξωτερικής αξιολόγησης του Τμήματος.

Η υψηλή κατάρτιση των αποφοίτων του ΠΤΕΑ (επιτυχής παρακολούθηση τουλάχιστον θεωρητικών και εργαστηριακών 60 μαθημάτων και διετής πρακτική άσκηση σε μονάδες Γενικής και Ειδικής Αγωγής) αναγνωρίζεται από όλη ανεξαιρέτως την εκπαιδευτική κοινότητα, τους σχολικούς συμβούλους, τους Διευθυντές και τους εκπαιδευτικούς και αποδεικνύεται από το άριστο έργο που έχουν επιδείξει εργαζόμενοι επί πολλά πολλά χρόνια στις δομές Ειδικής Αγωγής και από τους γονείς που αφήνουν τα παιδιά τους στα άξια χέρια των ειδικών παιδαγωγών».

Εδώ θέλω να γυρίσω λίγο στη βιβλιογραφία και να βάλω ένα θέμα: Θα έχετε ακούσει στις σπουδές σας, στις επιμορφώσεις σας, τους παράγοντες επικινδυνότητας. Εγώ θέλω να βάλω και μια άλλη παράμετρο: Είναι η παράμετρος «παράγοντες προστασίας». Θέλω λοιπόν να μιλήσω για πολύ λίγο για το δίπολο αυτό. Παράγοντες επικινδυνότητας και προστασίας. Γιατί θέλω να βρω εμάς, τους εαυτούς μας μέσα σε αυτούς.

Εδώ λοιπόν πρέπει να πούμε ότι υπάρχουν ατομικοί, οικογενειακοί και κοινωνικοί παράγοντες επικινδυνότητας και προστασίας ανθεκτικότητας. Οι παράγοντες επικινδυνότητας είναι αυτοί οι οποίοι με την παρουσία τους και την παρεμβολή τους στην ανάπτυξη του παιδιού, το οδηγούν προς το να αποκλίνει από το μέσο αναμενόμενο της ηλικιακής του ομάδας.

Ποιοι είναι αυτοί οι παράγοντες: Πρώτα-πρώτα τα εγγενή του χαρακτηριστικά. Μπορεί πράγματι ένα παιδί να έχει τα δικά του εγγενή χαρακτηριστικά βάσει των οποίων αποκλίνει. Είναι οικογένειες και γονείς, οι οποίοι δεν ασκούν κατάλληλα το γονεϊκό τους ρόλο, βιώνουν ίσως ακραίες συνθήκες, κάνουν χρήσεις ναρκωτικών ουσιών. Εδώ είναι παράγοντες επικινδυνότητας.

Ένας βασικός παράγοντας επικινδυνότητας είναι το σχολείο που δεν ανταποκρίνεται στις ατομικές ανάγκες του παιδιού. Η χαμηλής ποιότητας διδασκαλία, οι συνεχείς απουσίες, η έλλειψη εκπαιδευτικών ευκαιριών. Παράγοντας επικινδυνότητας. Και βέβαια μια κοινωνία που δεν προσφέρει υπηρεσίες φροντίδας και προστασίας σε όλους τους πολίτες.

Για να δούμε τώρα θετικά πού βρίσκόμαστε: Οι παράγοντες προστασίας είναι αυτοί οι οποίοι μπορούν να διευκολύνουν, ακόμα και να ελαττώσουν, να περιορίσουν την αρνητική επίδραση των παραγόντων επικινδυνότητας. Και πάλι θα βρούμε το σχολείο, το δάσκαλο, τη διδασκαλία σαν ένα βασικό παράγοντα.

Αρχικά βέβαια είναι πάλι τα εγγενή χαρακτηριστικά του παιδιού, βεβαίως είναι η υποστηρικτική οικογένεια, η κατάλληλη άσκηση γονεϊκού ρόλου και, κοιτάζτε, αποτελεσματική διδασκαλία και μάθηση, αποτελεσματικό σχολείο, συνεχείς ευκαιρίες εκπαίδευσης για την αντιστάθμιση των κοινωνικών ανισοτήτων και των γνωστικών, εδώ θα προσθέσω ανισοτήτων. Και βέβαια μια κοινωνία η οποία είναι φιλική προς όλα αυτά κι εδώ δε χρειάζεται να πω προβληματισμό.

Τελειώνοντας, αν θεωρούμε ότι οι μαθητές με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες, είναι μέσα στο μεγάλο κύκλο της εκπαίδευσης, νομίζω ότι ό,τι και να πούμε εδώ δίπλα, εσείς μεταξύ σας, μέσα στην τάξη δε γίνονται πράγματα. Η πρότασή μας είναι, όλοι μαζί παίζουμε, μαθαίνουμε, μεγαλώνουμε.

Όλοι μαζί λοιπόν, οι μαθητές είναι μαθητές όλων μας. Σας ευχαριστώ πολύ απ' τον όμορφο Βόλο.

Ερωτήσεις συνέδρων - απαντήσεις

ΠΡΟΕΔΡΕΙΟ: Ευχαριστούμε πολύ την κα Τζιβινίκου.

Για να μη δημιουργούνται εντυπώσεις οι οποίες δεν έχουν βάση, η ΔΟΕ στη διημερίδα που πραγματοποιεί έχει καλέσει από τα σχολεία της Θεσσαλίας ένα Γενικής και Ειδικής Αγωγής, οι Σύλλογοι Διδασκόντων να επιλέξουν έναν εκπαιδευτικό και να παρακολουθήσει τις εργασίες, από κάθε σχολείο ένας εκπαιδευτικός, επίσης και στους Συλλόγους Εκπαιδευτικών Πρωτοβάθμιας της χώρας έχει απευθυνθεί ζητώντας, όσοι το επιθυμούν, να ορίσουν έναν εκπρόσωπό τους χωρίς να κάνει κανένα διαχωρισμό ανάμεσα σε εκπαιδευτικούς Γενικής και Ειδικής Αγωγής, γιατί πραγματικά δεν υπάρχει.

Με βάση το πρόγραμμα ακολουθεί η διαδικασία των ερωτήσεων των συνέδρων. Οι ερωτήσεις παρακαλούμε να είναι επί των εισηγήσεων και όχι επί γενικών θεμάτων Ειδικής Αγωγής επειδή εδώ υπάρχουν οι πανεπιστημιακοί που είναι βέβαιο ότι έχουν την επάρκεια ν' απαντήσουν στα πάντα.

Θ' ακολουθήσει το στρογγυλό τραπέζι, γιατί οι συλλογικότητες θα εκθέσουν τις απόψεις τους και επειδή έχουμε έρθει πίσω λίγο πίσω στο πρόγραμμα να

είστε περιορισμένοι, όσο μπορείτε, χωρίς βέβαια αυτό να στερεί από κανέναν τη δυνατότητα να διατυπώσει ερώτημα.

Ο Νίκος Φασφαλής έχει το λόγο.

Ν. ΦΑΣΦΑΛΗΣ: Συναδέλφισσες και συνάδελφοι θα ξεκινήσω με μια αποκάλυψη, μ' ένα προσωπικό δεδομένο: Επειδή το ιδιότυπο ΚΕΔΔΥ του «οικογενειακού περιβάλλοντος», της γειτονιάς, από μικρό παιδί είχε διαγνώσει στο πρόσωπό μου ένα κουσούρι, ό,τι στροβιλίζει το μυαλό μου να το λέω φωναχτά και να μην το καταπνίγω

μέσα μου, γι' αυτό και θα κάνω την παρακάτω ερώτηση:

Όντως, είστε σαρξ εκ της σαρκός μας, οστούν εκ των οστέων μας τα Παιδαγωγικά Τμήματα. Και ο κλάδος καυχείται παντού ότι αυτό που κατάφερε σα μια μεγάλη κατάκτησή του ήταν τα Παιδαγωγικά Τμήματα. Άκουσα τη συναδέλφισσα –και θα συνεχίσω να τη λέω έτσι, συναδέλφισσα- την κα Τζιβινίκου, ότι καλωσόρισε εμάς που ήρθαμε πια κοντά στην Ειδική Αγωγή.

Η ΔΟΕ λοιπόν, για να φτάσω στην ερώτηση, από χρόνια έχει παλέψει όλα τα ζητήματα αυτά κι έχει θέσεις. Σε δύσκολες όμως εποχές που βίωσε ο τόπος, που μπήκαμε σε ζητήματα αξιολόγησης, ζητήματα κατάργησης των διδασκαλείων και τμημάτων Ειδικής Αγωγής, όλων αυτών κι επειδή εγώ όταν αναφέρομαι στην πανεπιστημιακή κοινότητα, δεν εννοώ μόνο της Θεσσαλίας το κομμάτι, αυτό δεν το κάνω βέβαια και για λόγους άλλους, γιατί έχω το ασυμβίβαστο ότι είμαι από δω, θέλω να πω το εξής:

Θα ήθελα να ξέρω, στις κρίσιμες στιγμές και στους αγώνες του κλάδου, για όλα αυτά ποια ήταν η δημόσια τοποθέτηση της πανεπιστημιακής κοινότητας;

Θα ήθελα να τη μάθω, γιατί ειλικρινά μ' απασχολεί πάρα πολλά χρόνια. Και είδα ότι εμείς παρ' ότι το επιζητήσαμε και θέλαμε όλοι μαζί να παλέψουμε όλα αυτά και ίσως σήμερα είναι το ξεκίνημα, θα ήθελα να μου πείτε εσείς ποια ήταν η θέση σας και ποια ήταν η δημόσια δέσμευσή σας για όλα τα ζητήματα που έβαλα. Σας ευχαριστώ.

ΣΥΝΕΔΡΟΣ: Μιλήσατε για διαφοροποιημένη διδασκαλία και διαφοροποιημένη αξιολόγηση, στον τρόπο δηλαδή που το παιδί εκφράζει αυτό που ξέρει.

Η πράξη λέει ότι καθ' όλη τη διάρκεια, παιδιά με μαθησιακές δυσκολίες, παιδιά με διάσπαση προσοχής, παιδιά με αυτισμό, κατά τη διάρκεια της χρονιάς διδάσκονται την ύλη, ακολουθούν το αναλυτικό πρόγραμμα, μιλάμε για τα παιδιά που είναι με παράλληλη στήριξη ή σε τάξη ένταξης όταν παρακολουθούν κοινό πρόγραμμα και συνήθως έχουν και λιγότερη ύλη. Δηλαδή η ύλη τους δίνεται στα πιο σημαντικά σημεία, στις πιο σημαντικές έννοιες.

Στο τέλος όμως της χρονιάς, όταν έρχεται η στιγμή των εξετάσεων, η από-

ντηση όλων, ΚΕΔΔΥ, δασκάλων, καθηγητών - μιλάω τώρα για Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση ως επί το πλείστον- και των παράλληλων στηρίζεων, λένε ότι η ύλη θα είναι ίδια.

Αυτό είναι τεράστια αντίφαση. Καταλαβαίνετε ένα παιδί με διάσπαση προσοχής ή ένα παιδί με μαθησιακές να πρέπει να βγάλει τον ίδιο όγκο ύλης και να δίνει μέρα παρά μέρα ή κάθε μέρα. Πώς συμβιβάζονται αυτά; Επιστημονικά πώς συμβιβάζονται.

Σ. ΤΖΙΒΙΝΙΚΟΥ: Δεν υπάρχει κάτι τέτοιο το οποίο να μπορεί κάποιος να τεκμηριώσει με οποιονδήποτε τρόπο, ούτε με τη λογική ούτε με την επιστήμη. Δε γίνονται έτσι τα πράγματα.

Η πρότασή μας είναι να έχουμε οργανωμένα προγράμματα παρέμβασης τα οποία εννοείται ότι δεν αφήνουν απ' έξω και τον τρόπο αξιολόγησης των μαθητών και βέβαια μ' έναν τρόπο ο οποίος θα συγκλίνει, γιατί πρέπει να πω και δράττομαι της ευκαιρίας λόγω του αντικειμένου μου με τις μαθησιακές ασχολίες ασχολούμαι εγώ, φτάσαμε εκεί στην αντίπερα όχθη όπου η απαλλαγή απ' το γραπτό λόγο να είναι η πανάκεια των μαθησιακών δυσκολιών.

Δε συμφωνώ εγώ, βάζω δηλαδή την προσωπική μου υπογραφή και παίρνω βάρος σ' αυτό που λέω, ότι δεν είναι δυνατόν η απάντηση στις δυσκολίες μάθησης να είναι η απαλλαγή απ' το γραπτό λόγο. Ως εναλλακτικός τρόπος βεβαίως, αλλά όταν έχω έναν ευρύ κατάλογο εναλλακτικών τρόπων, τότε θα μπορώ να έχω και απαλλαγή απ' το γραπτό λόγο.

Και βέβαια σ' αυτό που έχω να πω, θα συνηγορήσω υπέρ του δικού σας προβληματισμού. Δηλαδή είμαι από τη δική σας την όχθη, δεν είμαι αυτός που θ' απαντήσει. Αυτός που θ' απαντήσει είναι η πολιτεία η οποία πρέπει να θεσμοθετήσει θεσμούς τέτοιους οι οποίοι θ' απαντήσουν στα θέματα αυτά.

Αυτό που συμβαίνει στην Ελλάδα είναι ο ειδικός παιδαγωγός, ακόμη και ο δάσκαλος της τάξης πάντα είναι μόνος. Κολυμπά στον ωκεανό των προβλημάτων μόνος. Πουθενά στον κόσμο δε συμβαίνει αυτό. Υπάρχουν επιστημονικές Επιτροπές οι οποίες δέχονται το ερώτημα και απαντούν επί συγκεκριμένων προβλημάτων. Αυτό το ερώτημα λοιπόν θα το θέτατε στην Επιστημονική Επιτροπή και θα παίρνατε απάντηση.

Όπως και τα θέματα των ΚΕΔΔΥ, είναι κάτι το οποίο σχετίζεται με επιστημονικές Επιτροπές που δίνουν οδηγίες. Αυτό λοιπόν που θέλω να πω είναι ότι πράγματι υπάρχει ο προβληματισμός. Η απάντηση όχι απλά δεν υπάρχει, αλλά θα είτε ότι η διαχείριση των θεμάτων αυτών ποικίλλει και είναι αντίστοιχη του αριθμού των σχολείων. Όσα σχολεία έχουμε, τόσες διαφορετικές διαχειρίσεις του θέματος αυτού έχουμε.

ΣΥΝΕΔΡΟΣ: Αυτό ακριβώς συμβαίνει, αλλά θεωρώ ότι στην Ειδική Αγωγή..

ΠΡΟΕΔΡΕΙΟ: Εντάξει συναδέλφισσα, είπαμε ερωτήματα. Στη διάρκεια της τοποθέτησής σας που θα δοθεί ο χρόνος, θα μπορείτε ν' αναπτύξετε το σκεπτικό σας.

ΣΥΝΕΔΡΟΣ: Την επιστημονική τεκμηρίωση λοιπόν μπορεί να τη δώσετε κι εσείς σε όλους αυτούς τους φορείς. Ευχαριστώ.

Α. ΡΙΖΟΠΟΥΛΟΣ: Είμαι από τον Σύλλογο Δασκάλων Μαγνησίας. Ακούστε ένα νούμερο: Σχολική Μονάδα: Δύο συστεγαζόμενα σχολεία, 450 μαθητές. Έχουμε μισή παράλληλη στήριξη, μια ιδιωτική σ' ένα παιδί με βαριά αναπηρία κινητική κι ένα Τμήμα Ένταξης.

Επίσης ακούστε ένα άλλο στοιχείο το οποίο έχουμε από την αρχή της χρονιάς. Στο ΚΕΔΔΥ Μαγνησίας, 4 άτομα, έγινε και σχετική ερώτηση στη Βουλή, με 1.500 αιτήσεις σ' εκκρεμότητα.

Το ερώτημά μου είναι το εξής: Η ένταξη των παιδιών σύμφωνα με την εισήγησή σας και η συνεκπαίδευση, σε τέτοιες συνθήκες θα βοηθήσει αυτά τα παιδιά ή στην ουσία πάει να καταργήσει και τα ελάχιστα Τμήματα Ένταξης όπου εκεί οι συνάδελφοί μας κάνουν μια εξειδικευμένη δουλειά με τα λίγα παιδιά που μπορούν να κάνουν;

Α. ΜΙΑΜΗ: Είμαι εκπαιδευτικός Φυσικής Αγωγής, φέτος είμαι με απόσπαση στο Γραφείο της Διεύθυνσης Πρωτοβάθμιας Μαγνησίας και θέλω να κάνω μια ερώτηση: Από αυτά που άκουσα ως τώρα απ' όλους τους ομιλητές, θεωρώ πως βγαίνει το συμπέρασμα ότι στα Ειδικά Σχολεία απαιτείται να τοποθετούνται εκπαιδευτικοί με εξειδίκευση στην Ειδική Αγωγή, ώστε να βοηθούν με τον καλύτερο τρόπο τους μαθητές με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες.

Θέλω να σας ρωτήσω, αυτό αφορά μόνο στους εκπαιδευτικούς ΠΕ 70 ή και στις ειδικότητες που τοποθετούνται στα Ειδικά Σχολεία, π.χ. γυμναστές, μουσικούς κτλ.; Πρέπει και ένας γυμναστής να τοποθετείται σε Ειδικό Σχολείο εφ' όσον έχει τα προσόντα που ορίζει ο νόμος; Όταν αυτό δε συμβαίνει και τοποθετούνται εκπαιδευτικοί ειδικοτήτων χωρίς προσόντα στην Ειδική Αγωγή, θεωρείτε ότι αυτό είναι προς το συμφέρον των παιδιών με εκπαιδευτικές ανάγκες; Ευχαριστώ.

ΕΥ. ΣΟΥΡΛΑ: Είμαι αναπληρώτρια στην Ειδική Αγωγή, εκ μέρους της Πρωτοβουλίας Αναπληρωτών.

Αναφέρθηκε πριν ότι σε κάθε σχολείο πρέπει να υπάρχει ένας εκπαιδευτικός Ειδικής Αγωγής. Μιλάμε για έναν άνθρωπο εκτός από το συνάδελφο που είναι στο Τμήμα Ένταξης; Γιατί εγώ προσωπικά στο Τμήμα Ένταξης που είμαι θεωρώ ότι δεν προλαβαίνω, δε μου φτάνουν οι ώρες πολλές φορές και πραγματικά και όλο το ωράριο να εξαντλήσω, επίσης τα θέματα δεν καλύπτονται ούτε των παιδιών, ούτε στην τάξη, ούτε βοηθάμε τους συναδέλφους τους δασκάλους. Τι εννοείτε δηλαδή; Πόσοι να είναι σε κάθε σχολείο; Ευχαριστώ.

ΕΥ. ΚΟΛΛΙΑ: Δουλεύω σε Τμήμα Ένταξης. Θα ξανακάνω την ερώτηση

που έκανα και πριν, σχετίζεται και μ' αυτό που είπε η συνάδελφος πριν: Θέλω την άποψη της πανεπιστημιακής κοινότητας και του Τμήματος Ειδικής Αγωγής για το τι πιστεύει, δηλαδή πώς πρέπει, τι ρόλο πρέπει να έχει ο Ειδικός Παιδαγωγός μέσα σ' ένα τυπικό σχολείο.

Υπάρχει αυτή τη στιγμή το Τμήμα Ένταξης, το οποίο ξέρουμε όλοι πώς λειτουργεί, κατά τη γνώμη μου έτσι όπως λειτουργεί, δε βοηθά στην ένταξη των παιδιών, δηλαδή βγάζουμε τα παιδιά έξω από την τάξη, τους λέμε ό,τι λέμε, ξανά πάλι στην τάξη, στην τάξη ξέρουμε τι συμβαίνει κτλ.

Πώς πρέπει να είναι ο Ειδικός, δηλαδή ο ρόλος του Ειδικού Παιδαγωγού από τη μεριά του Πανεπιστημίου μέσα σ' ένα τυπικό σχολείο; Να υπάρχει Τμήμα Ένταξης; Να είναι μέσα στην τάξη; Τι προτείνετε;

Σ. ΜΠΟΥΖΑΛΑΣ: Συνάδελφοι είμαι εκπαιδευτικός Ειδικής Αγωγής και μέλος του ΙΠΕΜ. Θα ήθελα να ρωτήσω την πανεπιστημιακή κοινότητα, εάν ένας εκπαιδευτικός Ειδικής Αγωγής και σε συνεργασία με το ΕΔΕΑΥ μπορεί να κάνει διάγνωση; Ή αποκλειστικά και μόνο είναι το ΚΕΔΔΥ;

Και θα ήθελα τη γνώμη σας για τις προϋποθέσεις και τις δομές για τα στελέχη εκπαίδευσης της Ειδικής Αγωγής. Τι εννοώ: Τα τελευταία 20 χρόνια στα ΚΕΔΔΥ οι Προϊστάμενοι αναπληρώνονται από τους προηγούμενους χωρίς να γίνεται ένας ανοιχτός διαγωνισμός να μπορούν κάποιοι εκπαιδευτικοί με κάποια προσόντα να μπουν να διεκδικήσουν κι αυτή τη θέση. Ευχαριστώ.

Α. ΣΠΑΘΗΣ: Είμαι σχολικός σύμβουλος Γενικής Αγωγής στα Τρίκαλα και θα ήθελα να κάνω δυο ερωτήσεις. Μία για τον κ. Βλάχο και μία για την κα Τζιβνίκου. Κατ' αρχάς να ευχαριστήσουμε τους δυο ομιλητές του Πανεπιστημίου Θεσσαλίας για τις τόσο εμπεριστατωμένες κι ενημερωτικές εισηγήσεις που έκαναν, μάλιστα με την κα Τζιβνίκου συνεργαστήκαμε στενά, όταν ήμαστε και οι δύο Προϊστάμενοι στα ΚΕΔΔΥ, άρα λοιπόν γνωρίζομαστε πολύ καλά.

Θα ήθελα να ξεκινήσω με την ερώτηση στον κ. Βλάχο: Αναφέρατε προηγουμένως, είδα τις προτάσεις που κάνατε για την ανάπτυξη της Ειδικής Αγωγής, για τη μελλοντική ανάπτυξη. Όμως παρατήρησα ότι δεν αναφέρατε την αναβάθμιση του ρόλου του σχολικού συμβούλου Ειδικής Αγωγής και την αύξηση του αριθμού των σχολικών συμβούλων Ειδικής Αγωγής.

Δεδομένου ότι το έργο του σχολικού συμβούλου Ειδικής Αγωγής είναι πολυδιάστατο και πάρα πολύ μεγάλο, δηλαδή ξεκινά από την πρώιμη, έγκαιρη διάγνωση, αξιολόγηση, ενημέρωση, συντονισμό όλου του έργου της Ειδικής Αγωγής, επιμόρφωση, πάρα πολλά θέματα, είναι ο συνδετικός κρίκος δηλαδή της πολιτείας και των εκπαιδευτικών που υλοποιούν προγράμματα Ειδικής Αγωγής μέσα στην τάξη, πιστεύετε ότι ο υπάρχων αριθμός σχολικών συμβούλων Ειδικής Αγωγής είναι ικανός ώστε να καλύψει τις υπάρχουσες ανάγκες σε θέματα Ειδικής Αγωγής;

Γιατί γνωρίζουμε ότι υπάρχει μόνο ένας σχολικός σύμβουλος τουλάχιστον εδώ στη Θεσσαλία για τους 4 νομούς, Μαγνησίας, Λαρίσης, Τρικάλων, Καρδίτσας.

ΠΡΟΕΔΡΕΙΟ: Κατανοητό το ερώτημα συνάδελφε, προχωρήστε και στο άλλο ερώτημα παρακαλώ.

Α. ΣΠΑΘΗΣ: Το δεύτερο ερώτημα είναι προς την κα Τζιβινίκου: Αναφέρατε ότι το Ειδικό Σχολείο παρέχει για πολλούς ένα περιοριστικό πλαίσιο παροχής εκπαίδευσης.

Εσείς προσωπικά και γενικότερα η επιστημονική κοινότητα πιστεύετε ότι παρέχει περιοριστικό πλαίσιο ή αναπτυξιακό πλαίσιο; Λαμβάνοντας υπ' όψιν βέβαια και τη γενικότερη διεθνή και ευρωπαϊκή τάση για συμπερίληψη, συνεκπαίδευση, ένταξη κτλ. Σας ευχαριστώ.

Γ. ΠΑΓΟΥΛΟΠΟΥΛΟΣ: Είμαι από το 4ο Αλμυρού. Θέλω να κάνω μια ερώτηση για το αύριο της Ειδικής Αγωγής. Γνωρίζουν πολύ καλά οι συνάδελφοι ότι ήδη στα ΠΥΣΠΕ έχουν βγει κενές θέσεις οργανικές για Τμήματα Ένταξης, Ειδικά Σχολεία για τα ΠΕ 70, για τους συναδέλφους της διδασκαλίας.

Σας θυμίζω ότι ο νόμος της ΕΔΕΑΥ έλεγε, καλούνταν ο δάσκαλος της τάξης, αν χρειαστεί να μπει μέσα. Είχε αναβαθμισμένο ρόλο στο δάσκαλο της Ειδικής Αγωγής, είτε ήταν από παλιότερο, από το Μαράσλειο Διδασκαλείο, είτε είναι από τα Παιδαγωγικά Τμήματα και τώρα τον βάζει να γίνει πρωταγωνιστής.

Δεν είναι μόνο θέμα συνδικαλιστικό, θέλω να ρωτήσω, ότι χάνουν κάποιοι άνθρωποι τη δουλειά τους και κάποιοι άλλοι, και οι δάσκαλοι Ειδικής Αγωγής και το προσωπικό που κι αυτό με κάποιες τρύπες εκεί πέρα έβαλαν μέσα κάποιους χωρίς πτυχία κτλ. Είναι τις ποινικές ευθύνες που έχει κάποιος που εμένα θα με στείλουν οργανικά, στο οτιδήποτε συμβεί, αν έχει το Πανεπιστήμιο συνεργαστεί με τη Νομική ίσως, δεν ξέρω, τις ποινικές ευθύνες που έχει κάποιος άνθρωπος που μπαίνει χωρίς τα προσόντα μέσα, εκτός του ότι παιδαγωγικά δεν μπορεί να προσφέρει θεωρώ και αν το Πανεπιστήμιο είναι έτοιμο και με τι δομές, να μπορεί αυτούς τους ανθρώπους να τους κατοχυρώσει, έστω για τις οικογένειές τους και δε φτάνουμε στα τμήματα γιατί εδώ είναι της μόδας, πάνε στην Εισαγγελία συχνά στα σχολεία, είναι της μόδας. Ευχαριστώ.

Β. ΑΛΑΜΙΔΟΥ: Γεια σας, είμαι δασκάλα Γενικής Αγωγής. Κατ' αρχάς σας συγχαίρω και τους δύο, σας ευχαριστώ πάρα πολύ, ήσαστε τόσο απλοί, ουσιαστικοί που πιάσατε ακριβώς όλα τα θέματα.

Η Γενική Παιδεία λοιπόν, κακώς είπε μια συνάδελφος ότι είμαστε μόνοι. Σήμερα λοιπόν για μένα δεν υπάρχει χώρια Γενική Αγωγή και Ειδική Αγωγή. Τα σχολεία όλα σήμερα μέσα στα Τμήματα, στις τάξεις, όλοι οι εκπαιδευτικοί αντιμετωπίζουμε καθημερινά πάρα πολλά προβλήματα, τα οποία εντάσσονται

στην Ειδική Αγωγή.

Αρα λοιπόν πραγματικά θα πρέπει ν' αναβαθμιστεί ο ρόλος του σχολείου, αλλά ν' αλλάξει και ο ρόλος της τάξης. Η τάξη πλέον δεν είναι ο απλός παραδοσιακός χώρος, όπου γινόταν το μάθημα όπως έπρεπε να γίνει. Επειδή αναφέρθηκαν πάρα πολλά θέματα με τα οποία εγώ συμφωνώ αλλά θέλω να πιστεύω ότι όλα αυτά που έχετε προτάξει αυτή τη στιγμή και για τη διαφοροποιημένη διδασκαλία και για τη συνύπαρξη δεύτερου εκπαιδευτικού μέσα που σαφώς είναι το ζητούμενο, εγώ θα έλεγα για όλα τα σχολεία και για όλες τις τάξεις, γιατί δε σημαίνει Ειδική Αγωγή ότι υπάρχει μόνο ο αυτισμός, κι ένα παιδί που έχουμε με συμπεριφορικά προβλήματα, μαθησιακές δυσκολίες κτλ.

Εγώ θέλω να βάλω ένα θέμα που δεν ανέφερε κανένας σας: Γιατί σε όλο αυτό το κομμάτι, ενώ υπάρχουν οι εκπαιδευτικοί, υπάρχει το ΚΕΔΔΥ, υπάρχει δηλαδή ο επιστημονικός φορέας, τον κυρίαρχο ρόλο παίζει η απόφαση του γονέα;

Ξέρετε ότι εμείς στα σχολεία, το μεγαλύτερο πρόβλημα που έχουμε, είναι ότι όταν εστιάζουμε ή εντοπίζουμε οποιοδήποτε θέμα, τέτοιο πρόβλημα και πρέπει να το προάγουμε προς τα ΚΕΔΔΥ, ν' αξιολογηθεί ένα παιδί, δε δέχονται οι γονείς να γίνει αυτό το πράγμα με αποτέλεσμα το πρόβλημα να διογκώνεται και να γίνεται μεγαλύτερο;

Εάν πιστεύετε ότι πρέπει να καταργηθεί αυτή η διάταξη του νόμου, εγώ προσωπικά πιστεύω πως ναι, από τη στιγμή που υπάρχει απόφαση του ΚΕΔΔΥ θα πρέπει πιστεύω ν' ακολουθούμε την απόφαση του επιστημονικού οργάνου που έχει ορίσει η ίδια η πολιτεία. Ευχαριστώ πολύ.

Β. ΑΡΒΑΝΙΤΗΣ: Καλησπέρα σε όλους. Υπηρετώ για 5η χρονιά στις δομές της Ειδικής Αγωγής, στο 2ο Δημοτικό Σχολείο Οιχαλίας Τρικάλων σε Τμήμα Ένταξης.

Θα ήθελα ν' απευθύνω το ερώτημά μου πρώτα στον κ. Βλάχο: Πώς θα μπορούσε ο Τομέας της Ειδικής Αγωγής ν' αναβαθμιστεί πλήρως, ώστε να εξασφαλίσουμε το κατάλληλο μέλλον στα παιδιά με ειδικές ανάγκες;

Και δεύτερον, στην κα Τζιβινίκου ένα ερώτημα: Πώς θα μπορούσε να βελτιωθεί ο θεσμός της παράλληλης στήριξης και ν' αναβαθμιστεί με τον καλύτερο δυνατό τρόπο; Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΕΙΟ: Ο Βασίλης είναι ένας καταπληκτικός δάσκαλος, τον γνωρίζω προσωπικά γιατί ήταν στη Χαλκίδα κι έχει πάρα πολλά ταλέντα και πραγματικά είναι μεγάλη μας χαρά Βασίλη που είσαι εδώ και που διατυπώνεις τα ερωτήματα με αυτόν τον τρόπο και αυτή τη συναισθηματική φόρτιση. Ευχαριστούμε πολύ.

Ο λόγος στους καθηγητές. Ξεκινά ο κ. Βλάχος.

Φ. ΒΛΑΧΟΣ: Η αλήθεια είναι ότι ανοίξαμε πάρα πολλά ζητήματα, όχι ότι δεν είναι όλα σημαντικά και ενδιαφέροντα. Μακάρι να ήταν μόνο στα χέρια μας, όσων είμαστε σ' αυτή την αίθουσα και των συναδέλφων μας, να λύσουμε τα προβλήματα της Ειδικής Αγωγής.

Ούτε εμείς νομοθετούμε, όπως λέω πολλές φορές στους φοιτητές και τους αποφοίτους μας, που συχνά διαμαρτύρονται, δυστυχώς δε νομοθετούμε εμείς, ούτε οι συνδικαλιστές νομοθετούν. Ξεκινώ από τον Βασίλη Αρβανίτη, την τελευταία ερώτηση, πώς θα μπορούσε ν' αναβαθμιστεί ο τομέας της Ειδικής Αγωγής:

Με όλα αυτά που είπαμε, και όχι μόνο. Πολλοί συνάδελφοι έθεσαν κάποια ζητήματα τα οποία δεν προλάβουμε να θίξουμε, γιατί ο καθένας είχε περιορισμένο λόγο να μιλήσει. Βασίλη, και το κομμάτι της στελέχωσης και το κομμάτι της δημιουργίας δομών και υποδομών και το κομμάτι της βελτίωσης των αναλυτικών προγραμμάτων, όλα αυτά είναι στοιχεία που θα μπορούσαν ν' αναβαθμίσουν το χώρο.

Επιμένω στο κομμάτι της στελέχωσης. Αν δεν έχεις τον ειδικό άνθρωπο, τον εξειδικευμένο να εφαρμόσει αυτά τα προγράμματα, ακόμη κι αν φτιάξουμε αναλυτικά προγράμματα για την Ειδική Αγωγή, αν έχουμε τα εργαλεία, την τεχνολογία που μπορεί να προσφέρουν σε κάποια άτομα με αναπηρίες ή άλλες εκπαιδευτικές ανάγκες ένα καλύτερο περιβάλλον, αν έχεις τον εξειδικευμένο άνθρωπο να μπορέσει να τα εφαρμόσει όλα αυτά στο σχολικό χώρο, δε μπορεί να γίνει. Γι' αυτό και δίνω λίγο μεγαλύτερη βάση στο κομμάτι της στελέχωσης χωρίς να λέω ότι δε χρειάζονται και τ' άλλα.

Η κα Αβραμίδου: Γιατί ο γονιός έχει τον κύριο λόγο για την παραπομπή κι αν αυτό θα πρέπει να καταργηθεί. Συμφωνώ μαζί σας. Κανείς γονιός δε θέλει για τον κανακάρη του ν' ακούσει κάτι δυσάρεστο. Και γι' αυτό πάρα πολλοί γονείς είναι αρνητικοί σε οποιαδήποτε τέτοια διαδικασία, το έχω βιώσει κι εγώ στο παρελθόν όταν δούλεψα στην εκπαίδευση, το βιώνουν πολλοί άνθρωποι καθημερινά.

Πράγματι εδώ πέρα θα πρέπει να υπάρχει μια νομοθετική πρόβλεψη που να μπορεί ακόμα και παρά την αντίθετη γνώμη του γονέα, το παιδί να παραπέμπεται για να μπορέσει να τύχει μιας διάγνωσης και εφ' όσον υπάρχει κάποιο πρόβλημα, της κατάλληλης υποστήριξης. Αυτό που προσωπικά συμβουλεύω αποφοίτους κυρίως του Τμήματος ή άλλους συναδέλφους που μου έχουν κάνει την αντίστοιχη ερώτηση, είναι να συζητήσει ο εκπαιδευτικός της γενικής τάξης όπως εσείς που έχετε το πρόβλημα, με τους υπόλοιπους συναδέλφους που μπαίνουν στην τάξη.

Γιατί για τον α' ή β' λόγο, μπορεί να μην ταιριάζουν τα χνώτα σας και αυτό το παιδί να μην τα πηγαίνει καλά μ' εσάς αλλά να τα πηγαίνει με την προηγούμενη δασκάλα ή με τους άλλους εκπαιδευτικούς που μπαίνουν στην τάξη. Αν όλοι αυτοί συμφωνούν ότι υπάρχει ένα θέμα, πρέπει να το συζητήσουν σ' επίπεδο σχολείου. Και αν συμφωνεί ο Σύλλογος του σχολείου να καλέσει και το σχολικό σύμβουλο και της Γενικής και της Ειδικής Αγωγής.

Αν όλοι αυτοί οι άνθρωποι συγκλίνουν στην ίδια κατεύθυνση ότι κάτι τρέχει

με το παιδί και χρειάζεται μια ειδική αξιολόγηση, θα πρέπει αυτό να είναι ένα ισχυρό χαρτί και να δίνει τη δυνατότητα ο νομοθέτης να παραπέμπεται αυτό το παιδί.

Δε θέλω να πιστέψω, δεν μπορώ να πιστέψω ότι άμα περάσει από μια τέτοια ομάδα 10, 15, 20 ανθρώπων, οι εκπαιδευτικοί που μπαίνουν στην τάξη, οι υπόλοιποι εκπαιδευτικοί του σχολείου που το βλέπουν στα διαλείμματα ή το είχαν σε προηγούμενες χρονιές, ο Διευθυντής, οι σχολικοί σύμβουλοι, όλοι αυτοί θα θέλουν το κακό του παιδιού.

Όντως εθελουφλούν οι γονείς, όντως θέλουν να κουκουλώσουν το πρόβλημα, είναι ένα τεράστιο θέμα αυτό στην Ειδική Αγωγή, γινόταν και γίνεται μεγάλος αγώνας για να μπορέσουν οι άνθρωποι που έχουν παιδιά με μεγάλα προβλήματα, με νοητική καθυστέρηση, με αυτισμό να βγάλουν τα παιδιά και να τα φέρουν στο χώρο της εκπαίδευσης, γιατί έχουν να κερδίσουν μέσα απ' αυτή τη διαδικασία.

Και γι' αυτό είπα νωρίτερα στην εισήγησή μου ότι ένα από τα θετικά στοιχεία των νόμων ήταν ότι καθιέρωσαν την υποχρεωτική εκπαίδευση και στο κομμάτι της Ειδικής Αγωγής, γιατί πάλι εκεί υπήρχε η δυνατότητα στο γονέα να μην στείλει το παιδί του στο σχολείο μέχρι πριν λίγα χρόνια.

Αυτό που σας προτείνω, συμφωνώ με την άποψή σας, πρέπει να καταργηθεί αυτό και μέχρι να καταργηθεί, μέχρι να μας ακούσει η πολιτεία, νομίζω μια τέτοια προσέγγιση όπου πολλοί άνθρωποι καλούν το γονιό, όχι ένας να πάρει την ευθύνη και του εξηγούν ότι για το καλό του παιδιού του, για το συμφέρον του παιδιού του και για την καλύτερη υποστήριξή του μέσα στο ίδιο σχολείο, δε θα το στείλουμε στο Ειδικό Σχολείο.

Το κάνουμε για να ξέρουμε πώς μπορούμε να το βοηθήσουμε καλύτερα, να ξέρουμε τις αδυναμίες του και τις δυνατότητές του. Αυτό μπορεί να πείσει ίσως τους γονείς. Χρειάζεται με τους γονείς να γίνει πάρα πολλή δουλειά. Το ΚΔΑΥ και το ΚΕΔΔΥ, ανέφερα στην εισήγησή μου, ότι έχουν και τέτοιους ρόλους, τα οποία δυστυχώς με τη υποστελέχωση που έχουν, δεν μπορούν ν' αντεπεξέλθουν και σε αυτούς τους ρόλους.

Ο κ. Παγουλόπουλος, αν μπορεί το Πανεπιστήμιο να κατοχυρώσει με κάποιον τρόπο τους δασκάλους Ειδικής Αγωγής που δεν έχουν τα προσόντα. Το Πανεπιστήμιο δε νομοθετεί μόνο του. Προτάσεις από το Πανεπιστήμιο για να υπάρξουν επιμορφωτικά προγράμματα, δημόσια, δωρεάν, πολλές φορές υπάρχουν.

Ανέφερα πριν στο Σταύρο Γκατσούρα ότι είχαμε προτάσεις για Διδασκαλείο, έρχομαι ν' απαντήσω και σε κάποιον συνάδελφο που μίλησε για τα Διδασκαλεία. Είχαμε κάνει εμείς σαν Τμήμα, για να μη μιλήσω για όλους, ότι θέλαμε Διδασκαλείο Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης, υπήρχαν όσα υπήρχαν στην Πρωτοβάθμια Εκπαίδευση, έκαναν μια α' δουλειά, δε θέλαμε να μπλέξουμε.

Είδαμε το χώρο της Ειδικής Αγωγής ν' ανοίγεται στη Δευτεροβάθμια, χωρίς να υπάρχει καμία υποστήριξη στο τι κατάρτιση θα έχουν τα άτομα που θα στελεχώσουν τις δομές Ειδικής Αγωγής στη Δευτεροβάθμια. Κάναμε προτάσεις στο Υπουργείο να φτιάξουμε Διδασκαλείο στη Βόλο, προσφερθήκαμε. Είχαμε την υποδομή, είχαμε τα μέλη ΔΕΠ, είχαμε το προσωπικό για να έρχεται με τις συνθήκες του παρελθόντος, να επιμορφωθεί δωρεάν.

Για ένα χρόνο, για δυο χρόνια, αυτά θα μπορούσαμε να καθίσουμε με την πολιτεία να τα συζητήσουμε. Έπεσαν στο κενό. Άρα καταλαβαίνετε ότι το Πανεπιστήμιο δεν μπορεί να κάνει θεσμικά πράγματα πέρα από αυτά που του ορίζει ο νόμος. Από κει και πέρα πρωτοβουλίες κάποιων μελών ΔΕΠ ή κάποιων φορέων για επιμορφωτικά προγράμματα και σεμινάρια πάντα υπάρχουν, αλλά το Πανεπιστήμιο σαν δομή θα πρέπει να έχει την αρωγή της πολιτείας για να στηρίζει όλο αυτό το έργο της επιμόρφωσης των εκπαιδευτικών.

Αν θυμάστε, μίλησα νωρίτερα και είναι θέση όχι προσωπική, ξαναλέω, του τμήματος κυρίως τις θέσεις ερχόμαστε και εκφράζουμε εδώ και συζητάμε 20 χρόνια γι' αυτά τα πράγματα, έχουμε μιλήσει συστηματικά για την επιμόρφωση σε θέματα που έχουν να κάνουν με την ένταξη όλων των εκπαιδευτικών, ακόμα και των γενικών σχολείων.

Το κομμάτι της ένταξης δεν έχει να κάνει μόνο με την Ειδική Αγωγή, έχει να κάνει με τη Γενική Αγωγή. Αυτοί πρέπει να ευαισθητοποιηθούν πολύ περισσότερο. Όσοι είναι στην Ειδική Αγωγή είτε από Διδασκαλεία, είτε σαν απόφοιτοι Τμημάτων Ειδικής Αγωγής, είτε με άλλους τρόπους, είναι σε κάποιο βαθμό ευαισθητοποιημένοι.

Μπορεί κι εκεί να χρειάζεται συμπλήρωση των γνώσεών τους, επικαιροποίηση. Αυτοί που δεν έχουν καμία εικόνα γι' αυτά τα πλαίσια και πώς μπορούν να υλοποιηθούν, είναι οι εκπαιδευτικοί της Γενικής Αγωγής. Το έχουμε ζητήσει αλλά αυτό το πράγμα η πολιτεία δε θέλει να το υλοποιήσει.

Ο κ. Σπαθής, αναβάθμιση του ρόλου του σχολικού συμβούλου Ειδικής Αγωγής, ρώτησε και για την αύξηση του αριθμού των συμβούλων. Ευχής έργο θα ήταν κ. Σπαθή, να γίνει και αυτό, δεν αναφέρθηκε στις προτάσεις, γιατί προσπαθήσαμε να είμαστε σύντομοι στο χρόνο που είχαμε στη διάθεσή μας.

Σαφώς ένας άνθρωπος για όλη τη Θεσσαλία δεν μπορεί να υποστηρίξει κατάλληλα τους εκπαιδευτικούς Ειδικής Αγωγής. Η κα Τζιβινίκου μίλησε για Επιστημονικές Επιτροπές που ουσιαστικά θα πρέπει να στηρίζουν, ίσως όχι μόνο ο σύμβουλος, και κάποιοι άλλοι μια Επιτροπή με κάποιον ψυχολόγο ίσως μαζί, κάποια ευρύτερη ομάδα θα μπορούσε να παρέχει ένα καλύτερο έργο και να υποστηρίζει τους εκπαιδευτικούς Ειδικής Αγωγής.

Ο κ. Γκουτζέλας, πώτησε αν οι εκπαιδευτικοί Ειδικής Αγωγής μπορούν να κάνουν διάγνωση σε συνεργασία με την ΕΔΕΑΥ. Προσωπικά εκτιμώ πως όχι. Εκπαιδεύουμε στο Πανεπιστήμιο επί πολλά χρόνια εκπαιδευτικούς Ειδικής Αγωγής, παρ' όλα αυτά πέρα από το κομμάτι της εκπαιδευτικής αξιολόγησης

χρειάζονται και άλλα πράγματα που εμπίπτουν στην ψυχολογική αξιολόγηση και ιατρικού τύπου δεδομένα, τα οποία πρέπει να συνυπολογισθούν για να μπορέσουμε να έχουμε διάγνωση.

Άρα, πιστεύω ότι τα καλά στελεχωμένα ΚΕΔΔΥ, η διεπιστημονική ομάδα εκεί μπορεί να κάνει διάγνωση. Αυτό που μπορεί να κάνει ο εκπαιδευτικός Ειδικής Αγωγής, είναι ν' ανιχνεύσει το πρόβλημα. Έχοντας μεγαλύτερη εμπειρία να έχει μια καλύτερη εκτίμηση των δυνατοτήτων του παιδιού, να κάνει μια άτυπη εκπαιδευτική αξιολόγηση, η οποία θα βοηθήσει και το έργο του ΚΕΔΔΥ για να κάνει μια καλύτερη διάγνωση.

Το λέω πολλές φορές στους φοιτητές μας γιατί δημιουργείται η στρεβλή εικόνα ότι «εγώ είμαι της Ειδικής Αγωγής, εγώ έχω μάθει πέντε πράγματα για τη δυσλεξία, για τον αυτισμό, για τη νοητική καθυστέρηση άρα μπορώ να κρίνω αν ένα παιδί έχει δυσλεξία ή όχι». Όχι. Η διαγνωστική διαδικασία πέρα από το κομμάτι της εκπαιδευτικής αξιολόγησης που μπορεί να το κάνει ο εκπαιδευτικός, απαιτεί και άλλα πράγματα.

Απαιτεί συγκεκριμένα εργαλεία, σε κάποια από τα οποία ο εκπαιδευτικός δεν έχει εκπαιδευθεί, δεν έχει την κατάλληλη κατάρτιση για να τα εφαρμόσει και να μπορέσουμε να κάνουμε σωστή διάγνωση.

Ευτυχώς τα τελευταία χρόνια στη χώρα μας έχουμε εργαλεία και τα τμήματα ψυχολογίας δουλεύουν σε αυτόν τον τομέα και παράγουν εργαλεία με αρκετά έντονους ρυθμούς τα τελευταία χρόνια που βοηθάνε στη συνολική αξιολόγηση του παιδιού κυρίως από την πλευρά της ψυχομετρίας, για να έχουμε μια καλύτερη εικόνα δυνατοτήτων και αδυναμιών του παιδιού και να μπορεί να κάνει ο ειδικός παιδαγωγός το έργο του.

Αυτό που είναι το κενό, δρώμενο της ευκαιρίας να το τονίσω, είναι ανάμεσα στην αξιολόγηση που γίνεται στο ΚΕΔΔΥ και στο τι φτάνει σαν πληροφορία στον εκπαιδευτικό. Και εκεί είναι που και ο γονιός έχει πάρα πολύ σημαντικό ρόλο. Πολλές φορές τα ΚΕΔΔΥ, ειδικά τα πολύ μεγάλα ΚΕΔΔΥ στην Αθήνα, στη Θεσσαλονίκη, λόγω φόρτου εργασίας, δίνουν ένα χαρτί προς τον εκπαιδευτικό, προς το σχολείο, ότι έχει δυσλεξία για παράδειγμα, συνίσταται η προφορική εξέταση. Αυτό και μόνο δε λέει τίποτα.

Χρειάζεται μια πολύ πιο αναλυτική έκθεση να δίνει τους τομείς που το παιδί δεν έχει πρόβλημα στην οπτική αντίληψη, στην ακουστική, αντίληψη, στη μνήμη, σε ποιους τομείς έχει δυσκολίες, σε ποιους δεν έχει δυσκολίες και να γίνει και κατεύθυνση πώς μπορεί να περάσει ο εκπαιδευτικός στις τάξεις είτε είναι σε γενική τάξη το παιδί, είτε σε ειδική τάξη, πώς μπορεί να περάσει την πληροφορία πιο εύκολα από τους τομείς ικανοτήτων που δεν έχουν πρόβλημα και ποιους τομείς ικανοτήτων πρέπει να ενισχύσει περισσότερο, γιατί εκεί παρουσιάζεται μειωμένη δυνατότητα στο παιδί.

Αυτή η πληροφορία ακριβώς επειδή είναι απομονωμένη η διάγνωση και ο γονέας διαμεσολαβεί για τη διάγνωση, συνήθως δε φτάνει στον εκπαιδευτικό.

Είναι πολύ σημαντικό όμως οι εκπαιδευτικοί να ζητήσουν μια καλύτερη συνεργασία με το ΚΕΔΔΥ και να ζητήσουν και από τον γονιό αν είναι δυνατό, να πάρει μια πολύ πιο αναλυτική αξιολόγηση από το ΚΕΔΔΥ και να την προσκομίσει σε αυτούς.

Έχω ακούσει πολλές φορές κάτι δικαιολογίες του τύπου «είναι προσωπικά δεδομένα, δεν μπορούμε να τα δώσουμε». Καταλαβαίνετε, ότι όταν πας να κάνεις μια εγχείρηση, δε θα πεις στο γιατρό και κανείς γιατρός δε λέει ότι είναι προσωπικά δεδομένα οι προηγούμενες εξετάσεις του ασθενή και δε θα τις δείξεις για να σου κάνει την επέμβαση. Ναι ή όχι; Πρέπει να έχει ένα πολύ καλό ιστορικό.

ΣΥΝΕΔΡΟΣ: (Τοποθέτηση εκτός μικροφώνου)

Φ. ΒΛΑΧΟΣ: Αν θέλουμε το συμφέρον του παιδιού, ο γνώμονας είναι να κάνουμε το καλύτερο για το παιδί, πρέπει να έχει ο εκπαιδευτικός το σύνολο των πληροφοριών για την αξιολόγηση του παιδιού, αναλυτικά, για να μπορέσει να σχεδιάσει το πρόγραμμα σε συνεργασία..

ΣΥΝΕΔΡΟΣ: (Τοποθέτηση εκτός μικροφώνου)

Φ. ΒΛΑΧΟΣ: Η υποστελέχωση συμβάλλει σε όλα αυτά . Η κα Κόλλια, ποιος είναι ο ρόλος του ειδικού παιδαγωγού στο Γενικό Σχολείο, αν θα πρέπει να υπάρχουν τα Τμήματα Ένταξης, αν χρειάζεται η παράλληλη στήριξη.

Σαφώς τα Τμήματα Ένταξης έχουν διαφορετική λειτουργία από την παράλληλη στήριξη. Στην παράλληλη στήριξη ο μαθητής μπορεί να λειτουργήσει στο περιβάλλον της τάξης και έχοντας έναν καταρτισμένο άνθρωπο δίπλα του μπορεί να παρακολουθεί μέσα στο πλαίσιο .

Ο θεσμός της παράλληλης στήριξης ουσιαστικά αναπτύχθηκε για να μην απομονώνεται το παιδί ούτε για λίγες ώρες πηγαίνοντας στο Τμήμα Ένταξης. Το Τμήμα Ένταξης είναι για συμπληρωματική εκπαίδευση σε τομείς που ο εκπαιδευτικός της τάξης έχει αναπτύξει αλλά το παιδί με τις ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες δεν έχει κατακτήσει σε κάποιους συγκεκριμένους τομείς. Άρα δεν είναι το ίδιο πράγμα, είναι διαφορετικά πράγματα.

Όσον αφορά το αν πρέπει να υπάρχει ειδικός παιδαγωγός στα σχολεία, η κα Σούρλα το έκανε σαν ερώτηση, ένας εκπαιδευτικός Ειδικής Αγωγής ανά σχολείο, πέρα από το Τμήμα Ένταξης πράγματι ανάλογα με το δυναμικό του σχολείου εκτιμούμε ότι πρέπει να υπάρχει ένας ειδικός παιδαγωγός ή και περισσότεροι σε κάθε σχολείο, ώστε να υποστηρίζουν τον εκπαιδευτικό της κάθε τάξης σε κάθε δυσκολία που έχει να κάνει με συγκεκριμένους μαθητές.

Η ενταξιολογική λογική δεν είναι να βγάλουμε τους μαθητές από τις γενικές τάξεις, είναι να τους κρατήσουμε εκεί μέσα. Ο εκπαιδευτικός της Γενικής Αγωγής, μη έχοντας την κατάλληλη κατάρτιση, δεν εκπαιδεύτηκε ο άνθρωπος γι' αυτό, δεν ξέρει πολλά πράγματα για διαφοροποιημένη διδασκαλία, δεν ξέρει πολλά πράγματα για προσαρμογές του αναλυτικού προγράμματος.

Χρειάζεται λοιπόν τη στήριξη ανθρώπων που έχουν καταρτιστεί σε αυτό, να περάσουν και από την τάξη, να δουν τον μαθητή που χρειάζεται, που νομίζει ο εκπαιδευτικός της γενικής τάξης ότι έχει απόκλιση και αν όντως έχει δίκιο, να πάρει κατευθύνσεις και να καθίσουν μαζί να σχεδιάσουν τα προγράμματα υποστήριξης αυτού του παιδιού στη γενική τάξη. Αυτός είναι λοιπόν ο ρόλος που πρέπει να έχει ο ειδικός παιδαγωγός στα γενικά σχολεία.

Η κα Μιάμη μίλησε για τους γυμναστές στα Ειδικά Σχολεία, αν θα πρέπει να είναι εξειδικευμένοι. Φυσικά, αυτοί που έχουν πάρει την κατεύθυνση Ειδικής Αγωγής από τα αντίστοιχα τμήματα που σπούδασαν, σαφώς θεωρούνται πιο εξειδικευμένοι και ευαισθητοποιημένοι για να μπορέσουν να χειριστούν κατάλληλα τα άτομα με ειδικές ανάγκες και ν' αναπτύξουν τις όποιες ικανότητες στις οποίες υστερούν.

ΣΥΝΕΔΡΟΣ: (Τοποθέτηση εκτός μικροφώνου)

Φ. ΒΛΑΧΟΣ: Νομίζω το είπαμε από την αρχή ότι από τη στιγμή που έχουμε καταρτισμένους, πρέπει να πηγαίνουν οι καταρτισμένοι. Εφ' όσον από κει και πέρα δεν υπάρχει προσωπικό και υπάρχουν κενά, θα καλυφθούν με ανθρώπους που δεν έχουν κατάρτιση και ας μεριμνήσει η πολιτεία να καταρτίσει όσο γίνεται περισσότερους.

ΣΥΝΕΔΡΟΣ: (Τοποθέτηση εκτός μικροφώνου)

Φ. ΒΛΑΧΟΣ: Ξαναλέω, δε νομοθετούμε εμείς.

ΣΥΝΕΔΡΟΣ: (Τοποθέτηση εκτός μικροφώνου). Σήμερα στην παράλληλη στήριξη σχεδόν οι μισοί προέρχονται από τον γενικό πίνακα αναπληρωτών δασκάλων. Γιατί δεν επαρκούν οι ΠΕ 71. Όταν λοιπόν δεν καλύπτονται τα κενά με ανθρώπους εξειδικευμένους αν θέλετε της Ειδικής Αγωγής, ερχόμαστε λοιπόν να τα καλύψουμε με άλλους εκπαιδευτικούς, χωρίς να διαθέτουν τ' απαραίτητα προσόντα.

Φ. ΒΛΑΧΟΣ: Άλλο λέει η κυρία, ότι το ιδανικό θα ήταν να υπάρχουν οι κατάλληλα καταρτισμένοι σε αυτές τις θέσεις. Και σε αυτό συμφωνούμε.

ΣΥΝΕΔΡΟΣ: (Τοποθέτηση εκτός μικροφώνου)

ΠΡΟΕΔΡΕΙΟ: Συναδέλφισσα, η κ. καθηγητής λέει την επιστημονική άποψη. Δε θ' απαντήσει για ένα νομοθέτημα με το οποίο δεν είναι υποχρεωμένος να συμφωνήσει ή ν' απολογηθεί.

ΣΥΝΕΔΡΟΣ: (Τοποθέτηση εκτός μικροφώνου)

ΠΡΟΕΔΡΕΙΟ: Υπάρχει πρόγραμμα, σας παρακαλώ. Έχετε διακόψει τον καθηγητή, κάνετε την ερώτησή σας κι έχετε διακόψει. Σας παρακαλώ πολύ

ΣΥΝΕΔΡΟΣ: (Τοποθέτηση εκτός μικροφώνου)

ΠΡΟΕΔΡΕΙΟ: Ακούτε συναδέλφισσα;

ΣΥΝΕΔΡΟΣ: (Τοποθέτηση εκτός μικροφώνου)

ΠΡΟΕΔΡΕΙΟ: Σε ποιους το λέτε αυτό;

ΣΥΝΕΔΡΟΣ: (Τοποθέτηση εκτός μικροφώνου)

ΠΡΟΕΔΡΕΙΟ: Θα έχετε χρόνο στην τοποθέτησή σας να πείτε την άποψή σας ελεύθερα.

Κύριε καθηγητά όσο πιο συνοπτικά σας παρακαλώ στις υπόλοιπες ερωτήσεις, γιατί έχουμε ξεφύγει από τον χρόνο.

Φ. ΒΛΑΧΟΣ: Ναι, μία έμεινε για μένα και μια δυο είναι για την κα Τζιβινίκου προσωπικά.

Ο κ. Ριζόπουλος μίλησε για 450 μαθητές και μισή παράλληλη στήριξη. Νομίζω ότι έχω υπερκαλύψει, για το ΚΕΔΔΥ με τα 4 άτομα χρειάζονται μαζικές προσλήψεις, μαζικοί διορισμοί στο χώρο της Ειδικής Αγωγής. Υπάρχουν κενά και το θέμα που δεν έθεσα, δρώμενο της ευκαιρίας τώρα, είναι ότι χρειάζεται η Ειδική Αγωγή μόνιμο προσωπικό.

Δεν μπορείς το παιδί με τα ειδικά προβλήματα, κάθε χρόνο ν' αλλάξεις τον εκπαιδευτικό ή κάθε τρεις μήνες. Χρειάζεται να γίνουν λοιπόν αυτοί οι διορισμοί, είναι προτεραιότητα αυτοί οι διορισμοί, όχι γιατί είναι οι απόφοιτοι του τμήματός μου, γιατί έχοντας δουλέψει στην Ειδική Αγωγή ξέρω τη σχέση που αναπτύσσεται με τα παιδιά με ειδικές ανάγκες και ξέρω πόσο δύσκολο είναι ν' αλλάζουν εκπαιδευτικό κάθε χρονιά.

Γι' αυτό λοιπόν χρειάζονται οι μαζικοί διορισμοί που θα στελεχώσουν και τα ΚΕΔΔΥ και τις υπόλοιπες μονάδες Γενικής και Ειδικής Αγωγής.

Σωτηρία έχεις το λόγο.

Σ. ΤΖΙΒΙΝΙΚΟΥ: Δυο τρία πράγματα γιατί με κάλυψε εντελώς ο κ. Βλάχος. Θα ήθελα να πω για τις ΕΔΕΑΥ, αν μπορούν να κάνουν διαγνώσεις, ήταν ένα ερώτημα, να επανέλθω λίγο σε αυτό. Από τη φύση της η δομή αυτή δεν είναι διαγνωστική δομή, κάνει αξιολόγηση με στόχο την κατάρτιση προγράμματος.

Διάγνωση σημαίνει μια διεπιστημονική αξιολόγηση η οποία καταλήγει σε πόρισμα το οποίο λέει ότι ανήκει το παιδί σε μια διαγνωστική κατηγορία. Ποτέ δεν το κάνει αυτό η ΕΔΕΑΥ, δεν είναι στο ρόλο της. Έχει σοβαρότατο ρόλο η ΕΔΕΑΥ, είναι στην ουσία αυτό που εγώ είπα, επιστημονική ομάδα.

Όμως, θέλω να σας πω ότι και πάλι ως παράδειγμα χρησιμοποιώντας την ΕΔΕΑΥ, πώς μπορεί ένας πραγματικά πάρα πολύ καλός θεσμός να καταπέσει στην πράξη. Η ΕΔΕΑΥ είναι πολύ κλασικό τέτοιο παράδειγμα. Πραγματικά η ΕΔΕΑΥ θα μπορούσε να ισορροπήσει τις αδυναμίες του ΚΕΔΔΥ και να έρθει ν' απαντήσει στο διδακτικό έργο.

Αλλά δεν μπορεί να το κάνει. Ξέρετε πώς γίνονται οι προσλήψεις; Έχετε δει με ποιον τρόπο προσλαμβάνονται τα παιδιά που στελεχώνουν τις ΕΔΕΑΥ; Οι ψυχολόγοι και οι κοινωνικοί λειτουργοί είναι απ' τον ΟΑΕΔ με το 500άρικο και το μόνο που κάνουν είναι να περνά το ωράριο. Δεν έχουν γνώση Ειδικής Αγωγής τα παιδιά αυτά.

ΣΥΝΕΔΡΟΣ: (Τοποθέτηση εκτός μικροφώνου)

Σ. ΤΖΙΒΙΝΙΚΟΥ: Εγώ τουλάχιστον δε θέλω να πω πράγματα τα οποία δεν ισχύουν. Δέχομαι αυτό που λέτε. Το τρέχω λίγο το θέμα.

Ένα ακόμα θέμα το οποίο θέλω να βάλω: Ο συνάδελφος αρχικά είπε ότι τα σχολεία έχουν υποδομές οι οποίες δεν είναι κατάλληλες. Μόνο να συνηγορήσω μπορώ σε αυτό, δεν μπορώ να πω κάτι άλλο. Πραγματικά μας ξεπερνάει.

Θα ήθελα επίσης ν' απαντήσω λίγο στο φίλο μου τον Αποστόλη από το ΚΕΔΔΥ. Περιοριστικό πλαίσιο το λέει η βιβλιογραφία, δεν το λέω εγώ, δεν το λέω εγώ Αποστόλη. Αυτό έκανα αναφορά. Το Ειδικό Σχολείο αν δούμε την κατάσταση των εκπαιδευτικών δομών, από τη Γενική Αγωγή που είναι το απόλυτα μη περιοριστικό, φτάνουμε στο περιοριστικό.

Αυτό δεν είναι αξιολογικός πίνακας, είναι από τη δομή και από τ χαρακτηριστικά. Αυτό εννοούσα και δεν εννοούσα τίποτε άλλο, δεν έκανα καμία αξιολογική κρίση επί αυτού. Για την απόφαση του γονιού και πόσο ισχυρή είναι αυτή, πρέπει να σας πω ότι 8 χρόνια ήμουν στα ΚΕΔΔΥ, το ξέρω στην καθημερινότητά μου, ήταν ένα βασικό μου μέλημα, ωστόσο το παιδί είναι του γονιού και πρέπει να το σεβαστούμε αυτό. Πρέπει να είμαστε καλύτεροι να πείσουμε το γονιό, να τεκμηριώνουμε τα πράγματα.

Θέλω να πω και στον αγαπητό συνάδελφο, τον κ. Αρβανίτη, πώς μπορεί ν' αναβαθμιστεί η παράλληλη στήριξη. Κάνουμε ολόκληρα μαθήματα, δε θα μπορούσα να το πω σε μια κουβέντα. Είπα ό,τι μπορούσα να πω μέσα στην διάρκεια της ομιλίας μου.

Ωστόσο, θέλω να πω μόνο ένα παράδειγμα: Πριν από ενάμιση χρόνο περίπου κάναμε μια μεγάλη εθελοντική εργασία στο Βόλο προσπαθώντας να συμβάλλουμε στο να δομήσουμε το θεσμό με τον τρόπο που εμείς τον αντιλαμβανόμαστε. Κάναμε λοιπόν μια πάρα πολύ μεγάλη δουλειά, με μια 30άρα φοιτητών, με τη σχολική σύμβουλο Προσχολικής και μ' έναν μεγάλο αριθμό Νηπιαγωγείων στο Βόλο.

Αυτό που θέλω να σας πω είναι ότι κινδύνεψαν οι εκπαιδευτικοί που συμμετείχαν, να μπουν σε ΕΔΕ γιατί κάναμε πράγματα τα οποία δεν ήταν στο νόμο. Και, αγαπητέ κύριε Παληγιάννη, αφού τώρα σας αναγνώρισα και σας καλωσορίζω στο Βόλο, θα ήθελα να σας πω ότι υπάρχει ακόμα στο Υπουργείο, στα συρτάρια, ερώτημα εάν θα περάσουν τελικά από ΕΔΕ οι συνάδελφοι Νηπιαγωγοί. Έτσι, για να ξέρουμε αν τελικά το Πανεπιστήμιο τις θέσεις του μπορεί να τις κάνει εκπαιδευτική πράξη.

ΠΡΟΕΔΡΕΙΟ: Ευχαριστούμε πάρα πολύ και τους δυο εισηγητές.

Σ. ΣΟΥΛΗΣ: Κύριε Πρόεδρε, δυο λεπτά επειδή τέθηκε ένα ζήτημα και θέλω να κάνω μια τοποθέτηση.

ΠΡΟΕΔΡΕΙΟ: Ορίστε κ. Καθηγητά.

Σ. ΣΟΥΛΗΣ: Θα μιλήσω μόνο για το θέμα των γονέων. Επειδή ακούστηκε μια διαφοροποίηση ανάμεσα στον κ. Βλάχο και στην κα Τζιβινίκου, θέλω να τοποθετηθώ κι εγώ.

Ε. ΜΑΡΚΟΠΟΥΛΟΥ: (Τοποθέτηση εκτός μικροφώνου). Συγνώμη κ. Σούλη, επειδή ζήτησα το λόγο, είμαι η εκπρόσωπος

ΠΡΟΕΔΡΕΙΟ: Ξέρετε, εξακολουθώ να διευθύνω τη συζήτηση εγώ και είναι αρκετά προσβλητικό αυτό που κάνετε. Θα πάρετε το λόγο απ' τον κ. Σούλη και όχι από μένα επειδή δε σας τον έδωσα;

Σ. ΣΟΥΛΗΣ: Όχι, κάθομαι, συγνώμη.

ΠΡΟΕΔΡΕΙΟ: Όχι, σας παρακαλώ, καθίστε κάτω, σας παρακαλώ δηλαδή, με βάση το πρόγραμμα. Είστε στο πρόγραμμα.

Ε. ΜΑΡΚΟΠΟΥΛΟΥ: (Τοποθέτηση εκτός μικροφώνου)

ΠΡΟΕΔΡΕΙΟ: Ο κ. Σούλης είναι εισηγητής, Καθηγητής από το Παιδαγωγικό Τμήμα του Πανεπιστημίου.

Ε. ΜΑΡΚΟΠΟΥΛΟΥ: (Τοποθέτηση εκτός μικροφώνου)

ΠΡΟΕΔΡΕΙΟ: Α, δε σας λέει κάτι. Σας παρακαλώ πάρα πολύ..

Ε. ΜΑΡΚΟΠΟΥΛΟΥ: (Τοποθέτηση εκτός μικροφώνου)

ΠΡΟΕΔΡΕΙΟ: Κύριε Καθηγητά έχετε το λόγο.

Σ. ΣΟΥΛΗΣ: Παίρνω το λόγο, γιατί απλά εφ' όσον δεχτούμε ότι πρέπει όλα να γίνουν, να πείσουμε τον γονέα πάντα να σκεφτόμαστε και κάποιο δικαίωμα μήπως αυτό ανοίξει την πόρτα σε κρατικές παρεμβάσεις και το κράτος προσδιορίζει πού θα πηγαίνει ο κάθε μαθητής. Απλά να το σκεφτόμαστε. Τίποτε άλλο. Δηλαδή είναι προς προβληματισμό αυτό.

ΣΥΝΕΔΡΟΣ: (Τοποθέτηση εκτός μικροφώνου)

Σ. ΣΟΥΛΗΣ: Καταθέτω τον προβληματισμό. Νομίζω δε θα βγει σήμερα, γι' αυτό φάνηκε και μια, είδατε, μια διαφορετική διάσταση.

ΣΥΝΕΔΡΟΣ: (Τοποθέτηση εκτός μικροφώνου)

Σ. ΣΟΥΛΗΣ: Συμφωνώ. Μόνο προς προβληματισμό. Δεν είναι θέμα λύσης αυτή τη στιγμή, γιατί δεν έχει λυθεί σε διεθνές επίπεδο.

ΠΡΟΕΔΡΕΙΟ: Σας ευχαριστούμε πάρα πολύ.

Ευχαριστούμε πάρα πολύ τους κ.κ. εισηγητές για την τεκμηριωμένη κατάθεση των απόψεών τους. Είναι μια αφετηρία η σημερινή διαδικασία για προβληματισμό και συνέχεια. Τους ευχαριστούμε πάρα πολύ.

Με βάση το πρόγραμμα θ' ακολουθήσει το στρογγυλό τραπέζι. Ο χώρος της Ειδικής Αγωγής και Εκπαίδευσης είναι ένας χώρος πολυδιασπασμένος και έχουν αναπτυχθεί και λειτουργούν πάρα πολλές συλλογικότητες. Είναι η πρώτη φορά ίσως που θα προσπαθήσουμε να κάνουμε μια προσέγγιση των απόψεων των συλλογικοτήτων, γιατί είναι σε εντελώς αρνητική κατεύθυνση να λειτουργούμε σ' έναν χώρο με παράλληλες διαδρομές, υποστηρίζοντας ο καθένας τις απόψεις του, χωρίς να βλέπει συνολικά το χώρο.

Η διαδικασία η οποία θ' ακολουθηθεί είναι η εξής, σας την περιγράφω για να είμαστε όλοι γνώστες του τι ακριβώς θα γίνει. Έχουν κληθεί εκπρόσωποι από το Σύλλογο Αναπληρωτών Τμημάτων Ειδικής Αγωγής, από την Ένωση Εκπαιδευτικών Λειτουργών Ειδικής Αγωγής, από τον Πανελλήνιο Επιστημο-

νικό Σύλλογο Ειδικής Αγωγής, από την Πανελλήνια Ένωση Ειδικών Παιδαγωγών, από την Πανελλήνια Ομοσπονδία Γονέων και Κηδεμόνων Ατόμων με Αναπηρία και από την Πανελλήνια Ομοσπονδία Συλλόγων Ειδικού Εκπαιδευτικού Προσωπικού Ειδικής Αγωγής, τους οποίους καλώ να έρθουν στο πάνελ μαζί με τον Πρόεδρο του Παιδαγωγικού Τμήματος Ειδικής Αγωγής του Πανεπιστημίου της Θεσσαλίας, τον κ. Βαβουγιό.

Η διαδικασία που θ' ακολουθηθεί είναι η εξής και θα είμαστε πάρα πολύ σφιχτοί στην τήρηση της διαδικασίας..

ΣΥΝΕΔΡΟΣ: (Τοποθέτηση εκτός μικροφώνου)

ΠΡΟΕΔΡΕΙΟ: Κι ένας εκπρόσωπος των φοιτητών, ήταν παράλειψη δική μου.

Ακούστε τί θα γίνει: Ο εκπρόσωπος του κάθε φορέα θα έχει το λόγο αυστηρά για 5 λεπτά. Θα επιλέξει μέσα στο πεντάλεπτο τι θα παρουσιάσει στο συνέδριό μας.

Μόλις ολοκληρωθεί ο κύκλος των πεντάλεπτων τοποθετήσεων στον οποίο θα είμαι πάρα πολύ αυστηρός και όσοι με γνωρίζουν ξέρουν ότι το εννοώ γιατί πρέπει να προχωρήσει η συζήτηση, θ' ακολουθήσει η διατύπωση ερωτημάτων με βάση τις θέσεις του κλάδου για ζητήματα της Ειδικής Αγωγής στην οποία θα πάρει το λόγο ο εκπρόσωπος της κάθε συλλογικότητας και θα εκφράζει την άποψη της συλλογικότητας επί του θέματος, όχι την προσωπική του άποψη η οποία έχει αξία αλλά δεν ενδιαφέρει το συνέδριο.

Ο λόγος στον Πρόεδρο του Παιδαγωγικού Τμήματος Ειδικής Αγωγής του Πανεπιστημίου Θεσσαλίας, τον κ. Διονύση Βαβουγιό για την πεντάλεπτη τοποθέτησή του.

Στρογγυλό τραπέζι

Πεντάλεπτες τοποθετήσεις Επιστημονικών φορέων ΕΑΕ:
Βαβουγιός Διονύσιος, Πρόεδρος Παιδαγωγικού Τμήματος Ειδικής Αγωγής Πανεπιστημίου Θεσσαλίας - ΣΑΤΕΑ - ΕΝΕΛΕΑ - ΠΕΣΕΑ - ΠΕΕΠ - ΠΟΣΓΚΑμεΑ

Δ. ΒΑΒΟΥΓΥΙΟΣ: Φαντάζομαι ότι οι προηγούμενοι εισηγητές ήταν τόσο αναλυτικοί, ώστε δε θέλετε ν' ακούσετε από το Πανεπιστήμιο τίποτε άλλο. Στα 5 λεπτά θα σας πω την εμπειρία μας που άρχισε πέρυσι, λίγο πριν το νόμο, μας κάλεσε με τον κ. Αγαλιώτη που θα σας μιλήσει αύριο ο κ. Φίλης, να ακούσει την άποψή μας, αφού τελείωσε ο διάλογος και έκλεισε το σύστημα, με τις γνώμες όλων των ανθρώπων.

Τρία πράγματα είπαμε: «Κατ' αρχήν να σας ακούσουμε κ. Υπουργέ», οπότε μας είπε την άποψη ολόκληρη, ήταν και ο κ. Κασσιανός, η κουβέντα συνέχισε ως εξής: «Εμείς δε θα διορίσουμε αποκλειστικά πτυχία, θα διορίσουμε αυτό που νομίζουμε».

Κι εμείς οι κακόμοιροι εκεί πέρα του είπαμε ότι πρώτα και κύρια, σε μια σειρά διορισμών θα πρέπει να βάλετε αυτούς που πέρασαν απ' τη βάση των 4 χρόνων πτυχίου, γιατί εκπαιδεύτηκαν σε μια πληθώρα αντικειμένων και τεχνικών και στη συνέχεια πέρασαν δυο πρακτικές ασκήσεις, το 3ο έτος δασκάλων και το 4ο έτος ειδικών δασκάλων στις δομές της Ειδικής Αγωγής.

Μας είπε ότι «έχετε μόνο 2.500 περίπου πτυχία Master και διδακτορικά». Του είπαμε, «ωραία, ας διοριστούν αυτοί που έχουν τα κατά νόμον προσόντα, γιατί ξέρετε, πτυχίο Ειδικής Αγωγής, master Ειδικής Αγωγής, διδακτορικό Ειδικής Αγωγής, είναι ό,τι περισσότερο μπορεί να δώσει η πολιτεία σ' ένα άτομο στην Ειδική Αγωγή στην Ελλάδα. Και σ' έναν Φυσικό τα ίδια. Και σ' έναν Φιλόλογο τα ίδια. Αυτή είναι η ευθεία.

Στο ένα, βασικές γνώσεις, γνωστικό αντικείμενο. Στο δεύτερο, εργαλεία να παράγεις καινούργια γνώση, στο Master και στο διδακτορικό καινοτόμα γνώση που παράγεις στο αντικείμενο που υπηρετείς. Στη συνέχεια του είπαμε ότι «εφ' όσον μας λέτε ότι οι ανάγκες είναι 7.500 άνθρωποι, μήπως μπορείτε να μας δείξετε τ' οργανόγραμμα;». Δεν το είδαμε ποτέ το οργανόγραμμα, αυτό που προέβλεπε αυτές τις ανάγκες.

Του είπαμε όμως, «κ. Υπουργέ έχετε την εμπιστοσύνη μας, άρα φτιάξε έναν δεύτερο κατάλογο τώρα, βάλτε μέσα όλους τους ανθρώπους που χρειάζεται η πολιτεία, αλλά προσοχή κ. Υπουργέ, μη βάλετε Master και διδακτορικά που δεν έχουν πρακτική άσκηση στις ειδικές δομές της Ειδικής Αγωγής, τις δομές αυτές, μην τους βάλετε γιατί απλώς θα τους βασανίσετε και αντί να έχετε τους γονείς μαζί σας, θα έχετε γονείς εξαγριωμένους».

Μας είπε «ούτε κι αυτοί φτάνουν θα πάρουμε αναπληρωτές οι οποίοι δε θα έχουν καμία κατάρτιση». Του είπαμε «ωραία κ. Υπουργέ, αφήστε μας τουλάχιστον χωρίς χρήματα να εκπαιδεύσουμε αυτούς τους ανθρώπους με ταχύρρυθμα προγράμματα, 3-4 μηνών ή 2 μηνών, να το κάνουμε εμείς που γνωρίζουμε πώς γίνεται, τα τμήματα που γνωρίζουν».

Η απάντηση ήταν: «Θα γίνει κατά την πορεία η επιμόρφωση που θα είναι στα σχολεία». Κι εμείς του είπαμε: «Κι άμα το παιδάκι πανικοβληθεί που έχει

πρόβλημα και φωνάζει, τι θα κάνει αυτός ο άνθρωπος που δεν ξέρει να το χειριστεί; Θα φωνάζει κι αυτός; Θα στείλετε 5.000 ανθρώπους να φάνε ψωμί και στο τέλος θα πάρετε άρνηση από τους γονείς και τους ανθρώπους αυτούς που τους αφήνετε απροετοίμαστους»

Μας είπε ότι «όχι, όλα θα πάνε καλά». Κι εμείς φύγαμε. Όλα πήγαν καλά, ήρθε ο επόμενος Υπουργός, έγιναν όλα όσα ξέρετε με τις εγκυκλίους και μας ξανακάλεσε ο Υπουργός να μας ξαναρωτήσει, ο καινούργιος Υπουργός τη γνώμη μας. Τώρα πια το Προεδρείο της Συνόδου των Προέδρων και Κοσμητόρων των Παιδαγωγικών Τμημάτων κλήθηκε για να κάνει τη γενική συζήτηση.

Όταν βγήκαμε από τη γενική συζήτηση, πληροφορηθήκαμε ότι ήταν μια συζήτηση εστιασμένη στην Ειδική Αγωγή. Και δεύτερον, πληροφορηθήκαμε ότι αυτά που ζητούσαμε που ήταν τα ίδια με τον κ. Φίλη, να γίνουν, πολύ απλά δεν περιέχονταν στην απόφαση που είχε καταγραφεί.

Με λίγα λόγια, μπορεί να είσαι μια πολιτεία η οποία να θέλει να λύσει ένα πρόβλημα, να διαθέτεις το κεφάλαιο από το ΕΣΠΑ να λύσεις το πρόβλημα, να έχεις την καλή διάθεση να στείλεις 7.000 ανθρώπους να δουλέψουν, όμως δε μπορείς να το κάνεις σωστά και θα πάρεις μόνο φθορά αν στείλεις ανθρώπους που δεν είναι εκπαιδευμένοι γι' αυτό.

Τι μπορούμε να κάνουμε, το είπε ο Πρόεδρος της ΔΟΕ, έδωσε μια πάρα πολύ καλή «πάσα» στην ποδοσφαιρική ορολογία: Αφού όλους αυτούς τους 7.000 τους χρειαζόμαστε για να δουλέψουν, τι μας πειράζει να κάνουμε ένα καθαρό πίνακα ΠΕ 61-71, ανθρώπους που πέρασαν 4 χρόνια και εκπαιδεύτηκαν σε πανεπιστημιακά τμήματα, στην Ειδική Αγωγή και στη συνέχεια έναν δεύτερο καθαρό πίνακα με τα άλλα προσόντα που προβλέπει η πολιτεία.

Όμως μη στείλουμε στα Ειδικά Σχολεία ανθρώπους με μηδέν προσόντα. Μετά από λίγο θα τους δίνουμε μόρια παρουσίας και όχι γνώσης. Όχι συμμετοχής. Και αυτά τα μόρια θ' αθροίζονται και στο τέλος θα φτάσουν τα μόρια να τρώνε τα πτυχία, τη γνώση, την αποτελεσματικότητα και την αγάπη που έχουμε κι εμείς και οι Ειδικοί Παιδαγωγοί για τη δουλειά τους.

Γιατί κακά τα ψέματα, αυτοί είναι νέοι επιστήμονες και δεν άφησαν την Ελλάδα, είναι εδώ και δουλεύουν. ΟΙ δάσκαλοί μας και οι ειδικοί δάσκαλοι, δεν είναι στο Ντουμπάι με 15.000 ευρώ το μήνα, είναι εδώ και δουλεύουν στις συνθήκες που υπάρχουν. Οι συνάδελφοί μας στο Πανεπιστήμιο δεν έφυγαν από το Πανεπιστήμιο για το εξωτερικό, είναι εδώ και δουλεύουν.

Επομένως, ολοκληρώνοντας, βρίσκω πολύ δίκαιη τη σημερινή δουλειά της ΔΟΕ. Βρίσκω πολύ δίκαιο άνθρωποι να δουλεύουν αλλά πρώτα και κύρια, αυτούς που σαν πολιτεία, σαν κοινωνία, πληρώσαμε για να τους εκπαιδεύσουμε με 4ετή πτυχία σ' ένα γνωστικό αντικείμενο. Καταργώντας τα γνωστικά αντικείμενα και κάνοντάς τα μόρια, καταργώντας τα πτυχία των 4 ετών και κάνοντάς τα μόρια, τίποτε καλό δεν προοιωνίζεται για τον κλάδο.

Δε θέλω να τρομάξω, δε θέλω να φοβίσω. Μέχρι τώρα μπορούσα να βγάλω κι εγώ σαν τον κ. Βλάχο θέσεις του Πρωθυπουργού μας που έλεγε ότι δεν πρέπει να σπάνε οι σχολές, πρέπει να υπάρχουν γνωστικά αντικείμενα που να οδηγούν σε πτυχία 4ετούς, 5ετούς, 6ετούς, τα οποία με τη σειρά τους να καθορίζουν σαφή επαγγελματικά δικαιώματα.

Δεν ξέρω πώς το κάνει η Ευρώπη, αλλά θα τελειώσω μ' αυτό: Κάθε φορά που κάτι θίγει μια χώρα, η χώρα αυτή βάζει επιφυλάξεις για το ευρωπαϊκό πλαίσιο. Ας αποφασίσουμε κι εμείς να επιφυλασσόμαστε σε ό,τι μας θίγει. Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΕΙΟ: Ευχαριστούμε πολύ τον κ. Βαβουγιού. Θα ξεκινήσουμε από τις συλλογικότητες, δίνοντας τον λόγο στην Πανελλήνια Ομοσπονδία Γονέων και Κηδεμόνων Ατόμων με Αναπηρία για 6 λεπτά, το 1 λεπτό είναι επειδή στεναχώρησα την εκπρόσωπό τους μη δίνοντάς της το λόγο προηγουμένως.

Ε. ΜΑΡΚΟΠΟΥΛΟΥ: Ευχαριστώ πολύ. Είμαι εκπρόσωπος της ΠΟΣΚ-ΓΑμεΑ και μετέχω στην ΠΟΣΚΓΑμεα σαν εκπρόσωπος του Συλλόγου Γονέων και Κηδεμόνων και Φίλων Ατόμων με Αυτισμό, του νομού Λάρισας.

Θέλω να πω ότι απ' όλα όσα άκουσα, όχι μόνο τα πλαίσια Ειδικής Αγωγής που παρέχουν οι Υπηρεσίες Ειδικής Αγωγής όπως είναι τα Ειδικά Σχολεία, οι τάξεις ένταξης και οι παράλληλες στηρίξεις μέσα στα Γενικά Σχολεία δεν κάνουν ένταξη αλλά κάνουν απένταξη, αλλά και όλο το εκπαιδευτικό σύστημα στηρίζεται στην παραδοχή ότι η διαφορετικότητα είναι μειονεξία.

Άκουσα με πολύ ενδιαφέρον τον κ. Βλάχο να μιλάει για τα χαρισματικά παιδιά που θεωρούνται παιδιά με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες και προηγουμένως τον κ. Λολίτσα που έλεγε ότι τ' αναλυτικά προγράμματα δεν είναι ούτε για το μέσο, τυπικής ανάπτυξης μαθητή. Άρα θεωρώ ότι αν δεν αλλάξει όλο το εκπαιδευτικό σύστημα, πάντα δε θα μπορούμε να κάνουμε ένταξη των παιδιών που χρειάζονται υποστήριξη μ' έναν άλλον τρόπο. Όχι με τον τρόπο που μπορεί να ενταχθεί και να παρακολουθήσει το σχολείο ο μέσος μαθητής, ίσως και ο πάνω από το μέσο μαθητή.

Και θα σας πω για τα Ειδικά Σχολεία, γιατί το λέω αυτό. Στα Ειδικά Σχολεία, ξεριζώνουμε το παιδί από τον κοινωνικό ιστό της γειτονιάς του, άρα το απομονώνουμε κοινωνικά από τη γειτονιά του και το πηγαίνουμε σ' ένα σχολείο γκέτο. Γιατί εκεί συνήθως φοιτούν παιδιά με πολύ χαμηλή λειτουργικότητα και με μεγάλες δυσκολίες.

Αυτό σημαίνει ότι αυτό το παιδί δεν έχει κανένα πρότυπο κοινωνικής μίμησης. Κανένα. Άρα δε θα βελτιώσει ποτέ τις κοινωνικές του δεξιότητες εκεί που βρίσκεται. Είπαμε ήδη ότι έχει φύγει και από το κοινωνικό του περιβάλλον, δεν μπορεί να κάνει φίλους, δεν μπορεί να παίζει στην πλατεία με τους συνομήλικούς του, με τους συμμαθητές του, άρα λοιπόν ποια είναι η κοινωνικοποίηση;

Και λέμε ότι το προσφέρουμε αυτό σ' αυτό το παιδί γιατί; Για να του δώσουμε εξειδικευμένη εκπαίδευση. Με όλα αυτά που ακούσαμε, θεωρείτε ότι στα Ειδικά Σχολεία δίνεται εξειδικευμένη υποστήριξη και παρέμβαση και εκπαίδευση; Χωρίς αναλυτικά προγράμματα, υποστελεχωμένα από προσωπικό ή με προσωπικό που δεν έχει την κατάλληλη εκπαίδευση; Χωρίς κτιριακή υποδομή, χωρίς αναλυτικά προγράμματα; Ή με αναλυτικά προγράμματα;

Το ΤΕΕ Ειδικής Αγωγής της Λάρισας έχει τώρα ωρολόγια προγράμματα αλλά δεν έχει βιβλία. Πολύ ωραία. Άρα λοιπόν τα Ειδικά Σχολεία δεν κάνουν ένταξη. Και δεν κάνουν μόνο σχολική ένταξη, δεν κάνουν ούτε κοινωνική ένταξη. Πάνε στα πλαίσια Ειδικής Αγωγής στα Γενικά Σχολεία.

Τάξεις Ένταξης: Ακούσαμε ότι οι τάξεις ένταξης, το να παίρνεις το παιδί, σκεφτείτε τον εαυτό σας, είστε μέσα στην τάξη και έρχεται κάποιος, σε παίρνει και σε πάει σε μια άλλη τάξη μπροστά στα μάτια όλων ή και από το διάλειμμα φεύγεις. Είναι αυτό ένταξη; Κι εκεί που πάω τι κάνω; Αν έχω έναν εκπαιδευτικό που έχει κατάρτιση. Αν δεν έχω;

Παράλληλες στηρίξεις. Αν έρθει και είναι ο εκπαιδευτικός έχει την κατάλληλη κατάρτιση, ξαναλέω. Αλλά σε κάθε περίπτωση, μερική παράλληλη στήριξη. Για τις 3 ώρες έχω αυτισμό, έχω μαθησιακές δυσκολίες και για τις υπόλοιπες τρεις δεν έχω. Φοβερό. Ή για τις δυο μέρες, όταν μαζεύουμε όλες τις ώρες για να ξεπερδευούν μ' αυτό το μαθητή και να πιάσουμε τον επόμενο.

Επίσης παράλληλες στηρίξεις που θα έρθουν τον Ιανουάριο, το Φεβρουάριο και μέχρι εκείνη την ώρα, όπως είπε ο κ. Βαβουγιός, το παιδί θα φωνάζει, μπορεί και να δαγκώνει, αλλά θα φταίει το παιδί που συμπεριφέρεται έτσι κι όχι εμείς που δεν το υποστηρίζαμε. Επίσης, κάτι πολύ σημαντικό: Οι παράλληλες στηρίξεις στοχεύουν στο μαθησιακό κομμάτι του παιδιού. Υπάρχουν αναπηρίες και υπάρχουν διαταραχές και δυσκολίες που δεν έχουν τα παιδιά μαθησιακές δυσκολίες.

Στον αυτισμό: Παιδιά που έχουν δύσκολες συμπεριφορές επειδή έχουν αισθητηριακές δυσκολίες, αισθητηριακά προβλήματα, έχουν ψυχαναγκασμούς έχουν εμμονές, έχουν στερεοτυπίες. Ποιος ξέρει να διαχειριστεί αυτές τις καταστάσεις; Ποιος έχει την κατάλληλη εξειδίκευση; Ποιος τον έχει επιμορφώσει αυτόν που στέκεται δίπλα του;

Κι όπως καταλαβαίνετε, ο γονέας έχοντας το Ειδικό Σχολείο στην περίπτωση που το παιδί του είναι χαμηλής λειτουργικότητας ή το παιδί του που είναι υψηλής λειτουργικότητας αλλά θα μπει σε τέτοια πλαίσια, όπως σας τα προανέφερα και νομίζω ότι όλοι συμφωνήσαμε προηγουμένως γι' αυτά τα δεδομένα, έχει την προοπτική του «μη χείρον βέλτιστον».

Δηλαδή θα πάρω έναν ειδικό βοηθό, θα τον πληρώνω αδρά από την τσέπη μου γιατί η παράλληλη στήριξη θα έρθει το Φεβρουάριο, κι αν έρθει, γιατί είναι μερική η παράλληλη στήριξη.

Ειδικός βοηθός: Δεν προέβλεψε κανένας. Πρωτόκολλο συνεργασίας. Προδιαγραφές έγκρισής του, τι κατάρτιση έχει. Αν αυτός ο άνθρωπος έχει στοχοθεσία, δεν έχει παραδοτέα. Τίποτα. Κανένας δεν τον ελέγχει. Με τίποτα.

Έχουμε κάνει πολλές προτάσεις, δεν είμαστε της άποψης να καταργηθεί ο ειδικός βοηθός, γιατί τότε, σύμφωνα και μ' αυτό που είπε ο κ. Βλάχος, έχω ένα παιδί που ξέρω ότι έχει πρόβλημα, έχει πρόβλημα ιατρικό εννοώ, από αυτή την άποψη, ότι έχει ένα πρόβλημα με την υγεία του. Σ' αυτή την περίπτωση δεν υπάρχει νοσοκομείο να το καλύψει. Τι θα κάνω, θα το αφήσω να πεθάνει; Θα το πάω σ' ένα ιδιωτικό νοσοκομείο. Αυτός είναι οι παραλληλισμός, να μην παρεξηγηθώ.

Τι λέμε λοιπόν: Ένα ενιαίου τύπου σχολείο όπου τα παιδιά δε θα μπαίνουν σε κάθε τάξη με βάση τη χρονολογική τους ηλικία ή με βάση τ' ονοματεπώνυμό τους όπως είναι στα Γυμνάσια. Ενιαίου τύπου σχολείο. Θα μπαίνουν όλα τα παιδιά. Θα υπάρχουν διαβαθμισμένα τμήματα. Όχι διαβαθμισμένοι μαθητές. Κάποιος μπορεί να είναι καλός στα Μαθηματικά και λιγότερο καλός στη Γλώσσα. Θα πάει σε άλλο τμήμα.

Όλα τα παιδιά θα παρακολουθούν άλλα τμήματα. Η διαφορετικότητα δεν είναι μειονεξία. Η διαφορετικότητα υποστηρίζεται όπως της πρέπει. Μέχρι όμως να γίνει ένα ενιαίου τύπου σχολείο, γιατί εκεί είναι η λύση κατ' εμάς, θα πρέπει να δούμε τι μπορούμε να κάνουμε. Ε, λοιπόν ας διαβαθμίσουμε τα Ειδικά Σχολεία, ας δούμε όλα αυτά που είπαμε προηγουμένως, αναλυτικά προγράμματα, στελέχωση με προσωπικό κτλ., δε χρειάζεται να τ' αναφέρω ξανά, να μη σας κουράσω και δεν έχω και χρόνο.

Ας διαβαθμίσουμε όμως, ας ανεβάσουμε την ποιότητα των Ειδικών Σχολείων. Ας δούμε συνεργασία με τα Γενικά Συμβούλια, ας δούμε συνεργασία με φορείς της Κοινότητας, ΚΔΑΠ, ΚΗΦΗ, που έχουν κι αυτοί προσωπικό. Ας ανοίξουν τα Ειδικά Σχολεία, να μην είναι πλέον γκέτο. Και μέσα στα Γενικά Σχολεία, ας δούμε πώς θα συνεργαστούμε όλοι και πώς θ' αξιοποιήσουμε το προσωπικό που υπάρχει μέσα, γιατί υπάρχει καλό προσωπικό μέσα, με διαφορετικούς τρόπους. Ευχαριστώ πολύ.

ΠΡΟΕΔΡΕΙΟ: Ευχαριστούμε κι εμείς. Το λόγο έχει η εκπρόσωπος του ΣΑΤΕΑ.

Β. ΚΥΡΙΤΣΗ: Καλησπέρα από τον Σύλλογο Αποφοίτων Τμημάτων Ειδικής Αγωγής. Ευχαριστούμε όλες και όλους, όσοι είστε υπεύθυνοι για τη διοργάνωση της διημερίδας, για την πρόσκληση.

Θέλουμε να σας διαβάσουμε ένα κείμενο που έχουμε ετοιμάσει:

Η ευρύτερη εκπαιδευτική πολιτική του Υπουργείου Παιδείας έχει φέρει αναταράξεις στην εκπαιδευτική κοινότητα, χαρακτηριστικά στην Πρωτοβάθμια Εκπαίδευση. Για παράδειγμα, ενδεικτική αναφορά το ολοήμερο σχολείο.

Η Ειδική Αγωγή δε θα μπορούσε ν' αποτελέσει εξαίρεση. Η εκπαιδευτική κοινότητα μέσω και της ΔΟΕ, οι γονείς, το αναπηρικό κίνημα και άλλοι επι-

στημονικοί φορείς, έχουν ασκήσει αρνητική κριτική στις πιο πρόσφατες νομοθετικές ρυθμίσεις του Υπουργείου Παιδείας.

Ως Επιστημονικός Σύλλογος και εν ενεργεία εκπαιδευτικοί στο συγκεκριμένο τομέα της εκπαίδευσης, κρίνουμε πως οι πολιτικές επιλογές του Υπουργείου εδράζονται περισσότερο σε οικονομικά κριτήρια και σε τρόπους ευέλικτης διαχείρισης του εκπαιδευτικού προσωπικού, παρά σ' έναν σωστό παιδαγωγικό σχεδιασμό και στην προσπάθεια εναρμόνισης με τις διεθνείς συμβάσεις που αφορούν στην εκπαίδευση των ατόμων με αναπηρία.

Με αφορμή την παρούσα διημερίδα, επιδιώκουμε ν' αναδείξουμε τα μελανά σημεία αυτών των επιλογών και να τ' αποδομήσουμε στο βαθμό που είναι αυτό είναι δυνατό, λαμβάνοντας υπ' όψιν τη συλλογική επαγγελματική εμπειρία των συναδέλφων μας αλλά και τη σχετική επιστημονική ερευνητική βιβλιογραφία. Αξιοποιώντας τις λέξεις κλειδιά που έχει η διημερίδα ως τίτλο, ως πυλώνες, εκθέτουμε σημειακά κάποιους προβληματισμούς μας και θέσεις ως επιστημονικός φορέας.

Με τη λέξη «εξελίξεις», όπως είπαμε το Υπουργείο έχει δρομολογήσει σ' ένα χρονικό διάστημα περίπου ενός έτους, αρχής γενομένης από το Φλεβάρη του '16, έχει προβεί λοιπόν σε κάποιες αποσπασματικές νομοθετικές διατάξεις επικαλούμενο τις ιδιαίτερες συνθήκες στην Ειδική Αγωγή και Εκπαίδευση, οι οποίες όμως εστιάζουν ως επί το πλείστον σε θέματα στελέχωσης και διαχείρισης του εκπαιδευτικού προσωπικού, όπως είπαμε, αρχής γενομένης του Φλεβάρη του '16, το θέμα με το οποίο λειτουργεί το Τμήμα Ένταξης, το οποίο έγινε και αντικείμενο συζήτησης πριν από λίγο και διεξοδικά.

Το άρθρο 48 του νόμου 4415, η λεγόμενη τροπολογία του Αυγούστου με τα κριτήρια στελέχωσης της Ειδικής Αγωγής με τους εκπαιδευτικούς χωρίς καθόλου σπουδές σε αυτήν, με το πιο πρόσφατο παράδειγμα τη ρύθμιση θεμάτων των αναπληρωτών με την πρόσφατη τροπολογία.

Σε αυτά έρχεται να προστεθεί η επιμόρφωση που έχει γίνει μέσω του ΥΕΠ, των ΚΕΔΔΥ και των σχολικών συμβούλων στους εκπαιδευτικούς Ειδικής Αγωγής το Μάρτιο-Απρίλιο του '17, οι οποίοι δέχτηκαν, έγινε μια ολιγόωρη επιμόρφωση πάνω στην Ειδική Αγωγή, η οποία θα λειτουργούσε ως ένα διαβατήριο για να επισημοποιήσει την τοποθέτησή τους σε θέσεις Ειδικής Αγωγής.

Πάμε τώρα στις προκλήσεις: Διατυπώθηκε ήδη από διαφόρους εισηγητές ότι το μεγάλο στοίχημα το οποίο ονομάζεται συμπεριληπτική εκπαίδευση είναι ο μετασχηματισμός της κουλτούρας του σχολείου, ώστε αυτό ν' αντεπεξέρχεται στις απαιτήσεις και τις ανάγκες της σύγχρονης εκπαιδευτικής πραγματικότητας.

Σε συνδυασμό με την απουσία των μόνιμων διορισμών στην Ειδική Αγωγή, οι νομοθετικές διατάξεις που έχουν περάσει πρόσφατα από το Υπουργείο Παιδείας, έρχονται να μεγεθύνουν τον αντιπαιδαγωγικό αντίκτυπο των πολιτικών επιλογών του Υπουργείου.

Η ίδρυση των νέων Τμημάτων Ένταξης και των ΣΜΕΑΕ, οι αντίστοιχες εξαγγελίες που έχουν γίνει και σχετικά με την αλλαγή και των προγραμμάτων, η επέκταση του διδακτικού προγράμματος να γίνει δωρο κτλ., δεν αρκούν ν' αναιρέσουν τους προβληματισμούς τόσο της εκπαιδευτικής κοινότητας, όσο και των γονέων. Γιατί φαίνεται ότι δεν μπορούν να ικανοποιήσουν τις ανάγκες που υπάρχουν.

Απαραίτητη προϋπόθεση για τη σωστή και πιο ολοκληρωμένη οργάνωση της Ειδικής είναι η χαρτογράφησης της με αιχμή του δόρατος τη μαθητική διαδρομή. Τα κενά στην Ειδική Αγωγή και Εκπαίδευση είναι πάρα πολλά κι αυτό είναι γνωστό εδώ και πάρα πολλά χρόνια. Κυρίως οι ΣΜΕΑΕ διαθέτουν ελάχιστο ειδικό εκπαιδευτικό ή και βοηθητικό προσωπικό.

Στόχος πρέπει να είναι η έγκαιρη πλήρης στελέχωση όλων των δομών προς όφελος των μαθητών, η ύπαρξη σταθερών δομών σε Πρωτοβάθμια και σε Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση είναι απαραίτητη καθώς και των διαγνωστικών δομών όπως το ΚΕΔΔΥ. Όλες οι δομές είναι απαραίτητες, αυτό πρέπει να το διατυπώσουμε, προκειμένου να υπάρχει ευελιξία στη φοίτηση των μαθητών με βάση τα όσα υπαγορεύουν οι εκπαιδευτικές τους ανάγκες, όπως αυτές διαμορφώνονται με βάση την εξέλιξή τους και το δικαίωμά τους για την ισότιμη πρόσβαση σε δημόσια, δωρεάν και υποχρεωτική εκπαίδευση.

Η συμπεριληπτική εκπαίδευση δε θα πρέπει να είναι αυτοσκοπός αλλά ούτε και να επιχειρείται άκριτα η υιοθέτηση προτύπων από ξένες χώρες και η εφαρμογή τους εδώ στο παρόν πλαίσιο, στη χώρα μας. Σημασία δεν έχει μόνο η ίδρυση νέων δομών, αλλά και ο τρόπος λειτουργίας τους. Αυτό με τη σειρά του που σχετίζεται άμεσα και με την ικανοποιητική στελέχωση των δομών αλλά και με το θέμα της εκπαίδευσης των εκπαιδευτικών, δηλαδή ποιους επιλέγει η πολιτεία για να στελεχώσουν τις δομές της Ειδικής Αγωγής.

Και κλείνοντας, με το θέμα με τις προοπτικές, πολύ ενδεικτικά θα μπορούσαμε ν' αναφέρουμε ότι σ' επίπεδο θεσμικού σχεδιασμού και οργάνωσης της λειτουργίας της Ειδικής Αγωγής, κρίνουμε απαραίτητο να υπάρχει μια Διεπιστημονική Ομάδα στα σχολεία, ένας σχολικός ψυχολόγος, ένας κοινωνικός λειτουργός, πέρα, εννοείται από την ύπαρξη ενός τουλάχιστον ειδικού παιδαγωγού σε κάθε σχολική μονάδα.

Τ' αναλυτικά προγράμματα, έγινε ήδη αναφορά ότι κι εμείς ως επιστημονικός φορέας κρίνουμε ότι πρέπει να γίνει αναδιαμόρφωσή τους, να είναι πιο ευέλικτα, να περιλαμβάνουν τις ανάγκες όλων των μαθητών, να μην υπάρχουν τόσο πολλά στεγανά και τέλος, σ' επίπεδα δομών όπως είπαμε, σταθερές δομές παντού, έτσι ώστε να εξυπηρετούνται οι ανάγκες όλων των μαθητών και σ' επίπεδο εκπαίδευσης εκπαιδευτικών, όπως προαναφέρθηκε η επαναλειτουργία των Διδασκαλείων για δημόσια δωρεάν επιμόρφωση των εκπαιδευτικών, να μην αναγκάζεται ο συνάδελφος να πληρώνει για ν' αποκτήσει επιμόρφωση και να έχει μια έστω και ολιγόμηνη πρόσβαση στην εργασία. Σας ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΕΙΟ: Ευχαριστούμε κι εμείς. Ο λόγος στην εκπρόσωπο του ΠΕ-ΣΕΑ.

Α. ΛΑΧΑΝΑ: Έρχομαι εδώ εκπροσωπώντας τον Πανελλήνιο Επιστημονικό Σύλλογο Ειδικής Αγωγής. Θα προσπαθήσω να είμαι όσο γίνεται πιο σύντομη, εστιάζοντας στα κεντρικά σημεία μόνο.

Ο ΠΕΣΕΑ εδώ και πάνω από 20 χρόνια μέσα από συνεχείς παρεμβάσεις του, υπερασπίζεται το δικαίωμα των παιδιών με αναπηρία και ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες να έχουν δωρεάν δημόσια εκπαίδευση σε όλες τις βαθμίδες, ποιотική εκπαίδευση. Να έχουν το δικαίωμα πρόσβασης σε ποιοτική εκπαίδευση, αλλά ταυτόχρονα να διασφαλίζεται η πρόσβασή τους σε ισότιμες ευκαιρίες να υπηρετούνται οι ιδιαίτερες ανάγκες τους χωρίς να παρεμποδίζεται η πρόσβασή τους σε ισότιμες ευκαιρίες και να προλαμβάνεται ο κοινωνικός αποκλεισμός.

Τα δικαιώματα αυτά διασφαλίζονται μέσα από τις Υπηρεσία Ειδικής Αγωγής όχι ως ξεχωριστός θεσμός αλλά ως αναπόσπαστο κομμάτι της δημόσιας, δωρεάν εκπαίδευσης και ως αναπόσπαστο κομμάτι του γενικού εκπαιδευτικού συστήματος. Είναι γεγονός ότι τα τελευταία χρόνια βιώνουμε τη διάλυση των Υπηρεσιών Ειδικής Αγωγής, βιώνουμε παραβίαση εργασιακών σχέσεων, αποδόμηση των δομών Ειδικής Εκπαίδευσης, κλίμα ανασφάλειας σε μαθητές, εργαζομένους, γονείς και συνεχή επιβολή αναποτελεσματικών, καινοτόμων πρωτοβουλιών και δράσεων, χρηματοδοτούμενων από χρήματα ΕΣΠΑ.

Αυτό το οποίο με έντονο τρόπο βιώνουμε τώρα όμως, είναι προϊόν σειράς συνειδητών επιλογών των εκάστοτε κυβερνώντων από το 2000 μέχρι και σήμερα. Αν και το ελληνικό κράτος το 2000 υιοθέτησε πλήρως τη φιλοσοφία της ένταξης, ενσωματώνοντας στην ελληνική νομοθεσία όλες τις διεθνείς συμβάσεις για τα δικαιώματα των παιδιών και των αναπήρων, τα επόμενα βήματα κινήθηκαν προς εντελώς διαφορετικές κατευθύνσεις.

Χαρακτηριστική είναι η επιμονή στην ξεχωριστή νομοθέτηση για την εκπαίδευση των μαθητών με αναπηρία και ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες, αν και αυτή αποτελεί εξ ορισμού διάκριση σε βάρος τους. Η ξεχωριστή νομοθέτηση αποτελεί εμπόδιο και επισημαίνεται ως εμπόδιο στη δημιουργία ενός σχολείου για όλους.

Υψηλίστηκαν διατάξεις, ειπώθηκε αυτό ήδη, που είτε δεν εφαρμόστηκαν ποτέ, είτε τροποποιήθηκαν κατά το δοκούν, φέρνοντας την Ειδική Αγωγή πιο κοντά στην ιδιωτική πρωτοβουλία και την εμπορευματοποίηση. Από το 2010 και μετά έχουμε μια ραγδαία μείωση δημοσίων δαπανών για την εκπαίδευση, συνοδευόμενη από πανσπερμία νομικοπολιτικών αλλαγών, καινοτομιών και νέων προγραμμάτων για την Ειδική Αγωγή, με αυτοσκοπό την απορρόφηση χρημάτων ΕΣΠΑ.

Η λήψη αποφάσεων δε στηρίχθηκε σε επιστημονικά παιδαγωγικά κριτήρια αλλά ούτε και σε ενταξιακές αρχές. Οι θέσεις του ΠΕΣΕΑ βρίσκονται εδώ

και πάνω από 20 χρόνια σε δημόσιο διάλογο, ανανεώνονται και αρθρώνονται μέσα από τα πορίσματα των 8 επιστημονικών συνεδρίων μέχρι σήμερα, μέσα από ημερίδες, στις σελίδες του επιστημονικού περιοδικού «Θέματα Ειδικής Αγωγής» που εκδίδει.

Η απαξίωση της Διεθνούς Σύμβασης για τα δικαιώματα των αναπήρων μέσα από την επιμονή της ξεχωριστής νομοθέτησης, η μεθοδευμένη δημιουργία σύγχυσης μέσα από πολυνομία και αποσπασματικότητα νομοθετικών διατάξεων, η δυσανάλογη επιρροή πελατειακών και συντεχνιακών συμφερόντων στη λήψη αποφάσεων εκπαιδευτικής πολιτικής απ' όλες τις ηγεσίες του Υπουργείου Παιδείας απετέλεσαν και συνεχίζουν ν' αποτελούν εμπόδιο για την ουσιαστική αλλαγή φιλοσοφίας και πολιτικής πρακτικής στην Ειδική Εκπαίδευση με καταστροφικές βέβαια συνέπειες για τα παιδιά που τις υφίστανται.

Οι τακτικές αυτές επέτρεψαν τη μετατροπή του υποσυστήματος της Ειδικής Αγωγής σε πεδίο δοκιμής εκπαιδευτικών πολιτικών πριν την εφαρμογή τους γενικά στην εκπαίδευση, σε όλη την εκπαίδευση που βέβαια σκοπό είχαν, όπως έχει ειπωθεί ήδη, την αλλοίωση του δημόσιου χαρακτήρα του σχολείου.

Το Διοικητικό Συμβούλιο του ΠΕΣΕΑ επισημαίνει ως άμεσα και αναγκαία θεσμικά και πολιτικά μέτρα για την ανατροπή της πορείας διάλυσης –ενδεχομένως είναι πολλά, τονίζουμε τέσσερα, τα εξής:

Πραγματική υιοθέτηση της παιδαγωγικής της ένταξης. Πλήρης και ουσιαστική υιοθέτηση των Διεθνών Συμβάσεων και Διακηρύξεων. Είναι αδιανόητο να συντηρούμε το ιατρικό μοντέλο στη χώρα μας και να νομιμοποιούνται με διάφορους τρόπους κατηγοριοποίησης της εκπαίδευσης, των δασκάλων και των νηπιαγωγών με τρόπο που είναι αντίθετος προς την ίδια τη φιλοσοφία της ένταξης και ν' αντιμετωπίζονται οι εκπαιδευτικοί, ο ειδικός κι ο γενικός να προέρχονται από διαφορετικό επιστημονικό κλάδο.

Απαιτείται ενιαίος νόμος για την εκπαίδευση. Η Ειδική Αγωγή αποτελεί αναπόσπαστο κομμάτι του δημόσιου εκπαιδευτικού συστήματος με βασική δομή τη 12χρονη υποχρεωτική εκπαίδευση και τη 2χρονη υποχρεωτική προσχολική αγωγή.

Υπερασπιζόμενοι τη δημοκρατική νομιμότητα και ισονομία στους εκπαιδευτικούς Ειδικής Αγωγής στην Πρωτοβάθμια Εκπαίδευση, θεωρούμε ότι η κατάργηση του άρθρου 56 του Ν. 3966/11 ήταν ένα ζήτημα συνταγματικής νομιμότητας, δικαίωση και αποκατάσταση της συνταγματικής νομιμότητας, διότι είναι αδιανόητο εκπαιδευτικοί οι οποίοι στήριζαν και στηρίζουν τις δομές Ειδικής Αγωγής χρόνια, εν μια νυκτί όπως έγινε το '11 να βλέπουν να διαγράφονται τα προσόντα τους, η διαδρομή τους, η προϋπηρεσία τους. Συνεπώς τέτοιες ρυθμίσεις δε θα πρέπει να εμφανιστούν σε νέο νόμο.

Άμεσοι διορισμοί: Και βέβαια δε γίνεται Ειδική Εκπαίδευση, δε γίνεται χωρίς εκπαιδευτικούς και το προσωπικό που απαιτείται και όχι μόνο εκπαιδευτικοί. Άμεσοι διορισμοί λοιπόν Γενικής και Ειδικής, ειδικού εκπαιδευτικού,

ειδικού βοηθητικού, σε Γενικά και Ειδικά Σχολεία, με τα ίδια κριτήρια διορισμού που ισχύουν σε όλη την εκπαίδευση.

Το πρόβλημα της αδιοριστίας είναι απώλεια εκπαιδευτικών πολιτικών. Η στήριξη αντισυναδελφικών και αντιδημοκρατικών θέσεων με σκοπό την επίλυση του προβλήματος της αδιοριστίας δεν οδηγεί κάπου, απλά λειτουργεί σαν καθαρτήριο για τον εξαγνισμό των πολιτικών που επί της ουσίας έφτασαν την εκπαίδευση των παιδιών με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες ή αναπηρία στην άθλια κατάσταση στην οποία βρίσκεται τώρα. Ευχαριστώ πολύ.

ΠΡΟΕΔΡΕΙΟ: Ευχαριστούμε πολύ. Ο λόγος στην εκπρόσωπο των φοιτητών, τη μελλοντική μας συνάδελφο, η οποία είναι και τριτοετής φοιτήτρια του Παιδαγωγικού Τμήματος, όπως μ' ενημέρωσε.

Β. ΚΟΥΒΑΤΣΗ: Χαιρετίζουμε κι εμείς ως Φοιτητικός Σύλλογος του Παιδαγωγικού Τμήματος Ειδικής Αγωγής τη σημερινή διημερίδα της ΔΟΕ.

Θα ήθελα να ξεκινήσω την τοποθέτησή μου αναδεικνύοντας κάποια από τα βασικά προβλήματα στο χώρο της Ειδικής Αγωγής και Εκπαίδευσης. Το πρώτο και βασικότερο είναι ότι η πλειοψηφία των παιδιών με ειδικές ανάγκες είναι είτε στο σπίτι τους, είτε σε ακατάλληλα ιδιωτικά Ιδρύματα, η οικογένεια επιφορτίζεται το κόστος της στήριξής τους και φυσικά ζει μόνιμα στην αγωνία καθώς το παρόν και το μέλλον αυτών των παιδιών δε διασφαλίζεται.

Δεν έχει γίνει καμία καταγραφή των ατόμων με αναπηρία και ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες, με συνέπεια την πλήρη αναντιστοιχία ανάμεσα στις υπάρχουσες δομές και το προσωπικό που απασχολούν και στη κάλυψη των πραγματικών αναγκών. Για το πρώτο σκαλοπάτι, αυτό της διάγνωσης, η κατάσταση αποτυπώνεται τραγικά ελλειπής και λειψή.

Ενδεικτικά μόνο ν' αναφέρουμε ότι είναι ελάχιστα τα Ιατροπαιδαγωγικά Κέντρα και Κέντρα Ψυχικής Υγείας που υπάγονται στο Υπουργείο Παιδείας και κάνουν πρώιμη παρέμβαση. Όσον αφορά το κομμάτι των διαγνώσεων, υπάρχει μια ασύλληπτη πρωτοτυπία στο χώρο της Ειδικής Αγωγής, κατά την οποία ένας μαθητής με ειδικές μαθησιακές δυσκολίες για να διαγνωστεί με αυτό θα πρέπει να έχει πάρει πέντε και άνω διαγνώσεις ειδικών μαθησιακών δυσκολιών με την πρόσθετη προϋπόθεση να μη λειτουργεί Τμήμα Ένταξης στο σχολείο.

Αφού τελειώσει ο Γολγοθάς της διάγνωσης, αρχίζει αυτός της παρέμβασης. Κατ' αρχάς ν' αναφέρουμε ότι δεν υπάρχει δημόσιο και δωρεάν δίκτυο δομών για να παραπεμφθούν τα παιδιά και μπροστά σε αυτό το κενό βρίσκει χώρο η ιδιωτική πρωτοβουλία, ανοίγοντας κέντρα παρέμβασης που είναι δαπανηρά για τους γονείς.

Η πλειοψηφία των σχολείων της Πρωτοβάθμιας και Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης, λειτουργούν σε απαράδεκτους, εντελώς ακατάλληλους εκπαιδευτικούς χώρους. Και φυσικά υπάρχουν όλες οι ελλείψεις σε υποστηρικτικό υλικό, αναγκαίο εποπτικό βοηθητικό υλικό, ειδικά εκπαιδευτικά προγράμματα.

Όσον αφορά τώρα το ζήτημα της πρόσληψης αναπληρωτών και την τροπολογία που κατατέθηκε από τον Υπουργό Παιδείας κ. Γαβρόγλου τον περασμένο Μάρτη, ο Φοιτητικός Σύλλογος κινητοποιήθηκε όλο το προηγούμενο διάστημα και συμμετείχε ενεργά σε πορείες και συγκεντρώσεις που κάλεσε και ο ίδιος τόσο στην πόλη του Βόλου όσο και στην Αθήνα.

Με την εν λόγω τροπολογία η οποία αφορά τη διαδικασία πρόσληψης αναπληρωτών, δασκάλων και νηπιαγωγών στις δομές της Ειδικής Αγωγής και Εκπαίδευσης, θίγονται άμεσα τα επαγγελματικά δικαιώματα των αποφοίτων του Παιδαγωγικού Τμήματος Ειδικής Αγωγής και εξισώνεται ο τίτλος προπτυχιακών σπουδών με μεταπτυχιακές ή και διδακτορικές σπουδές στην Ειδική Αγωγή και Εκπαίδευση ή τη σχολική ψυχολογία.

Σε κανέναν άλλο κλάδο της εκπαίδευσης το πτυχίο που παρέχεται από ένα τμήμα δε μοριοδοτείται αλλά είναι το μοναδικό κριτήριο για την ένταξη των υποψηφίων στους πίνακες. Ως Φοιτητικός Σύλλογος απαιτούμε την παροχή ποιοτικής εκπαίδευσης στα παιδιά με ειδικές ανάγκες και μαθησιακές δυσκολίες, η οποία θα είναι δημόσια και δωρεάν και ως εκ τούτου αποκλειστικά και μόνο ευθύνη του κράτους.

Οι μαθητές στις σχολικές μονάδες Ειδικής Αγωγής και Εκπαίδευσης, τα Τμήματα Ένταξης, τα Προγράμματα Πρώιμης Παρέμβασης και παράλληλης στήριξης χρειάζονται μόνιμο και ειδικά εκπαιδευμένο προσωπικό, το οποίο θα φροντίζει συνεχώς για τη σωστή διαπαιδαγώγησή τους.

Οι αλλαγές του εκπαιδευτικού προσωπικού από χρόνο σε χρόνο, ακυρώνουν την προσπάθεια του εκπαιδευτικού για σχεδιασμό εξειδικευμένης παρέμβασης με βάση τις ιδιαίτερες ανάγκες του κάθε παιδιού με αποτέλεσμα οι μαθητές ν' αντιμετωπίζουν σοβαρά ζητήματα προσαρμογής στις νέες συνθήκες.

Ως φοιτητές του Παιδαγωγικού Τμήματος Ειδικής Αγωγής αλλά και ως μελλοντικοί εργαζόμενοι, δε μας δίνεται η ευκαιρία να εφαρμόσουμε τις γνώσεις που μας παρέχονται στη Σχολή και να χτίσουμε ένα κλίμα εμπιστοσύνης ανάμεσα σ' εμάς και το μαθητή, ώστε και ο ίδιος να μπορέσει να λειτουργήσει εύρυθμα στο εκπαιδευτικό σύστημα.

Γιατί οι εκπαιδευτικοί δεν είναι θαυματοποιοί, ούτως ώστε σε μια 9μηνη, στην καλύτερη των περιπτώσεων, παρέμβασή τους να καταφέρουν ν' αντεπεξέλθουν και στις προσδοκίες και στους στόχους που θέτουν οι ίδιοι εξ αρχής αλλά και στους προσδοκίες των γονιών, του σχολείου και κυρίως των ίδιων των μαθητών.

Ως εκ τούτου, ο Φοιτητικός Σύλλογος ζητά :

- Μόνιμους και μαζικούς διορισμούς στη Γενική και Ειδική Αγωγή.
- Την άμεση απόσυρση της εν λόγω τροπολογίας η οποία δυναμιτίζει για ακόμη μια φορά τον ευαίσθητο και πολύπαθο κλάδο της Ειδικής Αγωγής και Εκπαίδευσης και θέτει εν αμφιβόλω την εύρυθμη και οργανωμένη λειτουργία τους.

• Κύριους πίνακες αναπληρωτών Ειδικής Αγωγής ΠΕ 61 και ΠΕ 71, δηλαδή πίνακες με βάση τον κλάδο, το πτυχίο και την προϋπηρεσία.

• Να ισχύσει στην Ειδική Αγωγή και εκπαίδευση το ίδιο θεσμικό πλαίσιο που ισχύει και για όλους τους άλλους κλάδους εκπαιδευτικών. Αν οι εκπαιδευτικοί ΠΕ 61 και ΠΕ 71 δεν αρκούν για να καλυφθούν οι ανάγκες, τότε το Υπουργείο μπορεί να καταρτίσει επικουρικό πίνακα με εκπαιδευτικούς ΠΕ 60 και ΠΕ 70 που έχουν όμως επαρκείς σπουδές στην Ειδική Αγωγή, διδακτορικό, μεταπτυχιακό τίτλο σπουδών, για να τους προσλάβει για την κάλυψη αυτών των αναγκών.

• Την πλήρη στελέχωση όλων των δομών Ειδικής Αγωγής, και την παροχή δυνατότητας υποβολής αιτήσεων για θέσεις αναπληρωτών Ειδικής Αγωγής και Εκπαίδευσης στους τελειόφοιτους του ακαδημαϊκού έτους 2016-2017.

Τέλος, εκ μέρους του φοιτητικού Συλλόγου θα θέλαμε να σας προσκαλέσουμε σήμερα στις 6, όσους βρίσκεστε μέσα σ' αυτή την αίθουσα, να συμμετέχετε στην πορεία που κάνουμε, με θέμα «Ένα δημόσιο και δωρεάν σχολείο με αιχμή την Ειδική Αγωγή» και να μας στηρίξετε στον αγώνα μας. Ευχαριστούμε πολύ.

ΠΡΟΕΔΡΕΙΟ: Μόνο χαμόγελα αισιοδοξίας δημιουργεί η τοποθέτηση της συναδέλφου μας, της φοιτήτριας του Παιδαγωγικού Τμήματος. Θα είμαστε όλοι εκεί στις 6 η ώρα, στο χώρο του Πανεπιστημίου, στο θόλο, στην παραλία του Βόλου. Ευχαριστούμε πάρα πολύ για την τοποθέτησή.

Ο λόγος στον εκπρόσωπο της Ένωσης Εκπαιδευτικών Λειτουργών Ειδικής Αγωγής (ΕΝΕΛΕΑ).

ΕΚΠΡΟΣΩΠΟΣ ΕΝΕΛΕΑ: Δε θα κάνω τοποθέτηση γιατί ουσιαστικά ό,τι είπα πριν απηχεί τις απόψεις της Ένωσης και για οικονομία χρόνου.

Να διευκρινίσω μόνο ότι στο στρογγυλό τραπέζι παρευρίσκομαι αποκλειστικά ως εκπρόσωπος της Ένωσης Εκπαιδευτικών Λειτουργών Ειδικής Αγωγής ως μέλος του Διοικητικού Συμβουλίου και ό,τι πω θα απηχεί τις δημόσιες και γραπτώς εκπεφρασμένες απόψεις της Ένωσης.

ΠΡΟΕΔΡΕΙΟ: Η εκπρόσωπος της Πανελλήνιας Ομοσπονδίας Συλλόγων Ειδικού Εκπαιδευτικού Προσωπικού Ειδικής Αγωγής έχει το λόγο.

Α. ΡΑΠΤΗ: Δεν είμαι η εκπρόσωπος της ΠΟΣΕΕΠΕΑ, είμαι η εκπρόσωπος της Θεσσαλίας στην ΠΟΣΕΕΠΕΑ. Ο εκπρόσωπος από την ΠΟΣΕΕΠΕΑ θα ήταν ο Πρόεδρος, ο κ. Καρπενησιώτης αν καλείτο η ΠΟΣΕΕΠΕΑ τυπικά όπως και όλες οι Ομοσπονδίες και αυτό είναι ένα πάγιο αίτημα που έχουμε οι ειδικότητες στην Ειδική Αγωγή, να μας λαμβάνετε υπ' όψιν σε όλα αυτά που γίνονται, γιατί έχουμε πάρα πολλά αιτήματα που πολλά είναι κοινά, κάποια δεν είναι κοινά.

Ωστόσο, όλοι παλεύουμε για το ίδιο πράγμα. Ζητάτε καλύτερη λειτουργία των ΚΕΔΔΥ, δουλεύουμε σε ΚΕΔΔΥ. Καλύτερη λειτουργία Ειδικών Σχολείων,

δουλεύουμε σε Ειδικά Σχολεία. Καλύτερη στήριξη παιδιών στα Γενικά Σχολεία, δουλεύουμε στα Γενικά Σχολεία γι' αυτή τη δουλειά. ΕΔΕΑΥ στα Γενικά Σχολεία, η ομάδα αποτελείται κι από Κοινωνικό Λειτουργό και Ψυχολόγο μαζί μ' έναν εκπαιδευτικό για να στηθεί η ΕΔΕΑΥ. Δεν μπορούμε να δουλεύουμε χωρίς να εκπροσωπούμαστε.

Ήρθα λοιπόν χωρίς να έχω ετοιμάσει κάτι, καθ' ότι χτες το βράδυ με πήραν απ' την Αθήνα να έρθει κάποιος, γιατί έστω τελευταία στιγμή ειδοποιηθήκαμε τέλος πάντων, ενημερώσαμε ότι υπάρχουμε και μας κάλεσαν και ήρθαμε και πιο πολύ γι' αυτό θεωρώ ότι πρέπει να δουλεύουμε. Μου είπατε ότι πρέπει να πούμε μόνο γι' αυτό το κομμάτι, οπότε δε θα πω για τα ΚΕΔΔΥ που άκουσα πολλά, που δουλεύω στο ΚΕΔΔΥ από την πρώτη μέρα που στήθηκαν τα ΚΕΔΔΥ ή τις απόψεις μου σαν αιρετή, εκλέγομαι αιρετή κάποια χρόνια και στις προσλήψεις αναπληρωτών κι όλα αυτά.

Θα πω όμως για το κομμάτι το οποίο θα συζητήσει περισσότερο η συνάδελφος που είναι αναπληρώτρια ειδικού βοηθητικού προσωπικού και τα προβλήματα που προκύπτουν με προσλήψεις στην Ειδική Αγωγή από τον ΟΑΕΔ χωρίς τα τυπικά προσόντα. Γι' αυτά θα σας πει δυο λόγια η συνάδελφος.

ΣΥΝΕΔΡΟΣ: Είμαι Ειδικό Βοηθητικό Προσωπικό, σήμερα βρίσκομαι εδώ και ως εκπρόσωπος του Ειδικού Δημοτικού Σχολείου Αλμυρού.

Να σας διαβάσω μια επιστολή της Πανελλήνιας Ομοσπονδίας Συλλόγων Ειδικού Εκπαιδευτικού Προσωπικού Ειδικής Αγωγής, θέση Ειδικού Εκπαιδευτικού, Ειδικού Βοηθητικού Προσωπικού Ειδικής Αγωγής που κατατίθεται με πρωτοβουλία των αναπληρωτών Ειδικού Εκπαιδευτικού, Ειδικού Βοηθητικού Προσωπικού Θεσσαλίας σε συνεννόηση με τον υπό σύσταση Σύλλογο ΕΒΕ-ΠΕΑ Θεσσαλίας, μέλη της ΠΟΣΕΕΠΕΑ.

Θέμα: «Προσλήψεις σχολικών βοηθών μέσω των κοινωφελών προγραμμάτων του ΟΑΕΔ στα Ειδικά Σχολεία και επισήμανση του κινδύνου για την ασφάλεια των μαθητών».

«Με την παρούσα επιστολή αναφέρουμε ότι οι Σχολικοί Βοηθοί δεν διαθέτουν τα νόμιμα προσόντα και πτυχία, για να ασκήσουν τα καθήκοντα που τους όρισε το ΥΠΠΕΘ (ΣΧΕΤ. Αρ.πρωτ. 40493/Δ3) για τις σχολικές μονάδες ΣΜΕΑΕ και γενικότερα για τα Γενικά σχολεία.

Θέτουν άμεσα σε κίνδυνο την ασφάλεια των μαθητών, καθότι είναι ανειδίκευτοι. Επιπλέον θίγουν τα επαγγελματικά και εργασιακά δικαιώματα του εξειδικευμένου κλάδου της Ειδικής Αγωγής των πτυχιούχων του ΕΒΠ, που ασκεί ήδη το καθηκοντολόγιο από το 2000 που στην παρούσα δόθηκε και στους σχολικούς βοηθούς και που καλύπτει τα οργανικά και λειτουργικά κενά των σχολικών μονάδων ΣΜΕΑΕ Πρωτοβάθμιας και Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης μέσα από τους

αξιολογικούς πίνακες αναπληρωτών του ΥΠΠΕΘ, μέχρι και τη λήξη του σχολικού έτους 2017.

Επίσης με το σχετικό έγγραφο 72413/δ3-3/5/2017 που απέστειλε το ΥΠΠΕΘ εν συνεχεία του ανωτέρου εγγράφου, κατόπιν των αντιδράσεων μας, αναφέρεται ότι οι σχολικοί βοηθοί ασκούν επικουρική υποστήριξη στο έργο μας και λειτουργούν υπό την εποπτεία μας.

Και σε αυτό το σημείο προβάλλουμε τις αντιδράσεις μας καθώς για να ασκήσουν την επικουρική υποστήριξη, πρέπει να υπάρχουν οι κατάλληλες γνώσεις. Οι εκπαιδευτικοί, το Ειδικό Εκπαιδευτικό και Ειδικό Βοηθητικό Προσωπικό των σχολικών μονάδων εξυπηρετούν μόνο τους μαθητές των σχολικών μονάδων. Δεν εκπαιδεύουν, δεν εποπτεύουν ανειδίκεντους εργαζόμενους.

Επισημαίνουμε ότι στον οδηγό υλοποίησης δράσεων για την προώθηση της απασχόλησης μέσω προγραμμάτων κοινωνικού χαρακτήρα αναφέρεται ότι οι φορείς απασχολούν τους Ωφελούμενους στις ειδικότητες, για τις οποίες έχουν προσληφθεί και εφόσον εξασφαλίσουν ότι είναι κατάλληλοι για τη θέση, στην οποία θα τοποθετηθούν.

Στην προκειμένη περίπτωση καλούνται άτομα ανειδίκευτα να παρέχουν υπηρεσίες στα παιδιά με ειδικές ανάγκες. Για όλους αυτούς τους λόγους ζητούμε άμεσα:

Από το ΥΠΠΕΘ:

- Ανάκληση του καθηκοντολογίου των σχολικών βοηθών,
- Μόνιμες προσλήψεις στην Εδική Αγωγή Εκπαιδευτικών Ειδικής Αγωγής ΠΕ 71 και ΠΕ 61, Ειδικού Βοηθητικού Προσωπικού και εάν αυτό δεν είναι εφικτό λόγω μνημονίων, να γίνονται προσλήψεις μόνο μέσω των πινάκων των αναπληρωτών Ειδικής Αγωγής με το βασικό πτυχίο κατά κλάδο».

Θέλω να προσθέσω κάτι στην Πρόεδρο της ΠΟΣΓΚΑμεΑ που είπε πριν ότι στα Ειδικά Σχολεία δε γίνεται σωστή δουλειά πολλές φορές. Γίνεται, το φάσμα του αυτισμού είναι πολύ μεγάλο όπως γνωρίζετε, άλλα παιδάκια μπορούν να πάνε στο Γενικό Σχολείο με παράλληλη στήριξη, άλλα παιδάκια που δεν μπορούν ν' αντεπεξέλθουν στο Γενικό Σχολείο, πρέπει να πάνε σε Ειδικό.

Λοιπόν, εμείς στο Ειδικό Σχολείο του Αλμυρού έχουμε δυο παιδάκια στο φάσμα του αυτισμού τα οποία δεν έχουν λόγο και χρειάζονται εξειδικευμένη υποστήριξη. Από Σεπτέμβρη, δυστυχώς, διαπιστώνουμε ότι στα σχολεία οι μόνοι σίγουροι που θα βρίσκονται εκεί θα είναι οι σχολικοί βοηθοί χωρίς κανένα πτυχίο να παρέχουν στήριξη σ' αυτά τα παιδιά. Ευχαριστώ.

Ερωτήσεις - Απαντήσεις Φορέων Συμπεράσματα

ΠΡΟΕΔΡΕΙΟ: Σας ευχαριστούμε πολύ. Τώρα που ολοκληρώθηκε ο κύκλος των 5λεπτων τοποθετήσεων των Συλλογικοτήτων που δραστηριοποιούνται στο χώρο της Ειδικής Αγωγής και Εκπαίδευσης, με βάση το πρόγραμμα θ' απευθύνουμε κάποιες ερωτήσεις στις οποίες θα ζητήσουμε από τους συναδέλφους μας να τοποθετηθούν, είναι θέσεις είτε του κλάδου, είτε ζητήματα που απασχολούν τον κλάδο και που δε μας έχει δοθεί η ευκαιρία σ' ένα κοινό τραπέζι να εκφράσουν την άποψή τους όλες οι συλλογικότητες

Το πρώτο ερώτημα το οποίο απευθύνω κύρια προς τους εκπροσώπους του ΣΑΤΕΑ, του ΠΕΣΕΑ, της ΕΝΕΛΕΑ, αλλά και όποιων άλλων συλλογικοτήτων επιθυμούν ν' απαντήσουν είναι οι εξής –για τις απαντήσεις θα έχουν χρόνο 2 λεπτά ο καθένας.

Η πρώτη ερώτηση: Πρέπει το βασικό πτυχίο ν' αποτελεί το βασικό και κύριο προσόν για την πρόσληψη και τον διορισμό εκπαιδευτικού στην Ειδική Αγωγή όπως αποτελεί και στη Γενική Αγωγή αλλά και σε ολόκληρο το Δημόσιο; Θα πρέπει να διευκρινιστεί ξανά ότι δε ζητούμε τις προσωπικές απόψεις των παρόντων, αλλά τις απόψεις των συλλογικοτήτων που εκφράζουν. Σας ευχαριστώ.

Η εκπρόσωπος του ΠΕΣΕΑ έχει το λόγο.

Α. ΛΑΧΑΝΑ: Για ν' απαντηθεί αυτή η ερώτηση, αυτό το οποίο μου θέτετε είναι ότι μιλάτε για δυο διαφορετικούς κλάδους, μιλάτε για εκπαιδευτικό Γενικής, εκπαιδευτικό Ειδικής, το χωρίζετε σαν δυο διαφορετικούς κλάδους, δυο διαφορετικές οντότητες το οποίο δεν υπήρχε καν στην Ελλάδα και δεν υπάρχει.

Το βασικό πτυχίο θα είχε νόημα, αν υπήρχε διαφορετικός κλάδος. Δεν αποτελεί διαφορετικό κλάδο η Ειδική από τη Γενική Αγωγή. Συνεπώς δεν τίθεται ζήτημα βασικού πτυχίου.

ΠΡΟΕΔΡΕΙΟ: Σας ευχαριστώ. Η εκπρόσωπος του ΣΑΤΕΑ έχει το λόγο.

Β. ΚΥΡΙΤΣΗ: Από τη στιγμή που η πολιτεία έχει θεσμοθετήσει, έχει ιδρύσει κι έχει εγκρίνει οδηγούς σπουδών για Πανεπιστημιακά Τμήματα που χορηγούν συγκεκριμένο πρώτο βασικό πτυχίο Ειδικής Αγωγής, ναι, εμείς ως απόφοιτοι πιστεύουμε ότι αυτό πρέπει να ισχύσει, δηλαδή να μην υπάρχει διάκριση ανάμεσα στη Γενική και στην Ειδική Αγωγή, στον τρόπο με τον οποίο στελεχώνεται η δημόσια εκπαίδευση.

Ένα ΠΕ προέρχεται από ένα συγκεκριμένο 4ετές πρόγραμμα προπτυχιακών σπουδών και πρέπει να είναι συνδεδεμένο με συγκεκριμένα επαγγελματικά δικαιώματα. Αυτό πιστεύουμε εμείς και αυτή είναι η θέση του Συλλόγου μας.

ΠΡΟΕΔΡΕΙΟ: Ευχαριστούμε πάρα πολύ. Ο εκπρόσωπος της ΕΝΕΛΕΑ έχει το λόγο.

ΕΚΠΡΟΣΩΠΟΣ ΕΝΕΛΕΑ: Μέχρι το '14, και για 12 περίπου χρόνια συνέβαινε το εξής: Τελείωνε ένας το Πανεπιστήμιο του Βόλου ή της Μακεδονίας, έπαιρνε βασικό πτυχίο, έμπαινε στους πίνακες κι ερχόταν ένας μ' ένα μονοετές μεταπτυχιακό χωρίς προϋπηρεσία, ο άλλος είχε 12 χρόνια, με μηδέν προϋπηρεσία και του έμπαινε μπροστά. Μηδέν προϋπηρεσία στην Ειδική Αγωγή, μονοετές μεταπτυχιακό και του έμπαινε μπροστά. Αυτό γινόταν, όπως το ακούτε. Αν κάποιος εδώ συμφωνεί με αυτό...

Αυτό σταμάτησε το '14 να γίνεται, από κει και πέρα όμως επανήλθε με την τροπολογία που ψήφισε το Υπουργείο τώρα και όχι μόνο επανήλθε μ' αυτή τη μορφή, επανήλθε με το ανακάτεμα του πίνακα, ώστε αυτή τη στιγμή κανένας δεν ξέρει ποιος έχει Ειδική Αγωγή και ποιος δεν έχει.

ΠΡΟΕΔΡΕΙΟ: Ευχαριστούμε πολύ. Μου ζήτησε να παρέμβει στο θέμα και η εκπρόσωπος της ΠΟΣΓΚΑμεΑ. Έχετε το λόγο.

Ε. ΜΑΡΚΟΠΟΥΛΟΥ: Η άποψη της ΠΟΣΓΚΑμεΑ είναι ότι είναι επιτακτικά αναγκαίος ο διορισμός μόνιμου προσωπικού και κατά προτεραιότητα με πτυχιακές σπουδές και βασικό τίτλο σπουδών στην Ειδική Αγωγή και μόνο σε περίπτωση εξάντλησης αυτών ν' ακολουθεί διορισμός εκπαιδευτικών με μεταπτυχιακές σπουδές, διδακτορικό τίτλο στην Ειδική Αγωγή.

Σε καμία όμως περίπτωση δεν πρέπει να διορίζονται άνθρωποι που δεν έχουν καμία γνώση στην Ειδική Αγωγή. Ήθελα εδώ επίσης να δηλώσω ότι θεωρούμε απαράδεκτο σαν ΠΟΣΓΚΑμεΑ το διορισμό γονέων παιδιών με αναπηρία 67% χωρίς καμία κατάρτιση στην Ειδική Αγωγή. Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΕΙΟ: Ευχαριστούμε πολύ. Ο Πρόεδρος του Παιδαγωγικού Τμήματος έχει το λόγο.

Δ. ΒΑΒΟΥΓΥΙΟΣ: Στην Ειδική Αγωγή δεν περισσεύει κανείς. Όμως: α) Καθαρός πίνακας 61-71 με όσους έχουν 4ετές πτυχίο, β) Εφεδρικός πίνακας με όσους έχουν πιστοποιημένες σπουδές στην Ειδική Αγωγή με πρακτική άσκηση, γ) κανείς χωρίς εκπαίδευση, στην Ειδική Αγωγή, εκτός αν υποστεί ελάχιστη εισαγωγική εκπαίδευση η οποία θα προσδιοριστεί από το Υπουργείο Παιδείας σε συνεργασία με τα πανεπιστημιακά τμήματα. Πόσο ελάχιστο απαιτείται, μόνο για το διάστημα που θα έχουμε κενά.

Τελειώνοντας, συμφωνώ απολύτως μ' αυτό που είπε η εκφράζουσα το Σύλλογο των Γονέων Ατόμων που έχουν αναπηρίες, δεν μπορεί να βοηθήσει ένας άνθρωπος που δεν έχει γνώσεις, παιδιά, με προβλήματα και αναπηρίες. Είναι επικίνδυνο για τα παιδιά και για τον ίδιο. Έχει ευθύνη αυτός που το κάνει στο σχολείο χωρίς κατάρτιση.

ΠΡΟΕΔΡΕΙΟ: Ευχαριστούμε πάρα πολύ. Τελειώνοντας το πρώτο ερώτημα συνοψίζω τις απαντήσεις ως εξής:

Ο ΣΑΤΕΑ, ο ΕΝΕΛΕΑ, η ΠΟΣΓΚΑμεΑ και ο κ. Πρόεδρος, απ' ό,τι εγώ αντιλήφθηκα, συμφωνούν με το βασικό πτυχίο ν' αποτελεί το βασικό και κύριο προσόν διορισμού στην εκπαίδευση γενικότερα και επομένως και στην Ειδική Αγωγή. Η εκπρόσωπος του ΠΕΣΕΑ, εάν την ερμηνεύω σωστά, δε θεωρεί ότι είναι το μοναδικό προσόν πρόσληψης και προφανώς θεωρεί η συλλογικότητα ότι μπορούν να υπάρχουν και άλλα προσόντα.

Προχωρώ στη δεύτερη ερώτηση: Θα θέλαμε την άποψή σας σχετικά με το θεσμό των ΕΔΕΑΥ και το ρόλο που επιτελούν στη διαδικασία υποστήριξης στα πλαίσια του Γενικού Σχολείου. Αυτή τη φορά θα ξεκινήσω από τον ΣΑΤΕΑ.

Β. ΚΥΡΙΤΣΗ: Θεωρούμε ότι η ΕΔΕΑΥ ως φορέας, ως ένας πρωτοβάθμιος θεσμός για την εκπαιδευτική αξιολόγηση, μπορεί να συμβάλλει θετικά στο πλαίσιο της φιλοσοφίας της ένταξης και της συμπεριληπτικής εκπαίδευσης.

Δε θα πρέπει βέβαια να το συνδυάσουμε με το ΚΕΔΔΥ, δηλαδή είναι δύο διακριτά πράγματα, δε θα πρέπει το ένα να επικαλύπτει τις λειτουργίες του άλλου.

Όπως ειπώθηκε και σε προηγούμενη τοποθέτηση, δε θα πρέπει να φέρει το βάρος της διάγνωσης η ΕΔΕΑΥ, θα πρέπει να φέρει αποκλειστικά το κομμάτι της εκπαιδευτικής παρέμβασης, δηλαδή αξιολογώ συγκεκριμένα μέσα στο σχολικό πλαίσιο, στο φυσικό περιβάλλον του παιδιού, στην εκπαιδευτική του καθημερινότητα και κάνω συγκεκριμένη εκπαιδευτική παρέμβαση σε συνεργασία με τον εκπαιδευτικό της τάξης, αξιοποιώντας τη διεπιστημονικότητα της ομάδας που στελεχώνει την ΕΔΕΑΥ.

Φυσικά για να γίνει όλο αυτό θα πρέπει να υπάρχει μόνιμη στελέχωση και έγκαιρα από την αρχή της σχολικής χρονιάς κι όχι καθυστερημένα, προκειμένου να υπάρξει σωστή υποστήριξη τόσο των μαθητών μέσα στο σχολείο αλλά και των εκπαιδευτικών και των υπολοίπων ειδικοτήτων μεταξύ τους, για να υπάρχει και μια καλή ανατροφοδότηση και να είναι προς όφελος όλων.

ΠΡΟΕΔΡΕΙΟ: Ευχαριστούμε πάρα πολύ. Ο εκπρόσωπος της ΕΝΕΛΕΑ έχει το λόγο.

ΕΚΠΡΟΣΩΠΟΣ ΕΝΕΛΕΑ: Η ΕΔΕΑΥ είναι κατά γενική ομολογία ένας θεσμός ο οποίος είναι επιτυχημένος και έπρεπε να υπάρχει. Δυστυχώς το πλαίσιο λειτουργίας του είναι γραφειοκρατικό και δεν είναι ξεκάθαρο. Αυτό θέλει αναμόρφωση. Είναι το μόνο σίγουρο, ότι δεν μπορεί να συνεχίσουν να λειτουργούν μ' αυτό τον τρόπο που λειτουργούν.

Εκείνο που ενδεχομένως θα πρέπει να γίνει, είναι να εστιάσουν καθαρά στο κομμάτι της υποστήριξης, διάγνωση δε γίνεται παρ' ό,τι στον τίτλο αναφέρεται, δεν έπρεπε ν' αναφέρεται, άρα, να εστιάσουν στο κομμάτι της υποστήριξης, αυτό που δεν μπορεί να κάνει το ΚΕΔΔΥ δηλαδή και ενδεχομένως ν' αντικατασταθεί το κομμάτι των ΣΔΕΥ με το ΚΕΔΔΥ..

Οι ΕΔΕΑΥ δηλαδή να μουν σ' αυτό το κομμάτι, όχι των ΣΔΕΥ, των ΚΕΔ-ΔΥ στοχεύοντας όμως αποκλειστικά στην υποστήριξη. Αυτό που δεν μπορεί να κάνει το ΚΕΔΔΥ. Κατά τ' άλλα όμως, προφανώς και πρέπει να υπάρχει, προφανώς πρέπει να ενισχυθεί, προφανώς πρέπει ν' αναμορφωθεί.

ΠΡΟΕΔΡΕΙΟ: Ευχαριστούμε πολύ. Η εκπρόσωπος του ΠΕΣΕΕΑ έχει το λόγο.

Α. ΛΑΧΑΝΑ: Χρήσιμος θεσμός, χρειαζόταν αυτός ο θεσμός, κάπου λίγο είναι ένα χαρακτηριστικό παράδειγμα του προσθέτω πράγματα αντί ν' αποτιμήσω και να βελτιώσω πράγματα και γι' αυτό δυστυχώς αυτός ο πολύ χρήσιμος θεσμός δε λειτούργησε, άρα χρειάζεται αποτίμηση. Θα μπορούσε να είναι ένας θετικός θεσμός.

Όσον αφορά στα ΣΔΕΥ, ούτε κι αυτά νομίζω, υπάρχουν πολλά προβλήματα στη λειτουργία τους ενώ είναι θεσμοί που είναι φτιαγμένοι για να λειτουργήσουν και σ' επίπεδο πρόληψης πέρα από παρέμβαση και αντιμετώπιση ειδικών εκπαιδευτικών δυσκολιών.

ΠΡΟΕΔΡΕΙΟ: Ευχαριστούμε πάρα πολύ. Η εκπρόσωπος της ΠΟΣΓΚΑ-μεΑ έχει το λόγο.

Ε. ΜΑΡΚΟΠΟΥΛΟΥ: Συμφωνούμε με όσα ειπώθηκαν, να συμπληρώσουμε πως αναρωτιόμαστε γιατί ο νόμος προβλέπει ότι όπου υπάρχει ΕΔΕΑΥ μόνο μέσω της ΕΔΕΑΥ ένα παιδί μπορεί να σταλεί στο ΚΕΔΔΥ και όχι ο γονέας του. Αυτό δεν μπορούμε να το καταλάβουμε. Ευχαριστώ πολύ.

ΠΡΟΕΔΡΕΙΟ: Και ο κ. Πρόεδρος.

Α. ΒΑΒΟΥΓΥΙΟΣ: Δεν έχω να συμπληρώσω κάτι, έχω καλυφθεί απ' όσα είπαν οι προηγούμενοι.

ΠΡΟΕΔΡΕΙΟ: Κλείνοντας τον κύκλο των τοποθετήσεων των συλλογικοτήτων και στο δεύτερο ερώτημα, εδώ υπάρχει μια ομοφωνία ως προς το θετικό ρόλο που μπορούν να επιτελέσουν οι ΕΔΕΑΥ. Ακούσατε τις παρεμβάσεις, σε γενικές γραμμές χρειάζεται αναδιαμόρφωση. Ένας θεσμός όμως ο οποίος είναι ιδιαίτερα χρήσιμος και έχει να προσφέρει, αρκεί να συμβούν κάποια διαφορετικά πράγματα από αυτά που συμβαίνουν μέχρι στιγμής.

Το τρίτο ερώτημα: Θεωρείτε ότι ο ρόλος του Τμήματος Ένταξης είναι απολύτως διακριτός σε σχέση με την παράλληλη στήριξη; Ως ενταξιακοί θεσμοί και οι δύο. Και αν ναι, πώς αυτό διασφαλίζεται με την πρόσφατη τροπολογία του άρθρου 82 του Ν. 4368/2016;

Θα ξεκινήσουμε αυτή τη φορά με τον εκπρόσωπο της ΕΝΕΛΕΑ.

ΕΚΠΡΟΣΩΠΟΣ ΕΝΕΛΕΑ: Το είπα και το πρωί ότι το Τμήμα Ένταξης είναι ο κατ' εξοχήν επιτυχημένος και ενταξιακός θεσμός που έχουμε, απλώς έχει αφεθεί.

Θα μπορούσε λοιπόν να ενισχυθεί σαν θεσμός με το απαραίτητο προσωπικό που πρέπει να πλαισιώνει αυτόν το θεσμό, έτσι ώστε να επιτελέσει το ρόλο

του, αλλά αυτή τη στιγμή το να συγχέουμε το ρόλο του Τμήματος Ένταξης με το ρόλο της παράλληλης στήριξης, λέγοντας ότι ο εκπαιδευτικός θα πηγαίνει μέσα στην τάξη και θα κάνει υποστήριξη, λες και αυτό λύνει το θέμα της ένταξης, κάναμε ένταξη, βάλαμε τον εκπαιδευτικό μέσα στην τάξη και κάναμε ένταξη, τα είπα και το πρωί, δε θέλω να τα ξαναπώ, αυτό απλώς συγχέει το ρόλο.

Δηλαδή σ' ένα σχολείο θα έχουμε τον εκπαιδευτικό της τάξης, θα έχουμε τον εκπαιδευτικό του Τμήματος Ένταξης και θα έχουμε ενδεχομένως και δύο της παράλληλης στήριξης. Μπορεί να λειτουργήσει έτσι μια τάξη; Είπα το πρωί και τη Δευτεροβάθμια, ότι αυτή τη στιγμή στη Δευτεροβάθμια ένας μαθηματικός που δεν μπορεί να συμπληρώσει ωράριο, ή Φυσικός, πηγαίνει σε 3 μπορεί και σε 4 σχολεία.

Πώς θα το κάνει αυτό; Ακόμα και μέσα στο ίδιο το σχολείο, πώς θα το κάνει; Έχει 10 παιδιά, 12, μπορεί και 17 να φτάσει, όταν θα μπαίνει στην τάξη με τα 2 παιδιά, τα υπόλοιπα τι θα κάνουν; Πώς θα γίνεται δηλαδή αυτό; Επομένως δε μπορεί να φτιάχνουμε μια τροπολογία χωρίς διαβούλευση, μίας πρότασης που αλλάζει τη φιλοσοφία ενός θεσμού που είναι από τους πλέον μακροχρόνιους και πιο επιτυχημένους; Δε γίνονται έτσι οι δουλειές.

ΠΡΟΕΔΡΕΙΟ: Η εκπρόσωπος του ΣΑΤΕΑ έχει το λόγο.

Β. ΚΥΡΙΤΣΗ: Θεωρούμε, όπως έχει διατυπωθεί και σε εισήγηση, ότι πρόκειται για δυο διαφορετικά πράγματα. Άλλο είναι το Τμήμα Ένταξης που είναι μια συγκεκριμένη σταθερή δομή που όπως είπαμε, υπάρχει η ανάγκη να υπάρχει, επειδή είναι καταξιωμένη και επιτυχημένη μέσα σε κάθε Γενικό Σχολείο και να στελεχώνεται με σταθερό και μόνιμο προσωπικό και άλλο πράγμα είναι ο θεσμός της παράλληλης στήριξης, ο οποίος, κατά τα ψέματα, έχει συνδεθεί άμεσα και με τα προγράμματα ΕΣΠΑ τα οποία έχουν και ημερομηνία λήξης. Τι θα γίνει μετά;

Συμφωνούμε σε μεγάλο βαθμό με αυτό που έχει πει και η κα Τζιβνίκου στην εισήγησή της, ότι είναι απαραίτητη η μετατροπή της ιδιότητας, ας το πούμε έτσι, του εκπαιδευτικού της παράλληλης στήριξης, ο οποίος θα ήταν προτιμότερο να είναι ένας συντονιστής της Ειδικής Αγωγής που θα προωθεί την ένταξη μέσα στο γενικό σχολείο, έτσι ώστε να ενδυναμώνει και τους συναδέλφους μέσα σε κάθε τάξη, να κάνει ένα τρίπτυχο συναξιολόγησης εκπαιδευτικής, συνδιδασκαλίας, συνεφαρμογής του προγράμματος που θα γίνει και μιας συναξιολόγησης, θέλω να πω της εφαρμογής αυτού του εκπαιδευτικού προγράμματος, μέσα στο σχολείο σε συνεργασία με τους εκπαιδευτικούς και να υποστηρίζονται τα παιδιά, τα οποία δε χρειάζεται να πάνε συγκεκριμένα στο Τμήμα Ένταξης που έχει ένα πιο εξειδικευμένο πρόγραμμα, είτε σε ατομικό επίπεδο είτε σε μικροομάδα.

ΠΡΟΕΔΡΕΙΟ: Ευχαριστούμε πολύ. Η εκπρόσωπος του ΠΕΣΕΑ έχει το λόγο.

Α. ΛΑΧΑΝΑ: Επί της ουσίας αυτά που έχουν ειπωθεί συγκροτούν και τις απόψεις του ΠΕΣΕΑ. Ο θεσμός της παράλληλης στήριξης θέλει λίγο προσοχή γιατί είναι καινούργιος και δεν υπάρχουν και δεδομένα. Θέλει λίγο προσοχή. Εκτός απ' αυτό, στα υπόλοιπα έχω καλυφθεί.

ΠΡΟΕΔΡΕΙΟ: Ευχαριστούμε πολύ. Η εκπρόσωπος της ΠΟΣΓΚΑμεΑ έχει το λόγο.

Ε. ΜΑΡΚΟΠΟΥΛΟΥ: Οι ώρες που ένα παιδί πηγαίνει στο Τμήμα Ένταξης καθορίζονται από το ΚΕΔΔΥ. Μέσα σε μια τάξη ένταξης λοιπόν υπάρχουν παιδιά με διαφορετικές δυσκολίες, με διαφορετική διάγνωση και από διαφορετικά τμήματα.

Θεωρούμε ότι είναι μη πραγματοποιήσιμο, εγώ δεν ξέρω αν αυτό έχει συμβεί κάπου. Αν κάποιος έχει εδώ να καταθέσει ότι κάπου έχει συμβεί και έχει πραγματοποιηθεί να μας το δηλώσει. Με μια τάξη που την επισκέπτονται μέχρι 12 παιδιά όπως λέει ο νόμος, με διαφορετικές δυσκολίες και από διαφορετικά τμήματα. Δηλαδή πού θα είναι τα άλλα παιδιά που εκείνη την ώρα θα ήταν στο Τμήμα Ένταξης, όταν αυτός ο εκπαιδευτικός της τάξης ένταξης θα πάει με το ένα παιδί μέσα στην τάξη;

Φανταστείτε μια τάξη ένταξης με 12 παιδιά μέσα στο δωρο. Άρα θα έχει 2 παιδιά η κάθε διδακτική ώρα.

ΣΥΝΕΔΡΟΣ: Συνγνώμη, δεν τα παίρνει όλα μαζί σαφώς, αλλά μπορεί να τα ομαδοποιήσει, κάτι που δεν μπορεί να γίνει μ' αυτό τον τρόπο, είναι σαφές.

ΣΥΝΕΔΡΟΣ: (Τοποθέτηση εκτός μικροφώνου)

Ε. ΜΑΡΚΟΠΟΥΛΟΥ: Εγώ δεν κρίνω αυτό, εγώ τοποθετήθηκα στο ότι θεωρούμε ότι είναι δύσκολο αυτό ρεαλιστικά να γίνει, από αυτή την άποψη. Γιατί υπάρχουν Τμήματα Ένταξης που έχουν μεγαλύτερο αριθμό παιδιών και Τμήματα Ένταξης με πολύ μικρότερο αριθμό παιδιών. Θεωρούμε λοιπόν ότι αυτό σε κάποιες φάσεις είναι μη ρεαλιστικό.

Τώρα το εάν είναι θεμιτό ή όχι, ακούστηκε και η επιστημονική τεκμηρίωση προηγουμένως από τους καθηγητές που μίλησαν. Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΕΙΟ: Θα παρέμβει απαντώντας ως εκπρόσωπος του Τμήματος, η κα Βλάχου.

κα ΒΛΑΧΟΥ: Με όλον το σεβασμό προς το Προεδρείο, θα ήθελα να επισημάνω ότι το ερώτημα αυτό είναι λάθος.

Τα Τμήματα Ένταξης αποτελούν μια από τις πολλές δομές υποστήριξης που μπορεί να υπάρχουν μέσα στο πλαίσιο της γενικής εκπαίδευσης. Όσον αφορά το θεσμό της παράλληλης στήριξης, ο οποίος είναι μοναδικός στο είδος του και συμβαίνει μόνο στην Ελλάδα, έτσι όπως συμβαίνει, δεν υπάρχει πουθενά αλλού, είναι άλλο η υποστήριξη μέσα στη γενική τάξη, είναι άλλο η παράλληλη διδασκαλία ως μια μορφή συνεργατικής διδασκαλίας και είναι κάτι τελείως διαφορετικό η παράλληλη στήριξη

Επομένως για να μη μακρηγορήσω, θα ήθελα να πω ότι τα Τμήματα Ένταξης με τις θετικές ή αρνητικές συνέπειες που μπορεί να έχουν και είναι πλέον καταγεγραμμένες, αποτελούν και πρέπει ν' αποτελούν μια από τις πολλές μορφές εκπαιδευτικής υποστήριξης, έχοντας ως δεύτερη μορφή εκπαιδευτικής υποστήριξης τα πολλαπλά μοντέλα που ήδη υπάρχουν και γνωρίζουμε ποια είναι, συνεργατικής διδασκαλίας.

Δε θα τα συγκρίνουμε με την παράλληλη στήριξη, γιατί δε δεχόμαστε επισημονικά τον τρόπο με τον οποίο λειτουργεί και τεκμηριωμένα φέρνει μόνο προβλήματα. Ευχαριστώ πάρα πολύ.

ΠΡΟΕΔΡΕΙΟ: Σας ευχαριστούμε πολύ. Η σύνθεση των απαντήσεων θα γίνει από τον κ. Καθηγητή.

Σ. ΣΟΥΛΗΣ: Απ' ό,τι φαίνεται λέμε ναι στα Τμήματα Ένταξης με τον τρόπο που το έθεσε η κα Βλάχου νομίζω μας καλύπτει όλος. Υπάρχει κάποιος που διαφωνεί;

Για την παράλληλη στήριξη να πούμε ότι προς το παρόν δημιουργεί προβλήματα έτσι όπως γίνεται στην Ελλάδα. Από την άλλη δεν τεκμηριώνεται κάπου, σε κάποια άλλη χώρα από κάποια βιβλιογραφία ότι υπάρχει ένας τέτοιος θεσμός, μια τέτοια διαδικασία, οπουδήποτε αλλού εκτός από μας. Οπότε θεωρούμε ότι τα Τμήματα Ένταξης είναι ό,τι πιο θετικό έχουμε, με τα θετικά τους και τ' αρνητικά τους.

ΠΡΟΕΔΡΕΙΟ: Το ερώτημα είχε να κάνει με την προσπάθεια κάποιων να συνδέσουν τα Τμήματα Ένταξης με το θεσμό της παράλληλης στήριξης, δηλώνοντας ή νομοθετώντας ότι όπου υπάρχει το ένα, δεν μπορεί να υπάρξει και το άλλο.

Αυτό θέλαμε ν' αναδείξουμε μέσα από το ερώτημα και νομίζω πως αναδείχθηκε εν τέλει ότι είναι δύο εντελώς διαφορετικά πράγματα που έχουν να επιτελέσουν εντελώς διαφορετικούς σκοπούς και δεν πρέπει το Υπουργείο Παιδείας να τα μπλέκει αυτά τα πράγματα. Σας ευχαριστούμε πάρα πολύ.

ΣΥΝΕΔΡΟΣ: Συγγνώμη, μπορώ να πω κάτι πάνω σ' αυτό;

ΠΡΟΕΔΡΕΙΟ: Να τελειώσουμε λίγο με τις ερωτήσεις και θα υπάρχει ο χρόνος των τοποθετήσεων των συνέδρων. Να μην το χάσουμε λίγο τώρα γιατί είναι πολύ σημαντικό: Ξέρετε, δεν έχουμε συζητήσει άλλη φορά μ' αυτόν τον τρόπο, ώστε να ξέρουμε τι λένε οι συλλογικότητες για κάποια κομβικά θέματα στα οποία φαίνεται ότι υπάρχει συμφωνία.

Γιατί βλέπετε ότι για ιδιαίτερα σημαντικά θέματα, μόνο στο πρώτο υπήρξε μια διαφοροποίηση, έχουμε μια συμφωνία όλων των συλλογικοτήτων που υπάρχουν στο χώρο της Ειδικής Αγωγής. Πρέπει δηλαδή να βρούμε και μια κοινή συνισταμένη, να καταλάβουμε όλοι ότι δεν είναι εντελώς αντίθετα αυτά τα οποία λέμε και αντί ν' αναδεικνύουμε τις διαφορές μας, να προσπαθούμε να επικεντρωθούμε σε αυτά που συμφωνούμε και να προσπαθήσουμε ν' αλλάξουμε ή να συζητήσουμε αυτά με τα οποία διαφωνούμε.

Η επόμενη ερώτηση, η τέταρτη: Θα θέλαμε την άποψή σας σχετικά με το αν συμφωνείτε, οι δάσκαλοι και οι νηπιαγωγοί της Γενικής Εκπαίδευσης με προσόντα Ειδικής Αγωγής, και για όσο χρόνο εργάζονται σε αυτήν, ν' αποτελούν διακριτό κλάδο με τον κωδικό τους και το πρόθεμα «.50». Θυμίζουμε ότι στη Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση από το 2008 με το Ν. 3699, έχει θεσμοθετηθεί ο κλάδος «.50».

Αυτή τη στιγμή το άνοιγμα της Ειδικής Αγωγής σε εκπαιδευτικούς με μηδενικά προσόντα στην Ειδική Εκπαίδευση, καθιστά θολή την εικόνα στους πίνακες σχετικά με το τι έχει αυτός που εργάζεται στην Ειδική Αγωγή.

Θέλετε να ξαναδιατυπώσω το ερώτημα γιατί είναι λίγο μεγάλο; Θα θέλαμε την άποψή σας σχετικά με το αν συμφωνείτε, οι δάσκαλοι και οι νηπιαγωγοί της Γενικής Εκπαίδευσης με προσόντα Ειδικής Αγωγής και μόνο για όσο χρόνο εργάζονται στην Ειδική Αγωγή, ν' αποτελούν έναν διακριτό κλάδο με τον κωδικό τους και το πρόθεμα «.50».

Θυμίζουμε ότι στη Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση από το 2008 με το Ν. 3699, έχει θεσμοθετηθεί ο κλάδος «.50».

Αυτή τη στιγμή το άνοιγμα της Ειδικής Αγωγής σε εκπαιδευτικούς με μηδενικά προσόντα Ειδικής Αγωγής, καθιστά θολή την εικόνα στους πίνακες σχετικά με το τι προσόντα έχει αυτός που εργάζεται στην Ειδική Αγωγή και Εκπαίδευση. Δηλαδή αν συμφωνείτε για όσο διάστημα εργάζεται κάποιος εκπαιδευτικός σε δομές της Ειδικής Αγωγής, για όσο διάστημα, να παίρνει το χαρακτηρισμό 70.50, 60.50 κτλ.

Σ. ΣΟΥΛΗΣ: Ένα διευκρινιστικό ερώτημα σ' αυτή την ερώτηση: Όταν λέμε δάσκαλοι και νηπιαγωγοί της Γενικής Παιδείας που δουλεύουν στην Ειδική, έχουν κάποια προσόντα. Τι είδους;

ΠΡΟΕΔΡΕΙΟ: Το Διδασκαλείο για παράδειγμα.

Σ. ΣΟΥΛΗΣ: Τί άλλο; Master, διδακτορικό;

ΠΡΟΕΔΡΕΙΟ: Ναι, ακριβώς.

Σ. ΣΟΥΛΗΣ: Και σεμινάρια; Γιατί έχουν μπει στο νόμο, αυτό ρωτάμε για να καταλάβουμε.

ΠΡΟΕΔΡΕΙΟ: Η θέση της Ομοσπονδίας τουλάχιστον για το θέμα των σεμιναρίων 400 ωρών, είναι εντελώς αρνητική. Ξεκάθαρη και ομόφωνη.

Ας ξεκινήσουμε με την ΠΕΣΕΑ.

Α. ΛΑΧΑΝΑ: Αυτή είναι καθαρά εργασιακού τύπου ερώτηση. Υπήρχε στους καθηγητές αυτό το «.50», σε δασκάλους και νηπιαγωγούς δεν υπήρχε και επεκτάθηκε συμπαρασυρόμενο από τους καθηγητές, το οποίο ανοίγει δρόμους, είμαστε κλάδος, δεν είναι διαφορετικός κλάδος, ποιανού είναι η προϋπηρεσία, έχεις προϋπηρεσία, έχω ορισμένη προϋπηρεσία.

Ανοίγει πράγματα, αυτό λέμε, ότι πέραν του επιστημονικού τμήματος, πέραν του κομματιού που έχει να κάνει με την ένταξη, πέραν των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, εδώ στο συγκεκριμένο κομμάτι με το βασικό πτυχίο που δεν είναι ευθύνη του βασικού πτυχίου βέβαια αλλά αυτό το «.50» δημιούργησε θέματα, άνοιξε δρόμο για τη δημιουργία ενός ανύπαρκτου κλάδου επί της ουσίας, προϋπηρεσίες, τέθηκε ζήτημα χωρισμού προϋπηρεσιών, σε πρώτη φάση στους αναπληρωτές αλλά τελικά αν προχωρήσει έτσι και στους μόνιμους, θεωρούμε ότι δεν έχει νόημα αυτό το «.50».

Έχει νόημα να είναι και ο ΠΕΣΕΑ και παλαιότερα το είχε εκφράσει αυτό, ότι δε θα πρέπει να υπάρχει εκπαιδευτικός χωρίς προσόντα στην Ειδική Αγωγή, δε θα πρέπει να κατέχει οργανική στην Ειδική Αγωγή. Μόνο αν εξαντληθούν οι έχοντες προπτυχιακά προσόντα, μεταπτυχιακά, διδακτορικά, μόνο τότε θα πρέπει να παίρνουν από εκπαιδευτικούς οι οποίοι έχουν σεμινάρια. Αυτό το «.50» περισσότερο προβλήματα έχει δημιουργήσει.

ΠΡΟΕΔΡΕΙΟ: Το λόγο έχει η εκπρόσωπος του ΣΑΤΕΑ.

Β. ΚΥΡΙΤΣΗ: Συμφωνούμε ότι όντως αυτή η χρήση του προθέματος του «.50» έχει δημιουργήσει ένα θολό τοπίο.

Εμείς θέλουμε να επαναλάβουμε κατ' αρχάς το ότι το ΠΕ και το συγκεκριμένο αριθμητικό που το συνοδεύει είναι άμεσα και άρρηκτα συνδεδεμένο με το 4ετές βασικό πτυχίο και βέβαια ελλείπει στην Ειδική Αγωγή της ανάγκης για περισσότερα άτομα να τη στελεχώσουν λόγω των πάρα πολλών κενών, το θέμα είναι ότι μπορεί η χρήση αυτού του προθέματος να υπάρχει όντως στο χρονικό διάστημα στο οποίο αυτοί οι συνάδελφοι καλούνται να στελεχώσουν συγκεκριμένες θέσεις, με την προϋπόθεση βέβαια ότι είναι αποδεκτά τα προσόντα αυτά τα τρία που αναφέρατε, Master, Διδακτορικό και Διδασκαλείο με τις προϋποθέσεις που πρέπει να πληρούν τα Master όπως έχει ήδη διατυπωθεί.

Παρ' όλα αυτά όμως θα θέλαμε, όπως προανέφερε και η συνάδελφος, ότι υπάρχει ένα θέμα, διότι δημιουργούνται και προσδοκίες για κατοχύρωση επαγγελματικών δικαιωμάτων με τη χρήση τέτοιων, ας το πούμε, μη αμιγώς δεκαδικών ΠΕ με το πρόθεμα «.50». Κρίνουμε ότι θα μπορούν να το συνοδεύουν για το χρονικό διάστημα που μπορούν να εργάζονται με τις προϋποθέσεις που είπαμε.

ΠΡΟΕΔΡΕΙΟ: Ευχαριστούμε. Ο εκπρόσωπος της ΕΝΕΛΕΑ έχει το λόγο.

ΕΚΠΡΟΣΩΠΟΣ ΕΝΕΛΕΑ: Θα μου επιτρέψετε να πω ότι θολό τοπίο έχει δημιουργηθεί τώρα και όχι πριν με το «.50».

Δεύτερον, δε συμπάρεσυρε όπως είπε η εκπρόσωπος του ΠΕΣΕΑ η Δευτεροβάθμια την Πρωτοβάθμια, καθόλου δεν έγινε έτσι. Ανάγκη λειτουργική υποχρέωσε το Υπουργείο στο ΟΠΣ, στο Ολοκληρωμένο Πληροφοριακό Σύστημα να βάλει το «.50» διότι κανένας δεν ήξερε τι είναι ο άλλος.

Αυτό που συμβαίνει τώρα δηλαδή. Οι 61-71, τους ξέρεις, τους βλέπεις, είναι

με πτυχίο Ειδικής Αγωγής. Αυτή τη στιγμή αν ρωτήσω εγώ έναν και του πω «πού εργάζεσαι;» θα μου πει «στην Ειδική Αγωγή». Και βάζει τελεία.

Έχει προσόντα Ειδικής Αγωγής; Έχει τελειώσει μετεκπαίδευση; Έχει διδακτορικό; Έχει μεταπτυχιακό; Ή είναι από την κατηγορία αυτών που δεν έχουν τίποτε και είναι στην Ειδική Αγωγή; Ποιος το ξέρει; Σ' έναν πίνακα με 20.000 ονόματα που όλοι εμφανίζονται ως ΠΕ 70, πού ξέρεις ποιος είναι αυτός που έχει Ειδική Αγωγή; Πώς θα το δεις;

Επομένως θολό τοπίο και ανακάτεμα εντελώς του πίνακα, είναι αυτό που γίνεται τώρα, όχι αυτό που υπήρχε με το «.50» που το είχες μόνο και αποκλειστικά για όσο χρόνο ήσουν στην Ειδική Αγωγή, που δεν ήταν κλάδος, ξαναλέω, μόνο η Δευτεροβάθμια. Η Δευτεροβάθμια ήταν κλάδος από το '08 και καμία διαφορά στη λειτουργία και στον τρόπο αντιμετώπισης δεν είχε από την πρωτοβάθμια που δεν ήταν κλάδος, αλλά για λειτουργικούς λόγους είχε πάρει το «.50».

Και θα τελειώσω μόνο μ' αυτό, ότι για να είμαστε απολύτως ξεκάθαροι στις τοποθετήσεις μας, ο ΠΕΣΕΑ, θα μου επιτρέψετε να πω ότι εγγράφως έχει ζητήσει την κατάργηση του 4415/13, δηλαδή τον ΕΔΕΑΥ του άρθρου 39. Επομένως νομίζω ότι δεν μπαίνει θέμα αναμόρφωσης αλλά κατάργησης. Επίσης εγγράφως έχει βρει θετική την τροπολογία την τελευταία, νομίζω το άρθρο 48 με το οποίο γίνεται αυτό που συζητάμε αυτή τη στιγμή, χωρίς προσόντα Ειδικής Αγωγής να πηγαίνουν στην Ειδική Αγωγή.

Α. ΛΑΧΑΝΑ: Το θέμα των προσόντων έχει τεθεί από τον ΠΕΣΕΑ στο παρελθόν. Το συγκεκριμένο άρθρο για το οποίο συζητάμε τώρα αξιολογήθηκε θετικά σε σχέση με συγκεκριμένες πτυχές. Όσον αφορά τις ΕΔΕΑΥ, αν θυμάστε αυτό το οποίο ξεκίνησα και είπα ήταν ότι είναι ένα χαρακτηριστικό παράδειγμα ωραίας ιδέας η οποία έρχεται σαν προσθήκη, αντί να βελτιώσουμε προσθέτουμε κάτι. Ευχαριστώ πολύ.

ΠΡΟΕΔΡΕΙΟ: Η εκπρόσωπος της ΠΟΣΓΚΑμεΑ έχει το λόγο.

Ε. ΜΑΡΚΟΠΟΥΛΟΥ: Όσον αφορά τα επαγγελματικά δικαιώματα δεν μπορούμε να φέρουμε άποψη σαν ΠΟΣΓΚΑμεΑ, όμως παρ' όλα αυτά επαναλαμβάνουμε τη θέση μας ότι θα προηγούνται πάντα αυτοί που έχουν πτυχίο στην Ειδική Αγωγή και μετά όλοι οι υπόλοιποι που έχουν μεταπτυχιακά ή διδακτορικά και δε δεχόμαστε τα ετήσια σεμινάρια και με τον τρόπο που είχαν γίνει όσα είχαν γίνει. Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΕΙΟ: Ευχαριστούμε. Ο κ. Πρόεδρος του Τμήματος έχει το λόγο.

Δ. ΒΑΒΟΥΓΥΙΟΣ: Νομίζω ότι συγκλίνουμε τον όρο ότι οι άνθρωποι του «.50» έχουν από το Διδασκαλείο τίτλο Ειδικής Αγωγής, Master ή διδακτορικό που περιέχει πρακτική άσκηση στην Ειδική Αγωγή, το έχουμε ζητήσει από τον κ. Φίλη και τον κ. Γαβρόγλου να ελέγχεται πριν μπουν στους πίνακες, το έχουμε ζητήσει, είναι θέση μας, μπορούν να κρατούν τον τίτλο «.50» για όσο

χρόνο δουλεύουν στην Ειδική Αγωγή, ώστε κάποιος να γνωρίζει για τι πράγμα μιλάμε.

Από 'κει και πέρα είμαι εντελώς σύμφωνος με τη γνώμη της εκπροσώπου της ΠΟΣΓΚΑμεΑ.

ΠΡΟΕΔΡΕΙΟ: Ολοκληρώθηκε ο τέταρτος κύκλος των ερωτημάτων. Είναι ιδιαίτερα σημαντικό, νομίζω πως είναι η πρώτη φορά, που πραγματικά το λέω, καταγράφονται οι απόψεις τόσο ξεκάθαρα.

Για το θέμα «.50» ουσιαστικά μπορώ να πω αποδελτιώνοντας αυτά τα οποία άκουσα, ότι ο ΣΑΤΕΑ, η ΕΝΕΛΕΑ και το Παιδαγωγικό Τμήμα ουσιαστικά συμφωνούν βάζοντας ένα σκεπτικό το οποίο ακούσατε, με τη διατήρηση του «.50» για όσο διάστημα κάποιος εργάζεται στις δομές της Ειδικής Αγωγής, της Ειδικής Εκπαίδευσης. Ο ΠΕΣΕΑ διαφωνεί εντελώς με το να υπάρχει αυτός ο χαρακτηρισμός, το «.50».

Προχωρούμε στο 5ο και τελευταίο ερώτημα. Θα θέλαμε την τοποθέτησή σας σε ό,τι αφορά τις διατάξεις του Ν. 4452/2017 σχετικά με τον ελάχιστο και τον ανώτερο αριθμό μαθητών στις σχολικές μονάδες Ειδικής Αγωγής και Εκπαίδευσης της Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης και πώς αυτό μπορεί να γίνει εφικτό σε νησιωτικές ή απομακρυσμένες περιοχές.

Είναι ένα ερώτημα λίγο προβοκατόρικο απέναντι στο νόμο, το αναγνωρίζουμε, αλλά καλό θα είναι ν' ακούσουμε και τις απόψεις των συλλογικοτήτων.

Ο λόγος στον εκπρόσωπο της ΕΝΕΛΕΑ.

ΕΚΠΡΟΣΩΠΟΣ ΕΝΕΛΕΑ: Αυτό μπήκε για να ελέγξει ένα τοπίο το οποίο εν πολλοίς δημιουργεί κάποια προβλήματα. παράδειγμα, Αιγάλεω σχολείο αυτισμού, 29 μαθητές, 12 θέσιο. Ειδικό σχολείο, ένα παλιό Ειδικό Σχολείο, 56 μαθητές, 6 θέσιο, διότι δεν έχει αίθουσες. Σχολείο για παιδιά με κινητικά προβλήματα, 32 μαθητές, 10 θέσιο.

Προφανώς αυτή η διάταξη μπαίνει για να ρυθμίσει ομοιογενώς τα τμήματα, μόνο που δεν μπορεί να μπει έτσι, συλλήβδην για όλη την επικράτεια, διότι θα δημιουργήσει προβλήματα. Αυτή τη στιγμή σε μια νησιωτική περιοχή ή σε μια περιοχή απομακρυσμένη που δεν υπάρχουν πολλά παιδιά που φοιτούν σ' ένα σχολείο, πέρα από το μίνιμουμ που ορίζει ο νόμος.

Είναι πέντε, δηλαδή θα συγκροτήσουν ή ένα τμήμα και τ' άλλα δύο πού, ή θ' αναγκαστούν όπως ειπώθηκε, ή θα τα βάλουμε όλα μαζί σ' ένα τμήμα, μπορούν δεν μπορούν να είναι σ' ένα τμήμα, θα τα βάλουμε σ' ένα τμήμα. Άρα δημιουργεί προβλήματα.

Θα έπρεπε να υπάρχει μια ευελιξία με απόφαση του Συλλόγου Διδασκόντων, πρόταση προς το σχολικό σύμβουλο ενδεχομένως, να μπορεί σ' αυτές τις περιπτώσεις το τμήμα να μην είναι αυτό που λέει ο νόμος, αλλά να είναι σε κάποια εξαίρεση.

Έτσι όπως είναι, δημιουργεί προβλήματα. Και στη Δευτεροβάθμια που δεν

τη συζητάμε αυτή τη στιγμή, γιατί είναι εκτός, δημιουργεί στα επαγγελματικά σχολεία, στα ΙΕΚ και στα Ειδικά Επαγγέλματα Γυμνάσια - Λύκεια, πάρα πολλά προβλήματα.

ΠΡΟΕΔΡΕΙΟ: Ευχαριστούμε πάρα πολύ. Η εκπρόσωπος του ΠΕΣΕΑ έχει το λόγο.

Α. ΛΑΧΑΝΑ: Δεν έχω κάτι να πω, αυτό το οποίο θέλω να τονίσω, όπως είπατε, προβοκατόρικη η ερώτηση, αυτό το οποίο θα έπρεπε, όχι ότι δεν είναι σημαντικό, είναι πάρα πολύ σημαντικό, θα έπρεπε να μας απασχολεί σαν πρώτη φάση σε μια τέτοια γενική συζήτηση, τοποθέτηση, η αλλαγή φιλοσοφίας. Και αυτό είναι που χρειάζεται για βελτίωση της κατάστασης και βελτίωση του τρόπου με τον οποίο προσφέρονται οι υπηρεσίες Ειδικής Αγωγής, είναι αλλαγή προσανατολισμού, αλλαγή φιλοσοφίας. Ευχαριστώ πολύ.

ΠΡΟΕΔΡΕΙΟ: Δεν κατάλαβα αν συμφωνείτε ή διαφωνείτε, συγγνώμη.

Α. ΛΑΧΑΝΑ: Θεωρώ πιο σημαντικό το να τονίσω αυτό, το ότι είναι σημαντικότερο να υπάρξει μια συζήτηση σχετικά με το τι πρέπει να γίνει για ν' αλλάξει η φιλοσοφία, να υιοθετήσουμε μια ενταξιακή φιλοσοφία και έχοντας υιοθετήσει μια τέτοια φιλοσοφία θεωρώ ότι μετά μπορούν να γίνουν βελτιώσεις που έχουν να κάνουν με την πρακτική εφαρμογή κάποιων ρυθμίσεων. Και επιμένω ότι είναι πάρα πολύ σημαντικός ο αριθμός.

ΠΡΟΕΔΡΕΙΟ: Σας ευχαριστώ. Η εκπρόσωπος του ΣΑΤΕΑ έχει το λόγο.

Β. ΚΥΡΙΤΣΗ: Συμφωνούμε σε γενικές γραμμές με αυτά τα οποία είπε και ο κ. Λολίτσας, γιατί είναι απαραίτητο, όπως γνωρίζουμε, λόγω της ανομοιογένειας των εκπαιδευτικών αναγκών στην Ειδική Αγωγή, να υπάρχει μια ευελιξία στη διαμόρφωση των τμημάτων. Και αυτό δε θα πρέπει να περιορίζεται αποκλειστικά για παράδειγμα στους μαθητές που ανήκουν στο φάσμα του αυτισμού που υπάρχει το κατ' ελάχιστο των τριών μαθητών για τη διαμόρφωση ενός τμήματος.

Πόσο μάλλον, δεδομένων των πρακτικών περιορισμών που μπορούμε να λάβουμε υπ' όψιν για τις νησιωτικές περιοχές όπως προαναφέρθηκε. Συμφωνούμε και ως εν ενεργεία εκπαιδευτικοί που έχουμε βιώσει αυτό το πράγμα και έχουμε περάσει από δομές, ότι πρέπει να υπάρχει ευελιξία, ο Σύλλογος Διδασκόντων να είναι αυτός ο οποίος θ' αποφασίζει με βάση τις εκάστοτε δεδομένες συνθήκες που υπάρχουν μέσα στο σχολείο, με το μαθητικό δυναμικό που υπάρχει κάθε φορά, να διαμορφώνει και να καταθέτει πρόταση προς το σχολικό σύμβουλο και να γίνεται ο κατάλληλος χωρισμός των τμημάτων προς όφελος των μαθητών.

ΠΡΟΕΔΡΕΙΟ: Ευχαριστούμε. Η εκπρόσωπος ΠΟΣΓΚΑμεΑ έχει το λόγο.

Ε. ΜΑΡΚΟΠΟΥΛΟΥ: Συμφωνούμε κι εμείς ότι είναι θέμα απόφασης του Συλλόγου Διδασκόντων και θα πρέπει ν' αντιμετωπίζεται με ευελιξία.

ΠΡΟΕΔΡΕΙΟ: Κύριε Πρόεδρε;

Δ. ΒΑΒΟΥΓΥΙΟΣ: Όπως ο κ. Λολίτσας, εκπρόσωπος του ΣΑΤΕ και η εκπρόσωπος της ΠΟΣΓΚΑμεΑ.

ΠΡΟΕΔΡΕΙΟ: Ευχαριστούμε πολύ όλους τους συμμετέχοντες σε αυτόν τον κύκλο ερωτημάτων του στρογγυλού τραπέζιού. Νομίζω πως βοήθησε πάρα πολύ η συζήτηση η οποία έγινε, η διατύπωση των απόψεων.

Δεν είναι δεδομένο ή δεν ήταν μέχρι πρότινος το να μπορούμε να εκφράζουμε απόψεις διαφωνώντας σ' ένα ήρεμο περιβάλλον, χωρίς ο ένας να καταλογίζει προθέσεις στον άλλον, είναι κι αυτό μια επιτυχία της σημερινής διαδικασίας. Νομίζω πως έχουμε πλέον μια εικόνα ότι εν τέλει οι συλλογικότητες που υπάρχουν στο χώρο της Ειδικής Αγωγής έχουν περισσότερα κοινά, πάρα πολλά κοινά ζητήματα και κοινές απόψεις και πολύ λιγότερα είναι αυτά που διαφοροποιούν.

Ελπίζουμε και ευχόμαστε στο μέλλον μετά από διαδικασίες που θα έχουν ακολουθηθεί στο επόμενο διάστημα, οι συλλογικότητες όλες αυτές να έχουν πάψει να έχουν λόγο ύπαρξης και να εκφράζονται μέσα από τη μεγάλη συλλογικότητα των συναδέλφων που εργάζονται στο χώρο της εκπαίδευσης είτε αυτή είναι Γενική, είτε είναι Ειδική.

Σας ευχαριστούμε πάρα πολύ. Μπορείτε αν θέλετε να κατέβετε. Θα συνεχίσουμε με βάση το πρόγραμμα, με τις τοποθετήσεις των συνέδρων. Θα παρακαλούσα να γίνει μια αλλαγή και στη σύνθεση του Προεδρείου, γιατί υπάρχει λόγος που πρέπει να κατέβω από το Προεδρείο. Θα παρακαλούσα τον Οργανωτικό, το Γενικό Γραμματέα, το Γιώργο που είναι εδώ, όποια μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου, να έρθουν ν' αναλάβουν τη διαδικασία.

Τοποθετήσεις συνέδρων

Τ. ΟΙΚΟΝΟΜΟΥ: Συνάδελφοι προτείνω 5 λεπτά στον κάθε συνάδελφο, είναι αρκετός χρόνος.

Για να κερδίσουμε χρόνο, ας πάρει το λόγο η συναδέλφισσα

Σ. ΓΛΑΒΙΝΑ: Καλησπέρα συναδέλφισσες και συνάδελφοι, είμαι Αναπληρώτρια Ειδική Εκπαιδευτικός Ειδικής Αγωγής και είμαι και Γραμματέας του Συλλόγου Εκπαιδευτικών Καισαριανής, Βύρωνα και Παγκρατίου «Ρόζα Ιμβριώτη».

Προηγουμένως ο κ. Βλάχος ανέφερε στην ομιλία του, έκανε μια ιστορική αναδρομή της Ειδικής Αγωγής και ανέφερε ότι στις αρχές του 20ου αιώνα ιδρύθηκαν τα πρώτα σχολεία Ειδικής Αγωγής. Έχω την τιμή τη φετινή σχολική χρονιά, να εργάζομαι κοντά στο 1ο Ειδικό Δημοτικό Σχολείο που ιδρύθηκε ποτέ στη χώρα μας, αυτό έγινε το 1937 στην Καισαριανή και ιδρύθηκε από μια τεράστια μορφή στην Ειδική Αγωγή, τη μεγάλη κομμουνίστρια παιδαγωγό Ρόζα Ιμβριώτη.

Και νομίζω ότι το λιγότερο που μπορούμε να κάνουμε σε μια τέτοια εκδήλωση, διημερίδα Ειδικής Αγωγής, ν' αναφέρουμε λίγα λόγια για το έργο και την προσφορά της στη θεμελίωση της Ειδικής Αγωγής.

Το παιδαγωγικό έργο της Ρόζας Ιμβριώτη στον τομέα της Ειδικής Αγωγής και Εκπαίδευσης, ακτινοβολεί μέχρι και στις μέρες μας. Οι βασικές αρχές διαπαιδαγώγησης που διέτρεξαν τη φιλοσοφία του εν λόγω σχολείου, είναι διαχρονικές και επίκαιρες που παρά την τεράστια επιστημονική εξέλιξη στον τομέα αυτό, μπορούν να μπολιάσουν και να φωτίσουν το έργο και των σύγχρονων ειδικών παιδαγωγών.

Η αγωνίστρια παιδαγωγός και διανοούμενη Ρόζα Ιμβριώτη, ορμώμενη από τη ριζοσπαστική προοδευτική ιδεολογία της, πρωτοστατεί στην ίδρυση και λειτουργία του πρώτου Ειδικού Δημοτικού Σχολείου στην Ελλάδα που γίνεται πρότυπο από την πρώτη χρονιά λειτουργίας του. Είχε προηγηθεί το 1936 η διαθεσιμότητά της από τη δικτατορία του Μεταξά.

Ο ίδιος ξεκαθάρισε: «Τελείωσε η εκπαίδευση για σένα, ψάξε δουλειά σε βιβλιοθήκη». Τότε η ίδια προτείνει την ίδρυση του πρώτου Ειδικού Δημοτικού Σχολείου και ο δικτάτορας δίνει τη συγκατάθεσή του, γιατί πίστευε ότι με το ν' ασχολείται η Ρόζα με τ' «ανώμαλα» όπως έλεγαν τα παιδιά Ειδικής Αγωγής εκείνη την εποχή, καθίσταται ακίνδυνη.

Φυσικά έκανε λάθος, γιατί η Ρόζα χάραξε στο σχολείο αυτό το δρόμο στην Ειδική Αγωγή στην Ελλάδα. Έκανε ένα έργο πρωτοποριακό, βαθύτατα ανθρωπιστικό και όχι ψευτοφιλανθρωπικό. Γιατί είχε βαθιά την πεποίθηση ότι το κάθε παιδί είχε δικαίωμα στη μόρφωση και παραπέρα στην κοινωνική του ένταξη. Και αυτή τη βασική αρχή υπερασπίστηκε, όσο διάστημα είχε την επιστημονική ευθύνη του Ειδικού Δημοτικού Σχολείου.

Γράφει η ίδια στο έργο της: «Πρώτος χρόνος του Πρότυπου Ειδικού Δημοτικού Σχολείου Αθηνών»:

«Το βιβλίο αυτό γράφεται για όλους εκείνους που ενδιαφέρονται για τα παιδιά που τους στάθηκαν είτε η φύση είτε η κοινωνία και πολύ συχνά και οι δύο μαζί μητρίες».

Και κλείνοντας το εισαγωγικό κομμάτι αναφέρει: «Δε θέλω να πω ότι δε χρειάζεται η ψυχιατρική έρευνα και παρακολούθηση, αντίθετα είναι η στερηή βάση για ν' αντικρίσουμε σωστά τα παιδιά. Όμως κοντά σ' αυτά χρειάζεται να προστεθεί και μια εμπεριστατωμένη παιδαγωγική μελέτη που θα μας δώσει την ιδιοτυπία αυτών των μαθητών. Απ' αυτή θα φωτιστεί η πορεία και η οργάνωση που χρειάζεται, όπως και η ανάγκη να ιδρυθούν όσο το δυνατόν περισσότερα Ειδικά Δημοτικά».

Για ν' αντιληφθούμε τη σημασία αυτής της διατύπωσης, υπερασπίστηκε ευθύς εξαρχής την ανάγκη να εδραιωθεί η Ειδική Παιδαγωγική ως κλάδος που θα μελετά και θα δίνει τη δυνατότητα σε κάθε παιδί με αναπηρία να μορφωθεί ολόπλευρα στο μέτρο των δυνατοτήτων και των αναγκών του.

Δεν αγνόησε τη σημασία της διεπιστημονικής προσέγγισης αλλά προέταξε την επιστημονική ανάγκη να οριστούν παιδαγωγικές ανάγκες αυτών των παιδιών προκειμένου να είναι χρήσιμα στην κοινωνία. Πραγματικά πρωτοπόρα σκέψη και δράση. Αμέσως καταπιάνεται με αρθρογραφία προς την κοινωνία και τους γονείς για να κοινωνήσει την πρωτοπόρα αυτή σκέψη και να τους πείσει ότι η φοίτηση αυτών των παιδιών είναι αναγκαία και σημαντική.

Γράφει στο «Ελεύθερο Βήμα» σε πρωτοσέλιδο και με μεγάλους τίτλους: *«Γονείς, σώσατε τα άρρωστα παιδιά σας»*. Συνεχίζει: *«Αισθάνεσαι την καρδιά σου βαριά, γιατί το παιδί σου ή ένα από τα παιδιά σου είναι λιγάκι βαρύ, δεν παίρνει τα γράμματα ή όπως νομίζεις εσύ δεν τα θέλει; Με όλες τις προσπάθειες και την αγάπη τη δική σου και των δασκάλων σου, δεν μπορεί να κάνει ούτε ένα βήμα; Συχνά συλλογιέσαι με αγωνία τι θ' απογίνει αυτό το παιδί σαν κλείσεις τα μάτια σου; Ποιος θα το προφυλάξει; Είναι δύσκολο το πρόβλημα για σένα και για τούτο έρχεται να σε συντρέξει το Ειδικό Σχολείο»*.

Αμέσως αναλαμβάνει δράση και καλεί σε συνεργασία τους Κώστα Καλατζή, Ξανθίπη Βακαρέλη και Λουκία Πιστικίδου. Αποφασίζουν το σχολείο να στηθεί στην Καισαριανή, όπου υπήρχε τότε μεγάλη ανεργία και εξαθλίωση καθώς και αρκετοί πρόσφυγες που ζούσαν σε παράγκες. Πολλά παιδιά απουσίαζαν από το σχολείο ζητιανεύοντας ή αλητεύοντας στους δρόμους. Οι δάσκαλοι της περιοχής τους υποδεικνύουν ένα πολύ ωραίο αχρησιμοποίητο οικόπεδο μπροστά σ' έναν κυνηγετικό σύνδεσμο.

Μπροστάρισα η ίδια μαζί με τους συναδέλφους της, με αυτοθυσία καθημερινά χωρίς να υπολογίζουν κούραση, στην κυριολεξία έχτισαν το σχολείο με τα χέρια τους. Ταυτόχρονα ετοίμαζαν το διδακτικό υλικό για το σχολείο. Τα εκπαιδευτικά παιχνίδια των παιδιών ήταν φτιαγμένα απ' τους ίδιους, χειροτεχνίες, κουκλοθέατρα, κουκλόσπιτα κ.ά.

Όταν άνοιξαν το σχολείο έμοιαζε με πρωτοτάξιδο καράβι. Σύμφωνα με τον Κώστα Καλατζή, τα πρώτα βήματα στο Ειδικό Σχολείο Καισαριανής, υιοθετήθηκαν από το σχολείο των ορφανών του Νόιχοφτ, του Πεσταλότσι κι από την αποικία Γκόρκι του Μακ Μακάρενκο.

Βασική αποστολή του Ειδικού Σχολείου όπως αναφέρει η ίδια η Ρόζα: «Σε όλη τη σχολική περίοδο θα φροντίζουμε από τις λίγες δυνάμεις που μένουν στο παιδί να μορφώσουμε ένα χρήσιμο κοινωνικό μέλος, να του δώσουμε τα εφόδια για τη ζωή και ακόμη έπειτα να το υποστηρίξουμε στο βίο του, που ξετυλίγεται τόσο ιδιότυπα, ώστε να μην καταποντιστεί.

Η αποστολή των Ειδικών Σχολείων είναι όχι μόνο να μεταδώσουν τις απαραίτητες γνώσεις, αλλά έχοντας υπ' όψιν την ιδιοτυπία των μαθητών τους, να απλωθούν, φύλακες άγγελοι σε ολόκληρη τη ζωή τους. Οι βασικές αρχές που στήριξαν το διδακτικό της έργο, ήταν οι αρχές του πραγματικού σχολείου εργασίας, όπως έλεγε η ίδια. Ελευθερία, πειραματισμού υπήρχε, αρκεί να ήταν και επιστημονικά τεκμηριωμένη.

Η διδασκαλία ήταν ενιαία και συγκεντρωτική. Σκοπός δεν ήταν απλώς οι μαθητές ν' ασκούν το μάθημα και να δέχονται κάτι έτοιμο από το δάσκαλο, χωρίς να το γνωρίσουν και χωρίς να το παρατηρήσουν και οι ίδιοι. Χαρακτηριστικές είναι οι πολλές εκδρομές που γίνονταν έτσι ώστε τα παιδιά να ζήσουν ως ένα βαθμό το συγκεκριμένο αντικείμενο που πρόκειται να συζητηθεί και ν' αναλυθεί στην τάξη.

Η εργασία έπρεπε να είναι τέτοια, έτσι ώστε τα παιδιά με αδυναμίες ν' αγαπήσουν το σχολείο και να νιώθουν ωφέλιμα. Σε καμία περίπτωση δεν έπρεπε η δουλειά αυτή να είναι μηχανική και βαρετή.

Τέλος, θέλουμε να πούμε ότι όλο αυτό το έργο της μεγάλης αυτής παιδαγωγού αντανακλά μέχρι και σήμερα και συνεχίζει να είναι καινοτόμο. Έτσι παροτρύνουμε όλους τους συναδέλφους να προσθέσουν ό,τι μπορούν απ' αυτό το σπουδαίο έργο της Ρόζας Ιμβριώτη. Σας ευχαριστούμε.

Τ. ΟΙΚΟΝΟΜΟΥ: Κι εμείς ευχαριστούμε. Ο συνάδελφος Ιωάννου Κώστας έχει το λόγο.

Κ. ΙΩΑΝΝΟΥ: Είμαστε μια πολύ ωραία οικογένεια. Εγώ έχω ίσως την τύχη να γνωρίζω και τους πανεπιστημιακούς, γιατί είμαστε στο Πανεπιστήμιο πριν 20 χρόνια και τους συναδέλφους από το Συνδικάτο και συναδέλφους αναπληρωτές κτλ.

Αποφοίτησα από το Τμήμα εδώ πέρα το 2002, δούλεψα 12 χρόνια και δουλεύω στην Ειδική Αγωγή, είμαι Αναπληρωτής, είμαι μέλος του ΣΑΤΕΑ, είμαστε στις κινητοποιήσεις, φοράμε το μπλουζάκι, τα ξέρετε αυτά. Είμαστε λίγοι, έχουμε μείνει λίγοι, εγώ θα πρότεινα ένα πράγμα: Να υπάρξουν τοποθετήσεις αν γίνεται αύριο, ίσως με την αρχή αν υπάρχει αυτή η δυνατότητα, για να υπάρχει ένα κοινό και να συζητήσουμε με τον κόσμο που ήταν εδώ –ήμαστε 100 άτομα και βάλτε και τώρα είμαστε 50. Αυτή είναι η πρότασή μου στο Προεδρείο, αύριο να ξεκινήσουμε με τοποθετήσεις και αν θέλετε σήμερα να μην πούμε τίποτε άλλο και να πάμε. Και αύριο να συζητήσουμε τις τοποθετήσεις.

Γιατί είναι σημαντικό να μιλήσουν με ηρεμία οι άνθρωποι της Πράξης - με «Π» κεφαλαίο, αυτοί που παίρνουν τη θεωρία και μπαίνουν μέσα στο σχολείο και δίνουν τον τεράστιο αγώνα. Εδώ είμαστε πολλοί άνθρωποι της πράξης και μόνιμοι και αναπληρωτές. Κι οι αναπληρωτές κουβαλάμε κι ένα άλλο πολύ μεγάλο φορτίο μ' αυτό που έχουμε ζήσει και έχει νόημα ν' αναφερθούν και κάποια πράγματα γι' αυτό, τι σημαίνει burn out και πώς οι μισοί απόφοιτοι πάνε σε ψυχολόγο.

Θα ήθελα πολύ να τα πω αυτά και να τ' ακούσουν και οι καθηγητές. Επομένως, η πρώτη πρότασή μου είναι αν τη δέχεστε αύριο να ξεκινήσουμε, αςβάλουμε μία ώρα να συζητήσουμε με τοποθετήσεις και μετά να τοποθετηθούν οι καθηγητές που έχουν τις ομιλίες.

ΣΥΝΕΔΡΟΣ: (Τοποθέτηση εκτός μικροφώνου). Κάθε φορά καταλήγουμε, αυτοί που είμαστε συνάδελφοι της πράξης, να μένουμε τελευταίοι να συζητάμε μεταξύ μας και απλά να εκτονώνουμε...

Τ. ΟΙΚΟΝΟΜΟΥ: Θα φροντίσουμε να τηρήσουμε το πρόγραμμα, υπάρχει αρκετός χρόνος και αύριο για να γίνουν τοποθετήσεις των συνέδρων, δεν υπάρχει κανένα πρόβλημα. Αλλά όμως έχουμε δυο προσκεκλημένους, έναν από το Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων και το συνάδελφο Πρόεδρο του Πανεπιστημίου Μακεδονίας, δε γίνεται από πλευράς Ομοσπονδίας, ενώ τους έχουμε καλέσει, τους έχουμε βάλει στο πρόγραμμά μας να μην τους δώσουμε το λόγο. Αυτά δεν είναι σοβαρά.

Κ. ΙΩΑΝΝΟΥ: Νομίζω όμως ότι ως Διοικητικό Συμβούλιο της ΔΟΕ θα έπρεπε πραγματικά να γίνει σεβαστή και αυτή η επιθυμία, με την έννοια ότι παραβιάστηκε κατά κόρον το πρόγραμμα μέχρι σήμερα τόσο πολύ που φτάσαμε να μιλάνε οι άμεσα εμπλεκόμενοι άνθρωποι της πράξης τώρα.

Άρα λοιπόν, η ευθύνη ήταν του Προεδρείου εδώ. Άρα μην επικαλούμαστε το πρόγραμμα. Το πρόγραμμα έχει παραβιαστεί από δω, από το Προεδρείο. Άρα λοιπόν νομίζω ότι είναι τουλάχιστον το ελάχιστο που μπορούμε να κάνουμε, ανεξαρτήτως όσων θέλουν να τοποθετηθούν σήμερα, να δώσουμε αύριο το λόγο τουλάχιστον στους συναδέλφους αυτούς.

ΣΥΝΕΔΡΟΣ: (Τοποθέτηση εκτός μικροφώνου)

ΠΡΟΕΔΡΕΙΟ: Άκουσες τι είπε η συνάδελφος; Ότι εδώ είμαστε και φτάσαμε να τοποθετούνται οι συνάδελφοι δυο ώρες μετά το πρόγραμμα. Δηλαδή δε θα έβαζε κανείς ζήτημα αν τοποθετούνταν στην ώρα τους, να είχε κι ένα κοινό. Και να το πω κα ξεκάθαρα: Κάποιοι τοποθετήθηκαν κι έφυγαν. Αυτό ζητάνε οι συνάδελφοι, να μιλήσουν κι αυτοί ν' ακουστούν.

(Διαλογικές συζητήσεις)

ΠΡΟΕΔΡΕΙΟ: Συναδέλφισσα συγγνώμη, ο κ. Ιωάννου, ο συνάδελφος έκανε μια πρόταση. Το πρόγραμμα έχει βγει από το Διοικητικό Συμβούλιο, τα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου μπορούσαν να συμβάλλουν γι' αυτή τη διαμόρφωση του προγράμματος.

Εμείς λοιπόν είμαστε εδώ και τα λέτε σ' εμάς τώρα. Αυτοί που επιλέγουν να φύγουν, είναι θέμα επιλογής. Για μας που είμαστε εδώ θα συνεχίσουμε τη διαδικασία, θα ολοκληρωθεί η διαδικασία με τις τοποθετήσεις όλων όσοι έχουν καταγραφεί, θα το δούμε μετά με όλα τα μέλη της Ομοσπονδίας και θα σας απαντήσουμε από την αρχή για τη διαμόρφωση του προγράμματος.

Προτείνω να προχωρήσει ο Κώστας στην τοποθέτησή του, να ολοκληρώσει για να πάμε και στους άλλους συναδέλφους μέχρι τις 4.30 που είναι το πρόγραμμα. Συνάδελφε, έχεις το λόγο.

Κ. ΙΩΑΝΝΟΥ: Εγώ, συνάδελφοι, θα ζητήσω από το Προεδρείο να τοποθετηθώ αύριο, να είναι ο κόσμος για να τοποθετηθώ. Σας ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΕΙΟ: Κανένα πρόβλημα. Η συναδέλφισσα Πέτρου Γλυκερία έχει το λόγο.

Γ. ΠΕΤΡΟΥ: Είμαστε 20 άτομα τώρα.

ΠΡΟΕΔΡΕΙΟ: Η κα Φρόσω Κόλλια.

Φ. ΚΟΛΛΙΑ: Αύριο.

ΠΡΟΕΔΡΕΙΟ: Αύριο η συναδέλφισσα. Η κα Πολίτου;

Α. ΠΟΛΙΤΟΥ: Αύριο.

ΠΡΟΕΔΡΕΙΟ: Η κα Βοσνάκη;

κα ΒΟΣΝΑΚΗ: Αύριο.

ΠΡΟΕΔΡΕΙΟ: Ο κ. Τσούκαλης Δημήτρης.

Δ. ΤΣΟΥΚΑΛΗΣ: (Τοποθέτηση εκτός μικροφώνου). Δεν έχει νόημα.

ΠΡΟΕΔΡΕΙΟ: Η κα Σούρλα;

κα ΣΟΥΡΛΑ: Αύριο.

ΠΡΟΕΔΡΕΙΟ: Η κα Χανιώτη;

κα ΒΟΣΝΑΚΗ: Αύριο.

ΠΡΟΕΔΡΕΙΟ: Η συναδέλφισσα έχει το λόγο.

κα ΒΛΑΧΟΥ: Θα ήθελα να κάνω μια τοποθέτηση παρ' όλο που ξέρω ότι είμαστε λίγοι, διότι αύριο 10 με 1 έχω αναπλήρωση μαθήματος στο Παιδαγωγικό Τμήμα Ειδικής Αγωγής και δε θα μπορέσω να έρθω.

Βέβαια δεν είμαι υπέρ του διαχωρισμού «οι άνθρωποι της θεωρίας και οι άνθρωποι της πράξης», τέτοιου τύπου ψευτοδιαχωρισμοί μας έχουν καταστρέψει σ' αυτή τη χώρα. Όπως βλέπετε και οι άνθρωποι της πράξης και οι άνθρωποι της θεωρίας εδώ είμαστε, ανεξάρτητα από τις υποχρεώσεις που όλοι έχουμε.

Θα ήθελα να κάνω δυο επισημάνσεις, γιατί δε θα μπορέσω να είμαι αύριο. Πραγματικά θα δώσω συγχαρητήρια γι' αυτή τη συνάντηση, είναι πάρα πολύ σημαντική η συνενύρεση.

Βέβαια θα περίμενα αφού μιλάμε για την εκπαίδευση των ατόμων με ειδικές ανάγκες και αναπηρία στο πάνελ να υπάρχουν και δυο τρεις άνθρωποι επισημότες, ή μη επισημότες, με αναπηρία και ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες για να πουν σε όλους εμάς τους εκπαιδευτικούς, τους γονείς, τους βοηθούς, τους ψυχολόγους, πώς ακριβώς βλέπουν την εκπαίδευσή τους από την εμπειρία τους και τι θα ήθελαν στο μέλλον.

Γιατί, ας μην ξεχνάμε ότι είμαστε εδώ με απώτερο στόχο την παρεχόμενη ποιότητα στα άτομα, στους μαθητές, προσχολικής, Πρωτοβάθμιας, Δευτεροβάθμιας, Τριτοβάθμιας, με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες και αναπηρία. Μια πρόταση λοιπόν για το αύριο είναι η πρότασή μου σε τέτοιου τύπου συλλογικότητες, να υπάρχουν και εκπρόσωποι της συλλογικότητας των ατόμων με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες και αναπηρία. Θα έχουμε να μάθουμε πάρα πολλά από αυτούς.

Η δεύτερη τοποθέτηση που θα ήθελα να κάνω, αφορά την παράλληλη στήριξη. Θεωρώ ότι ο θεσμός της παράλληλης στήριξης, έτσι όπως έχει προταθεί από τη νομοθεσία και έτσι όπως εφαρμόζεται, αποτελεί τον Δούρειο Ίππο, αν υποθέσει κανείς ότι ο όρος «διάλυση της Ειδικής Αγωγής» και αναφέρομαι τώρα στη Γενική Εκπαίδευση, αποτελεί το Δούρειο Ίππο για να συμβούν διάφορα πράγματα τα οποία δεν έχουν σχέση με την ποιότητα παροχής εκπαίδευσης στα ΑμΕΑ.

Η παράλληλη στήριξη δεν υφίσταται ως θεσμός υποστήριξης σε κανένα κράτος και το λέω αυτό και το υπογράφω. Έχει γίνει μια πολύ μεγάλη σύγχυση, διαστρέβλωση της ένταξης ή της συνεκπαίδευσης, την οποία την έχουμε ταυτίσει με την παράλληλη στήριξη. Είναι άλλο η υποστήριξη μέσα στη γενική τάξη από ειδικό παιδαγωγό και άλλο το να κάθεται ένας άνθρωπος δίπλα σ' ένα παιδί από τη Δευτέρα μέχρι την Παρασκευή απ' το πρωί μέχρι το μεσημέρι, από το Δεκέμβρη που θα πάει ο οποιοσδήποτε μέχρι τον Ιούνιο.

Επομένως είναι ένας «θεσμός», μια πρακτική που έχουμε την παγκόσμια τάση να την έχουμε στα σχολεία. Δεύτερον, με την παράλληλη στήριξη για πρώτη φορά, πρωτοφανή στα δεδομένα στην Πρωτοβάθμια Εκπαίδευση δεν παρέχεται δωρεάν εκπαίδευση στα παιδιά και καλούμε τους γονείς με παιδιά με αναπηρίες να γίνουν εργοδότες, άρα έχουν το δικαίωμα να προσλάβουν οποιονδήποτε θέλουν.

Τρίτον, δε μιλάμε πια για ειδικούς παιδαγωγούς, ήδη στην Αθήνα γίνεται τεράστιος λόγος για συνοδούς. Συνοδοί των παιδιών με αναπηρία μέσα στη γενική τάξη. Και το τελευταίο που θα ήθελα να πω, εάν μιλάμε για ποιότητα μέσα στη γενική τάξη, για τη διαφοροποίηση της διδασκαλίας, προσαρμογές κτλ., τότε θα πρέπει να εστιάσουμε σ' αυτό που ονομάζουμε «συνεργατικές μορφές διδασκαλίας» και συνεργασία μεταξύ εκπαιδευτικών Γενικής και Ειδικής Εκπαίδευσης.

Αυτό ήθελα να πω, το θεωρώ πάρα πολύ σημαντικό αν είναι να μιλήσουμε για την Ειδική Αγωγή του αύριο. Σας ευχαριστώ πάρα πολύ και συγγνώμη αν κούρασα.

ΣΥΝΕΔΡΟΣ: (Ερώτηση εκτός μικροφώνου). Επειδή είπατε στην τοποθέτησή σας ότι το Τμήμα Ένταξης θεωρείται ένας πολύ πετυχημένος...

κα ΒΛΑΧΟΥ: Δεν είπα ότι θεωρείται αυτό, δεν είπα ότι θεωρείται πολύ πετυχημένος. Είπα ότι το Τμήμα Ένταξης με τις θετικές και τις αρνητικές του επιπτώσεις, αυτή τη στιγμή στο ελλαδικό σχολείο αποτελεί μία από τις δομές υποστήριξης που μπορούμε να έχουμε. Είναι μία δομή υποστήριξης.

ΣΥΝΕΔΡΟΣ: (Τοποθέτηση εκτός μικροφώνου)

κα ΒΛΑΧΟΥ: Έχει και θετικά και αρνητικά, είναι καταγεγραμμένα πλέον αυτά.

ΣΥΝΕΔΡΟΣ: (Τοποθέτηση εκτός μικροφώνου)

κα ΒΛΑΧΟΥ: Είναι καταγεγραμμένα και αν θέλετε μπορώ να σας δώσω τουλάχιστον πέντε αρθρογραφίες και στην Ελλάδα και στο εξωτερικό που είναι καταγεγραμμένα και τα θετικά και τ' αρνητικά.

Το θέμα είναι ότι αυτός ο θεσμός είναι ο μόνος αυτή τη στιγμή που υπάρχει, όμως το Τμήμα Ένταξης όσο καλό κι αν είναι, όσο εξειδικευμένος κι αν είναι ο ειδικός παιδαγωγός, λειτουργεί για το μαθητή με αναπηρία, 5 με 6 ώρες την εβδομάδα.

Τις υπόλοιπες 25 ο μαθητές βρίσκεται μέσα στη γενική τάξη. Και αν μιλήσουμε για ποιότητα εκπαίδευσης των παιδιών με αναπηρία και όχι μόνο αυτών, πάμε πλέον στην ένταξη, όπου η ένταξη δεν είναι Τμήμα Ένταξης, γίνεται μέσα στη γενική τάξη με συνεργασία, μεταξύ των εκπαιδευτικών Ειδικής και Γενικής Εκπαίδευσης.

ΠΡΟΕΔΡΕΙΟ: Σας ευχαριστούμε πολύ.

ΣΥΝΕΔΡΟΣ: (Ερώτηση εκτός μικροφώνου). Παρακολουθώ τη διαδικασία σεμνά από το πρωί. Μου έχει δημιουργηθεί μια απορία και κυρίως μου έχει δημιουργηθεί μια απορία συνολικά από τους πανεπιστημιακούς που πήρατε το λόγο και τοποθετηθήκατε. Θεωρείτε ότι είναι άλλο επιστημονικό πεδίο η Γενική Αγωγή και άλλο επιστημονικό πεδίο η Ειδική Αγωγή;

Άλλη η αναγκαιότητα των Παιδαγωγικών Τμημάτων γενικής κατεύθυνσης και άλλη αναγκαιότητα καλύπτει τα Τμήματα ειδικής κατεύθυνσης;

κα ΒΛΑΧΟΥ: Μπορώ να σας απαντήσω γιατί τα τελευταία 30 χρόνια το έχω απαντήσει αυτό το ερώτημα, οι φοιτητές μου το ξέρουν, τα γραπτά μου υπάρχουν, στα Υπουργεία έχω στείλει εισηγήσεις οπότε μπορώ κάλλιστα ν' απαντήσω. Λέω πάντοτε ότι το τι συμβαίνει ή τι δε συμβαίνει στο χώρο της Ειδικής Εκπαίδευσης, αποτελεί συνέπεια του τι συμβαίνει και τι δε συμβαίνει, πώς λειτουργεί, δυσλειτουργεί η Γενική Εκπαίδευση.

Ένα από τα μεγάλα ζητήματα της Γενικής Εκπαίδευσης είναι οι δομές παροχής υποστήριξης. Άλλωστε όταν κάνουμε μάθημα για τη διαφοροποιημένη διδασκαλία και οι περισσότεροι που γνωρίζουν τη Τόμλινσον, είχαμε την τιμή να τη φέρουμε στο Πανεπιστήμιο, γνωρίζουμε ότι αυτή η αρχιτεκτονίσα της διαφοροποιημένης δεν ήταν από την Ειδική Αγωγή, ήταν από τη διαπολιτισμική εκπαίδευση.

Μπορούμε να κατακερματίζουμε την εκπαίδευση όσο θέλουμε, στην ουσία όμως υπάρχει μία γενική τάξη. Το θέμα είναι ποιες είναι οι δομές παροχής υποστήριξης, όχι μόνο στον έναν μαθητή αλλά στην τροποποίηση του αναλυτικού προγράμματος, στην τροποποίηση του εκπαιδευτικού υλικού, στην οργάνωση της τάξης, στη διαχείριση, αν θέλετε, της τάξης και του σχολείου.

Το δεύτερο θέμα: Υπάρχει ένα πρόβλημα με τις υπεργενικεύσεις. Δεν μπορούμε να μιλάμε κατά την άποψή μου, δεν εκφράζω συλλογικότητα, εκφράζω την άποψή μου, για τις ίδιες δομές και τον ίδιο τρόπο λειτουργίας στην

προσχολική, στην Πρωτοβάθμια, στη Δευτεροβάθμια υποχρεωτική μέχρι Γ' Γυμνασίου και στη Δευτεροβάθμια που είναι το Λύκειο.

Υπάρχει πρόβλημα όταν τα βάζουμε όλα μαζί μέσα σ' ένα τσουβάλι και προσπαθούμε να βγάλουμε κοινές πρακτικές. Κοινές αρχές μπορούμε να βγάλουμε, αλλά οι κοινές αρχές απαιτούν και ποικίλες διαφοροποιημένες προσεγγίσεις.

Σίγουρα όμως, για να μη μακρηγορήσω, θεωρώ ότι ο τρόπος που λειτουργεί ή δυσλειτουργεί η Ειδική Αγωγή, έχει άμεση σχέση και αποτελεί συνέπεια του τρόπου λειτουργίας ή δυσλειτουργίας του γενικού εκπαιδευτικού συστήματος. Ευχαριστώ.

ΣΥΝΕΔΡΟΣ: (Ερώτηση εκτός μικροφώνου).

ΠΡΟΕΔΡΕΙΟ: Μισό λεπτό. Η κα Βλάχου δεν ήταν εισηγήτρια. Δέχεται τις απαντήσεις. Δεν είναι υποχρεωμένη ν' απαντήσει. Είναι εδώ, ευγενικά απαντάει. Είχαμε την πολυτέλεια να έχουμε έναν κατάλογο. Βάσει του προγράμματος να προχωρήσουμε. Δε θέλατε να τοποθετηθείτε.

Αύριο, στο χρόνο που θα δώσει το Διοικητικό Συμβούλιο, γιατί το αίτημα ήταν να προηγηθούν των εισηγήσεων, θα σας απαντήσουμε αύριο, ο κατάλογος θα είναι αυτός.

Κυρία Βλάχου θέλετε ν' ακούσετε μια ερώτηση ακόμα; Αυτό θα είναι και θα κλείσουμε.

κα ΒΛΑΧΟΥ: Αν μπορώ ν' απαντήσω.

ΣΥΝΕΔΡΟΣ: (Τοποθέτηση εκτός μικροφώνου). Ο νόμος παράλληλης στήριξης δίνεται στα παιδιά που έχουν αισθητηριακές δυσκολίες, είναι τα παιδιά που έχουν προβλήματα όρασης και τα παιδιά που έχουν προβλήματα με την ακοή τους, στα παιδιά που είναι μέσα στο φάσμα του αυτισμού και τουλάχιστον κάποιες φορές έχουμε δει να γίνεται και σε παιδιά που έχουν κινητικά προβλήματα, ενώ εκεί θα έπρεπε να πάει ειδικό βοηθητικό προσωπικό, όταν δεν υπάρχει μαθησιακή δυσκολία σε' αυτά τα παιδιά.

Κάνετε τη διάκριση του συνοδού και του Ειδικού Παιδαγωγού αν κατάλαβα καλά. Ένα παιδί όταν έχει παράλληλη στήριξη, μπορεί να μην έχει μαθησιακές δυσκολίες. Ένας ειδικός παιδαγωγός είναι ο αρμόδιος να υποστηρίξει παράλληλα ή μέσα στην τάξη αυτό το παιδί;

κα ΒΛΑΧΟΥ: Τώρα ξέρετε τι γίνεται; Είναι ένα εξάμηνο η απάντηση. Πάντως η κοινωνική ανάπτυξη είναι πρωτίστως γνωστική. Από κει και πέρα άλλο συνοδός, άλλο ειδικός παιδαγωγός, άλλο βοηθός μάθησης. Άρα, επανέρχομαι στις δομές υποστήριξης που υπάρχουν. Καλό όμως είναι να μην ταυτίζονται όλα αυτά μαζί.

ΣΥΝΕΔΡΟΣ: (Ερώτηση εκτός μικροφώνου)

κα ΒΛΑΧΟΥ: Κατ' αρχήν είναι δυνατό ν' αναπτύξουν τα παιδιά κοινωνικές δεξιότητες στο Δημοτικό, εάν η διδασκαλία κοινωνικών δεξιοτήτων δεν είναι μέρος του αναλυτικού προγράμματος; Πρέπει να είναι. Δεν είναι όλα αυ-

τονότητα όπως τα θεωρούμε. Υπάρχουν μαθητές που πρέπει να διδαχθούν την ανάπτυξη δεξιοτήτων επικοινωνίας, αλληλεπίδρασης και κοινωνικών δεξιοτήτων ή δεξιοτήτων ζωής όπως λέμε.

ΠΡΟΕΔΡΕΙΟ: Υπάρχει κάποιος συνάδελφος που θέλει να τοποθετηθεί;

ΣΥΝΕΔΡΟΣ: Η άρνησή μου δεν είχε να κάνει με το ότι θέλω να μιλήσω αύριο που θα είναι περισσότεροι, είναι το κλίμα ότι μάλλον δεν έχουμε ν' ακούσουμε πλέον.

Θέλω να μεταφέρω μόνο μια εμπειρία, δε θα πω όλα αυτά που ήθελα να πω. Δούλευα πριν 15 χρόνια στη Γερμανία και ήρθε ένα παιδάκι να γραφτεί στην Α' Δημοτικού, το οποίο είχε γεννηθεί 5 μηνών, 800 γραμμάρια και ήταν εμφανή τα προβλήματά του. Ο Γερμανός Διευθυντής του σχολείου, η πρώτη του κουβέντα ήταν «Δημήτρη αυτό αποκλείεται να έρθει στο κανονικό σχολείο».

Λέω «εγώ είμαι Ειδικής Αγωγής αλλά δεν αποφασίζω εγώ, αυτό είναι δικό σας θέμα, αν θέλετε τη γνώμη μου μπορώ να πω». «Όχι, θα πάρουμε εμείς την απόφαση». Ανακοινώνουν λοιπόν στη μητέρα ότι το παιδί θα πάει στο Ειδικό Σχολείο. Με αλλαγές που έχουν γίνει, τώρα δεν επιτρέπεται στη Γερμανία.

Η μητέρα είπε ότι «εγώ σε Ειδικό Σχολείο δε στέλνω το παιδί». «Μα δε μπορείτε να κάνεις αλλιώς». Θα πάρω το παιδί και θα πάω στην Ελλάδα». Πήρε το παιδί και ήρθε στην Ελλάδα. Και γύρισε μετά από δυο χρόνια στη Γερμανία. Ένα παιδί διαφορετικό. Έρχεται λοιπόν ο Διευθυντής πάλι και μου λέει «Δημήτρη τον είδες;». Λέω «τον είδα». Πραγματικά ένα παιδί που πια μπορούσε να σταθεί στην τάξη, ήταν ένας μαθητής που μπορούσες να συνεννοηθείς μαζί του, ήξερε να διαβάζει και να γράφει, να επικοινωνεί, παρακολουθούσε το μάθημα με πολύ μεγάλες δυσκολίες στα Μαθηματικά.

Είπαμε, αυτονόητο, ότι θα μείνει το παιδί. Έρχεται λοιπόν ο Διευθυντής και μου λέει «ρώτησέ την, πού το πήγε στην Ελλάδα;». Ξέρετε πού το πήγε το παιδί; Σ' ένα κανονικό σχολείο με Τμήμα Ένταξης. Εδώ θα το χάσουμε δηλαδή.

Όταν ένα παιδί τα Χριστούγεννα ή μέχρι το Μάρτη δεν έχει μάθει να διαβάζει, ο δάσκαλος που θα μπει δίπλα του και θα κάθεται δίπλα του τι θα κάνει; Την ώρα που θα διαβάζουν μαθήματα τ' άλλα παιδιά, αυτός θα του λέει «αυτό είναι το Α;». Παίρνουμε παιδιά στα Τμήματα Ένταξης, κάποια που δεν έχουν μάθει να διαβάζουν, κάποια που έχουν ανωριμότητα, κάποια που δυσκολεύονται να κατανοήσουν κάποιες έννοιες, κάποια που δυσκολεύονται να εκφραστούν. Όλα αυτά τα πράγματα μπορείς να τα δουλέψεις.

Ήθελα πολλά να πω, δε θα συνεχίσω, γιατί έχασα τον ειρμό μου με όλη αυτή την ιστορία. Το αποτέλεσμα είναι ότι το Τμήμα Ένταξης είναι εξαιρετικά χρήσιμο αν παίζει σωστά το ρόλο του. Με δυσκολίες που υπάρχουν στη συγκρότηση των ομάδων, να βρεις τις κατάλληλες ώρες, γιατί δεν μπορεί, το παίρνεις από μαθήματα που του αρέσουν, από μαθήματα που τα καταφέρνει και υπάρχει ένας περιορισμός που σε δυσκολεύει.

Όμως είναι πάρα πολύ χρήσιμο να κάνεις φανερά αυτά τα παιδιά και να ξεμπλοκάρεις τα παιδιά που νιώθουν μονίμως μειονεκτικά μέσα στην τάξη. Προσπάθησα φέτος, γιατί παρ' ότι κοντεύω τα 60 και θεωρώ ότι πάντα πρέπει να μαθαίνουμε και μπορεί να μην έχω δίκιο, μπαίνω λοιπόν μέσα γιατί μια μαμά παρακολούθησε καινούργιες φιλοσοφίες, «δε θέλω να φεύγει το παιδί απ' την τάξη, μια χαρά να πηγαίνω στην τάξη».

Μπορείς να καθίσεις στο διάδρομο ή να ζητήσεις σ' ένα άλλο παιδάκι να φύγει από κει και να καθίσεις δίπλα σ' ένα παιδάκι; Και τι θα κάνεις δίπλα του; Να σας πω τι κάνω τις περισσότερες φορές; Κάνω το δεύτερο δάσκαλο κι εναλλάσσομαι σε ρόλους έχοντας το μυαλό μου εκεί. Το ζήτημα όμως είναι ότι κάποια παιδιά πρέπει να φύγουν για κάποια στιγμή, για ένα μικρό χρονικό διάστημα.

Ούτε στιγματίζονται, τίποτε κακό δεν παθαίνουν, απλά βρίσκουν έναν χώρο ν' απελευθερωθούν και εγώ λειτουργώ να φέρω στο φως αυτά τα παιδιά και σε συνεργασία με το δάσκαλο της τάξης, ό,τι κάνουμε να το βοηθούμε, να το προωθήσουμε, να το προχωρήσουμε, να μπορέσει το παιδί να φανεί.

Καθοδηγώ τους γονείς, συνεργάζομαι με τους γονείς. Αυτή είναι η δουλειά του Τμήματος Ένταξης και είναι πάρα πολύ σημαντική, πολύτιμη κι έχει πάρα πολλά αποτελέσματα. Νομίζω ότι είναι ο μοναδικός θεσμός, γιατί δούλεψα στη Γερμανία προσπαθώντας να έχω και μια επαφή με τους Γερμανούς, νομίζω ότι έμεινε έκπληκτος ο Γερμανός Διευθυντής, ότι «έχει η Ελλάδα τέτοιο πράγμα;» Καταλάβετε; Πρέπει να χτίζουμε πάνω σ' αυτά που έχουμε.

Και σήμερα στην εποχή της κρίσης που διαλύεται το σχολείο, μεγαλώνουν διαφορετικά τα παιδιά, όλα τα παιδιά μας είναι παιδιά με ειδικές ανάγκες, παιδιά χωρίς όρια, παιδιά κακομαθημένα, παιδιά που μεγαλώνουν μ' ένα tablet διαρκώς, παιδιά που δεν παίζουν. Παιδιά που εμφανίζουν αδυναμία συγκέντρωσης, άρνηση να παρακολουθήσουν.

Ξέρετε, μπαίνεις στην τάξη, μιλάς με 20 παιδιά και αυτόματα τα 10 κοιτάνε τα παπούτσια τους. Δεν μπορούν να συγκεντρωθούν, ζούμε σ' εντελώς διαφορετικές συνθήκες. Παιδιά που μεγαλώνουν σε τοξικό περιβάλλον, σε καταστάσεις εξαιρετικά δύσκολες, σε οικογένειες που διαλύονται.

Εδώ χρειάζονται καινούργιοι θεσμοί, χρειάζονται κοινωνικές Υπηρεσίες, χρειάζεται Τμήμα Ένταξης, χρειάζονται βοήθεια σ' αυτές τις οικογένειες στο σπίτι, σ' αυτά τα παιδιά στο σπίτι, χρειάζεται ολοήμερο σχολείο παρέμβασης. Αλλά ένα ολοήμερο σχολείο που δε θα είναι τσιμέντα όλη την ώρα και τα παιδιά σε μια διαρκή ένταση. Ευχαριστώ πολύ.

ΠΡΟΕΔΡΕΙΟ: Ευχαριστούμε πολύ. Ο κατάλογος αυτούσιος θα μεταφερθεί αύριο. Δεν είναι πρόθεση του Προεδρείου, θέλω να είμαι σαφής, να κόψει κανέναν. Απλά να ξέρετε ότι ο κατάλογος και ο χρόνος που θα δοθεί στο αίτημα που βάλατε, θα είναι απόφαση του Προεδρείου που θα σας ανακοινωθεί το πρωί.

Σας ευχαριστούμε πάρα πολύ κύριοι Καθηγητές, κύριοι συνάδελφοι.

2η ΗΜΕΡΑ

ΠΡΟΕΔΡΕΙΟ (Θ. ΓΚΟΥΜΑΣ): Καλημέρα σε όλους. Είναι η δεύτερη ημέρα της διημερίδας που συνδιοργανώνει η ΔΟΕ μαζί με το ΙΠΕΜ και το Πανεπιστήμιο Θεσσαλίας.

Η πρώτη ημέρα χτες, κατά την εκτίμηση του Προεδρείου ήταν μια μέρα εποικοδομητική, που πάρα πολλά πράγματα τέθηκαν στο τραπέζι της συζήτησης και διακινδυνεύω μια ατομική καταγραφή, ότι ήταν η πρώτη φορά που αυτό το κομμάτι θ' αποτελέσει και τη βάση και των σημερινών πορισμάτων για τη Γενική Συνέλευση, μια και το θέμα της Ειδικής Αγωγής είναι πρωτεύον θέμα και στην 86η Γενική Συνέλευση.

Θα έχουμε τις δυο εισηγήσεις ακριβώς μετά τις απαντήσεις των κ.κ. καθηγητών, θα προηγηθούν των παρατάξεων οι συνάδελφοι, δηλαδή θα γίνει τροποποίηση στο πρόγραμμα για σύντομες τοποθετήσεις των συνέδρων και θ' ακολουθήσουν οι παρατάξεις και μετά θα κλείσει η διημερίδα.

Ξεκινάμε λοιπόν για την πρώτη εισήγηση από τον κ. Σπύρο Σούλη, Αναπληρωτή Καθηγητή του Παιδαγωγικού Τμήματος του Πανεπιστημίου Ιωαννίνων. Κύριε Σούλη έχετε το λόγο.

«Ένα σχολείο για Όλους: Αντινομίες μιας εκπαιδευτικής πολιτικής»

Σ. ΣΟΥΛΗΣ: Αγαπητοί συνάδελφοι, πρέπει να σας πω ότι αισθάνομαι ιδιαίτερη τιμή που είμαι σήμερα εδώ και αυτό για ποιο λόγο: Μπορεί να είμαστε λίγοι σε σχέση με χτες, πιστεύω θα έρθουν κι άλλοι, αλλά γυρίζω πολλά χρόνια πίσω και πάω γύρω στο '81, όταν κάναμε πορεία από το Μαράσλειο, κατεβαίναμε τη Μαρασλή για να κατευθυνθούμε προς το Υπουργείο Παι-

δείας για να διεκδικήσουμε τότε, αυτό που σήμερα έχουμε, τα 4 χρόνια στα Παιδαγωγικά Τμήματα.

Με συντρόφους που κάποιοι δεν είναι μαζί μας, έχουν φύγει, αναφέρομαι σε κάποιον επειδή ο χώρος τον γνώριζε καλά, τον Κώστα Παπλωματά και πολλούς-πολλούς άλλους. Έχουν γίνει σημαντικές αλλαγές στην εκπαίδευση αλλά αυτές οι σημαντικές αλλαγές στην εκπαίδευση έγιναν γιατί από πίσω υπήρχε ένα ισχυρό, εκπαιδευτικό κίνημα, που αυτό το συνδικαλιστικό εκπαιδευτικό κίνημα κατάφερε ν' αλλάξει τα δεδομένα.

Και σήμερα, νομίζω ότι πάλι οφείλει να προβεί σε τέτοιες διαδικασίες, διαδικασίες που θα επιτρέψουν να συμβούν πάρα πολλές αλλαγές στην εκπαίδευση. Βλέπω μεταξύ μας κάποιους νέους συναδέλφους. Θα πρέπει να πλαισιώσουν τον συνδικαλιστικό φορέα. Δεν είναι ο συνδικαλιστικός φορέας κάτι που απλά είναι κάποιοι που αυτοί οι κάποιοι δεν κάνουν τίποτα.

Και βέβαια καλώ και τους φοιτητές, και αυτοί όταν με το καλό τελειώσουν και μουν στο χώρο, θα πρέπει και αυτοί να είναι μαζί. Και βέβαια σε όλη αυτή τη διαδικασία, δεν μπορώ να ξεχάσω το «Διδασκαλικό Βήμα» που έβγαίνε, δε μπορώ να ξεχάσω το «Επιστημονικό Βήμα», δε μπορώ να ξεχάσω το ΙΠΕΜ που πάντοτε πρωτοπορούσε και έφερνε τα πράγματα λίγο πιο νωρίς.

Έτσι, σε αυτό το θέμα έχω την αίσθηση ότι θα συζητήσουμε μαζί, θα προσπαθήσω να είμαι πολύ σύντομος, γιατί μόνο προβληματισμούς θα καταθέσω, θα συζητήσουμε μαζί γι' αυτό που ακούγεται, το «ένα σχολείο για όλους».

Να συζητήσουμε λοιπόν για το «ένα σχολείο για όλους», το οποίο ενώ ακούγεται σα σύνθημα, έχει χρησιμοποιηθεί τα τελευταία χρόνια, κι όταν λέω τα τελευταία χρόνια, το τελευταίο διάστημα, σαν το άλλοθι πολιτικών που στην ουσία πάνε να γκρεμίσουν το σχολείο. Γενικά το σχολείο.

Το «ένα σχολείο για όλους» φαίνεται να ξεκινά και από τους μαθητές, θα το βλέπετε να το γράφω «άτομα με αναπηρία» ή «με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες» γιατί έχουμε νήπια, παιδιά, εφήβους, μεγαλύτερους, φαίνεται λοιπόν να ξεκινά από τα άτομα με αναπηρία. Το «σχολείο για όλους» όμως δεν απευθύνεται στα άτομα αποκλειστικά με αναπηρία, απλά σαν ομάδα που βρίσκεται στο κοινωνικό περιθώριο, έρχεται να επικεντρωθεί σ' αυτά τα άτομα και μέσω αυτών των ατόμων να προτείνει μια σειρά αλλαγών.

Το «σχολείο για όλους» ήρθε, συνάδελφοι, και είναι ένα θέμα το οποίο θα μας απασχολήσει τα επόμενα 20 χρόνια και χαίρομαι που μπαίνει από τώρα και το ΙΠΕΜ το βάζει σα ζήτημα και αρχίζουμε και το συζητάμε από τώρα. Γιατί από τώρα; Γιατί ακριβώς βλέπουμε τι θα γίνει, τι θ' ακολουθήσει.

Ξεκινά λοιπόν από ένα αίτημα, από ένα κοινωνικό αίτημα, το οποίο ήρθε κατά κανόνα από τους μαθητές με αναπηρία, από τις οικογένειες των μαθητών με αναπηρία, από τα ίδια τα άτομα με αναπηρία, από το αναπηρικό κίνημα που τι έλεγε: Ξεχάστε μέχρι τώρα να βλέπετε την αναπηρία σαν μια ασθένεια και να προχωρήσουμε σε μια άλλη κατάσταση, να δούμε εάν η αναπηρία συνδέεται με το κοινωνικό πλαίσιο.

Τι σημαίνει αυτό: Σημαίνει ότι ασφαλώς υπάρχουν άτομα τα οποία έχουν από ιατρικής άποψης ισχυρές διαφοροποιήσεις από κάποια άλλα άτομα αλλά κοιτάζτε τι γίνεται: Έρχεται το κοινωνικό σύνολο και αυτές τις διαφοροποιήσεις τις μεγεθύνει. Γι' αυτό προκύπτει μια κοινωνική αναγκαιότητα, να προσεγγίσουμε την αναπηρία όχι κάτω από μια ιατρική άποψη, αλλά κυρίως μια κοινωνική άποψη.

Που αυτή η κοινωνική άποψη τι λέει: Ότι το σχολείο, το εκπαιδευτικό σύστημα ευρύτερα, μπορεί να δημιουργεί αποκλεισμούς. Αυτό ήταν ως φιλοσοφία. Και αυτή η φιλοσοφία οδήγησε στη δόμηση του «σχολείου για όλους» που αυτό το «σχολείο για όλους» είχε συγκεκριμένους στόχους. Αφ' ενός να βοηθήσει την ανάπτυξη των δυνατοτήτων που έχει κάθε άτομο, κάθε μαθητής και αφ' ετέρου να ενισχύσει αυτή την ανάπτυξη μέσα στο κοινωνικό σύνολο, ώστε να έρθει κι αυτό που λέμε κοινωνική πρόοδος.

Αυτή ήταν η στοχοθεσία του «σχολείου για όλους». Και το «σχολείο για όλους» είναι αίτημα να είναι το σχολείο της γειτονιάς. Θα μου πείτε ποιας γειτονιάς και ποιο σχολείο; Και πώς μπορεί αυτό να γίνει; Θα καταθέσω σύντομα μερικές θέσεις:

Υπάρχουν οφέλη από αυτό που λέμε συνεκπαίδευση; Κερδίζει κανείς αν βάλουμε μαθητές με αναπηρία μαζί με μαθητές δίχως αναπηρία; Και ποιος είναι ο κερδισμένος; Έχουν γίνει πάρα πολλές έρευνες. Οι έρευνες δείχνουν ότι κερδισμένος είναι ο μαθητής με αναπηρία ή με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες.

Γιατί είναι κερδισμένος; Το βλέπετε στη διαφάνεια. Είναι κερδισμένος γιατί πραγματικά του δίνει τη δυνατότητα ν' αναπτυχθεί και γνωστικά και κοινωνικά και ψυχικά, είναι κερδισμένος γιατί του δίνει τη δυνατότητα να διαχειριστεί τις ανάγκες του καλύτερα μέσα σ' αυτό το σχολείο και βέβαια του δίνει επίσης και τη δυνατότητα και σ' αυτόν και στις οικογένειες, δηλαδή και στους γονείς για καλύτερη υποστήριξη.

Αρα κερδίζουν οι μαθητές με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες ή με αναπηρία. Από την άλλη όμως, κερδίζει και ο συμμαθητής. Ο συμμαθητής που δεν έχει αναπηρία. Τα λέω έτσι ξεκάθαρα γιατί πάντα μπαίνει ένα ζήτημα: Από αυτό το πράγμα κερδίζει κάποιος; Και αν κερδίζει, τι είναι αυτό που κερδίζει; Το βλέπετε: Ανάπτυξη κοινωνικών δεξιοτήτων, ανάπτυξη αυτοεκτίμησης, αποδοχή της διαφορετικότητας και ανάπτυξη συνεργασίας και αλληλεγγύης.

Αγαπητοί συνάδελφοι, σας καλώ να μένετε στο νόημα των λέξεων. Μείνετε λίγο στο νόημα των λέξεων. Εμείς σαν δάσκαλοι μπορούμε και πραγματικά μένουμε στο νόημα των λέξεων. Γιατί πολλές φορές αυτές οι λέξεις σε διάφορα νομοτεχνικής φύσεως κείμενα αλλοιώνονται.

Εμείς λοιπόν μένουμε ακριβώς σε αυτό που ορίζουν οι λέξεις. Έτσι βοηθιέται και το κοινωνικό σύνολο. Και βέβαια βοηθιέται ευρύτερα το κοινωνικό σύνολο. Πώς βοηθιέται το κοινωνικό σύνολο; Γιατί διαμορφώνεται ένα σύστημα κοινωνικής υποστήριξης μέσα στην κοινότητα που είναι πάρα πολύ σημαντικό και βέβαια δίνει και την ευκαιρία, αυτό που λέμε για κοινωνική δικαιοσύνη.

Θα μου πείτε, τι όροι τώρα είναι αυτοί; Μας φαίνονται αυτοί οι όροι ότι κάπου παραπέμπουν. Ακούστε να σας πω αγαπητοί συνάδελφοι, σας παραπέμπω στους πιο παλιούς συναδέλφους και ρωτήστε τους, που δούλευαν στα μονοθέσια σχολεία ή που δούλευαν σε μικρά σχολεία, διθέσια κτλ.

Εκεί θα σας πουν από την εμπειρία τους, ότι μέσα σε τάξεις είχαν μαθητές, οι οποίοι μαθητές, μπορεί με τα σημερινά δεδομένα να έπρεπε να βρίσκονται σε σχολικές μονάδες Ειδικής Αγωγής και Εκπαίδευσης. Όμως τους διαχειριζόταν και ο εκπαιδευτικός.

Να λοιπόν το «σχολείο για όλους». Δεν είναι μια καινούργια εντελώς ιδέα. Πώς τους διαχειριζόταν; Εκεί είναι ένα μεγάλο θέμα. Τους διαχειριζόταν, τους ενίσχυσε, τους βοηθούσε και προχωρούσε. Γιατί το σχολείο είχε μία οντότητα διαφορετική.

Πάμε ένα βήμα παρακάτω: Ενώ λοιπόν μπορεί να φαντάζει ότι το «σχολείο για όλους» είναι πάρα πολύ χρήσιμο, αρχίζουν και καταγράφονται κάποιες αντινομίες. Και καταγράφονται αντινομίες στο επίπεδο της κουλτούρας, στο επίπεδο το θεωρητικό, αντινομίες στο επίπεδο το οργανωτικό και αντινομίες στο επίπεδο το διδακτικό.

Κι όταν λέμε αντινομίες στο επίπεδο το θεωρητικό, η πρώτη βασική αντινομία είναι ότι το σχολείο για όλους, προσεγγίζεται και ευρύτερα η συμπερίληψη, με μια μονοδιάστατη κατεύθυνση. Μπαίνει το ερώτημα: Τι είναι η συνεκπαίδευση, η συμπερίληψη στο «σχολείο για όλους»; Στόχος ή μέσο;

Αν είναι στόχος, δηλαδή να φτάσουμε εκεί, τότε ποιο είναι το μέσο για να φτάσουμε εκεί; Αν είναι μέσο, ποιος είναι ο στόχος; Μήπως στόχος τελικά είναι ο κεντρικός στόχος της εκπαίδευσης, η αξιοποίηση στο έπακρο των δυνατοτήτων του κάθε μαθητή; Και άρα μέσω της διαδρομής του «σχολείου για όλους» μπορεί να το πετύχουμε;

Έτσι, αυτή η μονοδιάστατη προσέγγιση και όχι να καθίσουμε ν' αναλύσουμε όλες τις διαστάσεις του σχολείου για όλους, είναι η πρώτη βασική αντινομία η οποία πού οδηγεί: Αν είσαι στο τμήμα ένταξης, θα συζητήσουμε για παράλληλη στήριξη. Μήπως το «σχολείο για όλους» είναι μια καλή ευκαιρία να κλείσουμε όλα τα σχολεία, όλες τις σχολικές μονάδες Ειδικής Αγωγής;

Μήπως μπορούμε σ' έναν προβληματισμό ότι, τι θέλουμε τώρα να ξοδεύουμε χρήματα; Βάλε όλα τα παιδιά μέσα, έχω και το θεωρητικό μανδύα από πίσω ότι κάνω τη φοβερή μεταρρύθμιση, το «σχολείο για όλους», ανταποκρίνομαι στις διακηρύξεις κτλ. κτλ. και περιορίζω κατά πολύ τις διαδικασίες, τις πραγματικές διαδικασίες. Μήπως τελικά το «σχολείο για όλους» είναι το μεγάλο άλλοθι να την πατήσουμε;

Άρα να η πρώτη αντινομία, γιατί αυτό γίνεται. Η δεύτερη αντινομία είναι η απαξίωση της διαφοράς. Διαφορά με την έννοια της διαφορετικότητας. Η διαφορετικότητα και σε φέρνει και μέσα σ' ένα σχολείο που σε αυτό η απαξίωση της διαφοράς δε σου επιτρέπει ν' αρχίσεις να κάνεις σύνθεση.

Και αυτή η διαφορά χτυπάει. ΠΕ 70, ΠΕ 71, αυτές οι ειδικότητες μέσα, αυτές οι ειδικότητες όχι μέσα, ένας κατακερματισμός στο πλαίσιο, αν θέλετε, ότι ο κάθε ένας, εφ' όσον σε κάνω σαν επαγγελματική μικρή ομάδα κάτω από την ευρύτερη επαγγελματική ομάδα, θα σε βάλω να χτυπηθείς με τον άλλον. Αυτό σημαίνει.

Προσέξτε να σας πω κάτι: Είναι πάρα πολύ σημαντικό να έχουμε στο μυαλό μας τι κρύβεται πίσω από τους όρους. Όχι για κανέναν άλλο λόγο, για να μπορέσουμε ν' απαντήσουμε σε αυτές τις προκλήσεις. Και βέβαια υπάρχει ένας ιδεολογικοπολιτικός προσανατολισμός ο οποίος αναδιαμορφώνεται με βάση τις ισχύουσες καταστάσεις.

Ποιες είναι οι ισχύουσες καταστάσεις; Τις ξέρετε πολύ καλά. Πράγματα τα οποία ήταν σε επίπεδο κοινωνικής ευθύνης, έχουν μετασηματοδοτηθεί κι έχουν μεταφερθεί στο επίπεδο της ατομικής ευθύνης. Το δημόσιο σχολείο δεν είναι απλά σύνθημα και μια μπροσούρα και δεν είναι κάτι το οποίο μπορούμε να πούμε ότι έχει κατακτηθεί.

Είναι μια συνεχής διεκδίκηση για να διατηρηθεί και αυτό μπορεί να είναι μόνο μέσω των αγώνων που γίνονται στον κλάδο. Δεν είναι απλά να λέμε συνθήματα. Δε λέμε συνθήματα. Η ΔΟΕ δε λέει συνθήματα, αν παρακολουθήσει κανείς ακριβώς το λόγο της. Και δε λέει συνθήματα για ποιο λόγο: Γιατί ζει μαζί με τις οικογένειες, την καθημερινότητα. Κι εκεί πρέπει ν' αντιμετωπίσει τα πράγματα.

Ξεχνάτε τους Συλλόγους στη Βέροια που ενίσχυαν παιδιά, μαθητές που έβλεπαν ότι έχουν ζήτημα επιβίωσης, που ήταν νηστικά τα παιδιά; Δεν έγιναν έτσι ξαφνικά τα πράγματα. Ποιοι τα έκαναν αυτά; Ποιοι κρατάνε την εκπαίδευση;

Συνάδελφοι εμείς κρατάμε την εκπαίδευση. Και λέω «εμείς» γιατί θεωρώ ότι είμαι στο χώρο το συγκεκριμένο. Να τα λέμε τα πράγματα. Αυτά λοιπόν δεν πρέπει να τα ξεχνάμε. Γιατί δεν πρέπει να τα ξεχνάμε: Γιατί αν τα ξεχάσουμε, θα χάσουμε τον προσανατολισμό. Ταυτόχρονα όμως, εκτός από αυτές τις αντινομίες υπάρχουν και ισχυρές αντινομίες σε οργανωτικό επίπεδο.

Η πρώτη, η απουσία συναντίληψης ανάμεσα σε όλους τους εμπλεκόμενους, σ' αυτό που λέγεται «εκπαιδευτική διαδικασία». Είδατε ότι το σχολείο μπαίνει ένα ζήτημα, έχει την ίδια αντίληψη με τους γονείς. Χτες τέθηκε ένα ζήτημα: Όλοι όσοι δουλεύουν στο σχολείο έχουν την ίδια αντίληψη; Πόσες φορές δεν έχετε ακούσει παράπονα, ότι «ο συνάδελφος που διδάσκει αυτό δε με καταλαβαίνει» ή πόσες φορές δεν έχετε ακούσει ότι «δεν προχωράνε τα πράγματα»;

Αρα, για να επιτευχθεί το «σχολείο για όλους», θέλει μια, θα λέγαμε συναντίληψη. Ένα δεύτερο μεγάλο ζήτημα είναι το άκαμπτο αναλυτικό πρόγραμμα. Δεν αναφέρομαι στη μη ύπαρξη αναλυτικού προγράμματος, στην Ειδική Αγωγή και εκπαίδευση. Μας βάλανε και γράψαμε αναλυτικά προγράμματα. Τσάμπα τα γράψαμε, να το ξέρετε.

Λέει το Υπουργείο «παιδιά θέλουμε στην Ειδική Αγωγή, γράψτε αναλυτικά προγράμματα». Πλακωνόμαστε λοιπόν, γράφαμε, ξενύχτια, ιστορίες, κουβέντες, τηλεφωνα, πώς να το κάνουμε καλύτερο.. Κι αφού τα γράψαμε τι έγινε; Έγιναν ποτέ νόμος του κράτους; Κι όχι μόνο δεν έγιναν νόμος του κράτους, κρύφτηκαν, ξαφνικά εξαφανίστηκαν.

Και σαν παράνομα φυλλάδια υπάρχουν στα σχολεία αν πάτε. Τα κατέβασαν οι συνάδελφοι και άρχισαν να τα επεξεργάζονται. Άρα να το άλλο. Γιατί μιλάω για άκαμπτο αναλυτικό πρόγραμμα; Γιατί προσέξτε, το «σχολείο για όλους» δεν πρέπει να επικεντρωνόμαστε μόνο στο πεδίο της Ειδικής Αγωγής αλλά να επικεντρωνόμαστε, γιατί αν θέλουμε πραγματικά να διαμορφώσουμε όρους συνεργασίας και συνεκπαίδευσης, αυτό πρέπει να είναι ένα ενιαίο πλαίσιο.

Και βέβαια η πληθώρα γραφειοκρατικού τύπου εμποδίων, τα γνωρίζετε πολύ καλά και η έλλειψη συνεργασίας με τους κοινωνικούς εταίρους. Ασφαλώς θα συμφωνήσω με τους περισσότερους που θα μου πείτε ότι πολλές φορές οι κοινωνικοί εταίροι δε συμπεριφέρονται όπως θα έπρεπε να συμπεριφέρονται.

Θα σας έλεγα όμως, ότι και αν ακόμα δε συμπεριφέρονται, εμείς θα πρέπει να παλέψουμε τη συνεργασία για ν' αυξήσουμε την αποτελεσματικότητά μας. Και την αποτελεσματικότητά μας όχι σαν ένα οικονομικίστικο μέγεθος, αλλά την αποτελεσματικότητα ως προς την υποστήριξη των μαθητών μας.

Υπάρχουν όμως και κάποια ζητήματα τα οποία έχουν να κάνουν με το διδακτικό επίπεδο. Πολύ πολύ γρήγορα: Στο διδακτικό επίπεδο υπάρχει αδυναμία εξατομικευμένης στοχοθεσίας. Το αίτημα για 20 μαθητές είναι πραγματικό. Εάν τα προηγούμενα χρόνια όλοι κοιτάζαμε το μέσο όρο, ο νέος αιώνας παιδαγωγικά λέει: Δεν πρέπει να κοιτάς το μέσο όρο, δηλαδή κάποιοι θα μάθουν, κάποιοι θα μάθουν λίγο, κάποιοι θα μάθουν περισσότερο, εσύ κοίτα το μέσο όρο, το νέο αίτημα είναι «βοήθα τον κάθε μαθητή». Και προς τα εκεί πάμε.

Πώς θα βοηθήσουμε όμως με 25άρια; Πώς θα κάνω τη στοχοθεσία, θα κάνω τη διαφοροποιημένη διδασκαλία; Ακούστηκαν χτες, να κάνουμε διαφοροποιημένη διδασκαλία κτλ. Μα γίνονται αυτά; Έτσι θα γίνει; Από μόνο του; Και βέβαια, η μη αξιοποίηση, όπως καταλαβαίνετε, των ατομικών χαρακτηριστικών και του προσωπικού στυλ μάθησης, η έλλειψη κατάλληλου εκπαιδευτικού υλικού.

Υπάρχει εκπαιδευτικό υλικό; Τί είναι το εκπαιδευτικό υλικό; Ο πίνακας είναι μόνο; Πείτε μου στα σχολεία, αφήστε την Ειδική Εκπαίδευση. Ότι υλικό έχει ο κάθε συνάδελφος που παλεύει μέσα στο Τμήμα Ένταξης, στο Ειδικό Σχολείο, ότι έχει ο κάθε συνάδελφος μόνος του. Πού είναι το εκπαιδευτικό υλικό; Δηλαδή είναι ο πίνακας το εκπαιδευτικό υλικό και ο μαρκαδόρος;

Και βέβαια και η απουσία, θα σας έλεγα, εναλλακτικών μοντέλων διδασκαλίας. Για να μην πω και την υφιστάμενη μορφή αξιολόγησης των μαθητών μας που μέσα από αυτή τη μορφή αξιολόγησης, τις περισσότερες φορές, δεν παράγεται έργο, να πάμε ένα βήμα παρακάτω. Και να, μας έκανε την εμφάνιση ως εφαρμογή του σχολείου για όλους, το μοντέλο της παράλληλης στήριξης.

Κάνουμε παράλληλη στήριξη, τ' ακούσατε κι εχθές. Αυτό ήταν, αυτό είναι το «σχολείο για όλους». Δεν είναι αυτό το «σχολείο για όλους». Δεν είναι

αυτό, δεν είναι η παράλληλη στήριξη. Γιατί; Γιατί στην παράλληλη στήριξη όπως είναι σήμερα, δεν πετυχαίνεται αφ' ενός ο στόχος της συμπερίληψης.

Κάνω εγώ μάθημα με το παιδί, κάνει ο συνάδελφος μάθημα με τα υπόλοιπα παιδιά, δεν υπάρχουν στιγμές που να στήνεται μαζί μας να βγει κάτι κοινό. Και πού να υπάρξουν οι στιγμές; Πού είναι ο χρόνος; Μήπως πρέπει να μπει κι ένα ζήτημα να μειωθεί ο διδακτικός χρόνος και να μετασχηματιστεί -γιατί διδακτικός είναι και ο χρόνος, θα βρούμε τη φόρμουλα- σε χρόνο που θα μπορέσω στο πλαίσιο του σχολείου μέσα σαν κοινότητα, να διαμορφώσω όρους τέτοιους που να οδηγηθώ στην επίτευξη ενός αποτελέσματος; Να έχω δηλαδή χρόνο να μιλήσω με το συνάδελφο.

Όλα αυτά δεν είναι ξεκομμένα, συνάδελφοι. Και βέβαια δεν υλοποιείται όμως ούτε και αποτελεσματικά το εξατομικευμένο πρόγραμμα. Δηλαδή γιατί δεν υλοποιείται αποτελεσματικά; Γιατί για να υλοποιηθεί εξατομικευμένο πρόγραμμα, είναι ανάγκη να γνωρίζουμε τι γίνεται. Και από την άλλη, καταγράφεται η πρόσληψη εκπαιδευτικών χωρίς ουσιαστικά προσόντα.

Πολλά παιδιά –τα λέω παιδιά γιατί τους είχα φοιτητές- με παίρνουν τηλέφωνο, «κ. Σούλη βοηθήστε με». «Τι βοήθεια;» λέω σε κάποιον. «Μ' έχουν στείλει σε μια παράλληλη στήριξη και μ' έχουν βάλει σ' ένα παιδί που το παιδί με δαγκώνει». Σας λέω ακριβώς τι μου είπε. Την πραγματικότητα να λέμε. Κι εγώ τους έλεγα τώρα, στον ίδιο αυτό άνθρωπο έλεγα στο η' εξάμηνο, «ένα σχολείο για όλους, το όραμα».

Και πάει κι έχει δαγκωματιές. Πείτε μου συνάδελφοι. Τι να του πω τώρα; Να πώς μπαίνουν ζητήματα. Άρα, να πώς δυναμιτίζεται. Να μια ιδέα που θα μπορούσε να μετεξελιχθεί. Σαμποτάρεται εκ των έσω. Όχι από την πλευρά των εκπαιδευτικών, αλλά από την πλευρά κάποιων που πάντα θέλουν τον εκπαιδευτικό χειραγωγούμενο.

Και γι' αυτό δεν είμαστε και καλά αμειβόμενοι. Ακούστε να σας πω κάτι, μπορεί ν' ακούγονται σε κάποιους και να λένε «μα τι, θέλετε και χρήματα, θέλετε και περισσότερα χρήματα; Ποιοι είστε εσείς που θέλετε χρήματα; Δεν κοιτάτε πόση ανεργία υπάρχει έξω;». Μα πώς θα κάνεις επένδυση συνάδελφοι για το αύριο, εάν ο εκπαιδευτικός δεν μπορεί να είναι σε μια τέτοια κατάσταση και σε μια τέτοια θέση που να μπορεί να προγραμματίζει τα πράγματα; Να τα λέμε ξεκάθαρα.

Και βέβαια πολύ πολύ γρήγορα, δεν προβλέπεται σε καμία περίπτωση η ταυτόχρονη επιμόρφωση του εκπαιδευτικού και του ειδικού παιδαγωγού, το λέω έτσι γενικά, όσο γίνεται αυτό το μοντέλο.

Το πρόγραμμα επίσης δεν ξεκινά με την έναρξη της σχολικής χρονιάς. Οι γονείς αναγκάζονται ν' ανατρέχουν σε ιδιώτες. Θα μου πείτε, είναι κακό που ανατρέχουν σε ιδιώτες; Είναι κακό. Γιατί είναι κακό; Γιατί είναι μη ελεγχόμενο.

Από ποια άποψη είναι μη ελεγχόμενο; Από την άποψη αν αυτοί οι άνθρωποι μπορεί να είναι μέσα σ' ένα τέτοιο χώρο, όπως είναι ο χώρος του σχολείου, αν έχουν πραγματικά όλα αυτά τα εχέγγυα να υποστηρίξουν την εκπαιδευτική διαδικασία, συνολικά και ο χώρος του σχολείου ξαφνικά αρχίζει και ανοίγει, αλλά ανοίγει μ' έναν περίεργο και ιδιότυπο τρόπο, όπου αυτό το άνοιγμα δεν αποβαίνει τελικά σε αυτό που λέμε στη λειτουργία του σχολείου και βέβαια ούτε και στη λειτουργία του μαθητή.

Διαπιστώνεται ασυνέχεια. Ασυνέχεια σημαίνει και η μετάβαση από τη μια βαθμίδα στην άλλη, έχω παράλληλη στήριξη, μετά πάω Γυμνάσιο, και ασυνέχεια όταν φεύγω από τη Β' Δημοτικού και πάω στη Γ' Δημοτικού που κι εκεί δεν ξέρω ποιος θα έρθει, με ποιον θα έρθει, τι θα πούμε. Και βέβαια υπάρχει και μια χρονοτριβή, τεράστια χρονοτριβή ως προς το πότε θα ξεκινήσει και θα εγκριθεί η χορήγηση της παράλληλης στήριξης.

Μπορούν ν' αλλάξουν τα πράγματα; Μπορούν ν' αλλάξουν. Πώς μπορούν ν' αλλάξουν; Πρώτα απ' όλα με σημαντική χρηματοδότηση. Θα μου πείτε, μα τώρα, στην Ελλάδα της κρίσης μιλάς για σημαντική χρηματοδότηση; Ακούστηκε και από τον Πρόεδρο στην τοποθέτησή του. Τελικά πού βρίσκεται το ζήτημα; Όλα πρέπει να τ' αποδίδουμε στην κρίση; Ένα θέμα αυτό.

Σημαντική χρηματοδότηση απαιτείται αυτή τη στιγμή, αυτό είναι ξεκάθαρο. Θα μου πείτε εντάξει, ωραία είναι, τα λέμε αλλά τι θα γίνει; Μόνιμοι διορισμοί. Δεν είναι σλόγκαν οι μόνιμοι διορισμοί. Γιατί δεν είναι σλόγκαν. Μην ξεχνάτε ότι τώρα, όσο οι συνάδελφοι με τις αλλαγές στο Ασφαλιστικό βλέπετε να πηγαίνουμε στα 67, αρχίζει μια ισχυρή γήρανση στο επίπεδο της εκπαίδευσης.

Όχι ότι είμαστε γέροι, θα είμαστε γέροι, καταλαβαίνετε τι θέλω να σας πω. Θα έχουμε την εμπειρία. Αλλά τα πρωτάκια θέλουν να έχεις και πόδια. Καταλαβαίνετε συνάδελφοι. Καλό θα ήταν μόνο με την εμπειρία να παίζαμε. Άρα, μήπως πρέπει να διαμορφωθούν άλλοι όροι; Να ένα θέμα. Μπορεί να διαμορφωθούν. Ουσιαστική μετεκπαίδευση.

Είναι εδώ και συνάδελφοι από τα Τμήματα και από το Τμήμα που βρίσκεται εδώ στο Βόλο και από το Τμήμα που βρίσκεται στη Θεσσαλονίκη, από το Πανεπιστήμιο Μακεδονίας. Πριν ιδρυθούν αυτά τα Τμήματα, είχαμε Ειδική Αγωγή; Ποιος κράτησε την Ειδική Αγωγή, πριν γίνουν αυτά τα Τμήματα; Μήπως την κράτησαν κάποιοι συνάδελφοι στα Διδασκαλεία;

Γιατί να πάνε τα Διδασκαλεία; Πείτε μου. Υπήρχε θεσμός πιο σημαντικός, ο οποίος τι έκανε; Έπαιρνε τον εκπαιδευτικό, γινόταν μια ζύμωση στο χώρο. Έκανε τον λεγόμενο αναστοχασμό. Τον θυμόσαστε τον αναστοχασμό; Πολλοί τον έγραφαν εκεί πέρα όταν ήταν για Διευθυντές, διάβαζες τον έναν, τον άλλον, κι έλεγε «αναστοχασμό». Λόγια. Χάσαμε το περιεχόμενο των λέξεων ως πολιτικές.

Κι εδώ θα μου επιτρέψετε, το έχω πει από το πρωί, είδα τώρα τα μόρια που δίνονται για τους Διευθυντές, δεν ξέρω, τον ξέχασα τον όρο, παραπέμπει σε άλλο όρο, γι' αυτό δεν το βάζει μέσα; Αυτά είναι λίγο περίεργα σ' εμένα όπως κοιτάζω τα κείμενα. Δηλαδή πάντα ψάχνω να βρω τι κρύβεται από πίσω. Κι έτσι πρέπει να ψάχνουμε να βρούμε τι κρύβεται από πίσω. Είναι αυτό που είπαμε στην αρχή. Γιατί θέλω τον εκπαιδευτικό να τον χειραγωγώ. Και βέβαια μείωση του αριθμού των μαθητών ανά τμήμα.

Κλείνοντας, θα σας έλεγα συνάδελφοι, κάθε σχολική μονάδα Ειδικής Αγωγής και Εκπαίδευσης, μπορεί να γίνει «σχολείο για όλους». Το σχολείο της γειτονιάς, μπορεί να γίνει «σχολείο για όλους». Δε θέλουμε σε καμία περίπτωση την κατάργηση, αυτό κρατήστε το, των σχολικών μονάδων Ειδικής Αγωγής και Εκπαίδευσης. Δεν το θέλει το «σχολείο για όλους».

Το «σχολείο για όλους» είναι της πρότασης ότι «κοιτάω το πώς θ' αξιοποιήσω τις δυνατότητες και το σχολείο για όλους είναι της πρότασης, κάνω συνέργειες του «ειδικού» σχολείου με άλλες μονάδες κι έτσι προωθώ τα πράγματα.

Θα σας έλεγα λοιπόν ότι μετά από κάποια χρόνια που έχω κι εγώ εμπειρία στην εκπαίδευση, εδώ υπάρχουν συνάδελφοι που έχουν πολύ περισσότερα, έκλεισα τα 31 χρόνια στο χώρο της εκπαίδευσης, θα σας έλεγα λοιπόν ότι τελικά αν με ρωτούσατε, που αυτό ίσως δεν το καταλάβαινα τόσο καλά όταν ήμουν στα 20 μου, ή στα 21, κι έτυχα στο Περιστέρι, λέω περιοχές που είχα περάσει, στο Κουκάκι, σε κάποιες άλλες περιοχές, τότε λοιπόν δεν καταλάβαινα όταν άκουγα ότι η εκπαίδευση δεν είναι πολιτικά ουδέτερη.

Και ανάλογα με το τι εκπαίδευση κάνουμε, σπάμε και διαμορφώνουμε διαχωρισμούς. Όμως το σύνολο αυτό των αντινομιών που σας έδειξα, μπορούν ν' ανατραπούν. Και αν ανατραπούν ως προβληματισμό και βλέποντας στο μέλλον, μπορεί να φτάσουμε στο «σχολείο για όλους».

Πριν τελειώσω, μερικές διαφάνειες. Όσοι με γνωρίζουν θα θυμούνται ότι είμαι πιο πολύ του πρακτικού παρά του μπλα-μπλα. Λοιπόν, το είδαμε το «σχολείο για όλους» και λέω «για καθίστε ρε παιδιά, μπορούμε να το δοκιμάσουμε; Βγαίνει αυτό ή είναι ένα ουτοπιστικό μοντέλο;».

Πάμε λοιπόν στα Γιάννενα και παίρνουμε έναν παιδικό σταθμό – θα σας πω πώς έγινε ο παιδικός σταθμός, ανοίγω μια παρένθεση: Η δίχρονη υποχρεωτική εκπαίδευση πρέπει να γίνει πράξη. Και πρέπει να ξεκινήσει από την Ειδική Αγωγή και Εκπαίδευση. Όσο περισσότερο χρόνο, τ' ακούσατε κι χτες, τα είπε ο κ. Βλάχος, η κα Τζιβινίκου, όσο πιο νωρίς έχεις την παρέμβαση, τόσο αποτελεσματικότερος θα είσαι.

Λοιπόν, πάμε στα Γιάννενα. Κάνουμε μια μη κερδοσκοπική εταιρεία, Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων, μπαίνει μέσα η Περιφερειακή Αυτοδιοίκηση, τότε ήταν Νομαρχία, ο Δήμος Ιωαννίνων και Σύλλογοι Ατόμων με Αναπηρία. Και λέμε να φτιάξουμε ένα σχολείο. Τι σχολείο; Έναν χώρο που να είναι μαζί τα παιδιά.

Και φτιάχνουμε αυτό που βλέπετε. Αυτό λοιπόν που βλέπετε, έχει παιδιά που έχουν αναπηρία και παιδιά που δεν έχουν αναπηρία. Τα παιδιά που δεν έχουν αναπηρία είναι 54 παιδιά συν 2 συν 4. Είναι 60 χωρίς αναπηρία και 15 με αναπηρία. Κι εδώ βλέπετε τι έχουν. Και μετά, προχωρούμε κι ένα βήμα παρακάτω. Αρχίζουν να δουλεύουν άνθρωποι μέσα.

Δείτε τη σύνθεση: Ειδικοί παιδαγωγοί, ψυχολόγοι, λογοθεραπευτές. Και όλοι μαζί σπάμε όλους τους μαθητές σε 4 τμήματα, στα τμήματα δίνουμε διάφορα ονόματα, «αρκουδάκια», «χελωνάκια», γιατί είναι πιο μικρά τα παιδιά και εκεί υπάρχουν σε κάθε τμήμα από δυο εκπαιδευτικοί, δυο παιδαγωγοί να το πω. Υπάρχουν επίσης και κάποιοι άλλοι, οι οποίοι έρχονται και κάνουν πρακτική άσκηση, υπάρχουν ψυχολόγοι κτλ. και αρχίζει το παιχνίδι.

Και βρίσκονται όλοι μαζί και διαμορφώνουν όλοι μαζί κι εδώ αν σας προκαλούσα να μου δείξετε ποιο απ' όλα αυτά τα παιδιά που βλέπετε είναι το παιδί με αναπηρία, δεν ξέρω αν θα μπορούσατε να το εντοπίσετε. Και πάμε παρακάτω: Εδώ είμαστε όλοι μαζί, βλέπετε πάλι, κάτι διαμορφώνουμε. Εδώ πάλι όλοι μαζί. Βλέπετε την πιτσιρίκα με την πλάτη; Αυτά δεν είναι στημένα ούτε κανείς είπε στα παιδιά «πιάσε το άλλο παιδί από το χέρι βοήθα το». Γιατί μπήκαμε μέσα στο χώρο χωρίς προϋποθέσεις.

Εδώ βλέπετε αυτό –σας το δείχνω αυτό γιατί: Είναι ένα κλασικό παιχνίδι, το ξέρετε. Για κοιτάζτε αυτή τη μικρή, τη μπουμπού. Έχω από τους γονείς την άδεια, μου επιτρέπουν, γι' αυτό τα δείχνω. Το συγκεκριμένο παιδί έχει διαταραχή αυτιστικού φάσματος. Δε γούσταρε ν' ανέβει επάνω. Δεν είπαμε, αφού δεν γουστάρεις, το πρόγραμμα λέει «βάλε το παιδί από πάνω και κάνε...».

Συνάδελφοι, δεν είμαστε διεκπεραιωτές ύλης. Διαμορφώνουμε όρους. Άσχετα αν κάποιοι δεν το καταλαβαίνουν. Και το αλλάξαμε. Αλλάξε μόνο του και απλά, από επισκέψεις που έχουμε κάνει. Θέλουμε να δείτε κι αυτό. Επίσκεψη στο Σχολείο Τυφλών στα Γιάννενα. Όλα τα νήπια, όλοι μαζί. Γιατί; Γιατί δεν υπάρχουν στεγανά ανάμεσα στις αναπηρίες.

Αυτός ο οποίος είναι άτομο με προβλήματα ακοής. Θα πρέπει να δει τι είναι το άτομο με προβλήματα όρασης. Όπως και το άτομο που δεν έχει προβλήματα ούτε ακοής ούτε όρασης, θα πρέπει να δει τι είναι το σχολείο που έχουμε μέσα ζητήματα με μαθητές που έχουν προβλήματα όρασης.

Η μετάβαση που ακούστηκε χτες, είναι ένα πολύ μεγάλο κομμάτι που θέλει μεγάλη συζήτηση. Και βέβαια, η μία και ο άλλος. Η μία με ζητήματα σωματικής αναπηρίας κι ο άλλος με ζητήματα σωματικής αναπηρίας. Η μία ήταν ήδη στο σταθμό και θα πήγαινε του χρόνου στο σχολείο για σωματική αναπηρία κι έπρεπε να κάνουν την επαφή.

Και βέβαια θα κλείσω με αυτή τη διαφάνεια λέγοντας: Εάν μπορούν να συμβούν αλλαγές στο χώρο, πιστεύω απόλυτα, συνάδελφοι, ότι οι αλλαγές αυτές ξεκινούν από την πράξη. Ξεκινούν από τον καθένα σας. Ξεκινούν, αν θέλετε,

από την πίστη που πάντα είχαμε, άσχετα αν θέλουν να μας αλλάξουν. Ποια πίστη; Ότι πιστέψαμε πάρα πολύ στο όραμα. Γιατί δεν πιστεύω ότι κανένας αποφάσισε να γίνει δάσκαλος, γιατί θα έβγαζε πολλά φράγκα. Σας ευχαριστώ πολύ.

ΠΡΟΕΔΡΕΙΟ: Ευχαριστούμε κι εμείς τον κ. Σούλη, νομίζω ότι αυτά που προσέφερε στη διημερίδα έχουν καταγραφεί ήδη και σαν εντυπωσιακά αλλά και παραστατικά.

Καλούμε στο βήμα τον κ. Γιάννη Αγαλιώτη, Καθηγητή του Πανεπιστημίου Μακεδονίας, Πρόεδρο του Τμήματος Εκπαιδευτικής και Κοινωνικής Πολιτικής, να εισηγηθεί το θέμα του.

«Μνημονίου και Συμπερίληψης» γωνία: Η νέα Διεύθυνση της Ειδικής Αγωγής και οι νέοι Δρόμοι για την Ανάδειξη της Επαγγελματικής Ταυτότητας των Ειδικών Παιδαγωγών

Ι. ΑΓΑΛΙΩΤΗΣ: Κύριε Πρόεδρε της ΔΟΕ, κ. Πρόεδρε του Συλλόγου Δασκάλων και Νηπιαγωγών νομού Μαγνησίας, κυρίες και κύριοι εκπρόσωποι φορέων και Οργανώσεων, αγαπητές και αγαπητοί εκπαιδευτικοί, κυρίες και κύριοι, θα ήθελα αρχικά να εκφράσω τα συγχαρητήριά μου προς τους εμπνευστές τις διημερίδας, που μας

μάζεψαν όλους εδώ στη φιλόξενη πόλη του Βόλου να καταθέσουμε θέσεις, απόψεις και σκέψεις που πιθανόν θα βοηθήσουν στο να λυθούν προβλήματα της Ειδικής Αγωγής και Εκπαίδευσης, της Ειδικής Αγωγής και Εκπαίδευσης που βρίσκεται σε μια δύσκολη φάση, σε μια δύσκολη εποχή και χρειάζεται τη σύμπραξη όλων, προκειμένου να βρει το δρόμο της και ν' αποκτήσει και πάλι την ταυτότητά της.

Θα ήθελα επίσης να ευχαριστήσω τους διοργανωτές για την πρόσκληση που μου απηύθυναν και μου έδωσαν την ευκαιρία να βρίσκομαι σήμερα ενώπιόν σας για να καταθέσω τις απόψεις του Τμήματος που εκπροσωπώ, του Τμήματος Εκπαιδευτικής και Κοινωνικής Πολιτικής αλλά και τις προσωπικές μου απόψεις.

Και επ' αυτού θα ήθελα να πω ότι, όπως κι ο αγαπητός Σπύρος Σούλης, δεν είμαι παιδί των αμφιθεάτρων. Έχω στο χώρο της Ειδικής Αγωγής από το 1985. Όταν ξεκίνησα να δουλεύω στις Μονάδες Ειδικής Αγωγής, τρελό με ανεβάζανε και τρελό με κατεβάζανε που δουλεύω με τ' «ανώμαλα». Και ήταν εποχές στις οποίες χρειαζόταν να δώσεις μεγάλη μάχη με τους Διευθυντές των σχολείων για να πάρεις μια αποθήκη, η οποία είχε έναν φεγγίτη ψηλά και μάλιστα το τζάμι εκεί ήταν σπασμένο.

Δεν υπήρχε τίποτε στο χώρο από άποψη βιβλίων, άρθρων, περιοδικών και όσοι από μας είχαμε την τύχη, τη δυνατότητα να διαβάσουμε ξένες γλώσσες, παραγγέλναμε βιβλία από το εξωτερικό με μισθό δασκάλου 13.000 και τιμή βιβλίου 7.

Περάσαμε δύσκολα χρόνια, μπορέσαμε να βάλουμε νομίζω ένα λιθαράκι στο οικοδόμημα της Ειδικής Αγωγής, περάσαμε σ' έναν άλλο χώρο, στο χώρο του Πανεπιστημίου και προσπαθήσαμε κι από κει να κάνουμε ό,τι είναι δυνατόν και σήμερα βρισκόμαστε εδώ για να καταθέσουμε κάποιες σκέψεις και απόψεις πάνω σε πρόσφατες εξελίξεις που έχουν δημιουργήσει μεγάλα προβλήματα.

Από τον τίτλο της εισήγησης είναι, νομίζω, φανερό ότι εγώ θα επικεντρωθώ στα θέματα του προσωπικού, στις αλλαγές που έγιναν και στο πώς μπορούμε να σκεφτούμε πάνω σ' αυτές τις αλλαγές. Ζητώ προκαταβολικά την ανοχή και την κατανόηση του Προεδρείου, θα προσπαθήσω να τηρήσω το χρόνο αλλά θέλω να είστε λίγο ελαστικοί μαζί μου, έχω και κάποιες ιδιότητες, όχι μία, δυο τρεις. Άρα ζητώ την κατανόησή σας.

Γιατί «Μνημονίου και συμπερίληψης γωνία»: Διότι αυτά καθορίζουν τις πρόσφατες εξελίξεις. Έχουμε ένα μεγάλο πρόβλημα. Και ως άνθρωποι που διδάσκουμε επίλυση προβλημάτων αλλά και ως άνθρωποι που θέλουμε να έχουμε θετικές λύσεις, θα πρέπει να εκμεταλλευθούμε αυτά που έχουν σκεφτεί, που έχουν πει, που έχουν καταθέσει άνθρωποι που έχουν ασχοληθεί ιδιαίτερα με την επίλυση προβλημάτων.

Όταν έχεις ένα πρόβλημα, είναι πάρα πολύ σπουδαίο να σκέφτεσαι το ίδιο το πρόβλημα, τη φύση του, την ουσία του, την πηγή του πριν σπεύσεις να δώσεις κάποια λύση. Διότι όταν βιάζεσαι να πας στη λύση, όπως συνήθως γίνεται και στην καθημερινή εκπαιδευτική πράξη, διάβασες το πρόβλημα, ναι, τί πράξη θα κάνουμε, συνήθως υπάρχουν προβλήματα και δυσκολίες.

Θα πω εξαρχής καθαρά τη θέση μου που είναι και θέση του Τμήματος που εκπροσωπώ και θα προχωρήσω σιγά-σιγά στο χτίσιμο του σκεπτικού. Συμφωνούμε με το διεκδικητικό πλαίσιο που έχει θέσει η ΔΟΕ, πιστεύουμε ότι με τις κατάλληλες επεξεργασίες και βελτιώσεις μπορεί να δώσει λειτουργικές λύσεις. Οι άνθρωποι οι οποίοι είναι στο χώρο και τυχαίνει να θίγονται από τις τελευταίες εξελίξεις, έχουν καταθέσει προτάσεις και όλοι μπορούμε να συνεργαστούμε για να κάνουμε το καλύτερο.

Πιστεύουμε όμως ότι το γεγονός ότι ζούμε σε μια πολύ ιδιαίτερη εποχή, επιβάλλει να κινηθούμε με έναν τρόπο που ξεφεύγει από την πεπατημένη. Χρειάζεται αποκλίνουσα σκέψη και όχι συγκλίνουσα. Χρειάζονται καινοτόμες λύσεις και όχι μόνο παραδοσιακές και διαχρονικές, οι οποίες βέβαια μπορεί να έχουν κι αυτές την αξία τους.

Για όσους από σας παρακολουθείτε τις πολιτικές, οικονομικές εξελίξεις, θα

είναι ίσως εύκολο να φέρετε στη μνήμη σας κάποιες ανακοινώσεις που έκανε ο Υπουργός, ο κ. Τσακαλώτος λίγο πριν κλείσει η περίφημη διαπραγματεύση για την αξιολόγηση. Σε μια ανακοίνωση λοιπόν που έκανε, είπε ότι υπάρχουν 4-5 φάκελοι στις συζητήσεις που έχουμε με τους λεγόμενους θεσμούς, υπάρχουν 4-5 φάκελοι στους οποίους δεν έχουμε καμία διαφωνία, π.χ. Παιδεία, υπάρχουν 4-5 φάκελοι στους οποίους έχουμε κάποιες μικρές διαφωνίες και υπάρχουν και 4-5 φάκελοι στους οποίους έχουμε μεγάλες διαφωνίες.

Νομίζω ότι έχουμε κάθε λόγο να πιστεύουμε ότι στη συζήτηση που έκανε ο κ. Τσακαλώτος και η κα Αχτσιόγλου με τους θεσμούς για τα θέματα της παιδείας και συμφώνησαν, δε συζήτησαν για τη σπειροειδή διάταξη της ύλης, για τη μικτή μέθοδο πρώτης ανάγνωσης ή για τη σημασία της αίσθησης του αριθμού.

Για περικοπές, περιστολή δαπανών μίλησαν, για αξιοποίηση του υπάρχοντος στελεχιακού δυναμικού των ανθρώπων που είναι ήδη στην εκπαίδευση, έτσι ώστε να περιοριστούν όσο το δυνατόν περισσότερο οι ανάγκες πρόσληψης νέου προσωπικού, μίλησαν.

Για τέτοια ζητήματα διαπραγματεύθηκαν και το θέμα είναι το εξής: Όταν έχουμε μια κατάσταση στην οποία δεν παίρνει αποφάσεις η ελληνική κυβέρνηση, αλλά θα πρέπει να συμφωνήσει και να πάρει το πράσινο φως από κάποιους άλλους, εμείς μπορούμε να μένουμε και να θέτουμε ζητήματα και να διεκδικούμε διάφορα αιτήματα με λογικές, οι οποίες χρησιμοποιήθηκαν επιτυχημένα την εποχή που είχαμε αυτονομία ως κράτος;

Είναι ένα ερώτημα το οποίο έχει να κάνει με την επίλυση προβλήματος. Πρέπει να σκεφτούμε βαθιά το πρόβλημα για να προτείνουμε τις σωστές λύσεις στις σύγχρονες συγκυρίες. Άρα έχουμε λοιπόν κάποια πράγματα. Τι είναι αυτό που είχαμε οι απόφοιτοι του Τμήματος Ειδικής Αγωγής και οι απόφοιτοι του Τμήματος Εκπαιδευτικής και Κοινωνικής Πολιτικής, κατεύθυνση εκπαίδευσης Ατόμων με Ειδικές Ανάγκες; Τι υπήρχε; Πώς είχε αποκτηθεί; Τι αλλαγή έγινε και χάθηκε; Μπορούμε να το επαναφέρουμε;

Στην προσπάθειά μας αυτή υπάρχει μόνο μια λύση ή περισσότερες; Σκεφτόμαστε το πρόβλημα σε βάθος και για να μπορέσουμε να το σκεφτούμε, νομίζω είναι καλό να φέρουμε στη μνήμη μας, θα γνωρίζετε πολλοί από σας και καλύτερα από μένα ίσως αλλά πρέπει να σας πω ότι κι εγώ έχω κάνει τη δουλειά που θα έπρεπε, το homework όπως λένε οι Άγγλοι και μάλιστα δεν την έχω κάνει μόνος μου, την έχω κάνει μαζί με το πάρα πολύ καλό νομικό γραφείο που έχουμε στο Πανεπιστήμιο Μακεδονίας.

Ας δούμε λοιπόν μερικά πράγματα, ας θυμηθούμε μερικές αλήθειες. Θυμάμαι σα να είναι τώρα, στις αρχές της προηγούμενης δεκαετίας, όταν κατέβαινα εγώ ως εκπρόσωπος του Τμήματος, Λέκτορας τότε ακόμη, σε συναντήσεις με τον τότε Διευθυντή Ειδικής Αγωγής, ονόματι Καρακώιδας και τη σύμβουλο

Ειδικής Αγωγής στο Παιδαγωγικό Ινστιτούτο, Βενέτα Λαμπροπούλου. Αρχές της προηγούμενης δεκαετίας, ακόμα δεν είχαν βγει απόφοιτοι ούτε από το δικό μας Τμήμα, ούτε από το Τμήμα του Βόλου.

Συζητήσεις επί συζητήσεων, σ' αυτές τις συζητήσεις κάποια στιγμή ήρθαν και εκπρόσωποι των φοιτητών, ο Προεδρεύων τότε του Τμήματος, άλλοι συνάδελφοι παράλληλα το Τμήμα του Βόλου έκανε κι αυτό τις ενέργειές του και είχαμε το νόμο αυτό, τον οποίο πολλοί από σας και ίσως όλοι τον γνωρίζετε.

Εγώ απλώς να θυμίσω, είναι ο νόμος στον οποίο έγινε για πρώτη φορά αναφορά στην περίφημη προτεραιότητα. Προτεραιότητα λοιπόν εκπαιδευτική με τα παρακάτω προσόντα: Ξεκινά Τμήμα Ειδικής Αγωγής, Τμήμα Εκπαιδευτικής Πολιτικής, Πανεπιστήμια εξωτερικού. Κοιτάζτε σας παρακαλώ στην τελευταία σειρά.

Πρώτα απ' όλα όλα είναι διαζευκτικά και τι λέει: «Η τίτλο μεταπτυχιακών σπουδών στην Ειδική Αγωγή». Η προτεραιότητα περιελάμβανε από το 2003 μαζί με τους αποφοίτους του Τμήματος του Βόλου, του Τμήματος της Θεσσαλονίκης, τους κατόχους τίτλων μεταπτυχιακών σπουδών στην Ειδική Αγωγή. Και η αναφορά αυτή σημαίνει ότι το πρώτο πτυχίο δεν ήταν από τα δύο Τμήματα, ήταν από κάπου αλλού και είχε το μεταπτυχιακό. Το γράφει ο νόμος ξεκάθαρα.

Για να προχωρήσουμε στον περίφημο νόμο, τον 3699/2008. Τι λέει λοιπόν εδώ: Μιλάει για τη στελέχωση των Μονάδων Ειδικής Αγωγής και τι λέει: «Με σπουδές στην Ειδική Αγωγή και εκπαίδευση». Ποιοι τις στελεχώνουν αυτές τις μονάδες; Κάποιοι που έχουν σπουδές στην Ειδική Αγωγή και Εκπαίδευση. Να θυμίσω γιατί όλες και όλοι το ξέρετε, ότι όταν ένας νόμος έτσι όπως γράφεται στο επίσημο κείμενο και δημοσιεύεται στο ΦΕΚ είναι ασαφής, οι ενδιαφερόμενοι καταφεύγουν στο Δικαστήριο για ερμηνείες και έτσι έχουμε τη νομοθεσία, το επίσημο κείμενο και τη νομολογία, δηλαδή την ερμηνεία.

Το Δικαστήριο όταν προσπαθεί να ερμηνεύσει, παίρνει πολύ πολύ σοβαρά υπ' όψιν του την αιτιολογική έκθεση του νόμου. Γιατί ο νομοθέτης δεν καταθέτει έτσι μόνο το άρθρο αλλά καταθέτει από πίσω μια αιτιολόγηση, λέει πώς σκέφτηκε ποιές ανάγκες θέλει να καλύψει και για ποιο λόγο το προτείνει αυτό.

Αν λοιπόν δούμε την αιτιολογική έκθεση γι' αυτό το άρθρο, για να δούμε τελικά ποιοι είναι αυτοί οι οποίοι έχουν σπουδές στην Ειδική Αγωγή και Εκπαίδευση, βλέπετε: «Ρυθμίζονται θέματα στελέχωσης των Μονάδων Ειδικής Αγωγής κτλ., καθιερώνεται η υποχρεωτική τριετής υπηρεσία όσων μετεκπαιδεύονται στην Ειδική Αγωγή και Εκπαίδευση». Άρα μιλάει για όλους. Δεν κάνει κάποια διάκριση για τους αποφοίτους των Τμημάτων.

Για να πάμε στο άρθρο 22, «Αναπληρωτές – εκπαιδευτικοί Ειδικής Αγωγής και Εκπαίδευσης». Τι λέει λοιπόν: «Εφ' όσον οι ανάγκες δεν καλύπτονται», έτσι συνήθως ξεκινούν αυτά τα άρθρα, «προσλαμβάνονται αναπληρωτές τι

διαθέτουν: Τα προσόντα τοποθέτησης σε Μονάδες Ειδικής Αγωγής με μετάθεση ή διορισμό». Ποια είναι αυτά; 2008 τώρα, τα έχω παρακάτω: «Διδακτορικό δίπλωμα, διετής μετεκπαίδευση, τα δυο Τμήματα Ειδικής Αγωγής και Εκπαιδευτικής και Κοινωνικής Πολιτικής και συνεχίζει, «εκπαιδευτικοί με αναπηρία» κτλ., τα υπόλοιπα.

Και τι άλλο εκτός από τα προηγούμενα προσόντα, διδακτορικό, μεταπτυχιακό κτλ.: Σεμινάριο, αναπηρία ή προϋπηρεσία. 2008, ξαναλέω. Για να δούμε, πώς συνεχίσαμε; Φτάνουμε στον περίφημο νόμο 3966 στον οποίο γίνεται συχνά αναφορά και από τους ανθρώπους που υποστηρίζουν τις τελευταίες αλλαγές που έκανε το Υπουργείο.

Γιατί υπάρχουν και κάποιοι που τις υποστηρίζουν. Εμείς είμαστε αντίθετοι. Και τα δύο Τμήματα έχουν εκδώσει ψηφίσματα, ζητούν αυτά τα πράγματα ν' αλλάξουν. Αλλά υπάρχουν και κάποιοι που υποστηρίζουν. Και το Υπουργείο αναφέρεται είτε άμεσα, είτε με κάποιους άλλους τρόπους και δρόμους σ' αυτό.

Τι λέει λοιπόν: Είναι ο νόμος ο οποίος εν μία νυκτί, όπως γράφεται σε κάποια ανακοίνωση ενός Συλλόγου, μετέτρεψε τις θέσεις των Μονάδων Ειδικής Αγωγής σε οργανικές θέσεις για τους ΠΕ 61 και ΠΕ 71. Και αυτό θεωρήθηκε ότι σηματοδοτεί το ότι πλέον αυτές οι θέσεις είναι μόνο για τους αποφοίτους των δύο Τμημάτων.

Υποτίθεται ότι αυτό έγινε με την προοπτική της διενέργειας διαγωνισμού του ΑΣΕΠ, θα προσλάμβανε υποτίθεται το Ελληνικό Δημόσιο μέσα από το διαγωνισμό αυτό τους αποφοίτους των Τμημάτων οι οποίοι είχαν πάρει τα επαγγελματικά δικαιώματα με το ν. 3699/2008. Αυτός είναι ο 3966.

Για να πάμε λίγο στην αιτιολογική έκθεση. Για κοιτάξτε σας παρακαλώ πολύ προσεκτικά, γιατί είναι πολύ σπουδαίο να ξεκαθαρίσουμε το πλαίσιο μέσα στο οποίο κινούμαστε και μέσα στο οποίο προσπαθούμε να πάρουμε τις σωστές αποφάσεις, τι λέει: Λέει λοιπόν ότι με αυτή τη ρύθμιση μετατρέπονται όλες οι οργανικές θέσεις σε θέσεις για τους ΠΕ 61 και 71. Για να πάμε λίγο σας παρακαλώ εδώ: «Είναι κρίσιμο ότι διατηρείται η δυνατότητα μετάθεσης των εκπαιδευτικών Γενικής Εκπαίδευσης στις θέσεις αυτές».

Το ξαναλέω: «Διατηρείται», λέει ο νόμος. Όπως με διαβεβαίωσαν οι νομικοί της Νομικής Υπηρεσίας του Πανεπιστημίου μας και πρωτοετής φοιτητής της Νομικής αν εκπροσωπούσε κάποιους που θα έκαναν προσφυγή μ' αυτό το νόμο, θα την κέρδιζε τη δίκη. Κάποιοι δηλαδή που θα ήταν απ' την πλευρά της Γενικής Εκπαίδευσης.

Δεν έγινε. Γιατί δεν έγινε; Επικράτησαν πολλές και διάφορες θέσεις και απόψεις: Ότι οι απόφοιτοι των Τμημάτων είναι πλέον οργανικό κομμάτι και σωστά, βεβαίως, των Συλλόγων, προσφέρουν πολλοί συνάδελφοι, δάσκαλοι της Γενικής είχαν τα παιδιά τους στο Τμήμα μας και στο Τμήμα του Βόλου, σπούδαζαν, ανοιγόταν ένα καινούργιο πεδίο.

Δεν πήγε το πράγμα προς τις δικαστικές διαμάχες, για πολλούς και διαφόρους λόγους. Θυμίζω, μιλάμε για 2011. Έχουμε μνημόνιο στην Ελλάδα. Δεν είναι τυχαίο. Θα το δείτε αμέσως. Δεν είναι τυχαίο. Επαναλαμβάνω, και αυτός ο νόμος τον οποίο πολλοί χρησιμοποιούν και λένε ότι «να, ορίστε, αυτές είναι θέσεις δικές μας» ή οι άλλοι λένε «εμείς αδικηθήκαμε» και εκεί που υπηρετούσαμε την Ειδική Αγωγή μας πετάζανε, μιας έδωσαν μια κλωτσιά, σωστά το είπε ο αγαπητός Σπύρος, ποιος υπηρετούσε από το 1985 που ξεκινήσαμε κάποιοι;

Ποιος στήριζε; Ναι, μας πέταξαν με μια κλωτσιά. Όχι, δε λέει αυτό. Διατηρείται η δυνατότητα. Και μιλάει ξεκάθαρα: «Εκπαιδευτικοί Γενικής Εκπαίδευσης». Δεν αφήνει καμία αμφιβολία. Το Μάιο έγινε αυτό το προηγούμενο, τον Οκτώβριο τι έγινε; Καταργήθηκε το επίδομα Ειδικής Αγωγής μαζί με πολλά άλλα επιδόματα. Και έγινε και Υπουργική Απόφαση κτλ. Και τι είπαν; Μα αφού αυτές οι θέσεις είναι θέσεις για ανθρώπους που δεν μπορούν να δουλέψουν στη Γενική Εκπαίδευση. Γιατί θα τους δίνουμε και επίδομα; Το επίδομα δεν είναι μικρή υπόθεση, 195 ευρώ το μήνα.

Αμα κάνετε κάποιους απλούς πολλαπλασιασμούς, θα δείτε ότι τουλάχιστον την ΤΡΑΙΝΟΣΕ που τη δώσαμε με 45 εκατομμύρια στους Ιταλούς, μπορεί να την είχαμε ακόμη δικιά μας. Είναι πολύ περισσότερα όμως τα χρήματα. Τα πράγματα δεν είναι λοιπόν τόσο απλά και πού βρισκόμαστε τώρα: Το πού βρισκόμαστε το γνωρίζετε, δε χρειάζεται να πω για τις αλλαγές, οι περισσότεροι έχετε στεναχωρηθεί, έχετε προβληματιστεί, έχετε κάνει διάφορες δράσεις και ενέργειες.

Ωραία, να πούμε πάλι για την αιτιολογική έκθεση, γιατί εκεί κρύβεται η σκέψη αυτών που παίρνουν τις αποφάσεις κι εδώ πέρα λοιπόν ομολογείτε ξεκάθαρα ότι μιλάμε για επιτακτικούς δημοσιονομικούς λόγους. Δεν αναφέρεται σε αξιολόγηση των αποφοίτων, δεν αναφέρεται σε αξιολόγηση των προγραμμάτων σπουδών, δεν αναφέρεται σε κάτι που έχει να κάνει με την επιστήμη, με την Παιδαγωγική, με την Ειδική Αγωγή, με το εκπαιδευτικό σύστημα.

Αναφέρεται στο μνημόνιο, στα χρήματα. Αυτά είναι τα στοιχεία με τα οποία έχουν ληφθεί οι αποφάσεις και έχουν δημιουργήσει αυτή την κατάσταση.

Σε τι διαπιστώσεις μπορούμε να καταλήξουμε απ' αυτή τη σύντομη αναφορά που έκανα μέχρι τώρα: Ότι οι απόφοιτοι των δυο Τμημάτων είχαν πάντοτε παράλληλη προτεραιότητα με άλλους προσοντούχους αναπληρωτές ή ήταν σε ομάδα η οποία παράλληλα με τους εκπαιδευτικούς της Γενικής Εκπαίδευσης που είχαν προσόντα, μπορούσαν να καταλάβουν θέσεις.

Αποκλειστικότητα δεν υπήρξε. Οι αλλαγές που έγιναν πρόσφατα δεν είναι αποτέλεσμα επιστημονικής διαδικασίας, είναι αποτέλεσμα οικονομικών υποχρεώσεων. Και αυτό είναι κάτι που πρέπει πάρα πολύ καλά να το έχουμε στο μυαλό μας, γιατί για να βρούμε τη λύση του προβλήματος, θα πρέπει να σκεφτούμε: Μπορούμε από τη μεριά μας να κάνουμε ενέργειες, ώστε οι κυβερ-

νήσεις, γιατί δεν είναι μόνο μία, όλες από τότε που ξεκίνησε το μνημόνιο, οι κυβερνήσεις που έχουν αναλάβει υποχρεώσεις απέναντι σε δανειστές, θα μπορέσουν το οποιοδήποτε αίτημά μας να το περάσουν με τον κατάλληλο τρόπο στη διαπραγμάτευση και να πάρουν το πράσινο φως;

Δε θα πάνε, οποιοσδήποτε Υπουργός Οικονομικών, Εργασίας, Παιδείας, δε θα συζητήσει με τους εκπροσώπους των θεσμών, τις δημοσιεύσεις που έχουν τα μέλη ΔΕΠ των Τμημάτων και πόσες ετεροαναφορές. Αν και μεταξύ μας, εμείς εδώ όταν συζητάμε και μάλιστα συζητάμε και σε κάποιους διαδρόμους και έχουμε και κάποια θέση, θα πρέπει να είμαστε πάρα πολύ προσεκτικοί όταν αφήνουμε αιχμές για ανθρώπους και μάλιστα συναδέλφους οι οποίοι στο Google Scholar έχουν να παρουσιάσουν εκατοντάδες αναφορών, τη στιγμή που εμείς οι ίδιοι ή οι συνάδελφοί μας στο Τμήμα που είμαστε, είμαστε στο μονοψήφιο.

Αλλά αυτά ο κόσμος δεν τα ξέρει, διότι εγκλωβίζεται σε μια συζήτηση που έχει να κάνει με δήθεν επιστημονικά κριτήρια, ενώ στην πραγματικότητα από πίσω κρύβεται η οικονομία. Τι γίνεται τώρα εδώ; Θα στο πουν έτσι; Θα σου πουν ότι «ξέρεις, έτσι έχουν τα πράγματα;». Όχι. Σε τι μας βοήθανε στη λήψη αποφάσεων; Στο να λύσουμε το πρόβλημα. Έχουμε ένα πρόβλημα, πρέπει να το λύσουμε.

Όταν είσαι σ' ένα κοινό πλαίσιο μαζί με άλλους, ακόμη κι όταν είσαι πρώτος μεταξύ ίσων, υποτίθεται, σε περιόδους οικονομικής δυσπραγίας και πολιτικής αστάθειας, είναι πάρα πολύ εύκολο κάποιιο να θελήσουν να σε βγάλουν από εκεί που είσαι και να βρουν τους τρόπους για να πετύχουν αυτό που θέλουν εκμεταλλευόμενοι αυτές τις δύσκολες καταστάσεις.

Θυμάμαι πολύ χαρακτηριστικά την κουβέντα που μου είπε μια απόφοιτος του Τμήματος: «Κύριε Αγαλιώτη, η δασκάλα στην τάξη της οποίας εγώ κάνω παράλληλη στήριξη, με μισεί, διότι εγώ είμαι 25 χρόνων, έχω μια πρόσληψη, παίρνω έναν μισθό, ο γιος της είναι 33, έχει διδακτορικό και είναι άνεργος». Λοιπόν, δε θα πιέσει ο άνθρωπος ο οποίος είναι απέναντι στην ανεργία, παρά τις προσπάθειες που έχει κάνει; Φυσικά και θα πιέσει, νομίζω ότι δε χρειάζεται να επιχειρηματολογήσω επί αυτού.

Αρα, αν θέλουμε να βρούμε μια λύση, θα πρέπει να βγούμε απ' αυτό το κάδρο. Όσο μένουμε εκεί μέσα, θα έχουμε πρόβλημα, γιατί όλες οι πολιτικές εξουσίες, δεν έχει σχέση το κόμμα και το χρώμα, όλες ανεξαιρέτως θέλουν να διατηρηθούν στη λεγόμενη καρέκλα και να έχουν όσο το δυνατόν περισσότερα πλεονεκτήματα στο πολιτικό παιχνίδι. Αρα τι θα κάνουν; Θα βάλουν τον έναν να φάει τον άλλον.

Όταν είσαι μέσα στο ίδιο πλαίσιο, υπάρχει λύση; Θα βγούμε από το κάδρο. Διότι το ζήτημα είναι ότι όχι μόνο θα σε βάλουν να συγκρούεσαι με κάποιον με τον οποίο βρίσκεσαι στην ίδια δεξαμενή, αλλά θα δημιουργήσουν και

διάφορα ψέματα, στρεβλώσεις. Θα τυλίζουν αυτή την προσπάθεια σ' ένα ωραίο περιτύλιγμα και το περιτύλιγμα στην περίπτωση μας είναι η συμπερίληψη.

Δυστυχώς, δυστυχέστατα. Δεν υπήρχε σεβασμός ερευνητικών αποτελεσμάτων και δεδομένων, δεν υπήρχε σεβασμός της προσπάθειας που κάνουμε πολλοί από μας, αυτό το κίνημα της συμπερίληψης, σιγά-σιγά, όχι μόνο στα χαρτιά γιατί στα χαρτιά υπάρχει, αλλά σιγά-σιγά να παίζει το ρόλο που πρέπει δυναμικά και στο ελληνικό εκπαιδευτικό σύστημα.

Αυτά που έχω με πλάγια γράμματα, τ' αντέγραψα έτσι όπως τα βλέπετε, από διάφορες ανακοινώσεις υπέρμαχων της πρόσφατης τροπολογίας και γι' αυτό υπάρχει και η ποικιλομορφία στην ορολογία, συνεκπαίδευση, συμπερίληψη, ένταξη. Είπαν λοιπόν διαστρεβλώνοντας την πραγματικότητα, ότι ξέρεις, όλα αυτά που γίνονται είναι στο πνεύμα της συμπερίληψης. Με βάση ποιο σκεπτικό; Τι είδους λύση χρειαζόμαστε; Μέχρι τώρα κάναμε μια ανάλυση στο πρόβλημα. Σκεφτήκαμε ποιά είναι η κατάσταση, τι λύσεις υπάρχουν όταν έχουμε απέναντί μας διάφορα προβλήματα...

Υπάρχουν παραδοσιακές λύσεις, λύσεις οι οποίες δηλαδή έδωσαν αποτελέσματα σε κάποιες εποχές με πολύ ειδικά χαρακτηριστικά, όπως π.χ. τελικά ειδικό χαρακτηριστικό αποδεικνύεται ότι είναι το να κάνεις κουμάντο στη χώρα σου, διότι μπορεί να έρθουν εποχές άλλες. Ποιος από μας τους μεγαλύτερους πίστευε κάποτε, την εποχή που υπήρχαν αφειδώς παροχές από διάφορες κυβερνήσεις, δεν έχει σχέση το χρώμα, οι καταστάσεις μετράνε, ποιος πίστευε ότι θα βρεθούμε μπροστά σε κατάσταση στην οποία άμα δεν κάνει έτσι ο Τόμσεν δεν πρόκειται να κινηθεί τίποτε στη χώρα;

Αλλά αυτό υπάρχει. Οι παραδοσιακές λύσεις εξυπηρέτησαν κάποιες καταστάσεις. Τώρα τις εξυπηρετούν; Υπάρχουν επίσης και οι διαχρονικές λύσεις, υπάρχουν κάποια πράγματα τα οποία πρέπει να κάνεις όπως και να' χει η κατάσταση, για να δώσεις το στίγμα σου και την ταυτότητά σου. Και υπάρχουν και οι καινοτόμες λύσεις, λύσεις τις οποίες παλαιότερα δε θα σκεφτόμασταν αλλά είναι λύσεις που προκύπτουν από τις καθημερινές ανάγκες.

Τι λέμε και ως Τμήμα και προσωπικά: Ναι, στις παραδοσιακές λύσεις που αντανakλώνται στα ψηφίσματα, στα διεκδικητικά πλαίσια, εφ' όσον κρίνουμε ότι αυτές είναι κατάλληλες και θα δώσουν αποτελέσματα στη σημερινή εποχή. Ναι και στις διαχρονικές λύσεις και προσωπικά πιστεύω ότι μια σπουδαιότατη διαχρονική λύση, η οποία μας επιτρέπει, επιτρέπει στους αποφοίτους των δυο τμημάτων να δώσουν το χαρακτηριστικό, επιστημονικό τους στίγμα και να διαφοροποιηθούν από κάποιους άλλους, είναι το εξατομικευμένο πρόγραμμα.

Επιμονή στην κατάρτιση και υλοποίηση εξατομικευμένων εκπαιδευτικών προγραμμάτων. Αυτά είναι από emails που πήρα από αποφοίτους του τμήματος και επίσης είναι χαρακτηριστικό, μπορώ να επικαλεστώ, δεν ξέρω αν είναι

κάποιος στο ακροατήριο, μαρτυρίες των φοιτητών του 3ου εξαμήνου, του προπτυχιακού που διδάσκονται τώρα Διδακτική Μεθοδολογία. Αν είναι κάποιος εδώ και ήταν στη συνάντηση που είχαν έρθει απόφοιτοι και χρησιμοποίησαν αυτό που μου έκανε εντύπωση, τον ίδιο όρο, την ίδια λέξη: «Βοηθός».

Και λέει λοιπόν ο απόφοιτος: «Ναι, μάθαμε πράγματα στο Πανεπιστήμιο αλλά δεν μπορώ να τα εφαρμόσω, γιατί μ' έχει να πάω να φέρνω τους χυμούς από το κυλικείο». Πριν από μερικές μέρες μιλούσα, είχαν έρθει για κάποιο Εκλεκτορικό εκεί στο Τμήμα με μια συνάδελφό μου από το Αριστοτέλειο, από το Τμήμα Ψυχολογίας και μου λέει: «Καλά, σοβαρά τώρα, κ. Αγαλιώτη δεν μπορεί ο δικός μας απόφοιτος από το Τμήμα Ψυχολογίας να καθίσει δίπλα στο παιδάκι στην παράλληλη στήριξη και να το κρατάει ήσυχο για να κάνει το μάθημα αυτός της γενικής τάξης; Χρειάζεται δηλαδή να έχει τελειώσει το δικό σας το τμήμα σε μια εποχή ανεργίας; Γιατί οι δικοί μας να μη μπορούν να μπουν μέσα;».

Και της λέω: «Το ζήτημα είναι, το εξατομικευμένο εκπαιδευτικό πρόγραμμα, η Ειδική Αγωγή και Εκπαίδευση. Δεν υπάρχει αυτό; Δεν υπάρχει Ειδική Αγωγή και Εκπαίδευση». Αν δεν το κάνεις αυτό, λοιπόν, να το στηρίζεις και να πεις, ενάντια σε οποιονδήποτε ναι, να βοηθήσω, να συνεργαστώ, να πάρω θέση, να κάνω κάποια πράγματα που νομίζω ότι χρειάζονται, για το μαθητή, αλλά το πρόγραμμα είναι πρόγραμμα. Και σ' αυτό πρέπει να επιμένουμε. Είναι το στοιχείο της ταυτότητάς μας.

Πάμε τώρα προς μια καινοτόμο λύση για να δούμε εάν μπορεί να υπάρξει - είπαμε ναι στις παραδοσιακές αν βοηθούν. Είπαμε ναι στις διαχρονικές, αλλά για να δούμε, καινοτόμος λύση εφ' όσον έχουμε ένα καινούργιο πλαίσιο μπορεί να υπάρξει; Αν σκεφτούμε με την ίδια προσοχή τις καταστάσεις και αξιοποιήσουμε όσα μας λέει η διεθνής εμπειρία και η έρευνα η δική μας που έχουμε κάνει Έλληνες ερευνητές πάνω στο θέμα, θα δούμε ότι μπορεί να υπάρξει και μια τέτοια πρόταση.

Θέλω να καταθέσω λοιπόν την πρόταση, ότι εφ' όσον συμφωνήσουμε, εφ' όσον το θεωρούμε καλό, λειτουργικό, κατάλληλο για την κατάσταση απέναντι στην οποία βρισκόμαστε, πιστεύω ότι είναι θετικό να ενώσουμε τις δυνάμεις μας, να συμπράξουμε έστω να εισαχθεί στο ελληνικό εκπαιδευτικό σύστημα ο θεσμός του συντονιστή εκπαιδευτικής συμπερίληψης. Είναι ένας θεσμός ο οποίος θα δώσει πολλές λύσεις.

Διότι χρησιμοποιώντας τα χρήματα που είδα στις ανακοινώσεις που σας είχα δώσει πριν, είναι ένας θεσμός ο οποίος υπάρχει σε άλλες χώρες ήδη και μάλιστα σε αρκετές. Και έχει δώσει αποτελέσματα. Εννοείται ότι συνάδει με τη φιλοσοφία της συμπερίληψης, αφού γι' αυτήν υπάρχει. Εναρμονίζεται και με τις ανάγκες της χώρας και θα σας δείξω πώς.

Και κάτι για μένα σημαντικό: Υπάρχουν κάποιοι άνθρωποι οι οποίοι εκμεταλλευόμενοι την πρόσκαιρη δύναμη που έχουν, την περιστασιακή, συγκυριακή ισχύ τους, χρησιμοποιούν τη συμπερίληψη για να υποστηρίξουν ιδεοληψίες. Αυτούς θα τους ξεμπροστιάσουμε. Έτσι πιστεύω, αν συμπράξουμε όλοι και εισαχθεί αυτός ο θεσμός.

Λοιπόν, τι είναι αυτός ο συντονιστής εκπαιδευτικής συμπερίληψης; Είναι ένας εκπαιδευτικός που έχει ειδικές σπουδές, εξυπηρετεί ανάλογα με το μέγεθος, περισσότερα σχολεία, οργανώνει εξατομικευμένα προγράμματα, συνεργάζεται με τους μεμονωμένους εκπαιδευτικούς αλλά δεν είναι σε μια τάξη, σ' ένα συγκεκριμένο χώρο, δεν έχει την ευθύνη ενός τμήματος, μπορεί να κάνει και εξατομικευμένη διδασκαλία εφ' όσον χρειάζεται αλλά κυρίως υποστηρίζει τους εκπαιδευτικούς.

Για να μη γίνονται παρανοήσεις και κάποιοι φέρουν στο μυαλό τους το 4115/13 που μιλάει για τις ΕΔΕΑΥ, σας δείχνω τις διαφορές. Η ΕΔΕΑΥ ασχολείται με την προπαραπεμπτική παρέμβαση. Από τη στιγμή που ο εκπαιδευτικός της γενικής τάξης επισημάνει ότι υπάρχει κάποιος μαθητής που δεν ανταποκρίνεται στις απαιτήσεις του προγράμματος σπουδών, γίνεται αυτή η διαδικασία μέσω της ΕΔΕΑΥ που συνεδριάζει, προτείνει, εφαρμόζεται ένα πρόγραμμα για περίπου 10 εβδομάδες και μετά από όλα αυτά, αν δεν έχουν αποτέλεσμα, πηγαίνει ο μαθητής στο ΚΕΔΔΥ.

Ο συντονιστής εκπαιδευτικής συμπερίληψης είναι για μετά. Αναγνωρίστηκε ως άνθρωπος με ειδικές ανάγκες, ο μαθητής με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες ή αναπηρίες, είναι μέσα στη γενική τάξη και εκεί μέσα χρειάζεται να γίνει πρόγραμμα για να έχει μία λειτουργική σχέση με το περιβάλλον, με τους συμμαθητές του, με το πρόγραμμα σπουδών και να μπορεί να παρουσιάζει πρόοδο.

Από το 2006, στο διεθνές περιβάλλον πλέον δε μιλάμε για access, για πρόσβαση στη Γενική Εκπαίδευση, αλλά μιλάμε για πρόοδο, για progress, για πρόοδο. Το ζήτημα δεν είναι να βάλεις κάποιον μέσα στη γενική τάξη και να κάθεται εκεί να περνάει χάντρες, ή να ζωγραφίζει ή να φτιάχνει παζλ, το θέμα είναι, μπορείς να του δώσεις το πλαίσιο που θα του εξασφαλίσει τη δυνατότητα να παρουσιάσει τη μεγαλύτερη δυνατή πρόοδο που μπορεί; Είναι ηθικό ζήτημα, είναι νομικό ζήτημα, είναι εκπαιδευτικό ζήτημα.

Έλληνες μαθητές, παιδιά ελληνικών οικογενειών ή και ξένων εφ' όσον ζουν εδώ στην Ελλάδα, άνθρωποι με δικαιώματα, είναι και αυτοί και πρέπει να κάνουμε αυτό που μπορούμε να κάνουμε και που έχουμε υποχρέωση να κάνουμε.

Αρα μιλάμε για κάθε διαφορετικό, είναι ένας καινούργιος θεσμός. Υπάρχουν στοιχεία σχετικά μ' αυτό το θεσμό από την ελληνική πραγματικότητα; Ναι, έχει τύχει να κάνω με μια συνεργάτιδα έρευνα από το 2011, την οποία σας δείχνω και πού την έχουμε δημοσιεύσει. Και πρέπει να σας πω ότι έχει πάρα πολλές ετεροαναφορές από ξένους.

Λοιπόν, ποια είναι η ταυτότητα της έρευνας; Είχαμε βλέπετε τα στοιχεία, 466 εκπαιδευτικούς με ερωτηματολόγιο, έγιναν διάφορες αναλύσεις, δε μένω σ' αυτά, πάμε στους παράγοντες. Τι ζητούν οι Έλληνες εκπαιδευτικοί Γενικής και Ειδικής; Να έχει αυτός ο άνθρωπος, ο εκπαιδευτικός, ο ειδικός που θα συντονίζει την εκπαιδευτική συμπερίληψη στα σχολεία και τι θα πρέπει να κάνει; Ποιος είναι ο ρόλος του και ποιες οι ποιότητες, οι ιδιότητες, τα χαρακτηριστικά του;

Ασφαλώς θα στηρίζει τα παιδιά με ειδικές ανάγκες, θα κάνει αξιολόγηση, θα δίνει κάποιες οδηγίες στους εκπαιδευτικούς, μπορεί να κάνει και κάποιες διδασκαλίες. Θα πρέπει να γνωρίζει και στοιχεία κι από το Γενικό Σχολείο αλλιώς δεν μπορεί να σταθεί, λένε οι Έλληνες εκπαιδευτικοί, κατάρτιση σε μεγάλο φάσμα ειδικών αναγκών, πράγμα το οποίο το δίνουν τα δυο Τμήματα. Δεν το δίνει το Παιδαγωγικό Τμήμα.

Και αν πάρετε τα μεταπτυχιακά, καθίσαμε στο Τμήμα μας και το κάναμε αυτό, πήραμε διαφόρους συνδυασμούς; Παιδαγωγικό Τμήμα και πολλά από τα μεταπτυχιακά. Και είδαμε ότι μπορεί κάποιος να τελειώσει ένα Παιδαγωγικό Τμήμα και κάποια μεταπτυχιακά και να έχει κάνει 2-3 μαθήματα όλα στην Ειδική Αγωγή.

Τα προγράμματα των δύο τμημάτων έχουν, και μικρό παιδί μπορεί να το πιστώσει, πολλά μαθήματα σε διάφορες κατηγορίες ειδικών αναγκών. Σ' αυτά τα δύο υπάρχει η διαφορά ανάμεσα στους δασκάλους Γενική και Ειδικής. Αυτοί της Γενικής βάζουν το δεύτερο μπροστά από το 1ο. Αυτή είναι η διαφορά.

Στ' άλλα είναι ίδια. Τα ίδια πράγματα αλλά μόνο σ' αυτά τα δύο υπάρχει μια διαφορά. Συνεργασία με γονείς και συναδέλφους, διαμεσολάβηση και συμβουλευτική, πρωτοβουλίες για τη διεύρυνση της συμπερίληψης. Δεν υπάρχει μόνο η εκπαιδευτική, υπάρχει και η κοινωνική, η επαγγελματική είναι λίγο μακριά από το Δημοτικό Σχολείο αλλά υπάρχει το προ-επαγγελματικό.

Ομιλίες, ενημέρωση γιατί όταν οι γονείς των μαθητών της γενικής τάξης είναι αρνητικά διακείμενοι απέναντι στην ιδέα και στην πρακτική της συμπερίληψης, δεν μπορεί να γίνει στην πράξη, δημιουργούνται ένα σωρό προβλήματα και υλοποίηση διαφόρων εφαρμογών ενδοσχολικής επιμόρφωσης.

Έχουμε λοιπόν τα στοιχεία. Γιατί βοηθάει; Με ποιον τρόπο βοηθάει; Εάν οι απόφοιτοι των δυο Τμημάτων στελεχώσουν αυτό το νέο θεσμό, εξ ορισμού βγαίνουν από τον κοινό πίνακα. Θα υπάρχει ένας πίνακας, ο οποίος θα είναι των συντονιστών εκπαιδευτικής συμπερίληψης. Και αυτός ο πίνακας θα έχει ανθρώπους από τα δύο τμήματα.

Παράλληλα είναι νέος ρόλος, νέα καθήκοντα. Παράλληλα εξυπηρετούνται και οι ανάγκες του Υπουργείου. Γιατί; Διότι έχοντας 2.300 άτομα στα σχολεία, μπορεί και τα σχολεία αν είναι μικρά, ν' αυξηθεί ο αριθμός τους, έχουμε ανθρώπους οι οποίοι μπορούν αν συντονίσουν σ' ένα σημαντικό βαθμό της συμπερίληψη σε επίπεδο σχολείου και όχι να είναι καθηλωμένοι μέσα σε μια τάξη και ν' ασχολούνται μ' έναν μόνο μαθητή.

Άρα, το κράτος μπορεί, η κυβέρνηση μπορεί να έχει ως αριθμό, γιατί στις διαπραγματεύσεις για το μνημόνιο οι αριθμοί μετράνε, μπορεί να έχει ως αριθμό ανθρώπους, έναν τέτοιο αριθμό που να εξυπηρετούν πολλούς μαθητές με ειδικές ανάγκες κρατώντας τον αριθμό των εκπαιδευτικών γι' αυτούς, όχι για μας, σε καμία περίπτωση, εμείς θέλουμε μαζικούς διορισμούς κτλ., το δήλωσα από την αρχή, υποστηρίζουμε τα διεκδικητικά πλαίσια που έχουν αναφερθεί, αλλά γι' αυτούς που θέλουν περιορισμό.

Ας κάνει την παράλληλη στήριξη ο απόφοιτος του Παιδαγωγικού Τμήματος που έχει μεταπτυχιακό στην Ειδική Αγωγή και ας υπάρχει ο απόφοιτος των δυο Τμημάτων να συντονίζει την περίληψη σε όλο το σχολείο. Μ' αυτό τον τρόπο γίνεται και ένα αποφασιστικό βήμα εφ' όσον λάβουμε υπ' όψιν και τις πέντε παραμέτρους, όλους τους παράγοντες που ανέφερα προηγουμένως ως προς την προαγωγή της συμπερίληψης.

Θέλει να σκεφτούμε με τρόπο αποκλίνοντα, με τρόπο καινούργιο πάνω στα καινούργια προβλήματα και στις καινούργιες καταστάσεις που αντιμετωπίζουμε.

Συμπερασματικά: Όταν κανείς δεν έχει τη δύναμη να επιβάλλει τη θέλησή του και αν υποθέσουμε ότι δεν έχει αυτοκτονικές τάσεις, θα πρέπει να διαπραγματευθεί. Το ζήτημα είναι ότι αν ο άλλος έχει τη δύναμη, συνήθως σκέφτεται μ' αυτόν τον τρόπο. Αυτό είναι από το διάλογο Αθηναίων και των κατοίκων της Μήλου, ένας περίφημος διάλογος ο οποίος διδάσκεται στα καλύτερα τμήματα ψυχολογίας του κόσμου. Γιατί δείχνει τη σημασία της δύναμης, τη θέση του δυνατού και του αδύναμου και το πώς παίρνονται αποφάσεις.

Και είναι κάτι το οποίο αξίζει να το διαβάζουμε όλοι από καιρού εις καιρόν και να σκεφτόμαστε για ποιο λόγο κάποιοι δημιουργούν τόσα πολλά προβλήματα στους αποφοίτους των τμημάτων και στα τμήματα εξειδικευμένα. Για ποιο λόγο; Τι συμβαίνει; Δε χάνουν ψήφους; Δε χάνουν ανταπόκριση στο κοινωνικό σύνολο;

Κατά τη γνώμη μου συμβαίνει αυτό. Γι' αυτό το λόγο έχουμε αυτές τις συμπεριφορές. Γι' αυτό το λόγο έχουμε καταθέσει ως Τμήμα φάκελο για την παιδαγωγική επάρκεια, που δε θα έπρεπε, αλλά εν πάση περιπτώσει, έχουμε καταθέσει από τον Οκτώβριο και είναι Μάιος και κάποιοι στο Υπουργείο λένε ότι δεν μπορούν να ξεκαθαρίσουν εάν οι ειδικές ανάγκες είναι το ίδιο πράγμα με την αναπηρία, γιατί ο ν. 3699 μιλάει για αναπηρίες, ενώ η κατεύθυνση του Τμήματος είναι κατεύθυνση εκπαίδευσης ατόμων με ειδικές ανάγκες.

Γιατί το κάνει αυτό; Κατ' αρχάς τη γνώμη μου γι' αυτό το λόγο. Δεν είναι εκπαιδευτικό, επιστημονικό παιχνίδι, είναι πολιτικό καθαρά. Μη σας πω κομματικό, γιατί το πολιτικό το καταλαβαίνω και το δέχομαι, είμαστε πολιτικά όντα. Στο κομματικό έχω ένα θέμα αλλά δε θέλω να μπω περισσότερο. Λοιπόν, καλά είναι αν αποφασίσουμε λοιπόν να πάμε σε διαπραγμάτευση να

μάθουμε από τους καλύτερους. Και κάποιοι από τους καλύτερους λένε αυτά.

Και για μένα το δεύτερο έχει επίσης πολύ μεγάλη σημασία. Όταν κάνεις μια διαπραγμάτευση, αν μπορέσεις να βρεις κάτι που ο άλλος δεν το έχει σκεφτεί και να του το δώσεις, π.χ. συντονιστής εκπαιδευτικής συμπερίληψης, τότε αυξάνεις τις πιθανότητες να σε ακούσει, γιατί κάνει και αυτός τη δουλειά του. Είναι μια win-win situation όπως λένε στο πεδίο των στρατηγικών διαπραγματεύσεων.

Ας μην ξεχνάμε ότι τελικά για να πετύχεις κάποια πράγματα σε κάποιες εποχές, πρέπει να ματώσεις. Κι όποιος είναι διατεθειμένος ν' αναλάβει το τίμημα θα έχει και τη νίκη. Σας ευχαριστώ πολύ.

ΠΡΟΕΔΡΕΙΟ: Κι εμείς ευχαριστούμε τον κ. Αγαλιώτη.

Βάσει του προγράμματος θ' ακολουθήσουν σύντομες ερωτήσεις και στους δυο εισηγητές. Σύντομες, για να μπορέσουμε ν' ακολουθήσουμε την επόμενη διαδικασία. Σας ευχαριστώ πολύ.

Ερωτήσεις Συνέδρων - Απαντήσεις

Χ. ΚΑΚΑΝΟΥΛΗ - ΓΕΩΡΓΟΥΛΗ: Είμαι δασκάλα Γενικής Αγωγής και απόφοιτη το Διδασκαλείου «Δημήτρης Γληνός».

Κύριε Αγαλιώτη πραγματικά σας χρειαζόμαστε, καλώς ορίσατε στη Θεσσαλία. Η διημερίδα μας έθεσε πολλούς προβληματισμούς κι αυτός άλλωστε είναι ο στόχος. Ωστόσο θα ήθελα να ρωτήσω: Ο εκπαιδευτικός ο οποίος καλείται σήμερα να μπορέσει να δώσει όλες τις λύσεις, πανταχόθεν, να συνεργαστεί με όλους τους φορείς και πρέπει, είναι οραματιστής ή ρεαλιστής;

Πώς αυτή την αντινομία μπορεί να την εφαρμόσει στην εκπαιδευτική πραγματικότητα του σημερινού σχολείου; Σαφώς και θέλουμε ένα σχολείο για όλους. Για όλους τους μαθητές, για όλους τους γονείς, για όλους τους φορείς. Ένα σχολείο ανοιχτό στην κοινωνία. Πώς θα μπορέσω εγώ να εφαρμόσω αυτό μου το όραμα και αυτή την πραγματικότητα συνάμα, όταν τελειώνω το Διδασκαλείο, μπαίνω στον αυτισμό και έχω 17 μαθητές χωρίς βοηθητικό προσωπικό με τρεις εκπαιδευτικούς; Σας ευχαριστώ πάρα πολύ.

ΠΡΟΕΔΡΕΙΟ: Κι εμείς σας ευχαριστούμε.

Ε. ΧΑΝΙΩΤΗ: Θέλω ν' απευθύνω ερώτηση στον κ. Αγαλιώτη. Μιλήσατε για το θεσμό του συντονιστή εκπαιδευτικής Συμπερίληψης, ο οποίος είναι όντως είναι πάρα πολύ πρωτότυπος, καινοτόμος θα έλεγα και δίνει κάποιες λύσεις.

Όμως πραγματικά αναρωτιέμαι κα Αγαλιώτη, όταν ο απόφοιτός σας που σίγουρα έχει τις κατάλληλες σπουδές, δεν έχει ζήσει όμως κάποια χρόνια στο Γενικό Σχολείο και δεν έχει δει την εικόνα του Γενικού Σχολείου, πώς θα μπορέσει να μπει μέσα στο σχολείο αυτό και να πείσει τους συναδέλφους της Γε-

νικής Αγωγής ότι είναι εφαρμόσιμες αυτές οι λύσεις;

Δε θα πρέπει να έχει μια ας πούμε προϋπηρεσία σ' αυτό τον τομέα; Δηλαδή και σε μια εταιρεία όταν πας, για να γίνεις Διευθυντής, δε γίνεσαι κατευθείαν Διευθυντής, ξεκινάς από τα κατώτερα στρώματα για να δεις πώς δουλεύουν όλες οι δομές της εταιρείας. Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΕΙΟ: Κι εμείς ευχαριστούμε.

Σ. ΠΕΤΡΑΚΗΣ: Κι εγώ μια ερώτηση προς τον κ. Αγαλιώτη θέλω. Για να δώσω λίγη έμφαση στην ερώτησή μου και για να γίνει περισσότερο κατανοητή, θα χρησιμοποιήσω ένα σενάριο επιστημονικής φαντασίας: Αύριο το πρωί βαρούν ξανά τα νταούλια και οι ζουρνάδες, οι Ευρωπαίοι μασάνε και δίνουν την άδεια να γίνουν 5.000 μόνι-

μοι διορισμοί στην Ειδική Αγωγή.

Με δεδομένο το ότι αποχαρκτηρίστηκαν οι θέσεις, κάποιες θέσεις που είχαν χαρακτηριστεί με παλαιότερο νόμο από θέσεις ΠΕ 61 και 71, οι διορισμοί αυτοί ακόμα και αν έχουν πάρει την άδεια των θεσμών και του θεού ακόμη, μπορούν να γίνουν ή δεν μπορούν να γίνουν, διότι για να γίνει μόνιμος διορισμός ειδικότητας στο Δημόσιο, θα πρέπει να υπάρχει αντίστοιχη θέση της συγκεκριμένης ειδικότητας; Ευχαριστώ.

Α. ΡΙΖΟΠΟΥΛΟΣ: Είμαι από το Σύλλογο της Μαγνησίας, μια ερώτηση για τον κ. Αγαλιώτη. Κύριε Αγαλιώτη, θεωρείτε παραδοσιακές τακτικές τις δράσεις και τα αιτήματα που μπαίνουν για κάλυψη όλων των σύγχρονων αναγκών σήμερα στην εκπαίδευση και στο χώρο της Ειδικής Αγωγής από την προσχολική ηλικία; Που σημαίνει ότι άμεσα μπορούν να γίνουν δεκάδες χιλιάδες μαζικοί διορισμοί. Και θα πρέπει, επειδή βρισκόμαστε σε μια οικονομική δυσπραγία ν' απεμπολήσουμε αυτά τα αιτήματα βάζοντας εναλλακτικές προτάσεις και σενάρια;

ΣΥΝΕΔΡΟΣ: Στην Ελλάδα υπάρχουν, ειδικά στην Πρωτοβάθμια Εκπαίδευση, 180 Ειδικά Δημοτικά Σχολεία, 121 Ειδικά Νηπιαγωγεία, 2.670 Τμήματα Ένταξης και λειτουργούν περίπου 3.000 Τμήματα Παράλληλης Στήριξης.

Σ' αυτές τις δομές φοιτούν περίπου 27.000 μαθητές. Και φέτος σε όλες αυτές τις δομές έχουν προσληφθεί 4.600 αναπληρωτές συν 2.000 περίπου στην παράλληλη στήριξη, άρα μιλούμε για 6.700 αναπληρωτές. Αν λάβουμε αυτά τα στοιχεία υπ' όψιν μας, πρώτον, πιστεύετε ότι θα πρέπει να υπάρχει, γιατί οι 30.000 μαθητές με το 10% περίπου του μαθητικού δυναμικού βρίσκονται στη Γενική Εκπαίδευση, πιστεύετε ότι πρέπει να υπάρξει ουσιαστική κατάρτιση, επιμόρφωση όλων των εκπαιδευτικών για να μπορέσουμε ν' αντιμετωπίσουμε όλα αυτά τα ζητήματα;

Και δεύτερον, επειδή εγώ δε σας το κρύβω, με ξένισε λίγο το παράδειγμα

που φέρατε ως προς την αντιμετώπιση αναπληρωτών με την έννοια βοηθών κτλ., πιστεύετε ότι αυτό μπορεί ν' αποτελεί κανόνα στην εκπαίδευση; Γιατί κι εγώ γυρίζω σε όλη την Ελλάδα, ενδεχομένως κάπου κάποτε λάβετε και υπ' όψιν σας το άλλο, μήπως και οι ίδιοι οι συνάδελφοι συμβάλλουν αν υπάρχει τέτοιο παράδειγμα, στη διαμόρφωση αυτής της κατάστασης;

Γιατί, πιστεύω, ότι οι εκπαιδευτικοί με σεβασμό αντιμετωπίζουν όλους αυτούς τους συναδέλφους αναπληρωτές που έρχονται στα σχολεία μας για να προσφέρουν ουσιαστικές υπηρεσίες. Ευχαριστώ.

ΣΥΝΕΔΡΟΣ: Συνάδελφοι, καλημέρα κι από μένα. Θα ήθελα να ρωτήσω τον κ. Αγαλιώτη, με τον καινούργιο αυτό θεσμό, αν το Τμήμα Ένταξης, πρακτικά τώρα μιλάμε, είναι ο δάσκαλος του Τμήματος Ένταξης στο όνομα της συμπερίληψης, ο εκπαιδευτικός και μια παράλληλη στήριξη. Λέμε ένα παράδειγμα: Παίρνουμε μια Ε' τάξη, κάνει Μαθηματικά, μπορούν όλοι αυτοί να λειτουργήσουν σε μια τάξη;

Εσείς σαν Καθηγητές Πανεπιστημίου, αν ήσαστε 4 άτομα και διδάσκατε σε φοιτητές, νομίζω ότι δε θα γινόταν μάθημα. Φανταστείτε 4 άτομα σε μια αίθουσα με μικρά παιδιά. Ευχαριστώ.

Ν. ΦΑΣΦΑΛΗΣ: Είναι σημαντικό ότι είμαστε εδώ και θα μπορούσαμε να πούμε σήμερα γιατί εγώ και από χτες πραγματικά θεωρώ ότι είναι μια από τις καλύτερες προσπάθειες που έχει κάνει η ΔΟΕ και θα μπορούσε να είχε κι άλλον τίτλο, να γράφει εκεί «Ξεφεύγοντας από το τέλμα».

Γιατί πραγματικά, όπως είπε ο κ. Αγαλιώτης, τον οποίο τιμώ, τον είχα και δάσκαλό μου και τον εκτιμώ απεριόριστα και θα του κάνω την ερώτηση, θέλω λοιπόν να πω ότι πια κι εμάς μικρές σκέψεις παραταξιακές, και συμφωνώ εκεί, μας ανάγκασαν να μείνουμε σ' ένα τέλμα και να μην έχουμε καμία θέση. Ή να έχουμε παλαιότερες θέσεις, να πάμε σε μια μονολιθική εποχή.

Κι αυτό πράγματι που έχει γίνει από χτες είναι σημαντικότερο. Βέβαια δεν είναι θέμα της ημερίδας, γιατί υπάρχουν και νέα παιδιά, ίσως σε μια άλλη ημερίδα, και θέλω να το κάνω, έχω μαζέψει στο μυαλό μου πως το καλύτερο δόλωμα που παγιδεύει την ανθρώπινη σκέψη, είναι η ψήφος. Η ψήφος υπολογίζοντας το πολιτικό κόστος ή να μη σου επιτρέπει να πεις την αλήθεια. Γιατί πρέπει να κολακεύεις τον άλλον για να σε ψηφίσει.

Λέω λοιπόν και επειδή το άκουσα με το Βασίλη, όντως έχουμε και τέτοια παραδείγματα. Θεωρείτε ότι είναι γενικότερη η εικόνα αυτή της συμπεριφοράς των συναδέλφων Γενικής Αγωγής προς τους αναπληρωτές; Ή τελικά σταχυολογήσαμε 5-6 παραδείγματα και τα χρησιμοποιούμε εδώ;

Και θέλω να μου πείτε τη γνώμη σας για δυο πράγματα: Για το θέμα που τέθηκε ξεκάθαρα, γιατί διδάσκατε στο Διδασκαλείο, εάν η επιμόρφωση ήταν σημαντική και έφερε αποτελέσματα στους συναδέλφους μας της Γενικής Αγωγής και έδωσε και λύσεις και εάν μπορούν, πράγματι εσείς το έχετε ερευνήσει,

εάν οι απόφοιτοι των τμημάτων αυτών, τα παιδιά όλα αυτά θα μπορούσαν να διδάξουν στη Γενική Αγωγή; Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΕΙΟ: Εμείς ευχαριστούμε. Ο κ. Λολίτσας έχει το λόγο.

Κ. ΛΟΛΙΤΣΑΣ: Θα κάνω την ερώτηση, πολύ σύντομα δυο διευκρινίσεις.

Η πρώτη είναι ότι ο 3966, η μετατροπή καλώς έγινε, γιατί συνοδευόταν κι από αίτημα για διαγωνισμό ΑΣΕΠ, επομένως δεν μπορούσε να γίνει αν δεν υπήρχε μετατροπή των θέσεων, το δεύτερο είναι, θεωρώ παράλειψη την τομή του 4186 βάσει του οποίου άλλαξε όλο αυτό πλέον και δε γινόταν όπως γινόταν και το τρίτο είναι η ερώτηση και θέλω να ρωτήσω το εξής:

Εάν αυτά που είπατε για το συντονιστή - γενικά συμφωνώ με τις τοποθετήσεις σας, αφορούν την Πρωτοβάθμια και τη Δευτεροβάθμια ή και τα δύο και αν αφορούν και τα δύο, τότε υπάρχει ο κίνδυνος να επικρατήσουν απόψεις αν δεν επικρατούν ήδη, που λένε ότι «σιγά το μάθημα που γίνεται στην Ειδική Αγωγή; Γιατί πρέπει να το κάνει μαθηματικός στα ΕΕΚ και δεν μπορεί κι ένας δάσκαλος; Ή και αντίστοιχα, ένας μαθηματικός με μεταπτυχιακό, γιατί δεν μπορεί να έρθει να κάνει μάθημα στο Δημοτικό;». Αυτός ο κίνδυνος ενισχύεται μ' αυτή την άποψη κατά την άποψή σας ή όχι; Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΕΙΟ: Ο συνάδελφος, τελευταία ερώτηση.

Ν. ΣΥΜΕΩΝΙΔΗΣ: Καλησπέρα συνάδελφοι. Θα κάνω κι εγώ μια ερώτηση στον κ. Αγαλιώτη. Μου έμειναν στο μυαλό μου οι συντονιστές εκπαιδευτικής συμπερίληψης. Εμένα μου έρχεται η ιδέα, σαν ανώτερα στελέχη, μια ανώτερη διοικητική συστάδα, κάπως έτσι, αυτοί οι οποίοι θα συντονίσουν την όλη διαδικασία. Άρα θα έχουμε περίπου, αν πούμε στον ΠΕ 71

2.000 άτομα μέσος όρος, περίπου 2.000 συντονιστικά στελέχη. Αυτό πώς θα γίνει, πως θα εφαρμοστεί;

Και μετά είπατε για τους εκπαιδευτικούς που είναι μεταπτυχιακό, αυτοί θα στην παράλληλη στήριξη κτλ. Εδώ όμως πάλι υπάρχει μια σχετική ανθρωποφαγία. Αν σκεφτούμε αυτό που είπατε πριν, τα παιδιά των 71, εκπαιδευτικοί 71 είναι αυτοί οι οποίοι φέρνουν τους χυμούς της Γενικής, τι θα γίνει; Θα πάει ο 71 επάνω, ο 70,5 με το μεταπτυχιακό θα μπει μέσα στην τάξη και θα φέρνει εκείνος τους χυμούς;

Τελικά τι θέλουμε; Να γίνει το 2-1, το 1-2; Ή κάτι διαφορετικό; Αυτός είναι ο προβληματισμός μου.

ΠΡΟΕΔΡΕΙΟ: Ευχαριστούμε πάρα πολύ. Οι κύριοι Καθηγητές ν' απαντήσουν. Κύριε Αγαλιώτη έχετε το λόγο.

Ι. ΑΓΑΛΙΩΤΗΣ: Τα θέματα είναι πάρα πολλά, θα προσπαθήσω να πω

αυτά που θυμάμαι και βοηθήστε με σε ό,τι ξεχνώ.

Από την παλιά μου φοιτήτρια από το Διδασκαλείο που έθεσε το θέμα του μεγάλου αριθμού των 17 μαθητών, αυτό είναι κάτι το οποίο το διαχειρίζεται κανείς στη Μονάδα που βρίσκεται παίρνοντας αποφάσεις. Δυστυχώς, δεν μπορούμε να βοηθήσουμε όλους τους μαθητές, θα πρέπει με εξατομικευμένη εκπαιδευτική αξιολόγηση να προσδιορίσουμε τις σημαντικότερες ανάγκες και να κάνουμε την επιλογή των ανθρώπων που μπορούμε πραγματικά να διδάξουμε.

Διότι το ζήτημα δεν είναι να έχεις τον μαθητή μέσα στην τάξη του σχολείου Ειδικής Αγωγής ή στο Τμήμα Ένταξης, το ζήτημα είναι να εξασφαλίζεις ότι με

αυτά που κάνεις, ο μαθητής έχει ευκαιρία να προοδεύσει. Δυστυχώς, ο τρόπος με τον οποίο προσεγγίζουμε αυτά τα ζητήματα στην Ελλάδα, έχει μια ανθρωπιστική διάσταση που καταλήγει τελικά σε βάρος αυτών τους οποίους υποτίθεται θέλουμε να βοηθήσουμε.

Διότι λέμε, ας το πάρω κι αυτό το παιδί, ή έρχεται και με πιέζει η οικογένεια ή εν πάση περιπτώσει υπάρχει στη δυναμική του σχολείου ένα ζήτημα κι εγώ κάνω ένα πολύ μεγάλο τμήμα, 17 άτομα. Αυτό δεν μπορεί να το διαχειριστεί όσο καλός να είναι κανείς, είναι πάρα πολύ μεγάλος αριθμός αλλά αυτό δεν προβλέπεται ούτε από νόμους ούτε από κανόνες. Είναι αποφάσεις που έχουν να κάνουν με τη δυναμική της συγκεκριμένης Μονάδας.

Αλλάζτε τη δυναμική, πάρτε αποφάσεις. Πείτε ότι εγώ ήρθα εδώ για να κάνω εξατομικευμένη διδασκαλία και αυτό στα 17 άτομα δε μπορεί να γίνει. Συνδυάστε με άλλον τρόπο τις δυνάμεις της Μονάδας. Δεν είναι κάτι το οποίο θα μπορούμε να επικαλούμαστε ως άλλοθι, ξέρεις, έχω πολλούς μαθητές και δεν μπορώ να κάνω τη δουλειά μου, άρα δεν κάνω τίποτα. Γιατί τους πήρες; Δε σε υποχρέωσε κανένας.

Κάνε επιλογές. Δεν είμαστε στις Μονάδες για να γίνουμε δημοφιλείς και να μας ψηφίσουν. Είμαστε στις Μονάδες για να κάνουμε μάθημα. Και λέω είμαστε στις Μονάδες, γιατί ξεκίνησε, σας είπα, από το '85 και έχω πολλά χρόνια δουλέψει και σε σχολεία Ειδικής Αγωγής και σε Τμήματα Ένταξης και στα πρόδρομα σχήματα των σημερινών και δη κινητές διαγνωστικές ομάδες και δεν υπάρχει κατηγορία ειδικών αναγκών με την οποία να μην έχω κάνει δουλειά.

Άρα αυτό το ζήτημα έχει να κάνει με το πώς αντιλαμβάνεται καθένας το ρόλο του. Και αυτό πρέπει να υπαχθεί πλέον κάτω από τη λογική του «υποστηρίζω μαθητές για τους οποίους μπορώ να διασφαλίσω ότι θα παρουσιάσουν μαθησιακή πρόοδο, δεν απασχολώ». Η διδασκαλία είναι εμπρόθετη διαδικασία που έχει ως στόχο να εξασφαλίσει ευκαιρίες στους μαθητές να κατακτήσουν όσο το δυνατόν περισσότερα κομμάτια του πολιτισμού, για να γίνουν αυτόνομοι άνθρωποι, στο μέτρο των δυνατοτήτων τους.

Δεν έχει στόχο ν' απασχολήσει 17 άτομα για να υπάρχουν κάποιοι άλλοι οι

οποίοι δεν ξέρω τι ακριβώς κάνουν στις Μονάδες. Όσον αφορά το θέμα της εμπειρίας και των γνώσεων που έχουν οι απόφοιτοι των δύο τμημάτων, εφ' όσον ως συντεταγμένη κοινωνία, ως άνθρωποι του χώρου της εκπαίδευσης αποφασίσουμε την εισαγωγή, τη θεσμοθέτηση του συντονιστή εκπαιδευτικής συμπερίληψης, το να εμπλουτίσουμε τα προγράμματα των τμημάτων με κατάλληλες ασκήσεις, εφαρμογές, μαθήματα, είναι το μόνο εύκολο.

Δεν είναι εκεί το ζήτημα. Το ζήτημα είναι ν' αποφασιστεί στρατηγικά ή εκπαιδευτική πολιτική. πρώτα αποφασίζεται το στρατηγικό και μετά το τακτικό.

Αν λοιπόν αποφασίσουμε ότι θέλουμε αυτό το θεσμό, για να μην υπάρχουν αυτά τα φαινόμενα που ζούμε τελευταία και έχουν δημιουργήσει τόσο μεγάλη αναστάτωση και σ' ένα μεγάλο βαθμό, νομίζω, ότι υπήρξαν και η αφορμή για τη διημερίδα και θέλουμε παράλληλα να τιμούμε αυτά που υπάρχουν στους νόμους περί συμπερίληψης ή όπως αλλιώς λέγεται, κακώς υπάρχει τόσο μεγάλη ποικιλομορφία στους όρους, δεν είναι συνώνυμοι, ένταξη, συνεκπαίδευση, συμπερίληψη, για τ' όνομα του θεού.

Εάν θέλουμε λοιπόν να έχουμε ένα συγκεκριμένο μοντέλο, αποφασίζουμε πώς θα λειτουργήσει, ποιοι άνθρωποι θα το υπηρετήσουν, εάν θέλουμε το συντονιστή εκπαιδευτικής συμπερίληψης, μπορούμε να τον έχουμε και να κάνουμε και συμπράξεις.

Ο επικείμενος νόμος για τα Πανεπιστήμια θα δίνει το δικαίωμα, δεν ξέρουμε τι θα ψηφιστεί, στους φοιτητές να παίρνουν 25% των μαθημάτων για να συμπληρώσουν τις μονάδες για να πάρουν πτυχίο από άλλο τμήμα, με το οποίο θα υπάρχει μνημόνιο. Το Τμήμα Εκπαιδευτικής και Κοινωνικής Πολιτικής αλλά μνημόνιο συνεργασίας.

Υπογράφει λοιπόν ένα μνημόνιο με τον παιδικό σταθμό τμήμα του Αριστοτελείου και οι φοιτητές μας μπορούν να παρακολουθήσουν το 25% των μαθημάτων στο Τμήμα αυτό και να έχουμε κάποιους ανθρώπους, οι οποίοι μπορούν αποκλειστικά και δυναμικά να υποστηρίξουν την ανάγκη να έχουμε αυτά τα παιδιά, τα οποία είναι στο περιθώριο, καλυμμένα από άποψη εκπαιδευτικών παροχών.

Ακούστηκαν κάποιοι αριθμοί προηγουμένως. Εάν έχουμε στην Ελλάδα από το Νηπιαγωγείο μέχρι τη Γ' Λυκείου γύρω στο 1.600.000 παιδιά και πάρουμε το 10% που αναφέρθηκε, είναι 160.000. Οι 30.000 απέχουν πάρα πολύ από αυτό. Πού είναι αυτοί οι άλλοι άνθρωποι; Δεν είναι Έλληνες; Δεν έχουν δικαιώματα; Θα εξακολουθήσουν να μένουν στο περιθώριο, γιατί δεν μπορούμε να βρούμε τον τρόπο να βάλουμε ένα θεσμό;

Πώς το έκαναν οι Ισπανοί; Πώς το έκαναν οι Ολλανδοί; Πώς το έκαναν οι Βρετανοί, οι Βέλγοι, οι Αυστραλοί; Πώς μπόρεσαν αυτοί να το κάνουν και μόνο σ' αυτή την ωραία πατρίδα δε μπορούμε να εισαγάγουμε κάποια πράγματα τα οποία είναι δοκιμασμένα;

Ο Σοπενάουερ έχει πει: «Οι άνθρωποι στην αρχή γελάνε με την αλήθεια, μετά την πολεμάνε λυσσασμένα και μετά χύνουν το αίμα τους για να την υποστηρίξουν». Υπάρχει μια διαδικασία. Το καινούργιο πάντα δημιουργεί εύλογες απορίες και ερωτήματα και αμφιβολίες κι εμείς όλοι εδώ είμαστε για να συμπράξουμε. Θα επηρεάσει τις προσλήψεις, τις 5.000 που μπορεί αύριο να συναινέσουν οι θεσμοί για να γίνουν; Σε καμία περίπτωση δε θα τις επηρεάσει. Γιατί να τις επηρεάσει;

Υπάρχει το πλαίσιο και εφ' όσον κάτι δεν υπάρχει, μπορούμε να το κάνουμε, εάν έχουμε το πράσινο φως για να προχωρήσουμε σ' αυτές τις προσλήψεις. Το ζήτημα είναι να έχεις μία οργανωμένη εκπαιδευτική πολιτική, η οποία δεν υπάρχει στην Ελλάδα. Είμαστε από τα ελαχιστότατα, να μην πω το μοναδικό και είμαι απόλυτος, γιατί αυτό θέλει συστηματική έρευνα, δήθεν κράτη του Πρώτου Κόσμου που δεν έχουμε συγκεκριμένους ορισμούς.

Για την ελληνική εκπαιδευτική πραγματικότητα, το ποιος έχει ειδικές μαθησιακές δυσκολίες ή το ποιος έχει ανοίξει το φάσμα του αυτισμού ή σε οποιαδήποτε άλλη κατηγορία ειδικών αναγκών, δεν είναι σαφές. Ο καθένας από μας, ανάλογα με το πού σπούδασε, ανάλογα τι πιστεύει, βάζει στο βιβλίο του έναν ορισμό και αυτοί που προσπαθούν να πάρουν τις γνώσεις τρελαίνονται.

Η Ιταλία, να μη σας πάω ποιος ξέρει σε ποιο κράτος οργανωμένο, έχει συγκεκριμένη εκπαιδευτική πολιτική και λέει «για μας δεν υπάρχουν ειδικές μαθησιακές δυσκολίες». Δεν υπάρχει δυσλεξία στην Ιταλία. Γιατί; Γιατί λέει το κράτος: Ο δάσκαλος ποιον διδάσκει; Αυτόν που θα μάθαινε και στο σπίτι του με τον αυτόματο πιλότο; Δεν πρέπει να είναι ειδικός της μάθησης, άρα να κάνει τη διδασκαλία και γι' αυτούς που έχουν δυσκολίες;

Επομένως δεν υπάρχει αυτή η κατηγορία ειδικών αναγκών, δεν αναγνωρίζεται επίσημα, δεν υφίσταται στην Ιταλία. Στη Σκωτία έχουν καταργήσει αυτούς τους όρους περί Ειδικής Αγωγής, ειδικών εκπαιδευτικών αναγκών και μιλάνε για “support for learning”, μιλάνε για υποστήριξη που χρειάζονται οι μαθητές.

Διότι οι κατηγορίες ειδικών αναγκών, ιδιαίτερα οι ήπιες εκπαιδευτικές ανάγκες που είναι το 85% των ειδικών εκπαιδευτικών αναγκών, έχουν εντελώς δυσδιάκριτα όρια. Ουσιαστικά δεν υπάρχουν όρια. Και να σας πω ένα παράδειγμα: Εάν είναι κανείς στην Καλιφόρνια και έχει δείκτη νοημοσύνης 80 και επίδοση στην ανάγνωση 50, θεωρείται άτομο με νοητική αναπηρία. Λόγω των νόμων. Μόλις περάσει τα σύνορα και πάει στη Νεβάδα, ο ίδιος άνθρωπος θεωρείται άτομο με ειδική μαθησιακή δυσκολία στην ανάγνωση. Λόγω των νόμων. Ο ίδιος είναι. Δεν έχει αλλάξει.

Επομένως σ' αυτά τα πράγματα, πρέπει να σκεφτόμαστε με βάση τα στοιχεία της σύγχρονης έρευνας, στην οποία συμμετέχουμε κι εμείς και μπορούμε και έχουμε καταθέσει θέσεις και απόψεις. Οι αναφορές στο «βοηθεί» σε καμία περίπτωση δεν ήταν μομφή προς τους συναδέλφους της Γενικής Εκπαίδευσης,

ήταν παραίνεση προς τους συναδέλφους, προς τους αποφοίτους των τμημάτων και στους ανθρώπους που είναι μέσα στις Μονάδες Ειδικής Αγωγής.

Τους είπα ότι «θα πρέπει όταν είστε οπουδήποτε και όπως και να σας ονομάζει ο οποιοσδήποτε, εσείς να επιμένετε να κάνετε εξατομικευμένο εκπαιδευτικό πρόγραμμα. Μ' αυτόν τον τρόπο θα δηλώσετε την ταυτότητά σας. Γιατί υποτίθεται ότι καμία άλλη ειδικότητα απ' όλες που χρειάζονται στο χώρο της Ειδικής Αγωγής και Εκπαίδευσης δεν έχει μάθει να κάνει εξατομικευμένα εκπαιδευτικά προγράμματα.

Τα προγράμματα είναι δύσκολο πράγμα. Δεν είναι τυχαίο ότι σε πολλές χώρες του κόσμου υπάρχουν τμήματα, curriculum studies, ασχολούνται μόνο με τα προγράμματα. Ειδικά το εξατομικευμένο πρόγραμμα είναι μια πάρα πολύ σύνθετη κατασκευή. Στα τμήματα τα δύο, θα πρέπει όλοι μας, και πιστεύω το κάνουμε, ο βαθμός επιτυχίας μένει να κριθεί, γίνεται λοιπόν προσπάθεια να μάθουν οι απόφοιτοι να κάνουν εξατομικευμένα εκπαιδευτικά προγράμματα.

Και αυτό που είπα εγώ είναι, κάντε τα, πάση θυσία, γιατί έτσι θα μπορείτε να έχετε μια συγκεκριμένη ταυτότητα και να μη δέχεστε κριτική από διαφορετικά μέρη, ακούστηκε και από κάποιον συνάδελφο προηγούμενως, «αυτό που κάνεις δεν είναι και τίποτε πολύ σοβαρό». Όταν όμως καταθέσεις το εξατομικευμένο πρόγραμμα, τότε μπορεί να γίνει διαφορετικά η συζήτηση και έχεις αποδείξεις, πρώτα απ' όλα απέναντι στον ίδιο σου τον εαυτό και μετά απέναντι στον οποιονδήποτε θα θελήσει να σε κρίνει.

Τα ζητήματα των Τμημάτων και τα ζητήματα της Ειδικής Αγωγής και της Εκπαίδευσης, είναι ζητήματα τα οποία χρειάζονται έρευνα. Μπορεί εγώ να καταθέσω μια άποψη, μπορεί κι εσείς να καταθέσετε μια άποψη. Στην Ελλάδα μιλάμε πάρα πολύ για διάλογο. Να σας πω ότι θα πρέπει κατά τη γνώμη μου να το σκεφτούμε μήπως ήρθε η ώρα ως κοινωνία να μετακινηθούμε επιτέλους στη διαλεκτική συζήτηση;

Γιατί διάλογος είναι, λες εσύ, λέω εγώ κι ο καθένας πάει σπίτι του με τη γνώμη του. Διαλεκτική συζήτηση είναι θέση - αντίθεση - σύνθεση, δε θα φύγουμε από δω αν δεν καταλήξουμε σε κάτι κοινό. Το είπα κι εγώ στην αρχή, συγχαρητήρια για τη διημερίδα, χτες και σήμερα, μάλιστα, αλλά να καταλήγουμε σε κάποιες θέσεις συγκεκριμένες κι επεξεργασμένες. Δεν είναι το ζήτημα να τεντώνουμε δάχτυλα, το ζήτημα είναι να βρούμε λύσεις.

Τι άλλες ερωτήσεις υπήρξαν; Δε θυμάμαι, βοηθήστε με.

Σ. ΠΕΤΡΑΚΗΣ: (Ερώτηση εκτός μικροφώνου). Το ερώτημά μου ήταν το εξής: Αύριο το πρωί, εάν θέλουμε να διορίσουμε 100 ΠΕ 71 στην Πρωτοβάθμια χωρίς να υπάρχουν χαρακτηρισμένες θέσεις ως ΠΕ 71 όπως συμβαίνει τώρα, μπορούμε να τους διορίσουμε ή όχι; Ή θα πρέπει να γίνει πρώτα χαρακτηρισμός θέσης; Αυτό ρώτησα.

Ι. ΑΓΑΛΙΩΤΗΣ: Κατά τη γνώμη σας γιατί δε μπορούμε;

Σ. ΠΕΤΡΑΚΗΣ: (Ερώτηση εκτός μικροφώνου). Διότι οποιοσδήποτε κλάδος για να διοριστεί πρέπει να διοριστεί σε συγκεκριμένη χαρακτηρισμένη θέση. Και θέσεις ΠΕ 71 δεν υπάρχουν στην Πρωτοβάθμια Εκπαίδευση. Χαρακτηρισμένες θέσεις...

Ι. ΑΓΑΛΙΩΤΗΣ: Εγώ πιστεύω ότι μπορούν.

Σ. ΠΕΤΡΑΚΗΣ: Σε τι θέση; ΠΕ 70;

Ι. ΑΓΑΛΙΩΤΗΣ: Επιτρέψτε μου. Εγώ πιστεύω ότι μπορούν. Μια κοινωνία και ένα εκπαιδευτικό σύστημα που μπορεί να πάρει αποφάσεις, μπορεί πολύ εύκολα να βρει τον τρόπο.

Σ. ΠΕΤΡΑΚΗΣ: Να τις ξαναχαρακτηρίσει. Εντάξει, σ' αυτό συμφωνούμε.

Ι. ΑΓΑΛΙΩΤΗΣ: Το να χαρακτηρίσει ή να μη χαρακτηρίσει είναι ζήτημα που θα το λύσουν οι νομικοί. Μη μπερδεύουμε τους ρόλους. Κι εγώ χρησιμοποίησα νόμους για να θεμελιώσω όμως το επιχείρημα της εισαγωγής του θεσμού του συντονιστή εκπαιδευτικής συμπερίληψης.

ΣΥΝΕΔΡΟΣ: (Τοποθέτηση εκτός μικροφώνου)

Ι. ΑΓΑΛΙΩΤΗΣ: Συμφωνούμε απολύτως. Άρα, όσα υπάρχουν σήμερα μπορούν πολύ εύκολα ν' αλλάξουν και να γίνουν έτσι όπως θέλουμε. Το πρόβλημα είναι ποιο: Πρέπει να έχουμε ένα σχέδιο. Αυτή τη στιγμή δεν υπάρχει σχέδιο.

Γίνονται κινήσεις περιστασιακές, αυτοσχεδιάζουμε, προσπαθούμε να κάνουμε μπαλώματα, να ικανοποιήσουμε εκλογικές πελατειές, να λύσουμε προβλήματα τα οποία τον επόμενο μήνα είναι πάλι μπροστά μας και αυτό λοιπόν νομίζω που πρέπει να κάνουμε όσοι πονάμε το χώρο της Ειδικής Αγωγής και Εκπαίδευσης και το σχολείο γενικότερα, γιατί το σχολείο είναι ένα κι ενιαίο, οι παλιοί φοιτητές μου φαντάζομαι θα θυμούνται κάτι το οποίο το λέω συνέχεια, το παιχνίδι της Ειδικής Αγωγής παίζεται στη γενική τάξη.

Αν η γενική τάξη δεν μπορέσει να κάνει αυτό που πρέπει, θα εξακολουθήσουμε να έχουμε 130.000 ελληνόπουλα εκτός Ειδικής Αγωγής. Χρειάζεται η επιμόρφωση των εκπαιδευτικών σε θέματα Ειδικής Αγωγής; Μα χρειάζεται να το συζητάμε; Εννοείται. Αλλά προσέξτε τι λέει η διεθνής έρευνα. Λέει το εξής: Έχεις μια τάξη 20 μαθητών και λες στον εκπαιδευτικό. Αυτό είναι ίδιο το εύρημα, είναι Ελλάδα, Αυστραλία, Καναδάς, ΗΠΑ.

Το ίδιο ακριβώς εύρημα. Έχεις 20 παιδιά σε μια τάξη γενική. Λες στον εκπαιδευτικό «ξέρεις, οι 19 δεν έχουν κάτι» -τι θα πει αυτό- «ο 20ος κάτι έχει, έχει μια δυσκολία. Έχει ένα ζήτημα. Κάτι γι' αυτόν πρέπει να κάνεις εξατομικευμένο».

Τι παρατηρείται; Αντίδραση. Γιατί; Γιατί είναι επιπλέον δουλειά. Αν το βάλεις όμως σ' ένα άλλο πλαίσιο και πεις «θα πρέπει να κάνεις μάθημα προσπαθώντας στο μέτρο του δυνατού να ταιριάζεις το μάθημά σου με τους τρόπους που επεξεργάζονται τις πληροφορίες οι μαθητές σου», από τι καθορίζεται αυτό; Από το προφίλ νοημοσυνών κι από το μαθησιακό ύψος.

Μπορεί να γίνει αξιολόγηση και να προσδιορίσουμε τα προφίλ; Ναι. Χρειάζεται να κάνουμε 20 μαθητές 20 προγράμματα; Όχι. Γιατί; Γιατί οι περισσότεροι μαθητές – άνθρωποι έχουμε προφίλ νοημοσυνών προβολέα, δηλαδή έχουμε τη δυνατότητα να προσαρμοζόμαστε σε πολλά διδακτικά μοντέλα, διαδικασίες, μεθόδους τεχνικές.

Πού θα χρειαστεί να κάνεις τη διαφοροποίηση, την ειδική παρέμβαση; Σε δυο μαθητές οι οποίοι θα έχουν προφίλ νοημοσυνών τύπου laser, μαθαίνουν μ' έναν πολύ στενό συγκεκριμένο τρόπο, όσο μαθαίνουν. Αυτοί χρειάζονται την ειδικά σχεδιασμένη διδασκαλία. Ποια είναι όμως η διαφορά που δείχνουν οι έρευνες που γίνονται στους εκπαιδευτικούς;

Όταν ο εκπαιδευτικός μπαίνει την τάξη λέγοντας "εγώ πρέπει να κάνω αυτό που ονομάζουμε διαφοροποιημένη διδασκαλία", δεν είναι όμως ο καλύτερος τρόπος να το πούμε, αλλά τέλος πάντων "να κάνω προσαρμογές, τροποποιήσεις, απλουστεύσεις για τους μαθητές μου", τότε δουλεύει πολύ πιο συστηματικά, πολύ πιο αποτελεσματικά, με λιγότερη αντίσταση, αντίδραση, συγκριτικά με την περίπτωση που του λες «θα κάνεις ένα και το αυτό μάθημα στους 19 και μόνο για τον έναν χρειάζεται να κάνεις μια εξατομικευμένη διδασκαλία.

Αυτό δεν είναι γνώμη. Είναι ερευνητικό δεδομένο. Και ένα εκπαιδευτικό σύστημα που στηρίζεται σε γνώμες κι όχι σ' ερευνητικά δεδομένα, δεν πορεύεται καλά. Θα πέσει σε βράχο. Πρέπει λοιπόν, αν θέλουμε να δικαιούμαστε τον τίτλο του επιστήμονα, να βάλουμε στη δουλειά μας μέσα την επιστήμη.

Επιμόρφωση των εκπαιδευτικών; Βεβαιότατα. Τα Διδασκαλεία χρειάζονται; Μάλιστα. Αλλά για πολύ εξειδικευμένα πράγματα που θα τ' αποφασίσουμε. Θα ξέρουμε τι θέλουμε. Δεν είναι δυνατόν μια ολόκληρη κοινωνία να πορεύεται έτσι στο σκοτάδι και να διαθέτει πόρους χωρίς να ξέρει αυτός που σπουδάζει τί ακριβώς μπορεί να κάνει.

Χρειάζεται οργάνωση σ' αυτά τα πράγματα. Και ένα πρώτο βήμα, κατά την ταπεινή μου γνώμη, είναι να σκεφτούμε κάποιους νέους τρόπους να εξασφαλίσουμε τις εξειδικεύσεις που μπορούν να προκύψουν. Να ξέρει ο καθένας τι δουλειά κάνει. Μπορεί να είναι σ' ένα και το αυτό σχολείο ο δάσκαλος του Τμήματος Ένταξης, ο συντονιστικής εκπαιδευτικής συμπερίληψης και η παράλληλη στήριξη; Ασφαλέστατα.

Μα πού το ξέρεις ρε Αγαλιώτη; Ισπανία, Ολλανδία, Μεγάλη Βρετανία, ΗΠΑ. Υπάρχουν αυτά τα πράγματα δεν τα ονειρεύτηκα. Πώς μπορούν αυτοί οι άνθρωποι οι Κουτόφραγκοι και τα κάνουν και μόνο σ' εμάς υπάρχουν τα ανυπέρβλητα εμπόδια; Φυσικά και μπορούν να γίνουν. Θα πάρεις τους μαθητές και θα πεις: Τι ανάγκες έχει αυτός ο άνθρωπος; Τι λέει ο περίγυρός του; Γιατί η Ειδική Αγωγή εξαρτάται από το γονιό. Αν ο γονιός πει «θα μείνει μέσα στην τάξη», θα μείνει μέσα στην τάξη, δεν κουνιέται από κει με τίποτα. Σωστά;

Αρα, αυτός θα υποστηριχθεί με μια συνεργασία του συντονιστή εκπαιδευτικής συμπερίληψης και του δασκάλου της γενικής τάξης που θα έχει υπόβαθρο από τις σπουδές του. Γιατί και στα Παιδαγωγικά Τμήματα πρέπει να γίνουν πράγματα. Γιατί το ξεχνάμε; Σε κάποιες χώρες, π.χ. στη Γερμανία που εμάς μας κάθετα εδώ και χρόνια στο λαιμό, λένε τα ομόσπονδα κρατίδια, πρέπει να ξέρουμε ότι δεν υπάρχει Υπουργείο Παιδείας στη Γερμανία, υπάρχει ένα Συμβούλιο Συντονιστικό, το κάθε ομόσπονδο κρατίδιο έχει τους δικούς τους νόμους αλλά υπάρχει κάτι κοινό.

Τη φέρνω επίτηδες παράδειγμα, γιατί είναι χρηματοδοτούμενα τα Πανεπιστήμια από τα κρατίδια. Λέει «κοίταξε, θέλεις εγώ να σε χρηματοδοτήσω και οι απόφοιτοί σου πιθανό να επιλέξουν να προσληφθούν, μπορεί και όχι, στα σχολεία που συντηρώ; Μάλιστα. Ένα, δύο, τρία, τέσσερα, πέντε μαθήματα θα τα κάνεις οπωσδήποτε αλλιώς δε σε χρηματοδοτώ».

Δεν μπορεί να υπάρχει ένα Τμήμα το οποίο έχει 200 μαθήματα για ένα σωρό άσχετα πράγματα μ' αυτό που γίνεται μέσα στο σχολείο, δε θέλω να κάνω ειδικές αναφορές για ευνόητους λόγους και να ψάχνουμε με το τουφέκι να βρούμε διδακτική μεθοδολογία για μαθητές με δυσκολίες στη μάθηση, για μαθητές που μαθαίνουν με μη τυπικούς τρόπους.

Το ζήτημα δεν είναι να βάλεις το μαθητή σε κουτί, να του κρεμάσεις μια ταμπέλα. Το ζήτημα είναι, ξέρεις να διαπιστώσεις τις προτιμήσεις του, τις δυνατότητές του και τις αδυναμίες του και με βάση αυτά να προσδιορίσεις διδακτικούς στόχους, να επιλέξεις μεθόδους; Γιατί χρησιμοποιούν παντού τη μικτή μέθοδο πρώτης ανάγνωσης;

ΠΡΟΕΔΡΕΙΟ: Κύριε Αγαλιώτη συγνώμη, απαντήστε στις ερωτήσεις, είναι αμείλικτος ο χρόνος.

Ι. ΑΓΑΛΙΩΤΗΣ: Ζητώ συγγνώμη αλλά τέθηκαν και πολλά ερωτήματα.

ΠΡΟΕΔΡΕΙΟ: Τα ερωτήματα απαντήστε τα κι εδώ είμαστε..

Ι. ΑΓΑΛΙΩΤΗΣ: Άλλο ερώτημα που δεν απάντησα υπάρχει;

ΣΥΝΕΔΡΟΣ: (Ερώτηση εκτός μικροφώνου)

Σ. ΣΟΥΛΗΣ: Είναι ξεκάθαρο, αφού δουλεύουμε στην πράξη, είμαστε ρεαλιστές. Όμως στο ρεαλισμό πρέπει να υπάρχει κι ένα όραμα, ένα «τι θα γίνει αύριο, πώς θα προχωρήσουμε παρακάτω». Όλα όσα ακούστηκαν τώρα για τη συμπερίληψη, δεν είναι έτσι τυχαίο, είναι ακριβώς πώς βλέπουμε ότι θα μετεξελιχθούν τα πράγματα.

Κι επειδή βλέπουμε ότι θα μετεξελιχθούν, γι' αυτό προσπάθησα να καταθέσω τί γίνεται. Ασφαλώς πρέπει να είμαστε ρεαλιστές και να δούμε πώς θα το παλέψουμε στην κάθε διαδικασία. Εγώ το μόνο που θέλω απ' όσα ακούστηκαν να ξεκαθαρίσω, είναι ότι θεωρώ πως είναι πάρα πολύ σημαντικό οι συνέργειες που πρέπει να γίνουν, των σχολικών μονάδων της Ειδικής Αγωγής.

Αυτά τα τεχνικής φύσεως πια ζητήματα, τα οποία τα βάζαμε και ξεκίνησε έτσι να δομείται η Ειδική Αγωγή και Εκπαίδευση εδώ και αρκετά χρόνια, ξεκίνησε από μια διαδικασία, γιατί μπορεί να το συζητήσουμε το θέμα συνάδελφοι, αλλά τώρα ανοίγω ένα τεράστιο θέμα. Γιατί άραγε μιλάμε για Ειδική Αγωγή στην αρχή και μετά πάει Ειδική Αγωγή και Εκπαίδευση; Αρχικά είχαμε Ειδική Αγωγή.

Μήπως γιατί αρχικά πιστέψαμε ότι δεν είναι ζήτημα εκπαίδευσης; Ότι τα άτομα αυτά δεν μπορούν να εκπαιδευθούν; Καταλαβαίνετε τι θέλω να σας πω. Είναι ένα ευρύτερο θέμα που πρέπει να έχουμε από πίσω. Η δική μου θέση πάντως είναι ξεκάθαρη: Η τάση, η προσπάθεια, ο προβληματισμός όλου του χώρου, χρειάζεται να κινηθεί σιγά-σιγά προς αυτή τη διαδικασία.

Και ξαναλέω, δεν πρέπει να μείνουμε μόνο στους μαθητές με αναπηρία ή με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες όπως το θέτουμε αλλά πρέπει να μείνουμε σε όλους εκείνους τους μαθητές, προκειμένου να τους βοηθήσει αυτό το οποίο έχουμε σήμερα στο σχολείο.

ΠΡΟΕΔΡΕΙΟ: Θέλετε να συμπληρώσετε κάτι κ. Αγαλιώτη;

Ι. ΑΓΑΛΙΩΤΗΣ: Όχι, εκτός αν υπάρχει κάποιο ερώτημα.

Σύντομες τοποθετήσεις συνέδρων

ΠΡΟΕΔΡΕΙΟ: Νομίζω έκλεισε κι ο κύκλος αυτός. Να ευχαριστήσουμε πάρα πολύ τους δύο καθηγητές, και τον κ. Σούλη και τον κ. Αγαλιώτη. Σας ευχαριστούμε θερμά.

Να προχωρήσουμε στις τοποθετήσεις των συνέδρων. Είναι η διαδικασία που δεν έγινε χτες και θα συνεχιστεί σήμερα. Ήδη υπάρχει κατάλογος ομιλητών από χτες. Θα είμαι ιδιαίτερα αυστηρός όχι από ιδιοτροπία, 4 λεπτά στον καθέναν για να μπορέσουν μετά να τοποθετηθούν και οι παρατάξεις και να λήξει η διημερίδα.

Καλώ στο βήμα το συνάδελφο Κώστα Ιωάννου.

Κ. ΙΩΑΝΝΟΥ: Συνάδελφοι, θέλω να ευχαριστήσω κατ' αρχάς το Προεδρείο που δέχτηκε αυτή την αλλαγή χτες που τη ζητήσαμε, για να είμαστε λίγο πιο φρέσκοι.

Θέλω να ευχαριστήσω τη ΔΟΕ που πήρε την πρωτοβουλία να συζητήσουμε για την Ειδική Αγωγή, και οι Καθηγητές που ήρθαν και τα Πανεπιστήμια, ήταν μια σωστή σύμπραξη που πρέπει να τη συνεχίσουμε. Είναι πάρα πολλά τα θέματα. Τι να πρωτοπιάσουμε: Πώς θέλουμε το Ειδικό Σχολείο; Τί συμβαίνει στο Γενικό Σχολείο στα Τμήματα Ένταξης; Πώς θέλουμε την εκπαίδευση του εκπαιδευτικού και τα επαγγελματικά δικαιώματα;

Σας μοίρασα ένα κείμενό μου, θα προσπαθήσω να πω κάποια πράγματα απ' αυτά που μοίρασα και ναι τοποθετηθώ γιατί ο χρόνος είναι λίγος.

Νομίζω ότι σε μεγάλο βαθμό όλη αυτή η συζήτηση έχει ξεκινήσει και από αυτό που έχει συμβεί, ότι έχει μπει μια νέα γενιά ανθρώπων μέσα στο χώρο της Ειδικής Αγωγής που βρήκε τους ανθρώπους που δούλευαν τόσα χρόνια από τα Διδασκαλεία και τη μετεκπαίδευση, που έχουν όλη αυτή την πολύτιμη εμπειρία, τη μεταλαμπάδευσαν και σ' εμάς σε μεγάλο βαθμό όταν συνεργαστήκαμε μαζί τους, αλλά τώρα έχει δημιουργηθεί ένα νέο ρεύμα, μια νέα γενιά ανθρώπων, υπάρχουν πολλά προβλήματα στην Ειδική Αγωγή και το βασικό πρόβλημα που ίσως δεν το συζητήσαμε καθόλου γιατί το θεωρούμε δεδομένο, μιλάμε για συμπερίληψη και έχουμε ξεχάσει τη συμπερίληψη αυτών των εκπαιδευτικών.

Είναι αφάνταστο το πράγμα που τραβάμε, δηλαδή το ν' αλλάζεις σχολείο κάθε χρόνο, το να πρέπει να στήσεις κοινωνικές σχέσεις μ' ένα Σύλλογο Διδασκόντων 20 ανθρώπων και 12 γονέων. Το να έχεις οικονομική δυσπραγία και να το κάνεις αυτό. Το αποκορύφωμα είναι η διοικητική αυθαιρεσία που βιώνουμε.

Εγώ έχω εδώ ένα παράδειγμα και το καταθέτω στην Ομοσπονδία, γιατί σήμερα μιλάει το Συνδικάτο. Κάποια στιγμή με τοποθέτησαν παράλληλη στήριξη και το ΠΥΣΠΕ επισήμως στην ένστασή μου απάντησε ότι «σε τοποθετήσαμε στο συγκεκριμένο σχολείο», ενώ δεν ήταν το σχολείο στο οποίο έπρεπε να τοποθετηθώ «γιατί είσαι άρρενας εκπαιδευτικός, γιατί είσαι άντρας». Αυτό έγινε το 2013.

Και είναι επίσημη απάντηση από τη Διοίκηση, που άμα το πήγαινα στα Ευρωπαϊκά Δικαστήρια για διάκριση με βάση το φύλο, θα ήμουν και πλούσιος. Για να καταλάβετε τι τραβάμε. Δεν είναι αυτό όμως το ζήτημα. Εγώ θέλω να πω ότι κατά το 80% με 90% και ο κλάδος και τα Πανεπιστήμια συγκλίνουν σε απόψεις και πρέπει να δούμε κάποια συγκεκριμένα πράγματα.

Πρώτον, για τα Ειδικά Σχολεία, θα ξεκινήσω από κει, μια πρόταση που πρέπει να δούμε πολύ σοβαρά. Από δω και πέρα καμία ίδρυση Ειδικού Σχολείου εάν δε συστεγάζεται και δε συνεργάζεται με το Γενικό Σχολείο για να κάνουμε μεταβάσεις, να κάνουμε κοινά προγράμματα, να μπορούμε αυτό που λέμε συμπερίληψη θεωρητικά, να προσπαθήσουμε να το διεκδικήσουμε.

Υπάρχει πρόβλημα με τη σχολική στέγη. Υπάρχουν πολλά σχολεία που φεύγουν από τα συστεγαζόμενα γιατί δε χωράνε. Αλλά συνάδελφοι που το συζητάμε, γιατί εμείς συζητάμε πολύ οι συνάδελφοι μεταξύ μας, προτιμούν, νομίζω ήταν και το Ειδικό Σχολείο της Άμφισσας, να μη φύγουν από το συστεγαζόμενο παρά να πάνε ν' απομονωθούν σ' ένα σούπερ καινούργιο κτήριο με αίθουσα λογοθεραπείας, εργοθεραπείας και γυμναστικής κάπου μακριά.

Γιατί έχαναν την επαφή να κάνουν κοινά προγράμματα, κοινές δραστηριότητες, να γίνουν μεταβάσεις παιδιών, όσων παιδιών μπορούσαν. Και δεν έχουμε σχολεία για τη γκρίζα ζώνη των μαθητών.

Υπάρχουν μαθητές που δεν είναι ούτε για το Γενικό έτσι όπως είναι το Γενικό και δεν έχει αλλάξει και δεν μπορούν να πάνε και στα Ειδικά Σχολεία που έχουν τις πιο «δύσκολες» και βαριές περιπτώσεις.

Κι εμείς αντιμετωπίζουμε πολύ συχνά αυτό το φαινόμενο, το παιδί είναι για το Ειδικό ή για το Γενικό; Και τελικά η μόνη απάντηση που μένει και αυτή είναι πραγματικά η παιδαγωγική, είναι πού πιστεύουμε ότι θα έχει το καλύτερο υποστηρικτικό πλαίσιο, εάν πάει στο Ειδικό Σχολείο του συγκεκριμένου Δήμου –Εύοσμος στη Θεσσαλονίκη- πόσα παιδιά μέσα σε μια τάξη; 8 σε 4 τετραγωνικά.

Ας προσπαθήσουμε να μείνει στο Γενικό Σχολείο που έχει μια κουλτούρα συνεκπαίδευσης, γιατί είχαν παράλληλη στήριξη τρία χρόνια, που μπορούμε να διεκδικήσουμε παράλληλη στήριξη και να μπορέσουμε να το υποστηρίξουμε εκεί. Είναι παιδιά της γκρίζας ζώνης και πρέπει να το δούμε αυτό.

Το μοντέλο της παράλληλης έγινε μεγάλη συζήτηση, έχει απορριφθεί. Έχω ζήσει την παράλληλη 5 χρόνια, δεν ήμουν αυτός που καθόταν δίπλα, ήμουν αυτός που δίδασκε και βοηθούσε, ο δάσκαλος της Γενικής. Δηλαδή εναλλάσσαμε τους ρόλους και κάναμε συνδιδασκαλία στην ουσία. Και αυτά τα μοντέλα μου τα έμαθε το Πανεπιστήμιό μου. Δεν ξέρω αν είναι κάποιος από το Τμήμα εδώ πέρα.

Είναι ώριμο το εξής αίτημα για την Ομοσπονδία, για το Συνδικάτο. Είναι ώριμο και το λένε τα νούμερα του κ. Παληγιάννη. Θέλουμε σε κάθε Γενικό Σχολείο 6θέσιο και άνω, μεγάλο, δυο εκπαιδευτικούς Ειδικής Αγωγής. Και τους έχουμε ήδη με τις παράλληλες στήριξεις.

Εγώ έχω παράλληλη στήριξη στο σχολείο μου. Αλλά όταν ζητώ να υποστηριχθώ γιατί έχω 12 παιδιά στο Τμήμα Ένταξης και να πω και την αλήθεια, πήρα 14, αλλά δεν μπορώ να πάρω κι άλλα, γιατί καλά είπε ο κ. Αγαλιώτης, δεν είμαστε ανθρωπιστές, πρέπει να γίνει και δουλειά και είπα, επειδή εντάσσονταν αυτά τα παιδιά στην ομάδα, θα τα εντάξω και μιλάμε για ένα σχολείο όπου έχουμε και προσφυγάκια πια, έχουμε και παιδάκια διαφορετικών εθνικοτήτων.

Το σχολείο έχει πολλά πράγματα, αυτό που λέμε ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες δεν είναι να το περιορίσουμε μόνο σ' αυτό που έχουμε στο μυαλό μας. Έχω και την παράλληλη στήριξη. Και λέω, «Βασίλη θέλω βοήθεια». Δε γίνεται, πώς να γίνει, η Διευθύντρια δε μ' αφήνει, ο γονιός φωνάζει. Έχουμε δει έναν δάσκαλο που υποστηρίζει έναν μαθητή και τυχαίνει να είναι ο συγκεκριμένος μαθητής, που δε χρειάζεται όλες τις ώρες κι έχουμε άλλο μαθητή.

Έχουμε απίστευτες ανάγκες για παράλληλη στήριξη, για δυο εκπαιδευτικούς μέσα στην τάξη και συνδιδασκαλία, γιατί είναι ΔΕΠ και έχει πόσες δυσκολίες. Ποτέ δεν πήγε γονιός να κάνει ατομικά το αίτημα, για το ένα παιδί, για τον έναν εκπαιδευτικό ένα ατομικιστικό μοντέλο απίστευτο και δε μπορούμε να το υποστηρίξουμε. Και μπαίνω κι εγώ και μέσα στη Β'.

ΠΡΟΕΔΡΕΙΟ: Κώστα, να σ' ευχαριστήσω θερμά, δεν υπάρχει άλλος χρόνος. Ή ολοκλήρωσε το ή θα είναι άχαρος ο ρόλος μου.

Κ. ΙΩΑΝΝΟΥ: Λοιπόν, εμείς που είμαστε στα Τμήματα Ένταξης παίζουμε ήδη το ρόλο του συντονιστή που πρότεινε ο κ. Αγαλιώτης κατά κάποιον τρόπο. Μη γίνουμε ένας περιοδεύων εκπαιδευτικός. Σε κάθε σχολείο, ο δάσκαλος του Τμήματος Ένταξης παίζει ήδη το ρόλο να μιλάει με το Σύλλογο Διδασκόντων και να λέει τι να κάνει.

Συνάδελφοι, σας καταθέτω μια περίεργη προσωπική, την έχουμε συζητήσει και ως ΣΑΤΕΑ, όχι ως Σύλλογος, αλλά μεταξύ μας τα μέλη, μέλη της ομάδας Θεσσαλονίκης γενικά συζητάμε, για το ζήτημα το εργασιακό που ήταν το καυτό της περιόδου.

Πιστεύω ότι το ζήτημα των αναπληρωτών δε λύνεται χωρίς μαζικούς διορισμούς, δε λύνεται αυτή τη στιγμή με τις κατηγοριοποιήσεις που υπάρχουν και εκεί πρέπει να χτυπήσουν όλα τα σφυριά. Και αν δεν είχε καταργηθεί ο δάσκαλος του ολοήμερου δε θα είχαμε τόσες πιέσεις από την ανεργία στους συναδέλφους. Γιατί, συνάδελφοι μας της Γενικής είναι άνεργοι φέτος, πολλοί συνάδελφοί μας της Γενικής.

Αλλά πρέπει να ξεκινήσει και μια άλλη διαδικασία μαζί με την πάλη για τους μαζικούς διορισμούς. Η διαδικασία αυτή είναι η εξής: Πρέπει να κάνουμε ξανά κέντρα μετεκπαίδευσης. Όπως ήταν τα Διδασκαλεία, μια νέα μορφή Διδασκαλείων. Τα έχουμε ήδη στα Πανεπιστήμια στα πολλά με τη μορφή των μεταπτυχιακών προγραμμάτων.

Έχουν μεταπτυχιακά προγράμματα, έχουν πρακτική άσκηση αρκετά, έχουν τα μέλη ΔΕΠ, αλλά δεν είναι ούτε δημόσια, ούτε δωρεάν και δε δίνουν μια οριστική πιστοποίηση ότι πέρασες από το κέντρο μετεκπαίδευσης, είσαι δάσκαλος ΠΕ 70 με επάρκεια να δουλέψεις και σε δομές Ειδικής Αγωγής.

Και αυτά τα κέντρα μετεκπαίδευσης πρέπει να κάνουμε εξομοίωση και σ' εμάς. Ποια ήταν η κριτική στα βασικά πτυχία;

ΠΡΟΕΔΡΕΙΟ: Να γίνω πάλι αγενής;

ΣΥΝΕΔΡΟΣ: (Τοποθέτηση εκτός μικροφώνου)

ΠΡΟΕΔΡΕΙΟ: Ολοκληρώνει, ολοκληρώνει αλλά δεν ολοκληρώνει. Έχεις 7 λεπτά.

ΣΥΝΕΔΡΟΣ: (Τοποθέτηση εκτός μικροφώνου)

ΠΡΟΕΔΡΕΙΟ: Εντάξει, έχετε δικιο, άλλα 10 λεπτά από μένα συνάδελφε.

Κ. ΙΩΑΝΝΟΥ: Πρέπει να ξεκινήσει μαζί με το αίτημα των μαζικών διορισμών, μια διαδικασία που θα ενοποιήσει τους κλάδους και όλους τους εκπαιδευτικούς. Κάθε μεταπτυχιακό θα πρέπει να πάει στο κέντρο μετεκπαίδευσης και να πει «να το χαρτί μου από τη Βουλγαρία, να το χαρτί μου απ' την Ελλάδα».

Είχε πρακτική άσκηση, είχα μαθήματα; Παίρνεις την επάρκεια να διδάξεις.

Και κάθε δικό μου πτυχίο, το δικό μου, δε φοβάμαι καθόλου για το πτυχίο μου, να το πτυχίο μου. Τι χρειάζεται να κάνω από το κέντρο εξομοίωσης για να πάρω ΠΕ 70 και να μην υπάρχει ούτε ΠΕ 70,5 ούτε ΠΕ 71 ούτε τίποτα. ΠΕ 70 με επάρκεια να διδάσκει σε μαθητές με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες, να κάνει εξατομικευμένο πρόγραμμα, να είναι συντονιστής.

Αυτή η συζήτηση πρέπει να ξεκινήσει τώρα. Και δεν έχει τεράστιο δημοσιονομικό κόστος να γίνει αυτή η μετεξέλιξη. Ξέρετε ποιο είναι το μεγαλύτερο εμπόδιο; Το μεγαλύτερο εμπόδιο είναι η επιχειρηματικότητα των Πανεπιστημίων. Η μόνη πικρία που έχω από το δικό μου τμήμα ήταν ότι μπήκε σ' αυτό το παιχνίδι με σεμινάρια και μεταπτυχιακά έναντι μεγάλης αμοιβής, δεν ξέρω αν εδώ είναι κάποιο μέλος, γιατί θα ήθελα ν' απαντήσει και τώρα γίνονται σεμινάρια Ειδικής Αγωγής από το Τμήμα Ειδικής Αγωγής το Βόλου.

Αντί να πούμε ότι αφού είναι υποχρέωση της πολιτείας να εκπαιδεύουμε όλα τα παιδιά, αφού αναγνωρίζω ότι έχω μαθητές με ειδικές ανάγκες μέσα στο νόμο, τότε είναι υποχρέωσή μου δημόσια και δωρεάν όπως δίνουμε εκπαίδευση στα παιδιά, να δώσω και στους εκπαιδευτικούς. Αυτός ήταν ο πρωτοπόρος θεσμός των Διδασκαλείων και να μην έχω όλη αυτή την επιχειρηματικότητα που είναι αυτή που στήριξε αλλαγές και οι πίνακες να πηγαίνουν πάνω κάτω. Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΕΙΟ: Νομίζω ότι αφού το Σώμα αποφάσισε να κάνει εκείνο τη διαχείριση του χρόνου, εμείς θα το διαχειριστούμε. Δε θα διακόψω πάλι ομιλητή, θα μιλήσουν οι συνάδελφοι που είναι εδώ, στον κατάλογο και θα κοπεί ο χρόνος από τις παρατάξεις οι οποίες εφ' όσον θέλουν να διευκολύνουν τους συναδέλφους, θα ολοκληρωθεί με όσο χρόνο νομίζει ο καθένας.

Η συναδέλφισσα Πέτρου Γλυκερία έχει το λόγο.

Γ. ΠΕΤΡΟΥ: Συνάδελφοι καλημέρα. Είμαι νηπιαγωγός της Γενικής Εκπαίδευσης εδώ στο νομό.

Θα συνδέσω σ' αυτά που θα πω το ρόλο της προσχολικής αγωγής και εκπαίδευσης με την Ειδική Αγωγή. Ο ρόλος της προσχολικής αγωγής και εκπαίδευσης είναι καθοριστικός στην κοινωνικοποίηση του παιδιού και στην αφομοίωση ορισμένων γενικών ανθρώπινων γνώσεων και ικανοτήτων και ψυχικών ιδιοτήτων που είναι απαραίτητες για τη ζωή και την κοινωνία.

Δυστυχώς, το πρώτο δυστυχώς που λέω, τα νούμερα που αποτυπώνουν την κρατική παρέμβαση στον τομέα αυτό δείχνουν την εικόνα της υποβάθμισης, της λειψής παρέμβασης και του αποκλεισμού χιλιάδων παιδιών από το αυτονόητο δικαίωμα και την ανάγκη.

ΠΡΟΕΔΡΕΙΟ: Συναδέλφισσα, ζητώ ταπεινά συγγνώμη. Συνάδελφοι, όταν ο ομιλητής είναι πάνω κι έχει ετοιμαστεί, αν έρθετε από δω, ο ένας μοιράζει φυλλάδια, άλλος μιλάει, μπορούν να γίνουν όλα χαμηλόφωνα. Και αυτό στο πλαίσιο του σεβασμού στον ομιλητή. Σας ευχαριστώ πολύ.

Γ. ΠΕΤΡΟΥ: Ευχαριστώ πολύ το Προεδρείο. Έχουν τα παιδιά αυτά το αυτονόητο δικαίωμα και την ανάγκη να εντάσσονται από νωρίς σε δομές της προσχολικής αγωγής.

Το πολύ 20% είναι τα παιδιά που μέχρι την ηλικία των 3 χρόνων πηγαίνουν σε δομές προσχολικής αγωγής και υπάρχει και ένα 25% από τα παιδιά που δεν πηγαίνουν καν στα προνήπια. Σ' αυτό το ελλειπέστατο δίκτυο δομών έρχεται να προστεθεί η ελαστικοποίηση των σχέσεων εργασίας και η εντατικοποίηση των συνθηκών.

Για τις παιδαγωγούς στις μικρές ηλικίες, η εργασιακή σχέση τείνει να γίνει από λάστιχο, καθεστώς. Για τις παιδαγωγούς που εργάζονται στα Νηπιαγωγεία έχει δρομολογηθεί επίσης αυτή η κατεύθυνση, καθώς οι διορισμοί τα τελευταία χρόνια είναι μηδενικοί, δεν προβλέπονται στον άμεσο σχεδιασμό της κυβέρνησης και αν συνυπολογίσουμε και τις δεσμεύσεις του μνημονίου που ψήφισαν, για εξορθολογισμό και μείωση του κόστους, φαίνεται ότι η αδιοριστία θα συνεχιστεί.

Ταυτόχρονα μέσα σ' αυτές τις συνθήκες τα τμήματα είναι πολυάριθμα σε όλο το φάσμα της προσχολικής ηλικίας. Επιπλέον το έργο στον παιδικό σταθμό αναστέλλεται καθημερινά καθώς πλέον έχουν πολλαπλασιαστεί οι περιπτώσεις παιδιών που χρήζουν ειδικής παιδαγωγικής στήριξης. Οι δομές πρώιμης διάγνωσης και παρέμβασης είναι ελάχιστες και για τα ΚΕΔΔΥ η αναμονή είναι μεγάλη.

Ακόμα κι όταν βγει κάποια γνωμάτευση, είναι ελάχιστες οι δομές της Ειδικής Εκπαίδευσης όπως είναι τα Ειδικά Νηπιαγωγεία ή τα Τμήματα Ένταξης στα Νηπιαγωγεία, ενώ η παράλληλη στήριξη φτάνει στα Νηπιαγωγεία με μεγάλη καθυστέρηση και δεν καλύπτονται όχι οι μισές, πολύ λιγότερο από τις βεβαιωμένες ανάγκες.

Να σας πω το παράδειγμα της Μαγνησίας. Υπάρχει ένα Ειδικό Νηπιαγωγείο σε όλο το Δήμο Βόλου, δε λειτούργησε, δύο Τμήματα Ένταξης λειτούργησε το ένα, παράλληλες στηρίξεις είχαν μόνο δύο. Εάν έρθει παιδί στο Νηπιαγωγείο, εγώ σας λέω προνήπιο, το οποίο δεν το έχουν δει οι γονείς, το παρατηρήσει η νηπιαγωγός γύρω στα Χριστούγεννα, πάρουν τηλέφωνο οι γονείς στο ΚΕΔΔΥ, το ραντεβού που θα κλείσει το ΚΕΔΔΥ, γιατί δεν υπάρχουν άτομα θα γίνει το επόμενο φθινόπωρο με Χριστούγεννα και μέχρι να έχει παράλληλη στήριξη, τα παιδιά θα έχουν πάει ήδη στο Δημοτικό.

Οπότε οι συνάδελφοι έρχονται να καλύψουν και τις ανάγκες του Ειδικού Παιδαγωγού.

Το δεύτερο που θέλω να πω είναι ότι σήμερα παρατηρείται και το φαινόμενο του κοινωνικού αυτοματισμού, το «διαίρει και βασίλευε» που το ξέρουμε όλοι πολύ καλά, που εκτός από τους κατέχοντες την εξουσία και το χρήμα, το καλλιεργούν και παρατάξεις και συνδικαλιστές, που ενώ στον ένα κλάδο λένε Α, στον άλλο κλάδο λένε Β υπονομεύοντας αγώνες.

Και τι εννοώ μ' αυτό: Θ' ακούσατε πριν λίγες μέρες τις εξαγγελίες του Υπουργού Παιδείας και του Πρωθυπουργού για υποχρεωτική διετή προσχολική εκπαίδευση, για την οποία μετά βέβαια είπε ότι θα γίνει σε βάθος τριετίας και βλέπουμε και υπήρχαν παρατάξεις και συνδικαλιστές που ενώ σ' εμάς εδώ στη ΔΟΕ λέμε ότι ναι, είμαστε υπέρ της διετούς υποχρεωτικής προσχολικής αγωγής, στους ΟΤΑ λέμε όχι, γιατί θα τους πάρουν τα προνήπια και θα χάσουν έτσι τη δουλειά τους.

Ταυτόχρονα όμως, στην ΑΔΕΔΥ κατεβαίνουν χεράκι-χεράκι σε κοινό ψηφοδέλτιο. Το ίδιο συμβαίνει και στην Ειδική Αγωγή που βάζουν τους συναδέλφους να τσακώνονται μεταξύ τους, εάν έχουν πάρει το βασικό πτυχίο ή αν έχουν μεταπτυχιακό τίτλο ή διδακτορικό τίτλο σπουδών, αν είναι ΠΕ 61, 61,5, ΠΕ 71, 71,5, ενώ τα κενά στην εκπαίδευση είναι πάρα πολλά και ακόμα περισσότερο, αν καταφέρουμε να μειώσουμε τον αριθμό μαθητών ανά τάξη και εκπαιδευτικό.

Θεωρούμε λοιπόν ότι πρέπει να γίνουν μαζικοί διορισμοί, με κριτήριο το βασικό πτυχίο, εννοείται, αλλά τα κενά είναι τόσα και οι ανάγκες τόσες πολλές, υπάρχουν περίπου 200.000 μαθητές που χρήζουν ειδικής εκπαίδευσης, όπου μπορούν μέχρι στιγμής να καλυφθούν όλοι.

Αυτό λοιπόν που ζητάμε είναι ενιαία αποκλειστικά δημόσια και δωρεάν δίχρονη υποχρεωτική προσχολική αγωγή για όλα τα παιδιά, Τμήματα Ένταξης και Ειδικά Νηπιαγωγεία για όλα τα παιδιά με ειδικές ανάγκες που οι οικογένειες εξαναγκάζονται να τα κρατούν στο σπίτι ή πέφτουν θύματα των ΜΚΟ και βάζουν πολύ βαθιά το χέρι στην τσέπη, γιατί τραβάνε και το δικό τους Γολγοθά.

Όχι στην κερδοφορία των επιχειρήσεων εις βάρος της οικογένειας που στενάζει. Ευχαριστώ πολύ.

ΠΡΟΕΔΡΕΙΟ: Ευχαριστούμε. Η συναδέλφισσα Πολίτου έχει το λόγο.

Σ. ΠΟΛΙΤΟΥ: Είμαι δασκάλα από το 1983 στη Γενική Εκπαίδευση, τελείωσα το Μαράσλειο Διδασκαλείο στην Αθήνα κι έχω περάσει απ' όλες τις δομές της Ειδικής Αγωγής και Ειδικό Σχολείο και Τμήμα Ένταξης και ΚΕΔΔΥ, έχω αναλάβει και Διεύθυνση σχολείου. Βρίσκομαι εδώ ως δασκάλα Τμήματος Ένταξης.

Δεν ξέρω από πού ν' αρχίσω πραγματικά, θα ήθελα να σας δώσω τίτλους ταινιών. Έτσι επιγραμματικά μου έρχονται στο μυαλό. «Ο κακός, ο κακός και ο άσχημος» δάσκαλος του Τμήματος Ένταξης που φέρνει κενά δαιμόνια στο σχολείο και προκαλεί αναταραχή. Θα ήθελα να σας πω κ. Αγαλιώτη γι' αυτό το καινούργιο κάδρο που είπατε.

Νομίζω ότι είμαι το καινούργιο κάδρο πάντα σ' ένα σχολείο όταν πηγαίνω. Απλά είμαι ένα κάδρο μέσα σ' ένα άλλο κάδρο, το οποίο πιστεύω ότι δεν έχω φροντίσει να το εξετάσουμε σε μια διημερίδα, πριν προκύψει το ζήτημα με τους διορισμούς και την τροπολογία.

Συνήθως κινούμαστε σε διημερίδες και σε συνέδρια, όταν προκύπτουν τεχνικά προβλήματα. Αλλά την ουσία της εκπαίδευσης την κάνουν άνθρωποι και αναφέρομαι σε ανθρώπους. Και θέλω να σας καταθέσω αυτή τη στιγμή την εμπειρία μου ως δασκάλα. Κατάλαβα πόσο σημαντική ήταν η εκπαίδευσή μου στην Ειδική Αγωγή, όταν τελείως συμπτωματικά, επειδή χρειάστηκε για προσωπικούς λόγους να μη δεχθώ κάποια χρονιά να φύγω στο εξωτερικό, την τελευταία στιγμή και είχαν ήδη πάρει τη θέση μου ως ειδικής δασκάλας στο σχολείο.

Όταν πήγα λοιπόν στο γραφείο μου είπαν, ή θα μείνετε και θα περιμένετε κάποιο κενό ή αν θέλετε, με υπογραφή σας, αντιλαμβάνεστε τάξη στη Γενική Εκπαίδευση. Και είπα «φυσικά». Και όταν πήγα στο σχολείο με έστειλαν για την Ε' τάξη, γιατί έφευγε ένας συνάδελφος στο Πανεπιστήμιο και ο Διευθυντής μου είπε, εννοείται ότι αποκλείεται, έχω τρεις Πρώτες, θα πάρεις το ένα μήμα φυσικά.

Εκείνη τη χρονιά κατάλαβα και θα μου επιτρέψετε, αυτή την περηφάνια, πόσο καλή δασκάλα είχα γίνει. Γιατί εκείνη τη χρονιά κατάλαβα το ανεκτίμητο εφόδιο της Ειδικής Αγωγής, το οποίο δυστυχώς μ' αυτή τη στρατηγική του να δημιουργήσουμε Παιδαγωγικά Τμήματα για δασκάλους Γενικής και Παιδαγωγικά Τμήματα για δασκάλους Ειδικής, έχουμε καταστρέψει. Γιατί στην Ιταλία δεν αντιμετωπίζουν όπως είπατε κ. Αγαλιώτη, τα δικά μας προβλήματα; Γιατί φυσικά ο δάσκαλος της τάξης είναι ο δάσκαλος για τον κακό μαθητή.

Εδώ έχουμε την κουλτούρα ότι ο καλός μαθητής είναι του δασκάλου. Λάθος συνάδελφοι, ο καλός μαθητής είναι του εαυτού του, ο κακός είναι του δασκάλου. Κι όταν εγώ απευθύνομαι σε συνάδελφο της Α' που ως τις 30 Μαρτίου μαθητής του, επειδή δε θέλει να μπω μέσα όπως έχω καθιερώσει να κάνω κάθε φορά πια μέσα στην Α' τάξη, να μπαίνω κάθε φορά μαζί με το δάσκαλο, τις δυο πρώτες ώρες για να κάνω έγκαιρη και έγκυρη αντιμετώπιση των δυσκολιών, σε όλα τα παιδιά, όχι σ' αυτά που φωνάζουν εδώ «κοίταξέ με».

Επίσης για να ενισχύσω το συνάδελφο, να καταλάβει να μην πανικοβληθεί, ν' αντιμετωπίσει τους φόβους του, γιατί ο φόβος νικιέται μονάχα όταν πηγαίνεις προς αυτόν, όχι όταν του γυρνάς την πλάτη. Επίσης, το κυριότερο και το σημαντικότερο: Να συνεκπαιδεύσω τους συμμαθητές των μαθητών με διαφορετικές ανάγκες.

Γιατί όλα τα παιδιά μέσα στην τάξη, αυτή είναι η εμπειρία που είχα όταν ανέλαβα την Α' τάξη μετά το Μαράσλειο και μετά από Ειδικό Σχολείο, ότι όλοι οι άνθρωποι είμαστε με ατομικές διαφορές. Οπότε έτσι πρέπει να εκπαιδεύσουμε όλους τους δασκάλους. Γι' αυτό υπάρχει πρόβλημα επικοινωνίας με τους συναδέλφους μας, των συνηθισμένων τάξεων

Γιατί νομίζουν ότι βρισκόμαστε εκεί πέρα για να προσβάλλουμε το κύρος τους απέναντι στο «εγώ έτσι ξέρω και δε μπορώ να κάνω μια στροφή». Γιατί τα χαρακτηριστικά που πιστεύω ότι έχει ένας δάσκαλος της Ειδικής Αγωγής είναι διαθεσιμότητα, ενσυναίσθηση, ευελιξία και επιστημονική κατάρτιση.

Πώς ζητάμε λοιπόν εμείς αυτή τη στιγμή ν' αντιμετωπίσουμε το θέμα της Ειδικής Αγωγής όταν ξεχνάμε μερικά από αυτά τα χαρακτηριστικά; Συγγνώμη, αυτή είναι η εμπειρία μου. Έχω 35 χρόνια στην εκπαίδευση. Αυτό καταλαβαίνω. Και κάθε φορά αντιμετωπίζω τα ίδια θέματα. Δε φεύγω από το σχολείο την ώρα που υπαγορεύουν τα συνδικαλιστικά μου δικαιώματα. Φεύγω απόγευμα. Κλείνω ραντεβού απόγευμα με τους γονείς για να τους διευκολύνω, γιατί δεν μπορούν να πάρουν άδεια από τη δουλειά τους.

Τελειώνει το ολοήμερο κι εγώ είμαι ακόμα εκεί. Γιατί άραγε; Είμαι κουτή; Όταν υπάρχουν συνάδελφοι οι οποίοι μπορεί να έχουν και συνδικαλιστική ιδιότητα και δεν ξέρουν ποιο είναι το πρωτόκολλο συνεργασίας των Τμημάτων Ένταξης με τις συνηθισμένες τάξεις. Όταν ειπώθηκε εδώ πέρα από συνάδελφο πώς μπορεί να γίνει μάθημα στην Ε' τάξη, αν θυμάμαι καλά είπε όταν υπάρχει δάσκαλος της τάξης, δάσκαλος Τμήματος Ένταξης, συντονιστής και δεν ξέρω τι άλλο.

Αυτό τι σημαίνει; Ότι οι συνάδελφοί μας είναι ανενημέρωτοι, ότι δε γνωρίζουν πώς γίνεται η δουλειά. Είναι μέσα στο φόβο και κλείνονται. Πώς θα επικοινωνήσουμε μεταξύ μας συνάδελφοι όλο αυτό το θέμα όταν σπουδάζουμε σε διαφορετικά Πανεπιστήμια; Πώς θα συνεργαστούμε; Κάθε φορά πρέπει να καλώ τον εαυτό μου σε μια δοκιμασία, πώς θα ελιχθώ στον τάδε συνάδελφο, στο δείνα συνάδελφο, στη δείνα συνάδελφο για να μη φοβηθεί, για να μην επιτεθεί, για να μην κουμπωθεί και επιπλέον, τελευταία είχα και μια συμβουλή από σχολική σύμβουλο, η οποία μου είπε «μην τον πειράξεις, άμα δε θελήσεις μην το κάνεις».

Εις βάρος ποιανού; Εμείς εδώ είμαστε για το συμφέρον του παιδιού ή για το συμφέρον το δικό μας; Γιατί εδώ κ. Σούλη συμφωνώ μαζί σας, εγώ είμαι με το όραμα. Τελεία και παύλα. Και νομίζω ότι τέτοιες μαζώξεις δε θα έπρεπε να γίνονται κάθε φορά που αντιμετωπίζει η εκπαίδευση τεχνικά προβλήματα. Τα τεχνικά προβλήματα τα έχουν δημιουργήσει οι άνθρωποι που έχουν πάρει αποφάσεις χωρίς ν' ακούσουν τον κόσμο που είναι στην πράξη.

Και θα ήθελα να πω μια και ήταν για την Ειδική Αγωγή και είπε ο κ. Αγαλιώτης ότι πρέπει να είμαστε καινοτόμοι κι εγώ το πιστεύω, γιατί κάθε φορά μέσα στην τάξη, επειδή φέρνουμε και παιδί από παράλληλη στήριξη και κάνουμε μάθημα μαζί, κάθε φορά θα έπρεπε ν' αλλάζουμε τα δεδομένα. Θα έπρεπε ν' αρχίσουν τα συνέδρια όταν είναι γεμάτες οι αίθουσες με τις απόψεις των συνέδρων. Μετά να είναι οι εισηγητές και μετά τα κόμματα. Τι θα λέγατε συνάδελφοι; Έχετε αντίρρηση;

Μια παράκληση: Πόσοι συνάδελφοι της Γενικής Εκπαίδευσης είναι εδώ;

ΣΥΝΕΔΡΟΣ: (Τοποθέτηση εκτός μικροφώνου)

Σ. ΠΟΛΙΤΟΥ: Και πόσοι είναι της Ειδικής; Είναι εικόνα αυτή; Δεν είναι απογοητευτική; Και στα Τρίκαλα που ήμουν με τη ΔΟΕ, απογοητευτική

εικόνα. Μεταξύ μας Μεταξά δηλαδή. Το παλεύουμε, 35 χρόνια υπηρεσίας το παλεύουμε. Επειδή τώρα που συζητάμε για το σήμερα και σκεφτόμαστε – ποιον; Εμάς σήμερα ή αυτό που θα γίνει αύριο; Γιατί εγώ αυτή τη στιγμή είμαι εδώ πέρα και θα έπρεπε να πω «εμένα σκέφτομαι, αυτόν που βλέπω στα μάτια ή αυτούς που θα έρθουν»; Δεν πρέπει να κάνουμε αλλαγές;

Γιατί υπάρχει ξεχωριστό Πανεπιστήμιο; Δεν μπορώ να καταλάβω αυτό το πράγμα. Και θα σας πω και την εμπειρία μου επίσης. Όταν πήγα στο Μαράσλειο ήμουν δασκάλα ήδη. Άρα όταν πήγα στο Μαράσλειο στην Ειδική Αγωγή, ετέθη ένα πρόβλημα: Γιατί υπάρχει Γενικής κατεύθυνσης και Ειδικής; Μετά το κατάλαβα. Ήμουν αθώα επαρχιώτισσα. Και υπάρχει ένα προσόν για ν' αναλάβεις διοικητική θέση. Σωστά; Σωστά.

Γιατί υπάρχει Ειδική και Γενική Κατεύθυνση; ο δάσκαλος επειδή είναι του «κακού» μαθητή, πρέπει να έχει αυτή τη γνώση. Αλλιώς δε συνεννοούμαστε. Και επειδή ως δάσκαλοι μπαίνουμε μέσα στους Συλλόγους Διδασκόντων και κάνουμε κριτική για την έλλειψη συνεργατικότητας των μαθητών μας, ότι δεν μπορούν να δουλέψουν ως ομάδες και διάφορα άλλα χαρακτηριστικά, θα ήθελα να επισημάνω, πόσο εύκολο είναι σ' εμάς τους ενήλικες να συνεργαστούμε;

Πόσο εύκολα μπορεί να δεχθεί ο συνάδελφός μου μετά τόσα χρόνια υπηρεσίας ότι η Στέλλα μπορεί και να ξέρει κάτι διαφορετικό, όχι παραπάνω; Γιατί χθες ειπώθηκαν και κάποια άλλα πράγματα, ότι χρησιμοποιούμε έννοιες αλλά ο καθένας δίνει ό,τι νόημα θέλει. Πριν προλάβουμε να μιλήσουμε, έχουμε μια ταμπέλα εδώ. Για να μου μιλήσει πάει να πει ότι θέλει να βγει από πάνω.

Όχι συνάδελφοι, θέλω ν' αποπειραθώ κάτι καινούργιο. Χωρίς το συνάδελφο της συνηθισμένης τάξης, δεν μπορώ να το κάνω. Και θα σας πω επίσης και την εμπειρία μου. Εκτός από αυτό που το προτείνω ανεπιφύλακτα, ότι έμπαινα στην Α' Τάξη, στις τρεις χρονιές μέχρι φέτος που ο συνάδελφος φοβόταν να μπω και δεν ήθελα να ταράξω το πνεύμα του σχολείου.

ΣΥΝΕΔΡΟΣ: (Τοποθέτηση εκτός μικροφώνου)

ΠΡΟΕΔΡΕΙΟ: Συναδέλφισσα, εγώ το δήλωσα, διαχείριση του χρόνου θα γίνει μέχρι τις 2. Κι επειδή κινδυνεύω κι εμένα να μου κολλήσουν ταμπέλα όπως λες, σας λέω λοιπόν, μιλήστε, οι παρατάξεις στο τέλος δε θα μιλήσουν

ΣΥΝΕΔΡΟΣ: (Τοποθέτηση εκτός μικροφώνου)

ΠΡΟΕΔΡΕΙΟ: Ξέρω πολύ καλά τι έγινε χτες, κι εγώ ήμουν εδώ, σήμερα ξέρω τι έγινε. Εκπαιδευτικοί είμαστε, δεν μπορώ να κάνω κανενός είδους παρέμβαση παρά μόνο ν' απευθυνθώ και να πω, ο καθένας ας ρυθμίσει το ρολόι του σ' αυτά που θέλει να πει.

Σ. ΠΟΛΙΤΟΥ: Μια μικρή απάντηση στο φίλο Αποστόλη. Δεν τα βάζω με τα κόμματα, να είσαι σίγουρος. Πάντως χαίρομαι που έκανες την παρέμβαση σ' εμένα, το δέχομαι.

Θα ήθελα λοιπόν να κοιτάξουμε τα πράγματα με το βλέμμα στο μέλλον. Και όχι μ' αυτό που συμβαίνει τώρα. Γιατί αυτές τις αποφάσεις τις πήραμε κάποτε και τις πληρώνουμε τώρα. Αυτή είναι η εικόνα μου για τα πράγματα. Εν ολίγοις θα ήθελα να σας πω κι άλλα πράγματα, κι άλλες εμπειρίες και μια τελευταία.

Κάποια στιγμή με κάλεσαν να βοηθήσω σ' ένα πρόγραμμα εμφύχωσης για τη μετάβαση από το Δημοτικό στο Γυμνάσιο. Στην ομήγυρη ήταν μόνο συνάδελφοι της Πρωτοβάθμιας και της Δευτεροβάθμιας. Ένα από τα παιχνίδια ήταν να μπουν μια εμπειρία τους από το Δημόσιο και από το Γυμνάσιο. Φανταστείτε ότι μας μίλησαν άνθρωποι που είναι ήδη μέσα στην εκπαίδευση. Και συνήθως στους χώρους της εκπαίδευσης μπαίνουν καλοί μαθητές σύμφωνα με τα δεδομένα.

Ξέρετε πόσο άσχημες εμπειρίες είχαν; Που τους σημαδεύουν και τους κατατρέχουν μέχρι τώρα. Θέλω λοιπόν να σας πω ότι κάθε φορά όταν έχουμε ένα παιδί απέναντί μας που πρέπει να το υπερασπιστούμε, αυτό είναι το καθήκον μου ως δασκάλα Ειδικής Αγωγής, να υπερασπίζομαι το δικαίωμα και τη θέση του παιδιού απέναντι στον καθέναν, είτε είναι ο γονιός του είτε είναι ο συνάδελφος, είτε όλοι οι άλλοι.

Οι καλύτεροι συνεργάτες μου μέσα σ αυτό το ταξίδι, είναι οι συμμαθητές των παιδιών. Την καλύτερη δουλειά την έχω κάνει μαζί με τους συμμαθητές των παιδιών. Θέλω επίσης να σας πω ότι σκεφτόμαστε πάρα πολύ κοντόφθαλμα και όχι μακροπρόθεσμα. Γι' αυτό και δημιουργούνται αυτά τα ζητήματα. και κάθε φορά μπαίνουμε στην παγίδα να λέμε απόλυτα ότι αυτό είναι κι όχι κάτι άλλο.

Θα ήθελα από τη ΔΟΕ να δημιουργήσει συνέδρια, στα οποία να βρίσκεται ο πληθυσμός όλων των συναδέλφων. Και τους τοπικούς Συλλόγους και τους σχολικούς συμβούλους. Μας καλεί η σχολική σύμβουλος ξεχωριστά και μας καλούν οι σχολικοί σύμβουλοι Ειδικής Αγωγής και οι σχολικοί σύμβουλοι Γενικής ξεχωριστά. Για ποιόν λόγο; Ευχαριστώ πολύ.

ΠΡΟΕΔΡΕΙΟ: Κι εμείς ευχαριστούμε. Η συναδέλφισσα Βοσνάκη έχει το λόγο.

Α. ΒΟΣΝΑΚΗ: Συνάδελφοι είμαι δασκάλα Ειδικής Αγωγής, απόφοιτος του Παιδαγωγικού Τμήματος Ειδικής Αγωγής εγώ στο Βόλο. Ευχαριστώ πολύ το Β' Σύλλογο Θεσσαλονίκης «Μέγας Αλέξανδρος» που μ' έστειλε εδώ πέρα, θα μπορούσε να στείλει οποιονδήποτε εκλεγμένο εκπρόσωπο αλλά έστειλε εμένα.

Παίρνοντας αφορμή από τον τίτλο της διημερίδας «Ειδική Αγωγή σε διάλυση», θα ήθελα να εκφράσω την καθαρά προσωπική μου άποψη και τον προβληματισμό σχετικά με θέματα Ειδικής Αγωγής και μέσα από την εμπειρία μου.

Αρχικά, ο τρόπος που η κοινωνία αντιμετωπίζει τα παιδιά και την εκπαίδευ-

σή τους, είναι συνήθως ενδεικτικός του τρόπου ανάπτυξης των προτεραιοτήτων της. Έτσι, όταν ένα κράτος δικαίου σέβεται το αναφαίρετο δικαίωμα των μαθητών με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες για πρόσβαση στην ποιοτική εκπαίδευση και σε καλύτερη ποιότητα ζωής, οφείλει να εξασφαλίζει ορισμένες προϋποθέσεις.

Εκπαίδευση όχι μόνο ποιοτική και από επιστημονικά καταρτισμένα άτομα αλλά και σταθερή. Αναφορικά με τη σταθερότητα, οι εκπαιδευτικοί προέρχονται, οι περισσότεροι από μας της Ειδικής αλλά και της Γενικής, γνωρίζουμε πόσο σημαντική είναι η σταθερότητα και πόσο σημαντική είναι για τα παιδιά με ειδικές ανάγκες να έχουν σταθερά πρόσωπα αναφοράς.

Η Ειδική Αγωγή που είναι συνυφασμένη με την εκπαιδευτική αξιολόγηση, γι' αυτό και η σταθερότητα εξασφαλίζει απρόσκοπτη κατάρτιση και εφαρμογή του εξατομικευμένου εκπαιδευτικού προγράμματος, με προφανή οφέλη για το μαθητή. Όλες οι ενέργειες αυτές, δηλαδή η αξιολόγηση και το ΕΕΠ, το Εξειδικευμένο Εκπαιδευτικό Πρόγραμμα, δε γίνονται με τυχαίο τρόπο αλλά απαιτούν συστηματικότητα και επιστημονικότητα.

Δυστυχώς η ελληνική πραγματικότητα γνωρίζουμε καλά ότι είναι διαφορετική. Επί της ουσίας η σχολική χρονιά ξεκινά για τους μαθητές με ειδικές ανάγκες Οκτώβρη, Νοέμβρη, Δεκέμβρη με τις προσλήψεις αναπληρωτών, οπότε χάνεται πολύτιμος χρόνος που απαιτείται για να χτιστεί σχέση εμπιστοσύνης με τους μαθητές, σχέση εμπιστοσύνης με τους γονείς, όπως προανέφεραν και άλλοι συνάδελφοι και σχέσεις με συναδέλφους, ώστε να γίνει αξιολόγηση των μαθητών, η παρέμβαση σε όλα τα επίπεδα, μαθησιακό, κοινωνικό, συναισθηματικό και εν τέλει και η υλική αξιολόγηση.

Βέβαια, την επόμενη σχολική χρονιά ο εκπαιδευτικός δε θα είναι εκεί πέρα για να συνεχίσει το έργο του. Έτσι, ποιο είναι το αποτέλεσμα; Ότι βιώνει ματαίωση, φθείρεται και αυτό που υπάρχει και σύμφωνα με τη βιβλιογραφία, είναι η επαγγελματική εξουθένωση, το burn out που έχετε ακουστά.

Αναφορικά με την εκπαιδευτική κατάρτιση του προσωπικού που στελεχώνει τις δομές Ειδικής Αγωγής, αξίζει να σημειωθεί ότι με την πρόσφατη τροπολογία αλλά και με το νόμο του Σεπτεμβρίου, όπως αναφέρθηκε και πιο πριν, το πόσο το κράτος σέβεται και υπολογίζει τους μαθητές με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες, έτσι για να εξοικονομήσει κονδύλια καλύπτει τα κενά με υπεράριθμους μόνιμους εκπαιδευτικούς, με ελάχιστα ή καθόλου προσόντα.

Η εκπαιδευτική τους εμπειρία δε λέω, είναι σεβαστή. Όταν κάποιος είναι στην τάξη 20 χρόνια, σέβομαι ότι έχει εκπαιδευτική εμπειρία. Αυτό δε σημαίνει ότι ξέρει μεθόδους διδασκαλίας για μαθητές με ειδικές ανάγκες, ξέρει να κάνει διαφοροποιημένη διδασκαλία, ξέρει Μπρέιγ. Έχει 20 χρόνια στη γενική τάξη, εγώ αυτό το σέβομαι.

Συνειδητά δε θα μιλήσω για αριθμούς. Άλλωστε είναι θέματα που έχουν ειπωθεί. Όπως δε θα μιλήσω και για τους πίνακες. Θα ήθελα όμως να τονίσω ότι λείπει ο παιδαγωγικός σχεδιασμός, ότι το κράτος κάνει πάντα κάτι αλλά λείπει ο παιδαγωγικός σχεδιασμός.

Ο κ. Αγαλιώτης ανέφερε για τους βοηθούς. Το να γίνει ένταξη, συμπερίληψη, υπάρχουν πάρα πολλοί όροι όντως και οι όροι ανταλλάσσονται, έχει να κάνει όχι μόνο με τον εκπαιδευτικό, έχει να κάνει και με το σχολείο σε μικρο-επίπεδο και σε μακροεπίπεδο. Για να κάνω εγώ ένταξη, συμπερίληψη, δε φτάνει μόνο, είναι η τάξη, είναι το σχολείο, είναι οι συνάδελφοι.

Επειδή τέθηκε αυτός ο χαρακτηρισμός ως βοηθός, εγώ φέτος στο σχολείο μου αισθάνομαι φάντασμα. Είμαι παράλληλη στήριξη. Να φανταστείτε ότι η μαθήτριά μου χτες που έλειπα με άδεια, δεν πήγε σχολείο. Πού είναι η ένταξη, που η μαθήτριά μου, λέπω εγώ, λείπει κι η μαθήτριά μου απ' το σχολείο; Έχω πάει σε άλλα σχολεία, σε πάρα πολλούς νομούς, δόξα τω θεώ, το Υπουργείο να είναι καλά, σε όλη την Ελλάδα που έχουμε κάνει και ένταξη, έχουμε κάνει προγράμματα ευαισθητοποίησης, έχουμε κάνει συνδιδασκαλία.

Υπάρχουν βέβαια και εκπαιδευτικοί, πέρυσι, πρόπερσι, δε θυμάμαι τώρα πού ήταν, τους λέω «θέλω να κάνω ένα πρόγραμμα ψυχοκινητικότητας», «μα, μου, δε γίνεται». «Μα γιατί; Θα πάρω τα παιδιά και θα τ' απασχολήσω δημιουργικά, ποιο είναι το πρόβλημα; Που θ' ασχοληθούν με τα παιδιά με ειδικές ανάγκες; Ίσα-ίσα, δηλαδή καλό θα τους κάνει».

Κλείνοντας θέλω να πω ότι και τα δικαιώματα των εκπαιδευτικών των αναπληρωτών με των μονίμων, όπως και μόνιμοι σταθεροί διορισμοί και στελέχωση όλων των σχολείων με εκπαιδευτικούς Ειδικής Αγωγής. Ευχαριστώ πολύ.

ΠΡΟΕΔΡΕΙΟ: Ευχαριστούμε πολύ τη συναδέλφισσα Βοσνάκη που ήταν στο χρόνο της. Η συναδέλφισσα Έλενα Χανιώτη έχει το λόγο.

Ε. ΧΑΝΙΩΤΗ: Συνάδελφοι εκπροσωπώ το Σύλλογο Πρωτοβάθμιας του Αμαρουσίου.

Ήθελα να πω κάτι σχετικά με αυτό που αισθάνθηκα όταν έγινε το στρογγυλό τραπέζι και μίλησαν όλοι οι εκπρόσωποι των φορέων. Θωρώ σε πρώτη φάση ότι το Συνδικάτο μας πρέπει να λειτουργεί ενωτικά. Δε μου άρεσε που όταν έγινε η ερώτηση, τελικά αν θα πρέπει να προτάσσεται το βασικό πτυχίο ή όχι, αυτό που παρουσιάστηκε ήταν ότι όλοι οι φορείς συμφωνούν να προτάσσεται και ο ΠΕΣΕΑ που γνωρίζουμε όλοι ότι εκπροσωπεί τους δασκάλους Γενικής Αγωγής με Μαράσλειο ή μεταπτυχιακό στην Ειδική Αγωγή είναι αντίθετο σ' αυτό.

Εκείνη την ώρα πραγματικά ως άνθρωπος ο οποίος δουλεύει 16 χρόνια στην εκπαίδευση, ως άνθρωπος που έχω τελειώσει Παιδαγωγικό Τμήμα, έχω δουλέψει 4 χρόνια στη Γενική Αγωγή και τα υπόλοιπα στην Ειδική Αγωγή, αισθάνθηκα πραγματικά ότι, τι είμαι εγώ τώρα, τι κάνω; Δηλαδή εγώ αυτή τη στιγμή δε γνωρίζω από Ειδική Αγωγή;

Δηλαδή είμαι σ' ένα Τμήμα Ένταξης διορισμένη και δεν έχω τα προσόντα να υποστηρίξω αυτό το Τμήμα και πόσο μάλλον κι ό,τι έχω κάνει σ' ερευνητικό επίπεδο είναι άχρηστο; Και γιατί ας πούμε, αναρωτήθηκα εκείνη τη στιγμή, στο εξωτερικό –το λέω αυτό γιατί κι εχθές οι καθηγητές Πανεπιστημίου που μίλησαν εδώ, μας μίλησαν για τα δεδομένα του εξωτερικού.

Ωραία λοιπόν, γιατί να μην τα χρησιμοποιήσουμε αυτά τα δεδομένα του εξωτερικού και στο κομμάτι αυτό; Αν δείτε λέει, «σε πολλές χώρες πρέπει να έχεις βασικές σπουδές στη Γενική Εκπαίδευση πριν ασχοληθεί με την Ειδική Αγωγή». Αυτό το οποίο θέλω να πω δεν είναι ότι κάποιο πτυχίο είναι ανώτερο ή κατώτερο.

Σέβομαι πραγματικά το Τμήμα του Βόλου και το Τμήμα της Θεσσαλονίκης, το αντίστοιχο της εκπαιδευτικής και κοινωνικής πολιτική, ωστόσο όμως θεωρώ ότι θα πρέπει να υπάρχει μια κοινή βάση δηλαδή σε σχέση με αυτά που είπε και ο συνάδελφος, ότι κάτι πρέπει να κάνουμε με τα κριτήρια. Δηλαδή όταν ο άλλος έχει κάνει 4 χρόνια Γενική Αγωγή, έχει κάνει κι ένα μεταπτυχιακό διετές που έχει κάνει πρακτική άσκηση μέσα στο μεταπτυχιακό του, γιατί να μην ξεκινάμε από μια κοινή βάση; Δεν το καταλαβαίνω αυτό.

Και θα έρθει μεθαύριο ας υποθέσουμε, γι' αυτό έθεσα και στην ερώτηση στον κ. Αγαλιώτη, ο συντονιστής της εκπαιδευτικής συμπερίληψης, πολύ ωραίος όρος, ο οποίος θα είναι ένας απόφοιτος που δε θα έχει την εικόνα καν της Γενικής Αγωγής, να έρθει να δώσει στο δάσκαλο συμβουλές κτλ. Είναι δύσκολα αυτά τα πράγματα.

Εγώ φέτος είχα ένα περιστατικό, όπως αναφέρετε κι εσείς για τη δασκάλα, θα σας πω εγώ προσωπικό μου περιστατικό. Είχα ένα παιδί λοιπόν που έπρεπε να φοιτήσει πολλές ώρες στο Τμήμα Ένταξης. Λέω στη δασκάλα, αυτό δε γίνεται να το έχω όλες τις ώρες στο Τμήμα Ένταξης, πρέπει να συνεργαστούμε, να κάνουμε κι εγώ μάθημα μέσα στη τάξη για να δουν οι μαθητές ότι η κα Έλενα είναι δασκάλα όλων των παιδιών, όχι μόνο του Νίκου - Νίκος λεγόταν ο μαθητής.

Η δασκάλα δεν το δεχόταν και αναγκάστηκα να κάνω κάτι το οποίο δεν το έχω κάνει ποτέ σε συνάδελφο. Αναγκάστηκα, την ενημέρωσα βέβαια και κάλεσα τη σύμβουλο. Κάναμε μια συζήτηση με τη σύμβουλο, το Διευθυντή του σχολείου και τη δασκάλα. Η δασκάλα, άρχισε να κλαίει και η σύμβουλος μου είπε ότι «κα Χανιώτη, αυτό το οποίο έχει σημασία εδώ είναι ο συνάδελφος και όχι το παιδί».

Και λέω, «σοβαρά μιλάτε; Εγώ είμαι εδώ διορισμένη ως ειδική παιδαγωγός. Δηλαδή μου λέτε να βάλω σε μια ζυγαριά όχι το καλό του παιδιού για το οποίο η ελληνική πολιτεία με πληρώνει, αλλά να βάλω το καλό του εκπαιδευτικού ο οποίος στο κάτω-κάτω της γραφής είναι ενήλικας και έχει τους μηχανισμούς να διαχειριστεί τα θέματά του».

Και στο τέλος η δασκάλα είπε ότι δε με ήθελε μέσα στην τάξη για συνδιδασκαλία, γιατί αισθανόταν ότι θα χάσει την εξουσία της έναντι των μαθητών της. Είπα κι εγώ στην κυρία σύμβουλο, επειδή με κατηγόρησε ότι θέλω να δημιουργήσω, κατάσταση, «ωραία, ας είναι τότε, την επόμενη χρονιά όμως θα γνωρίζουν όλοι οι συνάδελφοι που θα πάρουν αυτό το τμήμα ότι θα συνεργάζονται με την ειδική εκπαιδευτικό του σχολείου, γιατί δε γίνεται διαφορετικά.

Κι έτσι λοιπόν, έκανα κάτι παρά τις πεποιθήσεις μου. Πήρα αυτό τον μαθητή στο Τμήμα Ένταξης, γιατί στο κάτω-κάτω της γραφής η δασκάλα αισθανόταν πάρα πολύ άσχημα και με την παρουσία μου μέσα στην τάξη.

Όλα αυτά λοιπόν γιατί τ' αναφέρω: Γιατί πέρα από τα κομμάτι της εκπαιδευτικής πολιτικής και όλων αυτών των αρχών που συζητάμε εδώ είναι και το ανθρώπινο κομμάτι, το επικοινωνιακό.

Και είναι πάρα πολύ σημαντικό επίσης να ξέρει ο άλλος. Εγώ νιώθω ότι αυτό μ' έχει βοηθήσει στην επικοινωνία με τους συναδέλφους μου, ξέρουν και τους το λέω σε όσους δεν το ξέρουν, ότι «στη θέση σου ήμουν και σε καταλαβαίνω, γιατί έχω δουλέψει 4 χρόνια σε τάξη, είχα παράλληλη στήριξη όταν ήμουν δασκάλα μέσα στην τάξη, σε καταλαβαίνω».

Και λόγω του ότι τους καταλαβαίνω, μπορώ να κάνω και κάποιες προσαρμογές. Αυτό είναι πολύ σημαντικό. Δε θέλω να πω κάτι άλλο. Σας ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΕΙΟ: Ευχαριστούμε πολύ τη συναδέλφισσα. Ο συνάδελφος Ντίνοσ Παντελίδης έχει το λόγο.

Κ. ΠΑΝΤΕΛΙΔΗΣ: Γενική - Ειδική: Η χθεσινή και σημερινή συζήτηση, το συνέδριο της Ομοσπονδίας στο Βόλο, έπρεπε κατά την άποψή μου να βάλει επί τάπητος το ζήτημα: Είναι άλλο η Γενική Εκπαίδευση και άλλο η Ειδική Εκπαίδευση; Και να δοθούν απαντήσεις. Εκτιμώ ότι από τις εισηγήσεις, απαντήσεις του τύπου αν αποκλίνουν, αν συναντώνται, αν είναι το ίδιο πράγμα, έχουν αποφύγει οι συνάδελφοι να τις καταθέσουν.

Εκτιμώ ότι αυτό δεν είναι τυχαίο. Είναι μια πολιτική επιλογή. Πολιτική επιλογή που έχει να κάνει πρώτα με τις κυβερνητικές πολιτικές όπως εφαρμόστηκαν από κυβερνήσεις ΠΑΣΟΚ, Νέας Δημοκρατίας, ΣΥΡΙΖΑ κτλ., γιατί ακριβώς ο διαχωρισμός εξυπηρετεί. Και εξυπηρετεί σε πολλές κατευθύνσεις.

Πρώτα απ' όλα για να υπάρξουν καριέρες, δεύτερον για να υπάρξει η δυνατότητα διαχωρισμού των εκπαιδευτικών άρα μεγαλύτερη ευκολία να τους χειραγωγήσει και να τους χρησιμοποιήσει κατά το δοκούν η κάθε εξουσία και πάει λέγοντας. Κατά την άποψή μου θα άξιζε να κάνουμε ένα συνέδριο μόνο για να αποκωδικοποιήσουμε και να συμφωνήσουμε ή να διαφωνήσουμε ή απλά να συζητήσουμε και να έχουμε μια αντίληψη να την καταθέτουμε, να την τροποποιούμε, αν είναι άλλο η μία ή η άλλη.

Γιατί εγώ είμαι από τη Γενική και δουλεύω στην Ειδική. Γιατί εγώ στο σχολείο που δουλεύω έχω συναδέλφους στην παράλληλη στήριξη που είναι και από τη Γενική με μεταπτυχιακό και από την Ειδική, από τα πανεπιστημιακά

Τμήματα Βόλου - Μακεδονίας. Έχω συνεργαστεί καλά και με τους δύο και από τις δυο αυτές κατευθύνσεις. Απάντηση δεν έχει δοθεί. Και δεν έχει δοθεί κατ' εμέ με πολιτική επιλογή των κυβερνήσεων και αδυναμία δική μας να βά- λουμε τη συζήτηση επί τάπητος.

Δεύτερο θέμα: Αναλυτικά ενταξιακά προγράμματα: Η βάση του κλάδου, οι δάσκαλοι και οι δασκάλες της τάξης, έχουμε κι ένα καθήκον πέρα από ό,τι άλλο έχουμε στο σχολείο. Οι ίδιοι και οι ίδιες, να καθίσουμε να διαμορφώ- σουμε προγράμματα τέτοια. Έχω την αίσθηση ότι πολλές φορές μου έρχονται προγράμματα δηλώνοντάς μου «δεν ξέρεις εσύ, εσύ είσαι ο πρακτικός της ιστορίας, άστο αυτό είναι δουλειά της εξουσίας».

Και η εξουσία όταν ξέρει τι θέλει ως αποτέλεσμα της εκπαιδευτικής διαδι- κασίας, θέλει και να μου καθορίσει το πώς εγώ θα το υλοποιήσω. Εγώ θέλω να το αναστρέψουμε αυτό ως συνδικαλιστικός χώρος. Ως επιστημονική κοινό- τητα, ως εκπαιδευτικοί της πράξης πρέπει ν' ανοίξουμε αυτή τη συζήτηση. Το ΙΠΕΜ/ΔΟΕ πρέπει να πάρει τέτοιου τύπου πρωτοβουλίες και οι τοπικοί Σύλ- λογοι σε κάθε περιοχή. Σταθερές δομές στην Ειδική Αγωγή για να ξέρουμε για τι μιλάμε.

Τμήμα Ένταξης: Νομίζω ειπώθηκαν αρκετά, δε θέλω να συνεχίσω, θα έπρε- πε όμως να είναι θέση του κλάδου, κατά την άποψή μου Τμήμα Ένταξης σε κάθε σχολείο ανεξάρτητα αν υπάρχουν ή όχι διαγνώσεις. Γιατί; Γιατί το ξέ- ρουμε όλοι γιατί σε κάποια σχολεία δεν υπάρχουν Τμήματα Ένταξης. Γιατί δί- νουμε τη μάχη να υπάρξουν Τμήματα Ένταξης και νιώθουμε μια απίστευτη ήττα μερικές φορές κτλ.

Παράλληλη στήριξη: Παράλληλη στήριξη του δασκάλου και της δασκάλας, εγώ χρησιμοποιώ αυτό τον όρο και όχι τον όρο «ειδικός παιδαγωγός», του δα- σκάλου και της δασκάλας που κάθεται δίπλα στο μαθητή 12 ώρες το 24ωρο γιατί τις άλλες 12 πρέπει να πάει σε κάποιον άλλο μαθητή, θεωρώ χωρίς εκ- παιδευτικό αποτέλεσμα και προβληματικό. Το έχω κάνει.

Μέχρι το Νοέμβρη να έρθει η συνάδελφος ή ο συνάδελφος στην παράλληλη στήριξη, τα παιδιά με αυτισμό του σχολείου μου ή όσα χρειάζονται παράλ- ληλη στήριξη, την κάνω εγώ επεκτείνοντας το διδακτικό μου, εργασιακό και άλλα ωράριά μου ως εκεί που δεν πάει. Και όταν ξεκίνησα να το κάνω με τον τρόπο που ορίζεται, η καρέκλα μου δίπλα στην καρέκλα του μαθητή, σε δυο ώρες είχα αρχίσει να χάνομαι.

Τέλος αυτή η διαδικασία, δάσκαλος Ειδικής Αγωγής στο Τμήμα και όχι στο μαθητή. Έχει ειπωθεί γιατί, Ειδικό Σχολείο μέσα στο Γενικό Σχολείο, συναυ- λιζόμενα, συστεγαζόμενα, απολύτως διακριτά ως προς τις οργανικές θέσεις, τη διοίκηση, τη λειτουργία κτλ., τη συγχώνευση. Γιατί; Γιατί το έχω ζήσει κιό- λας, 7 χρόνια στο Ειδικό Σχολείο Περάματος, και μπορούσαν τα παιδιά να εί- ναι όλα μαζί στα διαλείμματα, να πηγαίνουμε όλοι μαζί σχολικές εκδρομές, να κάνουμε όλοι μαζί σχολικές γιορτές.

Γιατί κάποια από τα παιδιά μου μπορούσαν κάποιες ώρες την εβδομάδα να κάνουν μουσική, θρησκευτικά, γυμναστική με τα παιδιά του Γενικού Σχολείου και πάει λέγοντας.

Εργασία: Είμαι λίγο απογοητευμένος. Άκουσα τους συναδέλφους από το Παιδαγωγικό Τμήμα του Βόλου, άκουσα και το συνάδελφο εδώ τον κ. Αγαλιώτη, και κατάλαβα ότι αντίληψη είναι η προτεραιότητα των συναδέλφων των σχολών Βόλου – Μακεδονίας. Ο κ. Αγαλιώτης μάλιστα δήλωσε ο ίδιος ότι είναι κομμάτι της εξουσίας που διαμόρφωνε όλα αυτά τα χρόνια το θεσμικό πλαίσιο λειτουργίας στην Ειδική Εκπαίδευση.

Ο ίδιος δήλωνε ότι στο Υπουργείο ο ν. 3699, 3966, 2817, προφανώς όχι στο τελευταίο, γιατί εδώ ανέλαβαν άλλοι, ήταν ένα κομμάτι που διαμόρφωσε το τοπίο. Ποιο είναι το τοπίο; Ανταγωνισμός, συντεχνιασμός, διεκδίκηση χωρίς όρους και προϋποθέσεις της μιας ελαστικής θέσης εργασίας που στην περίοδο της καπιταλιστικής κρίσης είναι και αυτή δυσεύρετη για να επιβιώσουν κάποιοι άνθρωποι να μπορέσουν να προσφέρουν αυτό που μπορούν να προσφέρουν και άλλα πολλά.

Καθόλου τυχαίο αυτό που συμβαίνει εδώ και 10, 15, 20 χρόνια. Καθόλου τυχαίο ότι έχω συναδέλφους με τους οποίους έχω συνεργαστεί στο σχολείο που δουλεύουν Οκτώβρη, Νοέμβρη, Δεκέμβρη έως τον Ιούνη, πληρώνουν ασφαλιστικές εισφορές, προσφέρουν απίστευτα πράγματα στα παιδιά του λαού και ποτέ δε θα έχουν σταθερή εργασία και σύνταξη.

Καθόλου τυχαίο που οι συνάδελφοι αυτοί είναι και από τα Τμήματα Βόλου - Μακεδονίας και μεταπτυχιακοί συνάδελφοί μου και συνάδελφοί μου χωρίς καν ένα μεταπτυχιακό ή άλλο τίτλο στην Ειδική Αγωγή αλλά είναι της Γενικής Αγωγής κτλ. Κατηγοριοποιήσεις, εξυπηρετείται το ίδιο το κράτος, γιατί μ' αυτό τον τρόπο λύνει, νομίζει, τα προβλήματά του σε βάρος της εκπαίδευσης των παιδιών και σε βάρος της εργασίας των εκπαιδευτικών κτλ.

Απογοητευμένος και από την πλειοψηφία της ΔΟΕ που μας καλεί το συνέδριο με θέμα την Ειδική Αγωγή. Λέει: «Άμεσο διορισμό των αποφοίτων Παιδαγωγικών Τμημάτων Ειδικής Αγωγής, διορισμός μόνο με βάση το βασικό πτυχίο». Παίρνει θέση. έχουμε δυο ομάδες ανθρώπων, οι οποίοι 3, 4, 5, 8 έχει κάνει η πολιτική των κυβερνήσεων τα τελευταία 20 χρόνια και παίρνει θέση υπέρ ενός κλάδου.

Αυτό λέγεται ψίλοσυντεχνιασμός έως χοντροσυντεχνιασμός. Λέει ως Διοίκηση το Συνδικάτο: «Εσάς θέλω, εσείς μου είστε άχρηστοι. Εσείς είστε για διορισμό, εσείς είστε για ελαστική εργασία». Αυτό λέει. Και η προϋπηρεσία; Δηλαδή κάποιος ο οποίος δουλεύει 12 χρόνια στην Ειδική Αγωγή, δεν έχει ισότιμα δικαιώματα με αυτόν που δουλεύει επίσης 12 χρόνια στην Ειδική Αγωγή;

Δεν μπαίνουμε συνάδελφοι και συναδέλφισσες ούτε προκαταλαμβάνουμε τον κλάδο με τέτοιες αντιλήψεις. Δε διαχωρίζουμε τους συναδέλφους μας. Φροντίζουμε ως κλάδος τη μόρφωση των παιδιών και αγωνιζόμαστε, ώστε οι εκπαιδευτικοί που θα πάνε στο σχολείο, να έχουν το μορφωτικό αγαθό που χρειάζεται και να δούμε πώς αυτό μπορεί να το κατοχυρώσουμε και δεύτερον, να σεβόμαστε εκτός από το μορφωτικό αγαθό που το έχουν ανάγκη τα παιδιά, και την εργασία του συναδέλφου.

Δεν μπορεί να του λες του άλλου «έχεις προϋπηρεσία αλλά κάτσε στην άκρη, δεν παίρνεις θέση» διαχωρίζοντάς τους. η θέση μας θα έπρεπε να είναι ενιαία Γενική Ειδική Αγωγή, επιμόρφωση, η μετεκπαίδευση των εκπαιδευτικών σε ζητήματα Ειδικής Αγωγής γιατί η δασκάλα της Α΄ Δημοτικού από την οποία τάξη εγώ, Τμήμα, παίρνω δυο παιδιά για 8 ώρες την εβδομάδα, τις υπόλοιπες ώρες τα έχει η δασκάλα, η ίδια πρέπει να κάνει τη διαφοροποιημένη διδασκαλία, την εξατομικευμένη διδασκαλία και όχι άλλες διδασκαλίες.

Να το ξέρουμε αυτό, έτσι γίνεται στον κόσμο μας τουλάχιστον. Γιατί όταν έχουμε το όραμα ότι το Ειδικό Σχολείο θα είναι με το γενικό σχολείο και θα υπάρχει η συνεργασία, η δασκάλα του Γενικού Σχολείου θα πρέπει να έχει υπ' όψιν της πώς θα λειτουργήσει μέσα στην τάξη κτλ.

Η πρόταση πρέπει να είναι απλή και να μη διαχωρίζει τους συναδέλφους μας, αντίθετα να τους ενώνει. Μαζικοί διορισμοί, πτυχίο, προϋπηρεσία. Και νομίζω ότι τα θέματα που έχουν να κάνουν, τα ευρύτερα, με τη λογική τι είναι η Γενική, τι είναι η Ειδική και ποια είναι η αντίληψη που μπορεί να πάει τα πράγματα στην εκπαίδευση και στην εργασία πιο μπροστά, πρέπει με ευθύνη του ΙΠΕΜ ν' ανοίξει στον κλάδο μας. Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΕΙΟ: Κι εμείς ευχαριστούμε. Η συναδέλφισσα Τάρλα έχει το λόγο.

Φ. ΤΑΡΛΑ: Γεια σας κι από μένα. Είμαι δασκάλα Ειδικής Αγωγής, απόφοιτος του Τμήματος Ειδικής Αγωγής και έρχομαι από τη Λευκάδα.

Γενικά μου είναι αρκετά δύσκολο να μιλάω μπροστά σε κοινό, πήρα το θάρρος αυτή τη φορά, γιατί τον τελευταίο χρόνο έχω σκεφτεί κι έχω αλλάξει αρκετές φορές γνώμες για το ποια είναι τελικά τα δεδομένα, τι θέλουμε, πού πηγαίνουμε και πώς μπορεί ο καθένας από μας να βοηθήσει να πάρουν έναν δρόμο που θα εξελίσσει και θα καλύπτει τα μορφωτικά δικαιώματα όλων των μαθητών μας.

Θα ήθελα να κάνω και μια ερώτηση αν τελικά θα υπάρξουν συμπεράσματα, γιατί συμφωνώ με τον κ. Αγαλιώτη που άκουσα και πριν, ότι σίγουρα είναι πολύ χρήσιμη η κουβέντα και είναι μια κουβέντα που γίνεται πρώτη φορά από συνδιοργανωτές καθηγητές Πανεπιστημίων, τη ΔΟΕ και το ΙΠΕΜ. Ακούστηκαν σίγουρα πολλά χρήσιμα πράγματα και εύστοχα και από τους χθεσινούς ομιλητές, όμως θεωρώ ότι το πρώτο κομμάτι είναι να τεθούν

οι προβληματισμοί και μετά όσοι ήμαστε κάθε φορά να καταλήγουμε σε κάποια συμπεράσματα.

Εγώ ας πούμε, ως εκπρόσωπος, κατά κάποιον τρόπο, που ήρθα από τη Λευκάδα, θα ήθελα να μεταφέρω στη Γενική Συνέλευση που ουσιαστικά θα έχουμε στο κλείσιμο της χρονιάς, ποια ήταν τελικά τα συμπεράσματα. Ακούστηκαν πάρα πολλά κι εγώ τον πρώτο προβληματισμό που θα ήθελα να θέσω και προς τους καθηγητές πάνω στο κομμάτι της συμπερίληψης ή της ΕΔΕΑΥ που ακούστηκε κι εχθές, είναι τόσοι καινούργιοι θεσμοί, που όμως το Υπουργείο τους έβαλε στα σχολεία, χωρίς να φροντίσει να επιμορφώσει όλους τους εκπαιδευτικούς, θα πω εγώ.

Και θα ήθελα να το τονίσω αυτό το πράγμα, ότι τελικά για μένα δεν είναι ούτε μόνο δάσκαλοι και νηπιαγωγοί Ειδικής Αγωγής αλλά είναι και γυμναστές είναι και οι μουσικοί, όλες αυτές οι ειδικότητες που μπαίνουν στα σχολεία και τελικά, ωραία, ευαισθητοποιήσαμε σ' ένα βαθμό τους δασκάλους της Γενικής αλλά εγώ καθημερινά συναντώ εκπαιδευτικούς, θα επιμείνω και θα τονίσω ότι θεωρώ όλες τις ειδικότητες.

Δεν είναι και τόσο ευαισθητοποιημένοι και νιώθουν ως βάρος ένα παιδί με ΔΕΠΥ. Και αυτό δεν το ρίχνω σαν βάρος στον ίδιο τον εκπαιδευτικό, αλλά στο ότι καλά καλά δεν έχουν προλάβει να ευαισθητοποιηθούν πάνω στις ήδη υπάρχουσες δομές, στην παράλληλη στήριξη.

Εμένα υπήρξε εκπαιδευτικός που με δέχτηκε και ήταν ανοιχτός από μόνος του γιατί από μόνος του είχε ψάξει πράγματα και κάναμε μια πολύ καλή υποστήριξη στην τυφλή μαθήτριά που είχα, υπήρξε κι άλλος εκπαιδευτικός όμως που ήταν αρνητικός κι έφερνε ως πρόφαση ότι ενοχλεί τα παιδιά ο θόρυβος της μηχανής Μπρέιγ.

Όλα αυτά τα θέματα που τέθηκαν σίγουρα είναι σωστά αλλά πραγματικά πιστεύω ότι είναι πολύ σημαντική η ενημέρωση και η επιμόρφωση. Αυτό που εμένα με καλούν να κάνω στους γονείς στο σχολείο μου, εγώ θεωρώ ότι πρώτα θα έπρεπε να ξεκινήσει από τους ίδιους τους εκπαιδευτικούς και επιμένω, και τις ειδικότητες και όλη γενικά την εκπαίδευση.

Να δούμε πραγματικά αν είναι τελικά ξεχωριστά κομμάτια, που για μένα δεν είναι, γιατί αυτό που θεωρώ προσόν και εφόδιο που πήρα από το Πανεπιστήμιο, το πρώτο και κυρίαρχο είναι ότι αναγνώρισα τελικά ότι είμαστε όλοι διαφορετικοί, ο καθένας από σας εδώ, ο καθένας μαθητής στην τάξη, δηλαδή με βοήθησαν να φύγω από τη νοοτροπία, τυπική εξέλιξη ή ότι υπάρχει ο μέσος όρος, που όμως δεν το έχουν αποβάλλει όλοι οι εκπαιδευτικοί.

Για μένα αυτή πρέπει να είναι η αρχή, ουσιαστικά να ευαισθητοποιηθούμε όλοι εμείς μεταξύ μας που σίγουρα είναι χρήσιμες αυτές οι ημερίδες και όλα τ' αντιστοιχα κομμάτια, να μεταφερθεί στο Σώμα των εκπαιδευτικών και ίσως με μια επόμενη πρωτοβουλία του Συνδικάτου σε μια τέτοια κατεύθυνση. Δεν μπορούμε ακόμα να μιλάμε για ένα σχολείο για όλους που για μένα, όταν λέμε

για όλους θα πρέπει να είναι και για τα παιδιά με βαριά νοητική και τα παιδιά που ανήκουν στο φάσμα του αυτισμού, είτε είναι λιγότερο λειτουργικά ή περισσότερα, που όμως αν ένα παιδί αυτοτραυματίζεται, θα προκαλέσει αρνητικά την προσοχή των υπολοίπων μαθητών και το θέτω αυτό σαν προβληματισμό.

Αλλά πώς να πάμε καλά καλά σε τέτοιες φιλοσοφίες ίσως, γιατί το ένα σχολείο για όλους είναι ολόκληρη φιλοσοφία όταν δεν έχουν οι άνθρωποι οι άμεσα ενδιαφερόμενοι, οι άμεσοι οργανωτές μιας τέτοιας μέσα στην εκπαιδευτική πράξη, δεν έχουν αντιληφθεί, την παράλληλη στήριξη ή το θεσμό του Τμήματος Ένταξης.

Ακόμη θα ήθελα να πω ότι μερικές φορές με στενοχωρεί όταν ακούω ότι τίθεται μια διάσταση ποσοτική. Είναι άλλο 20 παιδιά, άλλο 12, άλλο 1.. Δεν είναι έτσι. Κι όταν το ακούω αυτό, με στενοχωρεί περισσότερο, γιατί θα συμφωνήσω με τη συνάδελφο, χρειάζεται για να λειτουργήσουμε σαν ομάδα και να έχουμε ένα καλύτερο αποτέλεσμα, να βρούμε τελικά μια βάση συνεννόησης και να μπαίνουμε σε πεδία τέτοια, όχι πεδία μάχης που θα βάζουμε κάτω τι μας χωρίζει, τι μας βρίσκει αντίθετους και σε τι διαφωνούμε.

Προτιμώ κι εγώ εκείνη τη φιλοσοφία του πεδίου συνεννόησης που θα βρούμε κάποια στεγανά, αν μπορώ να τα πω έτσι, που θα συμφωνήσουμε αφού πρώτα όμως όλοι έχουμε ενημερωθεί πάνω σ' αυτά τα θέματα.

Όπως εγώ πρέπει να ενημερωθώ στο κομμάτι της γυμναστικής, για να βοηθήσω το μαθητή μου να υποστηριχθεί σ' εκείνο το κομμάτι, γιατί δεν μπορεί να πιάσει καλά καλά τη μπάλα και βιώνει τη απόρριψη από τους συμμαθητές του, γιατί δεν του δίνουν πάσα. Κι εγώ πρέπει να συνεννοηθώ και με το γυμναστή ν' αποδεχθεί τελικά το μαθητή, γιατί το εύκολο είναι να τον βγάλει απ' έξω.

Θα κλείσω με μια ερώτηση: Πώς μπορώ εγώ τελικά στη συνέλευση που θα πάω και θα κληθώ να πάρω κι εκεί θέση, πώς να πείσω έναν συνάδελφο, αφού πια είναι νόμιμο, για να μην πάει στη Βασιλική, στο Μεγανήσι ή στον Κάλαμο, ότι δε θα πρέπει να σκεφτεί, ότι δεν είναι η λύση να συμπληρώσει διδακτικό ωράριο σ' ένα παιδί που έχει εγκριθεί η παράλληλη στήριξη, ή να την πάρει εξ ολοκλήρου.

Γιατί δεν είναι ότι δε θέλω να δουλέψει ή θέλω να ξεβουλευτεί, αλλά είναι κάτι που όσο αγάπη και να' χει, δε θα φτάσει για να το εκπαιδεύσεις σωστά, να το υποστηρίξεις σωστά. Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΕΙΟ: Κι εμείς ευχαριστούμε. Ο συνάδελφος Ριζόπουλος είναι ο τελευταίος ομιλητής και μετά θα δοθεί ο λόγος στον Πρόεδρο της Ομοσπονδίας για το κλείσιμο της διημερίδας.

Α. ΡΙΖΟΠΟΥΛΟΣ: Αγαπητοί συνάδελφοι, είχα αναλάβει σήμερα να παρουσιάσω την τοποθέτηση εκ μέρους του Πανεργατικού Αγωνιστικού Μετώπου στην τοποθέτηση των παρατάξεων, η οποία δε θα γίνει. Έτσι ζήτησα το λόγο για λίγα λεπτά για να θίξω δυο θέματα, δε θα κάνω κάποια ολοκληρωμένη τοποθέτηση. Απλά θα πω δυο πράγματα.

Το πρώτο είναι ότι μπήκαμε σε μια κουβέντα θέλοντας και μη, προτείνοντας διάφορα σχέδια κτλ., για το πώς και ποιος είναι σωστό με μεταπτυχιακό, με διδακτορικό, με το βασικό πτυχίο ή χωρίς βασικό πτυχίο, μ' ένα άλλο πτυχίο, μπήκαμε σ' αυτή την κουβέντα θέλοντας και μη. Και μάλιστα σκεφτόμαστε και διάφορα σχέδια για το πώς τέλος πάντων αυτοί οι άνθρωποι θα έχουν και διαφορετικό ρόλο μέσα στο σχολείο, επιστημονικό.

Εμείς λέμε το εξής: Ότι είναι τόσες πολλές οι ανάγκες που δεν περισσεύει κανείς. Δηλαδή αν μιλάμε σήμερα για 22.000 λέει το Υπουργείο κενά, 26.000 λέει η ΔΟΕ, κενά στην εκπαίδευση, αν μιλάμε σήμερα ότι καλύπτει το 15% με 20% των αναγκών στην Ειδική Αγωγή, από τα 200.000 παιδιά που έχουν ανάγκη, με τον τρόπο που καλύπτονται μ' αυτές τις υποτυπώδεις υποδομές, -έφερε ένα παράδειγμα την πρώτη μέρα: Σε σχολείο 450 παιδιών ένα Τμήμα Ένταξης που κοιτάζει 10-12 παιδάκια, και μισή παράλληλη στήριξη και μια ιδιωτική παράλληλη στήριξη, ένα παιδί με βαριές αναπηρίες.

Καταλαβαίνετε λοιπόν ότι τα κενά, αν πραγματικά δουλέψουμε όλοι μαζί ενωμένοι για τις σύγχρονες ανάγκες τις μορφωτικές των παιδιών και τις σύγχρονες ανάγκες των παιδιών με ειδικές ανάγκες, δεν είναι 25.000, δεν είναι 50.000, είναι πολύ περισσότερα και στην Πρωτοβάθμια και στη Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση και στις δομές που πρέπει να έχει το Πανεπιστήμιο για να επιμορφώσει τους εκπαιδευτικούς είτε της Γενικής ή να έχουμε καλούς εκπαιδευτικούς στην Ειδική Αγωγή.

Αρα λοιπόν νομίζω ότι πρέπει να ξεφύγουμε απ' αυτό το δίλημμα. Καλλιεργείται από πολιτικούς χώρους εσκεμμένα στη σημερινή εποχή που υπάρχει ανεργία, που ο καθένας να δει πώς θα βρει μια δουλειά, να μπορέσει να ζήσει. Και το είδαμε όπως είπε και πριν η συναδέλφισσα και στους νηπιαγωγούς που οι ίδιες παρατάξεις που ήταν υπέρ της προσχολικής αγωγής και καλά έκαναν, της δίχρονης, της ΔΟΕ, ήταν κατά της δίχρονης στους Δήμους κι έκαναν και κινητοποίηση, αντί να βγουν και να πουν «όλα τα παιδιά από 1 έως 6 χρόνων να έχουν δικαίωμα στην προσχολική αγωγή, στη δίχρονη υποχρεωτική αλλά και στους παιδικούς σταθμούς, χρειαζόμαστε» και να υπάρχει και η έγκαιρη διάγνωση από πολύ νωρίς για τα παιδιά με ειδικές ανάγκες.

Τους διαχωρίσανε. Το ίδιο είδαμε και στο χώρο της Ειδικής Αγωγής. Πέρασαν ομιλητές πριν από δω που, τέλος πάντων, ανοίγουν διάφορα ζητήματα, αν θα είναι έτσι, αν θα είναι αλλιώς, αν θα είναι με το πτυχίο, αν θα είναι και η προϋπηρεσία.

Και μάλιστα έχει αξία να τοποθετούνταν οι παρατάξεις, γιατί μας διασφαλίζει από το εξής: Η γνώμη των παρατάξεων είναι συλλογικά επεξεργασμένες θέσεις. Μπορεί κάποιος να διαφωνεί με μια παράταξη όπου γίνεται μια δουλειά, μια προσπάθεια. Από τι μας διασφαλίζει ο λόγος των παρατάξεων; Να βγαίνουν από την ίδια παράταξη άνθρωποι και να λέει άλλος το ένα για να χαϊδέψει πολιτικά τ' αυτιά μιας ομάδας, άλλος τα άλλα, άλλα στους φοιτητές, άλλα στους εκπαιδευτικούς με προϋπηρεσία, άλλα στους εκπαιδευτικούς χωρίς προϋπηρεσία.

Και κάτι ακόμα για να κλείσω: Θ' αναφερθώ στους όρους «ένταξη», «συμπερίληψη», «συνεκπαίδευση». Είναι όροι που χρησιμοποιούνται τα τελευταία χρόνια. Βέβαια είναι όροι επιστημονικοί που εμείς εκτιμούμε ότι χρησιμοποιήθηκαν όπως πάρα πολλοί επιστημονικοί όροι και δεν είναι μόνο αυτοί, απ' αυτούς που έχουν την εξουσία και τη Διοίκηση, όχι ακριβώς για να βοηθήσουν τα παιδιά με ειδικές ανάγκες, αλλά για να καταργήσουν δομές.

Σήμερα πρέπει ν' απαντήσουμε στο ερώτημα: Πέρα από τους αριθμούς που είπαμε πριν, υπάρχει τρόπος να διαγνωστεί τι πρόβλημα έχει ένα παιδί το οποίο έχει μια δυσκολία; Είναι μαθησιακή δυσκολία; Πού οφείλεται; Είναι πιο βαριά; Είναι κάποιο σύνδρομο; Κατ' αρχάς δεν υπάρχει τέτοια καταγραφή. Και για τα Ασφαλιστικά Ταμεία παιδιά που πηγαίνουν στα ΚΕΔΔΥ, και γι' αυτά πάλι δεν είμαστε σίγουροι για τη διάγνωση. Και πολύ περισσότερο δεν υπάρχουν και ειδικοί επιστήμονες και ειδικοί εκπαιδευτικοί για να βοηθήσουν αυτά τα παιδιά.

Αρα λοιπόν αυτό το οποίο πρέπει να γίνει, είναι η έγκαιρη διάγνωση. τώρα αυτά που λένε, την απογκετοποίηση, την αποασυλοποίηση, να πάμε σε συνεκπαίδευση, τα χρησιμοποιούν κατά την εκτίμησή μας, όχι για να βοηθήσουν τα παιδιά αλλά για να κόψουν κι άλλες δαπάνες, για να κλείσουν τις δομές, όπως έκλεισαν στην Αθήνα δομές. Και μάλιστα παιδιά με βαριές αναπηρίες, γιατί εκεί χρειάζονται ιδιαίτερη βοήθεια αυτά τα παιδιά, αυτά τα παιδιά στην κυριολεξία και τις οικογένειές τους, να τα πετάξουν στο δρόμο, να τα κλείσουν στο σπίτι, δημιουργώντας μια αφόρητη κατάσταση γι' αυτές τις λαϊκές οικογένειες.

Αφόρητη στην πραγματικότητα, εκτός αν έχουν λεφτά να πάνε να πληρώσουν στον ιδιωτικό τομέα. Γιατί όταν καταργείς δημόσιες κοινωνικές δομές, κρατικές δομές, στέλνεις αυτούς που έχουν, γιατί όσοι δεν έχουν θα υποφέρουν και τα παιδιά τους και οι οικογένειες, τους στέλνεις στον ιδιωτικό τομέα.

Κι εμείς θεωρούμε ότι αυτό σήμερα είναι στρατηγική σ' όλα τα επίπεδα της κοινωνικής ζωής για το ίδιο το σύστημα, κάποιοι βγάζουν λεφτά από αυτό και νομίζουμε ότι, ναι μεν με την επιστημονική σημασία, να συζητήσουμε αυτούς τους όρους αλλά να έχουμε το νου μας, διότι τους χρησιμοποιούν οι πολιτικοί για να κλείσουν οι δομές και όχι να τις αναπτύξουν. Ευχαριστώ πολύ.

ΠΡΟΕΔΡΕΙΟ: Προτού δώσω το λόγο στον Πρόεδρο της Ομοσπονδίας, το συνάδελφο Θανάση Κικινή να κλείσει και βγάλει και τα όποια συμπεράσματα, μπορεί, τώρα, νομίζω θα αδικούσαμε τους εαυτούς μας και σαν Ομοσπονδία αλλά και σαν οργανωμένος κλάδος και για τα πρακτικά θα το πω, επειδή έχω την τύχη και την τιμή να είμαι κι εγώ, γιατί είναι πάρα πολλοί αυτοί οι οποίοι εργάζονται απ' τη δεκαετία του '80, μόνο που παραμείναμε κάποιοι στην Πρωτοβάθμια Εκπαίδευση και προσφέρουμε και δουλειά μέχρι τώρα μέσα στην τάξη, στα Ειδικά Σχολεία, να πω ότι η ΔΟΕ, από τον καιρό που τη θυμάμαι εγώ, από τις αρχές της δεκαετίας του '80 ήταν ανοιχτή σε συνεργασίες και αγωνίστηκε και μέσα στα αμφιθέατρα και μέσα στις Γενικές Συνελεύσεις για πλατιά διεύρυνση αυτού που λέμε δημόσιο και δωρεάν σχολείο, για τις ειδικότητες, για τα παιδιά του ελληνικού λαού και σε συνεργασία με φορείς.

Επειδή ήμουν άλλη μια διετία στην Ομοσπονδία, 2011-2013, θα θυμίσω ότι η Ομοσπονδία είχε μεγάλη τότε ευαισθησία στη συνεργασία και είμαι σίγουρος συγκεκριμένος και με την ΠΟΣΕΕΠΕΑ. Ο κ. Βούγιας, σημερινός αιρετός του ΚΥΣΕΕΠ, ο κ. Καρπενησιώτης, ο κ. Αρβανίτης, θα θυμούνται πολύ καλά ότι στις 6 του Απρίλη του 2012, μια μεγάλη ημερομηνία για την Ειδική Αγωγή με πρωτοβουλία της ΔΟΕ που έγινε τότε για να αναδειχθούν τα προβλήματα, ήταν συνδιοργανωτές με τη ΔΟΕ.

Η ΔΟΕ λοιπόν δε διεκδικεί το ποιος ξεκινά μια εκδήλωση, αυτό όμως που λέγεται Ειδική Αγωγή και Εκπαίδευση και μπαίνει στη διαδικασία και στην περιδίνηση της διαλεκτικής, όπως πολύ σωστά είπε ο κ. καθηγητής και όχι του διαλόγου, το παρουσιάζει, το ζυμώνει και συνθέτει. Εκτιμώ λοιπόν και κλείνω, από τη θεσμική μου θέση ως Γενικός Γραμματέας, ότι αυτό το διήμερο όχι μόνο εποικοδομητικό ήταν, όχι μόνο καινοτόμο ήταν αλλά και απέδειξε και σ' εμάς τους ίδιους ότι όταν μπορούμε να κάνουμε αυτού του είδους τη διαλεκτική, τρόπους θα βρούμε.

Και επειδή μέχρι 31/12/2016 ήμουν στην τάξη, ήμουν στο Ειδικό Σχολείο, θα σας πω πολύ απλά ότι καμιά φορά κάποιοι οι οποίοι νομοθετούν, και το λέω εγώ, ο Θανάσης Γκούμας, θα πρέπει να περνάνε μία εβδομάδα τώρα από τα σχολεία για να δουν ότι εκεί συνυπάρχουν αρμονικά όλες οι κατηγορίες των εργαζομένων, εκεί μπορούμε ν' αντιμετωπίσουμε το φάσμα, τις μαθησιακές δυσκολίες, την παράλληλη στήριξη, αφήνοντας στο πλάι τα όποια νομοθετήματα.

Γιατί στο φινάλε, εμείς οι εκπαιδευτικοί εκτός απ' όλα τ' άλλα είμαστε και εκπρόσωποι αυτών των παιδιών. Δε θα έρθει ποτέ ένα παιδί στο φάσμα του αυτισμού που έχει συννοσηρότητα να διεκδικήσει κάτι που δεν μπορεί να το κάνει. Εμάς θα το πει. Το παιδί περνά μέσα από μας κι εμείς είμαστε αυτοί οι οποίοι θα μεταλαμπαδεύσουμε και στην κοινωνία και θα διεκδικήσουμε αυτό που λέγεται καλύτερη μόρφωση.

Συγγνώμη αν κούρασα, τα αισθάνομαι γιατί έχω υπηρετήσει το χώρο 30 χρόνια. Δίνω το λόγο στον Πρόεδρο της Ομοσπονδίας, το συνάδελφο Θανάση Κικίνη, να κλείσει τη διημερίδα. Ευχαριστώ.

Κλείσιμο διημερίδας - Συμπεράσματα

Θ. ΚΙΚΙΝΗΣ: Συνάδελφοι, κατ' αρχάς να ευχαριστήσω αυτούς που έμειναν μέχρι αυτό το σημείο και είναι εδώ για το κλείσιμο της κουβέντας. Να ευχαριστήσω για μια ακόμη φορά τον Πρόεδρο και το Διοικητικό Συμβούλιο του Συλλόγου Μαγνησίας για την οργανωτική προσπάθεια για να μπορέσει να γίνει η διημερίδα στην οποία συμμετείχαμε χτες και σήμερα.

Το Πανεπιστήμιο του Βόλου και ειδικά το Παιδαγωγικό Τμήμα της Ειδικής Αγωγής για τη συμβολή του σε όλη αυτή την προσπάθεια, τους εισηγητές όλους και τους χθεσινούς και τους σημερινούς για όσα πολύτιμα μας κατέθεσαν.

Να πω ότι όταν ξεκίνησε να υλοποιείται η πρόταση αυτή του ΙΠΕΜ που ήρθε προς το Διοικητικό Συμβούλιο της Ομοσπονδίας, σ' ένα πράγμα αποσκοπούσε: Στο να γίνει η συζήτηση, στο να βγουν τα συμπεράσματα, στο ν' ανοίξει μια ουσιαστική κουβέντα πέρα από τα όρια των Γενικών Συνελεύσεων. Γιατί δυστυχώς στις Γενικές Συνελεύσεις του κλάδου, την έχουμε κουβεντιάσει πάρα πολλές φορές την Ειδική Αγωγή αλλά, θέση δεν έχουμε καταλήξει να πάρουμε.

Δε θα μπω αυτή τη στιγμή στη διαδικασία να καταλογίσω ποιος φταίει, γιατί ο καθένας μπορεί να έχει τη δική του άποψη γι' αυτό το ζήτημα και θεωρώ ότι εδώ δεν είναι Γενική Συνέλευση σήμερα, όπως κάποιοι προσπάθησαν να κάνουν πριν από λίγο.

Θεωρώ ότι είναι πολύτιμες οι εκδηλώσεις αυτές. Δεν είναι ούτε συνδικαλιστικός τουρισμός που έχει ακουστεί στο παρελθόν, δεν είναι ούτε μια προσπάθεια αποπροσανατολισμού που επίσης έχει ακουστεί στο παρελθόν. Κι επειδή ακούστηκε με παράπονο από μια συναδέλφισσα προηγουμένως και δικαίως, ότι συζητάμε τώρα για την Ειδική Αγωγή μετά από συγκεκριμένες νομοθετικές ρυθμίσεις, να θυμίσω ότι δε συζητάμε τώρα για πρώτη φορά για την Ειδική Αγωγή σε συνέδριο, έχει συζητηθεί σε συνέδριο ΔΟΕ/ΠΟΕΔ στη Χαλκίδα το θέμα της Ειδικής Αγωγής.

Και μαζί με όλα τα ζητήματα τα οποία υπάρχουν αυτή τη στιγμή στην εκπαιδευτική πραγματικότητα, όπως για παράδειγμα το ολοήμερο σχολείο, όπως για παράδειγμα η 2χρονη προσχολική αγωγή, θέματα τα οποία η ΔΟΕ θα μου επιτρέψετε, αν και είναι νομίζω κάτι που θα έπρεπε να το έχουμε αντιληφθεί με τις προσπάθειες και με τα προβλήματα και με τα ελαττώματα που έχουν όλες αυτές οι προσπάθειες, προσπαθεί να έχει πάντοτε κι έναν επιστημονικό λόγο

ο οποίος θα στέκεται υποστηρικτικά στο συνδικαλιστικό λόγο και είμαι απ' αυτούς που πιστεύουν ότι δεν είναι αυτό αμάρτημα αλλά προτέρημα.

Νομίζω ότι είμαι ο τελευταίος που έχει την αρμοδιότητα να βγάλει τα συμπεράσματα του συνεδρίου. Το έκανε με πολύ μεγάλη επιτυχία χθες το στρογγυλό τραπέζι και ακούστηκαν πάρα πολύ σημαντικά πράγματα. Νομίζω όμως ότι μπορούμε να πούμε το εξής: Ότι η έγνοια μας για οτιδήποτε έχει να κάνει με την εκπαίδευση και ειδικά με το κομμάτι της Ειδικής Αγωγής όχι ως ξεκομμένο κομμάτι, γιατί νομίζω αν κάτι φάνηκε από το σύνολο των τοποθετήσεων αλλά και από το όλο πνεύμα με το οποίο τοποθετείται χρόνια τώρα η ΔΟΕ, δεν έχει ποτέ την αντίληψη ότι η Ειδική Αγωγή είναι κάτι ξεχωριστό από τη Γενική Αγωγή. Το αντίθετο μάλιστα.

Και όλη αυτή η συζήτηση γίνεται ακριβώς γιατί με τη σκοπιά του ο καθένας, με τις απόψεις του ο καθένας, με τις αντιπαλότητές μας μεταξύ μας, αυτό που έχουμε σαν στόχο θεωρώ ότι είναι να θωρακίσουμε τη δημόσια εκπαίδευση συνολικά και όχι ως κομμάτια.

Κρατώντας λοιπόν αυτή την αισιόδοξη άποψη και κρατώντας την άποψη ότι όλες αυτές οι διαδικασίες βοηθούν στο να γίνουμε σοφότεροι, να συζητήσουμε μεταξύ μας, να θωρακίσουμε κυρίως περισσότερο τις θέσεις της ΔΟΕ και επειδή για την Ειδική Αγωγή θα ξανασυζητήσουμε στη Γενική Συνέλευση το καλοκαίρι, όπως θα συζητήσουμε συνολικά για το σχολείο, μακάρι να μπορούμε να βγάλουμε θέσεις που θα είναι σύγχρονες, μακάρι να μπορούμε να βγάλουμε θέσεις που θ' ανταποκρίνονται σ' αυτά που ακούστηκαν σήμερα.

Δεν μπορώ όμως ν' αποφύγω μία και μόνη φράση, χωρίς να περιγράψω την ουσία, γιατί από το πώς αντιλαμβάνομαι εγώ το ρόλο μου σήμερα να μπω στη διαδικασία Γενικής Συνέλευσης. Το Διοικητικό Συμβούλιο της ΔΟΕ έχει χρέος να έχει θέση. Σωστή ή λάθος είναι μια άλλη ιστορία και είναι θέμα κριτικής, συνδικαλιστικής και πολιτικής.

Όταν στις 7 Απριλίου πήγε στο Υπουργείο Παιδείας το κλιμάκιο της ΔΟΕ εκπροσωπούμενο απ' όλες τις παρατάξεις για το συγκεκριμένο ζήτημα, δε διατυπώθηκε από κανένα μέλος του Διοικητικού Συμβουλίου αντίθετη άποψη γι' αυτή που εκφράζει το Διοικητικό Συμβούλιο.

Το Διοικητικό Συμβούλιο της Ομοσπονδίας πάντα, για κάθε ζήτημα και αυτό επιτάσσει η δημοκρατία και η λειτουργία του, οφείλει να έχει θέση. Είναι άλλο θέμα αν εγώ συμφωνώ ή αν ο Θανάσης συμφωνεί ή διαφωνεί.

Εύχομαι τα συμπεράσματα αυτού του συνεδρίου να ήταν πραγματικά χρήσιμα για όλους μας. Πιστεύω ότι είναι απαραίτητο να επαναληφθεί κάτι ανάλογο για κάθε θέμα και όχι, όπως πολύ σωστά είπε η συναδέλφισσα, μετά από τις εξελίξεις, αλλά πριν από τις εξελίξεις και εύχομαι να αποκτάμε σιγά-σιγά την ωριμότητα, να βλέπουμε ότι κάποια πράγματα δε συζητιούνται μόνο με κορώνες και αντιπαραθέσεις, αλλά με πραγματική διάθεση για διάλογο και με ανοιχτό μυαλό. Σας ευχαριστώ πολύ.

ΛΗΞΗ ΕΡΓΑΣΙΩΝ

Ξενοφώντος 15α, 105 57 Αθήνα

Τηλ: 210 3236547

210 3245375

210 3221316

Fax: 210 3221314

e-mail: secretariat@doe.gr

www.doe.gr

ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΚΗ ΟΜΟΣΠΟΝΔΙΑ ΕΜΜΑΔΑΣ